

SBORNÍK

6

AUTORSKÉ TVORBY

V

REGIONÁLNÍM TISKU

českokrumlovský **deník**

Ing. František Záhora

AUTORSKÉ ČLÁNKY

/ ÚVAHY, FEJETONY, REPORTÁŽE, POPISY,
VYPRAVOVÁNÍ, LÍČENÍ /

UVEŘEJNĚNÉ V REGIONÁLNÍM TISKU –
ČESKOKRUMLOVSKÝ DENÍK

ZAMĚŘENÉ PŘEVÁŽNĚ NA OBEC

ČERNÁ V POŠUMAVÍ

AUTOR: Ing. František Záhora
Černá v Pošumaví 113

Narodil jsem se v roce 1943 a od roku 1977 jsem začal psát kroniku obce Černá v Pošumaví.

Pouze několik příspěvků jsem za dlouhá léta uveřejnil, převážně jsem však přispíval do obecních a podnikových novin a časopisů.

Teprve v roce 2007 jsem začal být literárně činný a postupně pravidelně přispíval do regionálního,

okresního tisku. V tomto souboru jsou uvedeny všechny mé dosud uveřejněné články, které se týkají převážně historie obce Černá v Pošumaví, ale nejen jí.

OBEC: Černá v Pošumaví

Obec Černá v Pošumaví, která je v současnosti významným turistickým střediskem v Lipenské oblasti, má od svého založení v roce 1268 velmi bohatou historii. V roce 1568 založil zde Jakub Krčín z Jelčan a Sedlčan pivovar a zámeček, světový ohlas získala obec těžbou grafitu, kdy na přelomu 19. a 20. století patřily zdejší závody k největším světovým

producentům. V novodobější historii proslavil obec především jachting. Je mnoho historických událostí a dat na které obec nehodlá zapomenout. Přípomínkou jsou i v tomto souboru uveřejněné články.

ROK 2007

ČTENÁŘI – SOBĚ! reporter.ceskokrumlovsky@denik.cz

Do výše uvedené rubriky jsem zaslal první článek dne 17. prosince 2007 na téma ADVENT

Advent v naší obci.

V adventním období jako v čase příprav na vánoční svátky, v době určitého klidu a rozjímání, proběhla v obci Černá v Pošumaví, tak jako již tradičně, řada akcí, kterými jsme si připomněli tyto nádherné svátky míru, radosti a pokoje.

Advent jsme přivítali v neděli 2.12 slavnostním rozsvícením letos skutečně nádherného vánočního stromu v parčíku oproti autobusovému nádraží. Po uvítacím starostově prosluvu jsme si pak společně zaspívali koledy a při občerstvení teplými nápoji vzájemně pohovořili a zavzpomínali.

V pátek 7.12 pak proběhlo tradiční setkání se seniory, které připravil SPOZ spolu s Obecním úřadem. Přítomné seniory velmi potěšil kulturní program žáků z Mateřské, Základní a Umělecké školy, kteří vedle básniček, tance a hudebních vystoupení, zahráli divadélko na motivy pohádky „Jak pejsek s kočičkou vařili dort“. Po skončení programu pak bylo připraveno pro seniory občerstvení a hudba, kde zahráli a zaspívali krásné písničky manželé Rolčíkovi.

V sobotu 8.12 pak TJ Černá připravila v hotelu Racek rovněž tradiční Mikulášskou nadílku pro děti, při které jim hraje jejich známý a oblíbený Pepa Maxa. Večer pak tamtéž proběhla Mikulášská zábava pro dospělé s country hudbou skupiny MAHOMAME.

Ve čtvrtek 20.prosince pak stejně jako každým rokem vystoupí v místním kostele žáci Základní školy a Základní umělecké školy pod vedením učitelů manželů Rolčíkových s pásmem „Půjdeme spolu do Betléma“. Zde se všichni přítomní mohou zaposlouchat do krásné hudby, koled a vánočního vyprávění. Toto pásmo bývá vždy velmi pěkné, kostel je téměř plně obsazen, pouze je nutno se tepleji obléct, neboť zima je zde častokrát větší než venku.

Každoročně naši skauti přináší do obce symbol míru a přátelství – Betlémské světlo. Stará se o to družina Berušky, která bude světlo roznášet 23.prosince na adresy, které občané připravili tím, že své přání dostat Betlémské světlo do své domácnosti, projeví vhozením kartičky s adresou do krabiček připravených v obchodech, na Obecním úřadě a na poště.

Po celou adventní dobu probíhají v místním kostele bohoslužby, v sobotu 8.12 se konala poutní mše ke cti Neposkvrněné Panny Marie a tradičně proběhne 24.12 i půlnoční mše.

/ 17.12.2007/

V zajetí osmiček.

Za pár dní vstoupíme do roku, který končí osmičkou, číslicí, která je pro naše národy již téměř sto let osudová. Politické zvraty a dějinné osudy v naší republice se převážně odehrávaly v létech touto číslicí zakončených a snad jedině s výjimkou roku 1918, kdy vznikla samostatná Československá republika, nepřinesly pak dále vesměs nic dobrého.

Všem těmto událostem se nevyhnula ani naše obec Černá v Pošumaví, přestovšak má k oné osmičce vztah přece jenom pozitivnější. Především v roce 1268 se datuje vznik naší obce, když Hirzo z Klinkerberku daroval vesnice v tzv. mokerském újezdu, které získal za věrné služby od krále Václava I., klášteru ve Zlaté Koruně. Král Přemysl Otakar II. to pak potvrdil darovací listinou dne 24. března 1268 v Písku. V „mokerském újezdu“ byly všechny obce dnes patřící k Černé v Pošumaví, mimo Muckova, který se připomíná v roce 1518.

I další vývoj obce v průběhu staletí dokazuje přítomnost osudové osmičky. V roce 1568 nechal Jakub Krčín z Jelčan přistavět pivovar k původnímu zámečku, čímž vytvořil jednu z dominant obce. Postavil dále i mlýn, který sloužil nejen sladovně pivovaru. Na pozemcích u Mokré a u Olšovského dvora byly dokonce chmelnice pro vlastní potřebu pivovaru, byly však opuštěny koncem roku 1788.

V roce 1648 nechal tehdejší starosta Dolní Vltavice pan Stiny postavit nad městysem kapli jako pietní místo, kam byly pochovány oběti morové nákazy. Po obou stranách této ještě dřevěné kaple nechal pak vysázet dvě lípy, které tam stojí dodnes a jsou spolu s přestavěnou kaplí zapsány v seznamu památek chráněných státem.

V roce 1848 pak vznikla samostatná obec Schwarzbach, o deset let později byla zdejší lokálie povýšena na samostatnou faru a v roce 1868 zde začala fungovat pošta.

Ve významném roce 1918 byla obec dlouho odpůrcem samostatnosti a nadále udržovala styk s úřady v Linci. Neblahý rok 1938 pak znamená vítězství Henleinovy strany „Sudetendeutsche Partei“ a přičlenění obce k Německu.

Co znamenal pro republiku rok 1948 to všichni známe, pro Černou navíc skončilo i vaření piva.

V dalších letech probíhaly demoliční a ostatní práce spojené s výstavbou Lipenské přehrady, která pak byla napuštěna v roce 1958.

Pokus o zavedení demokracie a tržního hospodářství s následným vstupem spojeneckých vojsk v srpnu 1968 měl své odezvy i v naší obci.

Našlo by se určitě ještě více osmiček v letopočtech, které měly cosi společného s historickým vývojem naší obce, ale myslím, že tento stručný výčet stačí. Navíc, když ještě nadmořská výška naší obce je 728 m.

Jedině v posledním datu, které změnilo významným způsobem život nás všech, se ona osudná osmička zatím na svou roli připravovala a zřejmě již unavena, přenechala iniciativu devítce.

Chtěl jsem tedy tímto článkem vlastně poukázat na to, že v roce 2008, si obec Černá v Pošumaví připomene 740 let od svého vzniku. Svou roli zde sehraje i nový znak obce a vlajka, kteréžto symboly byly po delším posuzování nakonec přijaty a potřebnými orgány schváleny. Oslavy zřejmě proběhnou dříve než v osmém měsíci, ale budou se týkat všech v té době možná 838 obyvatel obce.

/29.12.2007/

ROK 2008

Naším domovem je Černá.

Jednou z nejnavštěvovanějších obcí lipenské oblasti, která se postupně stala i jakýmsi přirozeným centrem, je Černá v Pošumaví. Vodní nádrž je zde nejširší a tak jsou zde ideální podmínky pro sportovní vyžití, zejména v oblasti jachtingu a windsurfingu. Svou roli hraje i to, že obec je velmi dobře přístupná z hlediska dopravního spojení a tvoří křižovatku spojnic mezi Českým Krumlovem, Vyším Brodem a Horní Planou.

Významným způsobem naši obec proslavil již v sedmdesátých létech minulého století jachting a to daleko za hranicemi republiky. Svou důležitou roli sehrává i dnes, dokonce tak významnou, že jsou úvahy i o možnosti spolupřátat v budoucnu Olympijské hry.

Turistický ruch je pro obec stále velmi významnou položkou, přesto pro více než padesát procent zaměstnaných obyvatel pořád nejsou pracovní příležitosti a jejich zázemí vytváří jiné obce, především však město Český Krumlov.

Postupný rozvoj turistického ruchu přinesl i nutnost vytavět v obci čističku odpadních vod. Začátkem devadesátých let to byla jedna z velmi významných akcí, která vznikla za pomoci státu a dobrým hospodařením obce. Na tehdejší dobu byla vybavena nejmodernější technologií biologického čištění a snesla dokonce i ta nejpřísnější mezinárodní měřítka.

K tomu, aby obec byla turisticky stále přitažlivější, je potřeba vytvářet především příjemné prostředí, které se pozná již při vjezdu do obce. V loňském roce se povedlo dokončit poslední úsek silnice z Hořic a průtah obcí, což markantně pomohlo k vylepšení vzhledu. Současně s tím vybudované nové chodníky, osvětlení, kanalizace a úprava všech postranních komunikací a veřejného prostranství dodalo obci nový ráz.

Významnou a nezastupitelnou roli ve vylepšování vzhledu má samozřejmě Obec Černá v Pošumaví, ale i řada podnikatelů a soukromníků.

Snahou obecních orgánů je zajistit nejen příznivé podmínky pro obec navštěvující turisty, ale především vytvořit příjemný domov pro „starousedlíky“. A tak vedle zájmu o pořádek a čistotu veškerého intravilánu obce, neustále pokračuje zvelebování obecního bytového fondu. Zejména v naší oblasti potřebné zateplení domů a s tím související postupná výměna oken, střešní krytiny, ale především změněný způsob vytápění tepelným čerpadlem, přispívá nejen k šetření energií, ale je významným činem i z ekologického hlediska.

Obec Černá v Pošumaví má dlouholetou historii a tím pádem vešla ve známost široko daleko, k čemuž přispěl nejen „Křčínův „ pivovar, který byl postaven před 440 roky, ale i tuhové doly, které byly jedním z největších světových exportérů grafitu a také již zmiňovaný jachting.

Černá je ve středu lipenské oblasti a dá se říci, že i ve středu Evropské unie. Bohužel v samotném středu obce zůstávají některé objekty, které zrovna k příznivému vzhledu nepřispívají. Jsou to objekty získané v restituci, případně privatizací a tolik proklamovaná mnohem lepší péče o majetek, který je v rukou soukromníka, zde jaksi nefunguje. Především zmiňovaný pivovar, později sodovkárna, víceméně objekt, na který bychom měli být hrdi, je vlastně ruinou a po vyhoření části budovy zůstává stav stále stejný. Obec nemá téměř žádné možnosti na tyto „majitele“ působit a dohnat je k nápravě.

Většina z nás jsme však patrioti, máme zde svůj domov a chceme, abychom zde byli i přes řadu některých nedostatků spokojeni. Letos je to již 740 let od doby prvního písemného

záznamu o vzniku obce a myslím, že Černá v Pošumaví důvody k oslavě tohoto výročí určitě má.

/ 5.1.2008/

Kostel Neposkvrněného početí Panny Marie

Přírodní památka Muckovské vápencové lomy

Budova Základní školy a Mateřské školy

Pro bezpečný provoz v obci.

Dopravní systém na našich komunikacích, bezpečnost dopravy a chování řidičů, jsou téměř každodenním tématem všech sdělovacích prostředků. Uzákoněný bodový systém mnozí pokládají za přínos, další v něm vidí řadu nedostatků a kritizují jej rovněž ti, kteří ho navrhovali a schvalovali. Abychom se cítili na silnicích bezpečně, to závisí především na řidičích samotných, ale velký podíl má mnohde velmi nekvalitní stav našich vozovek. Vyhláška říká, že řidič musí vždy přizpůsobit rychlost stavu vozovky a zde bývá právě kámen úrazu.

Ohleduplnost chybí.

Když se dokončovala výstavba nové silnice průtahem přes Černou v Pošumaví, bylo nutno zvýšit ze strany řidičů ohleduplnost na projíždějícím úseku. Doprava byla tehdy po většinu prací jednosměrná, řízená semaforem. Na červenou si snad nikdo netroufl, ale jakmile naskočila zelená, okamžitě řidiči a zejména kamionů a velkých vozidel, dokazovali jací jsou páni na silnici. Často museli pracovníci stavby uskakovat a ne jeden řidič smetl pruhované zábrany do výkopu.

Černá v Pošumaví je dopravně silně zatížena. Zkusil jsem si jednu červencovou neděli spočítat průjezd vozidel obcí. Stanoviště vedle pomníku padlých bylo nejhodnější a počet vozidel projíždějících všemi směry byl za pouhých deset minut – 114 vozidel a to ještě kamiony a nákladní vozy nejezdily. Není to sice průkazné, ale přece jenom, zkuste si spočítat, kolik to dělá za celý den.

V tomto provozu je každý náš občan i turista – chodec stále v jakémisi ohrožení. Řidiči převážně pravidla nerespektují, stanovená rychlost v obci mnohým nic neříká, dokonce byl policií přistižen řidič, který si to přes přechod fičel devadesátkou. A znovu malý příklad - v době výstavby silnice byla na jednom úseku umístěna značka Stůj, dej přednost na hlavní silnici, a řidiči tehdy projížděli většinou bez zastavení, mnoho jich nebylo připoutáno a často telefonovalo za jízdy.

Nesouhlas majitele.

Protože na hlavním tahu stojí budova Základní školy, byli jsme vcelku rádi, že v obci bude vybudován kruhový objezd, z něhož by odbočka na Horní Planou, budovu školy minula a děti by tak byly v klidovém pásmu. Bohužel majitel nemovitostí nedal souhlas a tak kruhový objezd, který byl v projektu součástí nově budované komunikace, vystavěn nebyl.auta jezdí dále kolem školy, je zde sice značka upozorňující na přechod pro chodce, ale chtělo by to pro zvýšení bezpečnosti ještě určité vylepšení, např. Pozor děti anebo zpomalovací pásy. To však prý nesmí být na silnici I.třídy instalováno.

Stále však ještě trvá možnost vybudovat kruhový objezd v obci, čímž by se dopravní situace, ale i bezpečnost ostatních účastníků silničního provozu určitě zlepšila.

Pro větší bezpečnost byl při vjezdu do obce od Českého Krumlova nainstalován radar s kamerou, který snad zapůsobí na řidiče nejen informativně, ale i psychologicky a ti doufejme správně zareagují. Své výsledky to zřejmě přineslo, obec hodlá instalovat stejný systém při vjezdu od Horní Plané. Nahoře pak při výjezdu bude ještě instalováno dopravní zrcadlo.

Rozšířením silnice v obci se zvýšila nejenom bezpečnost, ale i plynulost, zejména nyní v zimních měsících a to díky stále ještě povolenému solení vozovky. Dříve kamiony v kopci nevyjely, blokovaly silnici a ohrožovaly i bezpečnost. Nedovedu přesně posoudit ekologický vliv solení, ale jestliže se příští zimu přestane solit, začnou opět problémy, které jsou tak často na tzv. lipenské magistrále, silnici od Vyššího Brodu po Želnavu.

/14.1.2008/

Počítač se stal mým kamarádem.

V tomto článku si dovoluji, vážení čtenáři Deníku, napsat něco o sobě. V skrytu duše doufám, že to nebude chápáno jako vychloubání, ale konstatování čisté skutečnosti. Hlavní roli totiž stejně hraje počítač, se kterým jsem se já, jsa poněkud stár, nemohl nejen v mládí, ale i v pozdějším věku nijak důvěrněji seznámit. A když jsem pak měl tu možnost, nijak jsem k počítači nepřilnul a chtít mu dokonce porozumět, o to jsem se ani v nejmenším nesnažil. Každého, kdo s počítačem pracoval, tedy v zaměstnání, jsem považoval div ne za ulejšáka, který se nesnaží odvádět svou práci, ale hraje si s počítačem. I když skutečně bylo mnoho těch, co často v zaměstnání různé hry hrálo a výsledek práce počítače jsem také nezaregistroval, stále se účtovalo a fakturovalo ručně. Počítače se postupně stále více rozšiřovaly a mě to nechávalo chladným.

Pak přišel konec roku 2002, bylo po volbách a já slíbil novému starostovi Janu Voldřichovi, že se znovu ujmu psaní kroniky, kterou jsem již dříve psal, ale pak v souvislosti s pracovním vytížením, přerušil. Ovšem to jsem netušil, co bude následovat. Starosta, znalec počítačů a propagátor internetu v obci, navrhl a vlastně rozhodl, že se kronika bude psát na počítači, aby se pak mohla uveřejnit na webové stránky, které už obec měla zavedeny. Napsal jsem předtím již několik set stran kroniky, ale vždy perem, redisperem, namáčeným do pamětního inkoustu. A teď najednou na počítači? Několik nocí jsem z toho nespál, ale nakonec jsem souhlasil.

Byly mi vysvětleny hlavní zásady práce s počítačem, vyčleněna jedna místnost a v ní počítač, na kterém jsem začal. Jenomže to nebylo vůbec nic lehkého a příjemného, nebyl jsem v pohodě, stále jsem někoho volal na pomoc, což pracovníkům úřadu nebylo příjemné, bál jsem se na něco „kliknout“ abych něco nesmazal, nebo nedejbože nepoškodil počítač. Zřejmě už to starosta nemohl vydržet a bylo rozhodnuto, že v rámci zdokonalování počítačové sítě na Obecním úřadě mi vyčlení jeden starý počítač a na tom budu cvičit. Nainstalovali mi potřebné programy pro psaní a ukládání a třídění fotografií, elektronickou adresu a řekli, abych si doma připravil místo, kde bude můj nový /ne/přítel zabydlen. A tak jednoho dne přinesli všechno potřebné k nám domů do bytu, kde ze strany manželky zrovna velké nadšení nevládlo.

Od toho okamžiku jsem však k počítači přilnul a moje láska se stále více zvětšovala. Nemusel jsem se bát, že něco pokazím, nikoho jsem nemusel obtěžovat a všechno jsem si postupně od začátku do konce vyzkoušel sám. Několikrát mi sice museli ještě poradit, ale postupně jsem vše zvládal. Jako samouk jsem se naučil psát texty, pracovat s fotografiemi, začal jsem tvořit prezentace, no prostě jsem si „hrál“. Začal jsem využívat elektronickou poštu, zakoupil jsem si skener a nový monitor, zavedl internetové připojení. Přes internet nakupuji pro sebe i pro potřebu celé rodiny. Fotografie z obecních událostí přenesu do svého počítače a pracuji dále s nimi pro využití do kroniky. Vedle nespočetné řady souborů mám nyní v počítači více než 12 tisíc fotografií.

Využití internetu v mé práci vyvrcholilo tím, že jsem si v září loňského roku vyrobil i vlastní webové stránky. Počítač a internet jsou dnes mí nejlepší přátelé, věnuji jim nespočetné množství svého volného času a starostovi jsem vděčen za to, že mě do toho „navezl“.

Tak co, vyznělo to jako vychloubání. Možná trochu ano, ale když uvážíte, že nosím na zádech již 6,5 křížku, pak mám i trochu nárok. Takže, děkuji za pochopení, a jestli navštívíte stránky obce Černá v Pošumaví, klikněte na sekci Historie a kronika. Dozvíte se tam mnoho zajímavého a najdete tam odkaz i na moje stránky.

/28.1.2008/

Muckovské vápencové lomy.

Velké množství turistů navštěvuje Lipensko především kvůli možnosti se po celoroční práci příjemně zrekreovat, odpočinout si a alespoň v malé míře zapomenout na různé stresové zátěže.

V naší oblasti je stále ještě zachovalá, zdravá a hodnotná příroda, jejíž ochrana by pro nás měla být prvořadá.

Obec Černá v Pošumaví není žádnou výjimkou, na jejích dvou katastrálních územích se v současné době vyskytují tři přírodní rezervace a šest přírodních památek. Většinou se jedná o cenná údolní a luční rašeliniště, kde se vyskytuje velké množství chráněných druhů rostlin i živočichů. Např. přírodní památka Velké Bahno, které je svou plochou 85,76 ha nejrozsáhlejší, představuje soubor smrkových olšin, několika rašelinišť a vzácné druhy rostlin mokřadního systému.

Rád bych se však poněkud více pozastavil nad jednou skutečně unikátní památkou a to jsou Muckovské vápencové lomy. O této přírodní památce bylo již napsáno mnoho, dostatek informací najdete na internetu, poutavý článek napsala paní Helena Braunová, ale přece jenom jako občan obce, kde se památka nalézá, mi dovoluji ještě pár poznámek.

Místo pro turisty.

Muckovské vápencové lomy se nachází v lesíku poblíž osady Muckov, kolem vede modře značená turistická trasa a přilehlá silnička je vlastně cyklostezkou. Obec vystavěla u silnice poblíž vchodu do „jeskyně“ cykloinfopoint, kde si turista může odpočinout a pokochat se pohledem nejen na vápencové lomy.

Tyto jedinečné útvary zde vznikly po komorovém způsobu těžby vápence, mají údajně pouze jednu obdobu v určité lokalitě na Českolipsku. Unikátnost této technické památky je prý srovnatelná např. s kaolínovými doly v Hosíně nebo s tunelem na Schwarzenberském kanálu.

Celá tato lokalita je směsí významných geologických fenoménů, je zde zimoviště a shromaždiště devíti druhů netopýrů, které jsou předmětem dlouholetého výzkumu a z nichž nejvýznamnější je netopýr pestrý, Brandtův a severní. Oblast je významnou botanickou lokalitou s chráněnými druhy rostlin, které jsou na červeném seznamu, např. orlíček obecný nebo krkavec menší, ale i ostružiník skalní.

Celý prostor byl oplocen, jsou zde tabulky zákazu vstupu a to zcela oprávněně neboť občas dochází ke zřícení stropů v jamách. Oplocení je ovšem na několika místech poškozeno, lidé ho přelézají a zákazu vstupu nedbají. Často je zde i neúměrné množství povalujících se odpadků.

Přežily.

Je dobře, že Muckovské vápencové lomy zůstaly zachovány. Přitom nechybělo mnoho a mohly být nenávratně zničeny, když některé státní instituce počítaly s jejich odstřelem a zavezením.

Od roku 1990 je tento 3,38 ha nevelký útvar, chráněnou přírodní památkou.

/ 16.2.2008/

OBRÁZKY K TÉMATU – VIZ STR.6

Centrum lipenské oblasti

Obec Černá v Pošumaví se svými pěti přidruženými osadami a více než osmi sty obyvateli se postupně stala přirozeným centrem lipenské oblasti. Vodní nádrž je tady nejširší a poskytuje ideální podmínky pro sportovní vyžití, zejména jachting a windsurfing.

Významně zasáhla do života obce výstavba lipenské přehrady. Bylo nutno přerušit těžbu tuhy a vybudovat nové těžební pole, zaniklo velké rašeliniště v prostoru podél Vltavy, bylo nutno vykácet a vytěžit mnoho hektarů lesa. Byly zrušeny dva hřbitovy, zanikla obec Dolní Vltavice, Kyselov, částečně byla demolována i obec Černá. Další demolice probíhaly v katastru obce v letech 1955 -1957 v souvislosti s blízkostí státní hranice, čímž zanikla řada osad a samot. V roce 1949 byla zahájena výstavba lipenské přehrady, čímž prakticky zanikla Dolní Vltavice. Největší demolice objektů probíhaly v letech 1955 -1957, kdy celé vesnice a osady musely ustoupit přehradě. Cenné části kostela v Dolní Vltavici byly převezeny do muzea v Českém Krumlově, vše ostatní pohřbila voda. Dnes je Dolní Vltavice částí obce Černá v Pošumaví a je čistě rekreační oblastí.

Dolní Vltavice

Jedním z významných míst regionu byla stará obec Dolní Vltavice (Untermoldau) s právem cla. Tamní kostel svatého Linharta je poprvé připomínán roku 1355. V souvislosti s vybudováním lipenské přehrady byla obec z větší části srovnána se zemí a zatopena, zbytek zůstal stát na břehu přehradního jezera. Bohatství jejího kostela připomíná v Alšově jihočeské galerii relikviář v podobě busty světce, plastiky plné niterné krásy a vnější dokonalosti provedení, vyznačující se jemností rysů tváře, bezpochyby jedno z mistrovských děl jihočeské gotiky. Nejkrásnější ženské hlavy z Parlěřovy doby jsou jakýmsi předznamenáním této busty z konce 14. století. Galerie uchovává i plastiku světce vzniklou kolem roku 1500 a pocházející ze zaniklé obce Bližná (Eggetschlag), která náležela také k dolnovltavické farnosti.

Změny

Hlavní změny týkající se Černé v Pošumaví od roku 1949 do roku 1959:

- přeložení silnice
- přeložení železničních tratí
- zatopení vesnic a osad - hlavně obec Dolní Vltavice, Hubenov, Slavkovice, Vyžbohy, Lhota, Kyselov, Jestřábí, Radslav, částečně Černá
- ukončení těžby tuhy v mokerské oblasti
- zánik velkých rašelinišť
- konec lesů v prostoru naplnění, kácení a vytěžení mnoha hektarů
- zrušeny dva hřbitovy v Černé a Dolní Vltavici
- mnoho demolí v obvodu obce.

Vliv na počasí

Samozřejmě, že rozsáhlá hladina lipenské přehrady změnila i ráz počasí. Dříve prý byly velmi často nejen v květnu, ale i v červnu ranní mrazíky. Jezero má podstatný vliv na vlhkost vzduchu, nedochází k tepelným změnám, rozdíly teplot se vyrovnaly.

Železnice

K 20. dubnu 1958, kvůli výstavbě lipenské přehradní nádrže a následnému zatopení území, byla trať v úseku Černá v Pošumaví - Horní Planá přeložena na levý břeh Vltavy. Pod vodou zmizely nejen grafitové drážky u Černé, zastávka Stögenwald, ale i říční meandr „Srdce Vltavy" u Horní Plané. Trať se tak v tomto úseku zkrátila ze 14 na 12 a půl kilometru. V některém obzvláště suchém roce je možno u přehradní nádrže Lipno zhlédnout zbytky

bývalých grafitových drážek, existujících do doby zatopení vodami jezera v okolí Černé v Pošumaví. U silnice v Černé, v zátocce zvané Malé Lipno, bývají vidět základy budov bývalého závodu na zpracování grafitu, zbytky nakládací rampy, větvičí se těleso drážky, která nakonec končila ve vodě. Na vyschlém dně je vidět spoustu zajímavých věcí, mj. hřeby, řetězy, podkladnice, zohýbané kolejnice, jakož i kolečko od důlního vozíku.

/19.2.2008/

Kostel v Dolní Vltavici musel ustoupit Lipenské přehradě

Foto Vltavické madony a Pomník padlým z I. světové války

První český farář v Černé

V roce 2005 jsem se pokoušel zjistit některé okolnosti kolem faráře Jana Prachaře, který jako první český farář působil v Černé v Pošumaví v letech 1946 – 1949 a pak uprchl do USA. Setkal jsem se s občankou Černé v Pošumaví paní Boženou Rosickou, ročník narození 1920, která patřila mezi velmi dobré známé pana faráře. Do Černé se přistěhovala s rodinou v roce 1946 přibližně v době, kdy nastoupil jako farář Jan Prachař. Podle jejích slov to byl „zlatý člověk“. Nikomu nezpůsobil nikdy žádnou křivdu, pomáhal kde bylo třeba a choval se jako pravý vlastenec.

Páter Jan Prachař byl střední postavy, pohledný, ve věku asi kolem 30 let, nosil rajtky a vysoké boty. Bydlel na faře, na jídlo chodil do hostince k „Tomandlům“, anebo k lidem, kteří ho pozvali. Byl velmi skromný, jedl rád jednoduchá jídla, např. brambory s mlékem. Byl veselý, chodil rád i na taneční zábavy, ale vždy jen do 22 hodiny, pak odcházel domů.

K Rosickým prý chodíval téměř obden, známý byl i s rodinou Tomandlů, Lovětínských a některými dalšími, vesměs však dnes už nežijícími, či staršími lidmi.

Na Zelený čtvrtek v r. 1949 odejel na motorce do Horní Plané a odtud pěšky přes louky, lesy a bažiny, uprchl do Německa. Nebylo to prý ovšem snadné, dlouho bloudil, nevěděl kde je, byl hladový, ale přece jen se dostal do Německa, kde hned na první faře mu dali najíst. S sebou vzal klíč od kostela v Černé v Pošumaví, který 40 let opatroval a při svém návratu, který mu byl umožněn po revoluci, ho v roce 1991 vrátil.

Klíč od kostela z Černé v Pošumaví nechal pan farář v USA pozlatit a po svém návratu ho odevzdal v Černé právě paní Boženě Rosické, která ho uchovávala, o čemž jsem se sám přesvědčil.

Farář Jan Prachař byl za dobu svého působení znám tím, že poskytoval noclehy lidem, kteří prchali přes hranice. Zastavovali se v Černé u faráře, údajně pod heslem „nocleh na faře“. Z tohoto důvodu byl sledován STB a vydatně tomu prý napomáhali i někteří místní občané.

Podle slov samotného p. faráře, ho policajt, který neustále hlídal u plotu fary, před velikonočními nocemi roku 1949, varoval se slovy: „pane faráři, chcete-li si zachovat život, musíte ihned utéct“. Proto se tak rychle rozhodl, ale chtěl údajně ještě předtím provést určité posvěcení v Horní Plané, kam přijel na motorce. Tam byl však upozorněn ať neotálí a ihned uprchne. V Černé pak někteří / minimálně dva / občané, kteří faráře měli hlídat, nemohli pochopit, jak jim mohl utéct.

Pan farář měl skutečně „štěstí“, neboť brzy nato začala čistka řadových církevních představitelů, především těch, kteří byli v největší oblibě u věřících.

Jméno policajta, který mu svým varováním dopomohl k útěku však p. farář ani po 40 letech nikomu neřekl, přestože ho dobře znal. Jména dvou místních občanů, dnes již po smrti, však v Černé znal prý téměř každý.

K případu útěku pana faráře se žádné novinové články nenašly a zřejmě ani neexistují. P. Jan Prachař předal klíč paní Rosické ve vší tichosti. Kromě ní a pár zasvěcených neměl nikdo ponětí o jeho existenci.

P. farář Prachař čekal dlouhých 40 let na návrat. Přestože byl prý v USA již 10 let, měl vyřízeno americké občanství, naše orgány ho do republiky nepustily. V USA byl velmi činný, postavil školu a nemocnici a na své působiště v Černé v Pošumaví nikdy nezapoměl. Každoročně o Vánocích sloužil půlnoční mši za občany Černé v Pošumaví. Před odletem z USA zpět mu dokonce prý zaplatili v USA letenku, aby mohl v pořádku klíč vrátit. Zemřel prý ovšem za poněkud záhadných okolností při odletu a mezipřistání ve Vídni.

/ 3.4.2008 /

Zdravé a kvalitní pití

Grafitové ložisko na Bližné, jehož těžba byla ukončena v r.1998 a vytěžilo se zde přes čtvrt milionu suroviny, bylo značně zvodnatělé a důlní práce zachytily několikrát silné průvaly vod z rozsáhlých krasových dutin. Již v roce 1963 došlo při nafárání krasové dutiny na dole k průvalu vody na druhém patře. Později v osmdesátých létech byl na třetím patře zjištěn rozsáhlý kras s vydatným pramenem kvalitní pitné vody. Tlaková voda byla různým systémem regulována a čerpána, na dole byla činěna rozsáhlá bezpečnostní opatření, ale to už není námětem tohoto článku.

V r.1999 přichází do oblasti firma, která začíná tuto kvalitní šumavskou vodu komerčně využívat a v říjnu téhož roku stáčí první vodu. V prostoru dolu Bližná čerpá kvalitní pramenitou vodu z vydatného zdroje, nacházejícího se v hloubce 70 m. Voda je potrubím dopravována ke stáčírně, není chemicky upravována a při stáčení se nepoužívají žádné konzervační látky. Voda má optimální obsah minerálních látek a je vhodná jak k přímé konzumaci, tak k přípravě teplých a studených nápojů pro všechny věkové skupiny obyvatel. V současné době pracuje při stáčení a plnění pitné vody devět zaměstnanců, kteří všichni jsou občany Černé v Pošumaví. Vedle této své hlavní činnosti musí provádět ještě další potřebné práce, především revize a údržby v podzemí dolu.

Balená pramenitá voda je stáčena do vratných plastových demižonů o obsahu 18,9 l / tj. 5 galonů /. Demižony jsou vratné plastové nádoby uzavřené bezpečnostním uzávěrem. Rozvoz stočené vody se zajišťuje firemní distribucí, přičemž sklady má firma po celé republice. Kvalita vody musí zůstat stále vysoká, proto je pravidelně kontrolována na Zdravotním ústavu v Českých Budějovicích.

Firma dodává zařízení pro výdej vody zvané aquamat, které je určeno pro ohřev, chlazení a hygienický výdej přírodní stolní vody. Voda a zařízení jsou distribuovány přímo do podniků, firem a organizací a v poslední době ve větší míře i do domácností.

9.4. 2008

Sportem ku zdraví i v Černé.

Pokud se člověk rozhodne, že udělá něco pro své zdraví, že se chce lépe cítit, lépe vypadat, zpevnit si své svalstvo, případně zhubnout, tak to je ta nejlepší motivace k tomu, aby začal pravidelně cvičit. A pokud chce vše provádět pod odborným dohledem, pak většinou nasměruje své kroky do některého fitcentra. Tato posilovací střediska dnes existují i v menších obcích, například v Černé v Pošumaví.

Místnost sloužící tomuto účelu zde byla již před několika lety vyhrazena v prostoru Mateřské školy, byla vybavena základním nářadím jako jsou rotopedy, cvičné lavice, sady činek, žebřiny a další.

V loňském roce vzhledem k vyšším požadavkům návštěvníků bylo rozhodnuto posilovnu dovybavit. Obec získala grant v rámci Jihočeských krajských programů na podporu sportu ve výši 70 tis. Kč a po vybavení a přestavbě činily celkové náklady 130 tis. Kč, když zbytek hradila obec Černá ze svého rozpočtu.

Do posilovny tak přibyl např. stroj na posilování dolních končetin / Legpress/, závěsná bradla a hrazda, posilovací gumy, cvičební míče, švihadla, série jednoručních činek, tzv. EZ činka/ prohnutá osa/ a další. V rámci zdokonalení cvičení byla pořízena nová zrcadla, LCD televize, nový přehrávač CD a DVD, takže nakonec vznikla posilovna vybavená nadstandartně na výborné úrovni.

To všechno proto, že si zde návštěvníci nejen posilují a utužují své svalstvo, ale probíhá zde pravidelně jednou týdně relaxační, uvolňující a na břišní svalstvo působící cvičení a rovněž jednou týdně se zde cvičí aerobik, obojí tato cvičení pod vedením místních žen – cvičitelek dobrovolnic.

Navštívíte-li fitcentrum v Černé v Pošumaví ve vyhrazených hodinách, budete vždy vítáni.

/26.4.2008/

Výročí poštovního úřadu.

V letošním roce si obec Černá v Pošumaví připomíná nejen 740 let své existence, ale i řadu dalších zajímavých výročí.

Pohled do historie.

Tak například poštovní úřad byl zřízen v roce 1868, jeho úřední označení bylo „Černá na Šumavě“ a byl umístěn v pivovaru. Vůbec prvním zaměstnancem byl poštovní expeditor Josef Beer a to až do roku 1893. Po třiceti letech, v roce 1898 byl poštovní úřad z pivovaru přemístěn do naproti ležící budovy čp.40, kde bylo ředitelství knížecích schwarzenberských tuhových závodů.

Od roku 1918 bylo úřední označení „Černá na Šumavě – Schwarzbach im Böhmerwald“ a v období od 19 do 29 listopadu byla pošta ještě pod správou ředitelství pošt v hornorakouském Linci.

V názvu vedoucích funkcí poštovního úřadu docházelo postupně ke změnám, od poštovního expeditora, či expedientky, přes c.k. poštmistra, vrchního poštmistra až k vedoucímu pošty.

V roce 1890 byl v Černé zřízen telegrafní a v r. 1927 telefonní úřad.

Doprava pošty, t. zv. Jízdy poslů se prováděla až do roku 1892 dvakrát denně do Krumlova a do Horní Plané. Pak až do r. 1916 jednou denně do Frymburku poštovním kočárem a do Dolní Vltavice, kde byla jízda poslů od r. 1923 prodloužena až do Německého Rychnova a jezdila se osobním autem.

Stejně tak byla v r.1892 zavedena doprava pošty po dráze, kam se zásilky dosávaly nejen jízdami poslů, ale i pěšími posly.

Obvod poštovního úřadu v r. 1930 tvořily obce Černá, Plánička, Nová Ves, Jámy, Boksberg, Jestřábí, Valtrov, Slavkovice, Tuhové závody, Nová Hůrka a Olšovský dvůr. Poštovní zásilky se v roznášely v Černé do r. 1904 jednou denně a pak dvakrát denně, v Tuhových závodech, Hůrce, Nové Vsi a Olšovském dvoře jedenkrát denně a v ostatních místech obden.

S t a t i s t i k a.

V r. 1930 bylo např. doručeno 2436 doporučených dopisů, 3228 balíčků, vyplaceno 2046 šeků, podáno 528 telegramů. Telefonních účastníků bylo v té době pouze pět, ale bylo zprostředkováno 8819 telefonních hovorů.

Nejrozšířenějšími novinami byly „Vesnický posel“, Jihočeské lidové noviny“ a „Řemeslník“ . vše v německém jazyce.

Poštovní úřad v Černé byl v budově čp.40 umístěn i po válce a teprve kolem roku 1957 byl přemístěn do dnes neexistující budovy na jejímž místě stojí nové Nákupní středisko Baník/ bohužel nefungující/.Vedoucími poštmistry byli postupně pánové Vobr, Václavík a Študlar.

V r. 1970 se začala stavět současná budova pošty, která byla uvedena do provozu před 35 léty. V r. 1979 se stal vedoucím pošty Jan Voldřich, současný starosta Černé v Pošumaví, který tuto funkci vykonával až do roku 1994. Kolem roku 1985 docházelo na poštu deset druhů novin a 50 druhů časopisů. Z novin byly nejrozšířenější Jihočeská pravda, Zemědělské noviny a Rudé právo, z časopisů pak Myslivost, Rybářství, Zahrádkář, Vlasta a Praktická žena.

Pošta v Černé v Pošumaví je vytížena i v současné době, přestože je zavedeno motorizované doručování pošty z Horní Plané. Na doručovatelkách spočívá velká tíha zejména v počtu nachezených kilometrů při roznášení velkého množství různých letáků.

/ 20.5.2008 /

Jak šel čas v Dolní Vltavici

Obec Černá v Pošumaví si v letošním roce připomíná 740 let svého vzniku , přičemž nejvýznamnější roli v tomto období hrála právě dnešní osada – **Dolní Vltavice**.

Ta byla několik staletí až do čtyřicátých let minulého století mnohem významnější než Černá v Pošumaví .Byla součástí tzv.mokerského újezdu kam patřila i Mokrá,Bližná,Černá a další obce. Dolní Vltavice byla na konci tohoto území,bylo to hraniční místo a Hirzo rozpoznal, že bude hrát v obchodě se sousedními zeměmi zvláštní a důležitou úlohu a proto zvolil své místo právě zde, založil obec ve velkorysých rozměrech a dal jí jméno Hirzow.

Historie názvu

Nejstarší jméno „Na Hirzowe“ je uvedeno v darovací listině purkrabímu Hirzovi králem Přemyslem Otakarem II.dne 27.března 1268, která byla sepsána v Písku. Postupně se objevují jména Wltaua,Wultag,Wulda a od r.1918 – Untermoldau, česky Dolní Vltavice.

Toto území bylo osídleno již dříve,ale za počátek plánovitého osidlování se považuje právě rok 1268..

Hirzo ještě než v r.1275 zemřel,daroval veškeré zboží Mokrá – Vltavice a dalších 13 osídlení, klášteru ve Zlaté Koruně.Sám je zde pak pohřben a uvnitř kostela má náhrobní desku.

Vedle jeho statku na Mokré, je Dolní Vltavice největším a nejvýznamnějším osídlením. Hirzo pojal výstavbu Vltavice vskutku velkoryse, o čemž svědčí i velikost náměstí. To bylo dlouhé 190 a široké 90 kroků, což představuje výměru přes jeden hektar.

Vltava zde kolem r.1250 tvořila hranici s Rakouskem a Bavorskem a od let 1256-58, kdy se přesunovala hranice na současnou linii, zůstala Vltava významným místem českého obchodu, kde bylo za zboží vybíráno mýto pro krále. Rožmberkové pak darovali v r.1308 toto území klášteru ve Schlöglu a posléze bylo mýto vybíráno právě pro tento klášter.

Vltavice městysem

V roce 1530 obdržela Dolní Vltavice právo městyse, což bylo tehdy spojeno s povinným opevněním města proti vnějšímu nepříteli. Tenkrát se to nepovedlo, ale obezdil se kostel po celém obvodu zdí dva metry vysokou a metr širokou, což neměl tehdy žádný kostel v celém širém okolí. Stačilo to, protože do obezděného prostoru se mohlo ukrýt všechno tehdejší obyvatelstvo městyse.

Dne 27.června 1669 byla pak Dolní Vltavice podruhé povýšena na městys, se svým vlastním erbem a dostala oprávnění pořádat nejprve dva a později pět veřejných výročních trhů. Tato její práva pak potvrdila v r. 1747 Marie Terezie a v r. 1782 i Josef II.

Při příjezdu do Dolní Vltavice směrem od Černé se nacházel vlevo nahoře hřbitov a dále po levé straně jednotlivé domy. Po pravé straně byly zpočátku tři usedlosti a pak následovalo náměstí kde stával až do r. 1945 pranýř. Vpravo od náměstí byla další výstavba, pod obcí protékala řeka Vltava, na ní byl dřevěný most směrem na Kyselov a vpravo se jezdilo na Radslav.

V r.1648 nechal postavit tehdejší starosta Stinny nad Vltavicí dřevěnou kapli jako pietní místo obětím morové nákazy a vedle ní dvě lípy.Kaple byla v r.1753 přestavěna na zděnou a dvě lípy, které se zachovaly, mají dnes 360 let , jsou ve výšce jednoho metru široké v objemu 527 cm a jsou dokonce zapsány v seznamu památek chráněných státem.

Češi na ústupu.

Největší pohromou nejen pro Vltavici byla třicetiletá válka, která znamenala vyplenění ,zapálení vesnic a bídu a chudobu.Byl to také konec Čechů a češtiny.

Původní kostel v Dolní Vltavici z období před rokem 1350 byl zničen, v r.1767 zahájil výstavbu nového kostela kníže Josef ze Schwarzenbergu a kostel byl vysvěcen v r.1770.Byl

zasvěcen sv.Leonardovi/ Linhartovi/.V té době bylo v Čechách málo kostelů zasvěceno tomuto světcovi a protože byl ctěn jako orač a chovatel dobytka ,stal se patronem zemědělců a chovatelů, kteří se do Vltavice sjížděli z velkých dálek.Zde pak na oltář obětovali železná obětní zvířátka, které vykoval a prodával za 2-3 krejcarey místní kostelník.Církev si tak přišla na slušný peníz a zemědělci byli přesvědčeni o tom, že je tímto způsobem ochráněn jejich dobytek proti různým neduhům a nemocem. Železná obětní zvířátka z Dolní Vltavice jsou uložena v městském muzeu v Nových Hradech.

Kostel byla rotundovitá stavba s čtyřiatřicet metrů vysokou cibulovitou věží a uvnitř s pěti oltáři. V kostele stávala plastika krásné neznámé svěťce, řezbářská práce skupiny umělců kolem mistra Parlěře z konce čtrnáctého století, známá jako „Vltavická madona“ ,která je dnes uložena v Alšově jihočeské galerii.

Asi uprostřed 18.století byla zde postavena škola.Měla jednu třídu,byt pro učitele,stáj a stodolu.V r.1842 bylo v devíti farních obcích celkem 316 žáků do Vltavické školy.

V roce 1930 měla Dolní Vltavice celkem 414 obyvatel, kteří bydleli v 63 domech. Ke konci II.světové války je zde uváděno 64 domů, z toho je 14 větších a 10 menších sedláků, dále jsou zde dva pekaři, jeden řezník, tři hostince, tři obchody se smíšeným zbožím, jeden sedlář, dva kováři, jeden kolář, dva krejčí,dva obuvníci a jeden obchodník s prasaty.

P o h y b v o j á k ů.

Dne 6.května 1945 vyhodily ustupující jednotky SS do vzduchu most přes Vltavu a tím poněkud pozastavily postupující americká vojska. Jednotky americké armády toto území osvobodily,ale bylo to náročné.Od odstaveného vojenského auta na farském dvoře shořela fara, dále domy čp.4 a 29.Další domy a školu se podařilo uhasit.

V červnu 1945 přicházejí jednotky československé armády, přebírají ochranu mostu a brodu přes Vltavu, nastupuje finanční stráž a bezpečnostní složky.

Po žních přichází první Češi, většinou dělníci z vnitrozemských statků a později jsou přiváženi i Slováci.

Odsun německého obyvatelstva začal 27.března 1946, kdy bez jakéhokoliv předchozího oznámení museli vybraní obyvatelé být do hodiny připraveni s 30 kg zavazadlem k odjezdu. Přesun se prováděl na žebřířácích na nádraží do Černé a byl ukončen v říjnu 1946.

Od r.1956 začíná postupná demolicce obce v souvislosti s naplňováním budoucí přehrady Lipno. Zůstává jen několik objektů, cenné církevní památky jsou částečně přeneseny do muzea v Č.Krumlově ostatní pohřbila voda.Naplněním Lipenské přehrady před padesáti lety začíná nová éra Dolní Vltavice, která se postupně stává významným rekreačním místem.

/ 7.6.2008/

Obec Černá v Pošumaví oslaví 740.výročí od svého vzniku

Zhruba před půlrokem jsem vstoupil na stránky Českokrumlovského deníku a stal se čtenářem – reportérem. I když vlastně čtenářem jsem byl od samého počátku a dokonce ještě mnohem dříve v době všech předchůdců dnešního Deníku, i v době, kdy noviny byly ženského rodu a přinášely pouze „pravdu“.

Jako tzv.reportér jsem chtěl svými články přiblížit čtenářům obec Černou v Pošumaví, která si v tomto roce připomíná výročí první písemné zmínky o svém založení v roce 1268. Články zaměřené na tuto skutečnost již mohou být ukončeny, vše bude prakticky završeno malou obecní oslavou, která se uskuteční v sobotu 28. června. V obci se zejména v posledním období mnoho změnilo k lepšímu a tak připomenout si toto výročí společně se všemi občany, nemůže být na škodu.

Oslavy jsou tak trochu „soukromou“ akcí obce a jejích občanů, následující dva měsíce zvýšeného turistického ruchu, přinesou návštěvníkům obce řadu kulturních, sportovních a dalších veřejných akcí v rámci každoročně pořádaného „Léta v Černé v Pošumaví“.

V předvečer oslav, v pátek 27.6 se představí v hotelu Rex „Lyrové trio Délos“ se svým koncertním vystoupením. Přítomní uvidí a uslyší v jejich přednesu české a moravské lidové písně, irské písně a tance a součástí tohoto bloku bude i jazz & blues v úpravách pro lyry a baskytaru. Členy tohoto vystoupení jsou Jan Braunstein, Jan Chromeček a Tomáš Matys, muzikoterapeuti z Ateliéru Délos, který má v Černé v Pošumaví svou pobočku.

V sobotu odpoledne pak začne vlastní oslava, pro kterou bude na parkovišti u autobusového nádraží přichystán velký pivní stan.

Úderem čtrnácté hodiny provede starosta obce Jan Voldřich slavnostní zahájení, přítomným občanům v krátkosti nastíní další vývoj v obci a především představí nový obecní prapor, který může nyní obec při takovýchto příležitostech spolu s novým obecním znakem, používat.

Pak už v téměř pětihodinovém maratónu se představí malá dechová kapela Pavla Havlíka, která určitě přinese všem přítomným hodně radosti a pozvedne náladu svými písničkami nejen z oblasti dechové hudby, ale i populární a swingové.

Večer pak až do půlnoci zase pro poněkud mladší účastníky vystoupí skupina Tabasco – Rock.

Občerstvení po celou dobu sobotních oslav zabezpečí personál hospody „Na rozcestí“ spolu s místními hasiči a organizačně spoluzajišťuje p. Luděk Štěpánek z Horní Plané.

Nezbývá tedy nic jiného než si přát, aby se vše vydařilo, aby všichni byli spokojeni a těšili se na další oslavy, třeba za deset let, kdy si obec připomene již tři čtvrtiny tisíciletí svého trvání.

/ 24.6.2008/

Na oslavách byl slavnostně uveden nový obecní prapor a znak

Černá se pokouší o teoretické oživení zaniklých obcí z okolí.

Většina lidí se samozřejmě nezabývá historií, dokonce mnoho jich o historii své obce a národa nejeví téměř žádný zájem. Přesto znalost historie nám umožňuje poučit se z chyb minulosti, poskytuje nám příležitosti k přemýšlení o tom, co vlastně bylo dobré a co ne, co bylo morální a mravné a co nemravné.

Teprve nyní, po šedesáti létech si začínáme uvědomovat dosah všeho toho, co toto období přineslo. Snahy o oživení a nápravu některých zdevastovaných, zejména sakrálních památek, se objevovaly již počátkem devadesátých let minulého století. Na území obce Černá v Pošumaví došlo v té době a postupně i v dalších létech k rekonstrukcím kostela, kaplí, božích muk a křížů a to za vydatné pomoci bývalých rodáků německé národnosti.

Nyní, tak jako ve většině míst republiky se rozjíždí akce na oživení historie obcí, které zanikly po roce 1945. Hledají se materiály, staré fotografie i pamětníci, abychom daly dohromady obraz tehdejšího osídlení. Obec Černá v Pošumaví se rovněž této problematice věnuje a na svých webových stránkách eviduje celkem čtrnáct obcí, které zde různým způsobem zanikly. Zánik znamenal samozřejmě i značný úbytek obyvatelstva, jen u evidovaných zaniklých obcí se jednalo o 2100 obyvatel, ovšem i u obcí, které zůstaly, došlo k velkému poklesu.

Co bylo příčinou? To všichni dobře víme a je to všeobecně známo. Především se jednalo o odsun sudetských Němců, kteří ze své strany hovoří o vyhnání. Vesnice v naší oblasti byly v naprosté většině německé a tak se jedná vlastně o největší příčinu. Důvody odsunu jsou rovněž dobře známy, možná, že to nebylo úplně morální, ale vzhledem k tehdejší situaci to bylo nutné.

Následné dosídlování nepřineslo potřebný efekt, zejména v možnosti dosídlit právě vzdálenější obce, protože o ty nebyl zájem. Ovšem stejně pak později došlo k likvidaci a demolici tehdejších vesnic zejména s prováděnými opatřeními k zajištění ochrany státní hranice. Na území naší obce tak došlo k likvidaci obcí Kyselov a Kozí Stráň, které však byly převážně německé a obyvatelé již byli dříve odsunuti. Celkově však likvidace téměř všeho živého ze zakázaného pásma je poměrně diskutabilní. V hraničním pásmu sice část obyvatelstva zůstala, ale různá omezení jim podstatně ztrpčovala život.

Poslední příčinou byla pak v naší oblasti výstavba přehradní nádrže Lipno. Právě tehdy zanikla významná obec Dolní Vltavice a části dalších obcí, zanikly dva hřbitovy, bylo nutno přerušit těžbu tuhy, zaniklo velké rašeliště, bylo nutno vykácet a vytěžit mnoho hektarů lesa.

Toto je jen zlomek toho, co by se o příčinách vylidnění dalo napsat. Snažíme se najít co nejvíce různého materiálu k zdokumentování zaniklých obcí, což není vůbec jednoduché, neboť právě záznamů o těchto obcích je velmi poskrovnu.

/ 17.7.2008/

Zaniklé obce již nikdo neobnoví, je ovšem nutné zachránit církevní památky

Činnost permoníků kolem Černé v Pošumaví.

Na celém území tehdejších tuhových dolů v Černé bývalo velké množství permoníků, vždyť tyto doly patřily po mnoho let k největším světovým producentům. V roce 1957 se však začala napouštět Lipenská přehrada, doly byly zatopeny a chudáci permoníci z oblasti utíkali pryč. Grafitonosné ložisko se však táhne od Mokré údajně přes Boletice až ke Chvalšínám a tak řada našich skřítků našla své „domovy“ na celém tomto území. Není vyloučeno, že se jich část dostala až do Českého Krumlova a protože vzhledem ke své zvýšené zranitelnosti je Bůh obdaroval trojnásobnou délkou života, je docela možné, že skřítek, který se zjevil panu akademickému malíři, je bývalý mokerský. Úplně jasné je však to, že někteří zůstali i nadále v závalových štolách na Mokré a mají za úkol hlídat důležitou památku – štolu Josef, která je dlouhá 2 240 m. Shodou okolností mám k dispozici obrázek, na kterém vidíme za laserem prosvětlenou vstupní branou Josefovy štolý permoníky hlídající vstup / viz foto/.

Mezi permoníky se rychle rozneslo, že se v roce 1958 otevírá jáma Václav na Bližné a tak spěchali na nové působiště. Horníci na Bližné sice nikdy permoníka neviděli, ale jsou přesvědčeni, že jim byli nablízku a také zaznamenali různé podivné zvuky v hloubkách až 65 metrů pod povrchem terénu, kde pracovali. Ostatně ve vyprávění paní Heleny Braunové se jednomu dělníkovi při dobývání rašeliny, která byla velmi potřebná pro tuhové doly, jeden takový skřítek zjevil. Je tedy možné, že dosud žijí i v troskách zatopených vesnic, třeba pod Dolní Vltavicí.

V u l g a r i t u n e s n á š í

Permoníci prý nemají rádi klení a neslušná slova. Horníci z bliženských tuhodolů bývali na dnešní poměry téměř beránci, ale přece jen někdy došlo k situacím, kdy tato slova létala éterem, tedy spíše podzemím. Například v roce 1983 kdy došlo k nebezpečným průvalům vody a zaplavení dolu. Tehdy byli permoníci velmi pracovně vytíženi, dělali všechno pro to, aby nedošlo k neštěstí, ale přece jenom ta slova horníky mnohokrát vyřčená, jim dobře nedělala a tak posílali s vodou i část kamení, písku a bahna. Po celou dobu však jen v takové míře, aby se vždy stačilo všechno naplavené odčerpát a odstranit, vždyť permoníci jsou zde přece jen od toho, aby horníky chránili, i když někteří možná prý i často akorát tak uškodí.

S příchodem privatizace došlo k ukončení téměř veškeré hospodářské činnosti na území obce a v roce 1998 k ukončení činnosti i tohoto dolu na Bližné, což bylo způsobeno nejenom stále tekoucí vodou, ale i poklesem cen grafitu a nižší poptávkou.

Jak se zachovali v této situaci naši permoníci, kteří byli rovněž ovlivněni v podzemí dvojnásob neviditelnou rukou trhu, bohužel nevíme. Domnívám se však, že při jejich pracovitosti si opět své pole působnosti našli, třeba hlídají čerpání vody v hloubce 70 m, které zde jedna firma provádí. Část z nich se určitě přesunula do krasových dutin rozsáhlého jeskynního systému, který se vytvořil v bliženských tuhových dolech a pomáhají zde při vytváření krasových procesů a čekají na svou další příležitost. Dost možná, že někteří se podílí i na propojení magistrály do Českého Krumlova, jak se o tom ve svém článku zmiňuje [pan Vaněček](#).

Permoníci kariéristé

Ovšem i v organizaci skřítků se vyskytnou odrodilci s poněkud jinými charakterovými vlastnostmi, které možná odkoukali od lidí. Tito ziskuchtiví kariéristé s pokřiveným charakterem nic nedbali na to, že je to pro ně téměř smrtelně nebezpečné a údajně se, snad s auty rozvážejícími balenou vodu anebo na oděvu turistů, dostali až do Prahy, do parlamentu a do vlády. Zde ve snaze se zalíbit pomáhají politikům zametat jejich aféry pod koberec, čímž vlastně škodí nám všem.

/ 23.7.2008/

Předchozí můj článek byl reakcí na následující článek p. Jana Vaněčka

O českokrumlovských permonících

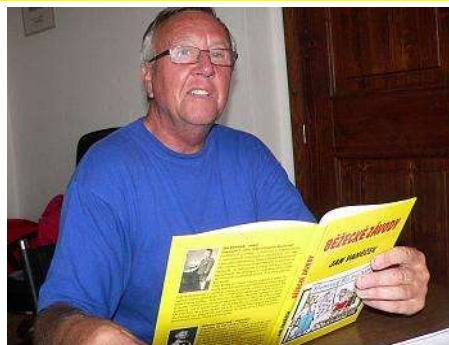
u zámecké zahrady bývaly kdysí grafitové doly. Od té doby v nich žijí permoníci. Český Krumlov/ Jedna ze štol ústí do zahrady akademického malíře Petra Sládka. Nedávno, když si šel večer do štol pro uskladněné moravské víno, zahlédl permoníka. Ten ho pantomimicky poprosil, aby jí zazdíl, neboť do ní vbíhají potulní psi a kočky – a není vyloučeno, že by tam mohli zaběhnout také bezdomovci či památkáři.

Permoníci, žijící pod zámeckou zahradou, jsou malého vzrůstu, největší dosahuje výšky tenisové sítě, a proto je jejich Frantou, což znamená šéfem. Jsou velice milí a sympatičtí, neustále se smějí: připadá to, jako by právě smích byl jejich řečí. Netrpí žádnou nemocí, nemarodí, neprojevuje se u nich ani sklon k hypochondrii. Pouze když přijdou na slunce, tak zkamení. A pokud se k nim lidé nechovají slušně, tak dosáhnou démonických rozměrů a tvarů. Ostatně smrtelné nebezpečí pro ně znamená styk s takovými lidmi, kteří by je mohli nakazit, naučit pít alkohol, kouřit či požívat drogy, rozčilovat se, krást, politikařit i válčit. A pokud by se k nim tedy lidé slušně chovali, dosáhli by permoníci démonických tvarů a rozměrů. To taky umí. A tak se lidem raději vyhýbají.

Čas od času lze v oblasti zámecké zahrady zaslechnout podivné zvuky vycházející z podzemí. To permoníci pracují. Nejprve uklídili doly po hornících, když je opustili a zanechali po sobě nepořádek. Budují také nové podzemní chodby sloužících ke spojení s permoníckými osadami v okolí – Dobrkovicemi, Vyšným a Lazcem.

V současné době mají rozestavěnu magistrálu, která propojí Český Krumlov s Bližnou u Lípna, kde bývaly rovněž tuhodoly. Dovolil bych si proto poprosit pana Záhora, kronikáře z Černé v Pošumaví, aby se tam po permonících porozhlédl a něco o tom napsal. Už se na to moc těším.

Jan Vaněček
Český Krumlov, 21. července 2008

Rodáci z Černé v Pošumaví

V souvislosti s letošní připomínkou výročí vzniku obce Černá v Pošumaví mi dovoluete vzpomenout ve zkratce na některé zdejší rodáky. Nejsou sice tak slavní jako např. Adalbert Stifter, dokonce se zde většinou pouze narodili a svůj život pak prožili jinde, ale v jejich dílech a konání se vztah k rodnému místu projevuje.

Dne 2. února 1850 poznal v Černé světlo světa pozdější básník a spisovatel Adolf Schimann. Obecnou školu i reálku navštěvoval v Českém Krumlově a pak vystudoval lesnickou školu. Přilnul tak k lesnickému a mysliveckému povolání. Témata pro své knížky čerpal právě z tohoto prostředí, o Šumavě psal i verše a byla námětem i jeho divadelních her.

JUDr. Karel Nedbal se v Černé narodil 29.10. 1836, byl pozdějším organizátorem hudebního života v Táboře, ale především byl otcem hudebního skladatele Oskara Nedbala. Z celkově osmi dětí Karla Nedbala se jich šest věnovalo hudbě a z nich nejnadanější byl právě Oskar.

Oskar Nedbal byl žákem Antonína Dvořáka, byl klavíristou, violistou, dirigentem a skladatelem. Mezi jeho nejznámější díla patří opery Vinobraní, Polská krev a balet Z pohádky do pohádky.

V naší obci se narodil v r. 1897 historik a letopisec Jaroslav Smrčka – Říčanský. Jeho otec zde působil jako správce tří dvorů, dále pak správce pivovaru i účetní Tuhových dolů. Jeho děd František Smrčka byl prezidentem tábořského krajského soudu. Činnost Jar. Smrčky byla rozsáhlá, ve svých dílech, kterými přispíval do různých historických a kulturních věstníků a časopisů, se zajímal o kulturní dění v řadě míst republiky. V roce 1977 navštívil i naši obec, zajímal se o německé kroniky celé této oblasti, posléze jsme spolu korespondovali, v r. 1979 zemřel.

Ve stejném domě čp. 30 / nyní 32/ naproti pivovaru se o rok později, tedy v r. 1898 narodil jeho bratr JUDr. František Smrčka, který byl známým koncertním a operním pěvcem, zemřel již v r. 1960.

V r. 1883 se narodil v tehdejší obci Jámy novinář a příležitostný spisovatel Josef Reif. Psal vlastivědné články i povídky ze svého rodiště a byl velmi činný i v politickém a hospodářském životě. Zemřel ovšem velmi brzy, ve svých 36 letech, a je pochován na hřbitově v naší obci.

V r. 1934 se zde narodil i grafik František Dorfl, o kterém toho bohužel více nevíme. Z rodáků, kteří působili později na poli duchovním se v obci v r. 1770 narodil Páter Josef Pauer, zlatokorunský cisterciák, v r. 1809 Johan Erhard, linecký diecézní kněz, v r. 1837 Páter Paul Proschko, školní rada, dále v r. 1852 Páter Markus Gabriel a v r. 1857 Páter Marián Fischbach, oba kremsmunsterští benediktýni.

/ 28. 7. 2008 /

Adolf Schimann - Oskar Nedbal - Josef Reif - Jaroslav Smrčka

Z euforie do deprese

Srpen – měsíc prázdnin a dovolených, měsíc žní a dalších sklizňových prací, ztratil v jednom osudném roce svůj idylický nádech a zůstal s hořkou vzpomínkou uložen v naší pošramocené duši.

V letošním roce si připomínáme osudné okamžiky před čtyřiceti lety, kdy k nám právě v srpnu vstoupila spojenecká vojska, aby nás „bratrsky“ ochránila před kontrarevolucí a zachránila socialismus. Těžko jsme tehdy chápali, že k něčemu takovému může dojít. Probíhala sice v předcházejícím období řada různých setkání politiků, vzájemných rozhovorů, dokonce přišel i výhružný dopis spřátelených zemí, ale sám vůdce Brežněv stále ubezpečoval slovy „Eto vaše dělo“ a nešetřil přitom objetími a státnickými polibky.

Předcházející měsíce probíhaly v euforii a uvolnění v mnoha oblastech lidského žití. Pojem „Pražské jaro“ znamenal pro mnoho občanů naději v uskutečnění mnoha potřebných změn, které se postupně stávaly skutečností.

Ovšem k pomalému uvolňování docházelo již počátkem šedesátých let. Ne nadarmo je řada historiků a odborníků nazývá „zlatými šedesátými léty“. Studoval jsem v té době v Praze a i když moje vzpomínka je ovlivněna poněkud bezstarostným studentským životem, mohu říci, že to byla příjemná léta. K uvolnění docházelo především na kulturní frontě, v té době vznikalo mnoho krásných písniček, zejména díky divadlu Semafor, natáčely se i dnes stále hodnotné a uznávané filmy, vydávaly se knihy do té doby zakázaných autorů. Vedle Semaforu zde byla i nádherná hudba Beatles a i náš citový život byl na vyšší a hodnotnější úrovni.

Uvolnění jsme pociťovali i na škole, do té doby v plánu zařazený Vědecký komunismus zmizel, politická ekonomie a filozofie se sice stále vyučovaly na základě tehdejší marxisticko – leninské teorie, ale na cvičeních již vyučující dávali prostor i opačným názorům.

J e n i d y l a t o n e b y l a

Ovšem pro většinu obyvatel to zas tak velká idyla nebyla. Nejenom, že platy byly malé a téměř pro každého přibližně ve stejné výši, ale především byl většinou nedostatek všeho možného. Dnešní mladá generace by těžko chápala několik desítek metrů dlouhé fronty na maso, na ovoce a zeleninu a další zboží, dokonce i na knihy. Občasný nedostatek základních potravin byl vyvážen jejich nízkou cenou, neboť stát potraviny dostatečně dotoval, ceny dalšího spotřebního zboží však byly vysoké.

Přesto v povědomí naší generace zůstávají šedesátá léta jako něco, na co se dobře a rádo vzpomíná. Nebýt ovšem onoho okupačního zásahu v oné osudné noci, který znamenal konec všem nadějím.

Vojska pěti států Varšavské smlouvy se pak rozjela téměř do všech koutů naší vlasti a na řadě míst jsme mohli vidět tanky s napřaženými hlavními směrem ke komunikaci. Pracoval jsem tehdy na vyšebrodsku, žně byly v plném proudu, starostí nad hlavu a do toho přijíždí tanky a auta, které jsme „vítali“ se zklamáním, depresí a strachem z toho, co může následovat.

Čeští lidé však dokázali, že ač beznadějná situace, něco lze vždy podniknout. A tak se během noci měnily dopravní a směrové ukazatele a vznikalo mnoho nápisů na různých místech, vyzývajících k odchodu. I v Černé v Pošumaví se psala hesla a někteří občané vyjádřili svůj názor i umělecky, když stvořili figurínu nápadně připomínající jednoho vysokého stranického funkcionáře slovenské národnosti a tu pak věšeli na strom v obci.

Odchod se však nekonal. Byla podepsána smlouva o dočasném umístění sovětských vojsk /vojska ostatních států do konce roku odešla/ a ona dočasnost trvala až do roku 1990.

Ne nadarmo jsme si tehdy zafixovali i nový ukazatel – jednotku dočasnosti, kterou byl jeden furt.

Z údajů lze zjistit, že na území Československa bylo tehdy kolem 750 tisíc vojáků, přes šest tisíc tanků, téměř tisíc letadel a další technika. Tato „bratrská pomoc“ si vyžádala přes sto mrtvých a sedm set zraněných občanů. Skončila „idyla“ a nastoupila tvrdá realita a tak tedy vzpoměňme na tuto dobu, ale hlavně – nezapomeňme.

/ 9.8. 2008 /

Spojenecká vojska v Černé.

Jako kronikář jsem začal v obci Černá v Pošumaví pracovat v roce 1977. Žádná kronika se od konce války v obci nevedla a stejně tak nebyly v té době k dispozici staré německé kroniky. Proto jsem musel začínat prakticky od začátku a shánět především historické materiály vztahující se ke vzniku naší obce a další průřez jednotlivými staletími.

Důležité však bylo zaznamenat události od roku 1945 do data, kdy jsem se ujal vedení kroniky. Moc toho k dispozici nebylo, především bylo nutno postupně získat nějaké poznatky od pamětníků. Mnozí z nich však již byli poměrně spjati s tehdejšími režimem a jejich odpovědi a vzpomínání tím bylo ovlivněno a pokud se týká událostí kolem srpna 1968, tak k tomu se nikdo vyjadřovat nechtěl.

Není tedy v kronice obce zatím o invazi vojsk Varšavské smlouvy žádná zmínka a tak se to teprve až nyní pokouším napravit.

Je ještě řada občanů v naší obci, kteří si průběh roku 1968 pamatují. Většina z nich tehdy přijímala změny se stejnými pocity, jako valná část našeho národa. Každý z nás byl rád, že se ledy konečně hnuly, i když průběh šedesátých let k tomu dával již určité náznaky. Naděje, že se něco změní přišla s jarem 1968 i do naší obce, ale postupně se určité nadšení vytrácelo.

Jsme příhraniční obcí a tak nejprve poněkud uvolněná činnost na hranici se začala utužovat, někteří tvrdí funkcionáři byli i zde, ale většina se upínala k tomu, že přijde jakási svoboda a uvolnění. Tady tehdy žili lidé, kteří v převážné většině pracovali v zemědělství, v lesích, v Tuhových dolech a podobně a pro vesnického člověka je prvořadá povinnost pracovat a pak teprve rozebírat vzniklou situaci.

Vstup vojsk

Konec nadějí, tak jako všude, znamenal 21. srpen 1968. Lidé již od rána poslouchali rádio a nemohli uvěřit tomu, co se stalo. Proč vlastně sem spojenecká vojska přišla. Vždyť se nic nedělo, všechno probíhalo dále svým tempem, jen ta situace byla poněkud volnější, volněji se dýchalo. To vesnický člověk těžko pochopí, zejména také proto, že Sovětský svaz nám byl stále dáván za vzor, sovětský člověk byl ten nejlepší, Rudá armáda nás osvobodila, a tak proč by nás teď chtěli okupovat. Nicméně stalo se a tanky přijeli v onen osudný den i do naší obce. Byly prý jenom dva, projeli obcí a pokračovaly dále směrem na Dolní Vltavici. Když přijely do Dolní Vltavice, byli vojáci údajně zmateni, protože měli k dispozici staré mapy, ve kterých nebyla zakreslena přehrada Lipno. Byli v koncích, nevěděli kde jsou a tak se vrátili po určité době zpět.

Podle některých svědků bylo zde několik lidí, kteří vojákům hrozivě mávali a ukazovali ať jedou pryč, někteří s nimi chtěli navázat rozhovor, snad jim vysvětlit situaci. Vojáci, kteří zde byli v tancích pocházeli zřejmě z některých neruských republik, protože měli šikmé oči a při snaze navázat s nimi kontakt, hned hrozivě napřáhli samopaly a tak bylo lépe si jich nevyšímat. V odpoledních hodinách pak odjeli směrem na Horní Planou a zůstali stát několik dní v Hůrce, údajně s namířenými hlavěmi na silnici.

Tehdejší předseda MNV nijak nezasahoval a zachovával odstup a podle svědků nevyvíjel žádnou iniciativu, tajemník MNV ten se snažil jim vysvětlit situaci, ale neuspěl. Byli i občané, kteří psali hesla určená k tomu, aby vojáci odešli tam, odkud přišli.

V průběhu oněch srpnových dnů pak někteří občané vyjadřovali svůj názor i umělecky. Tak např. vyrobili panáka, který se nápadně podobal jednomu vysokému stranickému funkcionáři a toho pak pověsili na strom v obci.

Většina občanů vstup vojsk odsoudila spíše mlčky a ve svých srdcích, život však plynul dál, každý se musel postarat o zajištění svého živobytí a výchovu dětí, a i když se zdá, že rok 1968 je dávnou historií, dodnes se na tyto události ještě nezapomnělo.

3.9.2008

Na většině území Československé republiky, i v našem regionu, se měnily dopravní značky

Tehdejším představitelům většina obyvatelstva věřila

Králíkovo království nedaleko Černé aneb „Bláznovo údolí“.

Pěšky nebo na kole / autem vjezd zakázán/ podél přírodní rezervace „Pláničský rybník“ a dále podél přírodní památky „Kotlina pod Pláničským rybníkem“ cestou směrem na Milnou, narazíte těsně na hranici přírodní památky, na poměrně velký objekt, který býval obydlím poněkud svérázné postavy – Josefa Králíka.

V katastrální mapě nazývaný Lužní mlýn, býval podle vyprávění pamětníků spíše hamrem, jakási kovárna poháněná vodním kolem. Ovšem v době, kdy si Josef Králík toto místo vyhlédl a na MNV Světlík požádal o koupi, jednalo se spíše o ruinu. Všichni, kteří pak měli možnost vidět přeměnu, kterou zde Králík v dalším období provedl, mohou dosvědčit, že zde udělal velký kus práce.

V y š e h r a d s k ý j e z d e c

Josef Králík přišel do této oblasti někdy kolem roku 1965, když předtím cestoval různě po republice a míval přitom dost problémů s VB, s STB i s PS. On totiž údajně patřil k tzv. „Vyšehradským jezdcům“ o kterých se v tehdejších novinách psalo jako o největších vyvrhelích, kteří se zhlédli v kapitalistické ideologii a zvrhlé kultuře a aby si vydělali na svůj flákačský život, tak kradli a loupili. Nejvíce prý však přepadali mladé uvědomělé komunisty a mládežníky a pak slavnostně pálily ukořistěné svazácké košile a vlajky. Josef Králík ovšem nepatřil k vůdcům této skupiny, kteří byli v polovině padesátých let zavřeni, ale odnesl to „pouze“ vyhoštěním z Prahy. O své minulosti nikdy nemluvil a nikdo se ho také na nic nevyptával.

Až do roku 1973 bydlel na ubikacích polesí Vřesná a asi od tohoto roku se pak pustil do stavby svého objektu. U lesů byl v pracovním poměru jako brigádník, protože se na něho prý těžko mohlo spolehnout, bylo-li hezky, tak většinou pracoval doma. Jako brigádník pak stavěl oplocenky, dělal prořezávky, připravoval tyčovinu, sázel stromky a podobně. Přitom si vždy připravil dostatek potřebného dřeva na stavbu, které mu pak některý lesní dělník přivezl, ale mnoho materiálu si však navozil a nanosil sám. I jeho způsob získání byl zajímavý, snažil se, aby to měl co nejlacinější, proto třeba přinášel čerstvé i sušené houby do prodejny stavebnin nebo na nádraží a zde pak uklízel například rozsypaný cement, který mu za tento „úplatek“ ponechali. Velmi často navštěvoval skládky odpadů, které nazýval „zlatý důl“ a našel zde mnoho pro něho zajímavých a cenných věcí. Ty pak na kolečku s popruhy vozil poměrně značnou vzdálenost ke svému obydlí. Na starých zbořeníštích na Svánkově, Bedřichově a jinde nacházel spoustu kamenů, které mu pak traktoristé přiváželi.

Postupně svůj objekt vylepšoval, vystavěl obvodové zdi, ze dřeva pak obytnou část, vystavěl krbová kamna, vyhloubil rybníček, zreguloval Lukavický potok, který procházel přímo jeho pozemkem, vybudoval pánské záchodky, dámské ne, protože ho údajně žádná dáma svou návštěvou nikdy nepočastuje, jak tvrdil.

U objektu byl ještě zachovalý náhon, Králík si sám vyrobil dřevěné kolo, které dokonce zprovoznil, ale pak sháněl dynamo, chtěl vyrábět elektřinu. Samozřejmě, že po celou dobu dvaceti let zde žil bez elektřiny, bez televize, koupil si pouze tranzistorové rádio. Společnost mu později dělal osel Matěj, kterého prý koupil asi za dva tisíce korun a pak ještě přikoupil za pět tisíc oslici a protože byla drahá, začal jí říkat Drahuška. Ta byla pak také jeho pomocníkem, když mu lesáctví kováři vyrobili káru, do které jí zapřahal.

B l á z n o v o ú d o l í

Na své obydlí upozorňoval již několik desítek metrů předem, kdy na stromech a různých samorostech měl umístěno nesčetné množství nápisů, zejména zákazů. Zakazoval tam křičení, volání, houkání, troubení, práskání bičem a podobně. Mnoho samorostů měl i uvnitř

svého království a na nich namalovány na sololitových destičkách různé aforismy. Také z tohoto důvodu byla tato oblast jeho působiště nazývána „Bláznovo údolí“.

S Josefem Králíkem jsem se rovněž znal, i když ne nijak důvěrně, většinou spíše důvěřoval lesákům. Při jedné návštěvě u něho jsem pochválil jeho dílo a protože se mi líbily ony aforismy, tak mi dvě destičky daroval. Ještě dnes je mám stále doma a mohu citovat: „Kdo se chce zavděčit, ten nemůže mluvit pravdu“ a druhá: „Nejčastěji zavíráme oči tam, kde se bojíme otevřít hubu“ – na tehdejší dobu odvážná rčení, bohužel stále platná.

Josef Králík byl velmi sečtělý, byl vášnivým čtenářem a téměř každý týden mu na poštu do Černé v Pošumaví chodily knihy. Podle důvěrných informací to byly publikace většinou tehdy zakázané, od něho kolovaly mezi nejbližšími např. Černí baroni a další. Rád prý také četl válečné romány a cestopisy.

Lesní muž

Čím byl vyučen jsem se nedozvěděl, někdo tvrdí, že písmomalířem, což by při pohledu na jeho výtvary tomu nasvědčovalo, někdo zase, že byl od černého řemesla a že chtěl být lesákem, ale vzhledem k špatnému posudku ho na školu nevzali.

Každopádně to byl člověk inteligentní, i když podle jeho vzhledu by na to málokdo usuzoval. Celý rok se totiž nehohlil a nestříhal, takže vypadal jako lesní muž, jednou v roce, prý na prvního máje se sám ostříhal a oholil a pak si zase nechal roční pauzu.

Rovněž od května až do zámruzu spal venku pod přístřeškem, přestože měl pokoj i ložnici k dispozici. I jeho strava byla jednotvárná. Rád pil čaj a méko, kupoval si buchty a často i párky. Občas si zašel do Muckova na pivo, lahvové, poklábosil, ale jinak alkoholu neholdoval, ten by jste u něho nenašli.

Pokud za ním přijela jeho maminka z Prahy, tak mu vařila, ale po jejím odjezdu se vše vrátilo do starých kolejí. Párkrát za rok pak v pozdějším období jezdil za matkou i sám, přátelé se mu starali o zvířectvo a pečovali o stavení.

Zemřel mladý

V posledním období se věnoval i botanice, sbíral květiny, zakládal si herbáře, vystavěl si doma skalku a začal prý psát i jakousi osobní kroniku. Bohužel nevím, co se po jeho smrti zachovalo a zda to ještě existuje.

Josef Králík zemřel v roce 1992 ve svých 53 letech, tedy poměrně mladý, když ho nejprve trápily ledviny a pak se přidala i slinivka a průběh jeho nemoci byl rychlý. Všichni, kdo jsme ho znali, máme stále v paměti tuto poněkud nepřístupnou a svéráznou postavu.

4.10 2008

Dnes již je dlouholetá stavba Josefa Králíka majetkem jiného občana a doznala změn, přesto je jeho práce stále vidět i v částečných rozvalinách

Zemědělská firma na Milné oslavila začátkem října patnácté výročí hospodaření na Lipensku.

Práce v zemědělství nebyla nikdy jednoduchá a jedná-li se o provozování zemědělské činnosti na Českokrumlovsku, nikdy nemůže konkurovat svou produkcí intenzivní zemědělské výrobě v úrodnějších oblastech.

Milná/ Má zde však nezastupitelnou úlohu, protože vedle základní zemědělské výroby jde rovněž o udržení rázu venkovské krajiny a skloubení s rozvíjejícím se cestovním ruchem a s ním všech navazujících aktivit.

Po roce 1990 docházelo postupně k privatizování stávajících Státních statků a začaly vznikat soukromé firmy. Pro ně bylo počáteční podnikání v této oblasti velmi složité, neboť tehdejší představitelé a privatizátoři tvrdili, že zemědělství není závislé na počasí a považovali jej za obor jako každý jiný, tím pádem podstatně klesaly dotace a firmy zápasily o přežití. Dlužno říci, že mnohým šlo však zejména o získání finančních prostředků bez ohledu na stav pozemků a ráz krajiny, který tomu v oné době odpovídal. Pokud však tyto firmy úspěšně hospodařily až do dnešních časů, pak jsou téměř hodny obdivu.

Jednou z takových úspěšných firem v oblasti Lipenska je i zemědělská farma hospodařící na Milné, v katastru městyse Frymburk. Farma vznikla privatizací bývalého státního podniku Statek Frymburk v roce 1993 a rovněž se potýkala se všemi problémy tehdejších let. Po celou dobu si však vedla velmi dobře a každoročně se ziskem, na což si nyní, po patnácti létech, bývalí i současní zaměstnanci spolu s přizvanými hosty zavzpomínali. Majitel této rodinné firmy pozval většinu zainteresovaných nejen na slavnostní zakončení letošního hospodářského roku, ale především na připomínku 15. výročí hospodaření firmy. Setkání se uskutečnilo v restauraci U přívozu v Dolní Vltavici dne 10. října tohoto roku.

Pozvaní bývalí vedoucí provozu, zástupci obcí a spolupracující hosté se z úst vedení dozvěděli, že farma i nadále velmi úspěšně hospodaří, v současnosti především na úseku chovného masného skotu. Mezi její doplňkové aktivity patří lesní hospodářství spolu s myslivostí a rovněž i rybníční hospodaření. Pozornost je však zaměřena na vhodnou údržbu krajiny, firma své pozemky obhospodařuje ekologicky a toto označení nesou i veškeré její produkty na které má každoročně vystaven potřebný certifikát. Rozvíjí se i investiční stavební činnost a pravidelně podle finančních prostředků je obměňován mechanizační park. Samozřejmě, že firma rovněž čerpá dotace potřebné k úspěšnému hospodaření, což se projevuje zejména po vstupu České republiky do Evropské unie.

Farma Milná v současné době hospodaří na téměř 1800 ha zemědělské půdy, přičemž začínala na 796 ha a chová celkem 970 ks skotu. Její činnost je zaměřena i na Muckově v katastru obce Černá v Pošumaví, na Malšínsku a úspěšně spolupracuje i se zemědělským družstvem Dolní Třebonín.

Důležité je však to, že firma pro svých 16 zaměstnanců vytváří stále lepší a příznivější pracovní a sociální podmínky. Nejenom, že průměrný plat ve firmě již dosahuje výše 18 600 Kč, ale svým zaměstnancům poskytuje každoročně naturální požitky, které tvoří pro každého 65 kg vepřového a hovězího masa ročně, na jaře každý dostává knedlíky a na vánoce kapra, každému zaměstnanci platí měsíčně 400 Kč připojištění, přispívá 30 Kč na obědy a mnoho dalších výhod.

Zaměstnanci tuto snahu oceňují, jsou spokojeni a svou pracovní aktivitou přispívají ke stále většímu rozvoji firmy, což zase následně oceňuje majitel firmy.

V duchu vzájemné spokojenosti se tak nesla i oslava patnácti let úspěšného hospodaření firmy.

22.10.2008

Pivovar v Černé již není dominantou obce.

Významným počinem pro tehdejší obec Černou bylo v roce 1568 založení a výstavba pivovaru, nejzdatnějším úředníkem Viléma z Rožmberka, Jakubem Krčínem.

Ten právě v tehdeším monopolu várečného a sladovnického práva viděl nejlepší zdroj pro knížecí pokladnu a tak založení pivovaru v Černé, který patřil vedle Krumlova a Plavnice ke třem knížecím pivovarům, se ostatní cítili ukřivděni.

K těmto třem pivovarům tehdy patřilo 103 poddanských hospod a na pivovar v Černé byly tak postupně odkázány hospody v okolí Horní Plané, Hořic a později i Frymburka. Samozřejmě, že pivovary v těchto místech se s danou situací nehodlaly smířit a tak vznikaly neustálé spory, občas vrcholící i násilnými akcemi.

OSTUDA ČERNÉ. Dříve býval pivovar v Černé v Pošumaví její dominantou. Dnes obec paradoxně hyzdí. Foto:archiv kroniky / František Záhora/

„Brauerei Schwarzbach“ však prosperoval, v provozu byla sladovna systému Poupě a tak se v roce 1603 uvádí 2 160 sudů bílého piva, v r. 1700 již 1 512 sudů pšeničného piva, v r. 1800 to bylo 2 600 sudů ječného piva a např. v r. 1930 již 20 500 hl.

V roce 1605 odebíralo pivo z Černé celkem 48 hospod, v r. 1900 to bylo již 175 a v r. 1910 celkem 190 hospod.

V přední části pivovaru, kde byly byty a kanceláře úředníků býval rovněž lovecký zámek s balkonem, z kterého panstvo střílelo zvěř, kterou lovci naháněli z blízkých borovicových lesů. Balkon byl pak údajně přestavěn na chodbu vedoucí k jednotlivým pokojům.

Jakub Krčín založil v témže roce rovněž válcový mlýn pro potřebu sladovny, který byl v r. 1880 jako mlecí a šrotovací, pronajímán různým mlynářům. V r. 1920 byl mlýn opuštěn a bylo zde umístěno zařízení na výrobu elektrického proudu a v r. 1926 jej koupil jistý obuvník, který přestavěl mlýnici na obytnou část a ze strojovny udělal dílnu.

Jakub Krčín rovněž v r. 1568 vyměřil pod pivovarem dva rybníky na těžbu ledu, které velikostí přesahovaly Olšinský rybník, ale jeho záměr se neuskutečnil. Pivovar získával led z rybníku u Jestřábí a u Jam anebo i z Olšinského rybníka. Před rokem 1880 byl založen dolní a po něm horní rybník, oba s rozlohou 2 800 m². V roce 1931 měl pivovar k dispozici šest sklepů s obsahem 5 000 m³, které byly každý rok naplněny ledem z těchto rybníků.

Pro pivovar vznikly na Mokré a u Olšovského dvora i vlastní chmelnice, které však byly v r. 1788 opuštěny.

Z hlediska historického je dnes pro nás důležité, že pivovar byl významnou dominantou obce nejen v době provozu pivovaru, ale i od roku 1949, kdy se zde vyráběly limonády a ovocné šťávy.

Pivovarský komín si v padesátých létech minulého století oblíbili i čápi, kteří v obci až do dnešních dní stále sídlí a vyvádějí mladé.

Po roce 1990 dochází k privatizaci provozovny a pak se postupně střídají různí majitelé, čímž trpí především historické budovy.

V roce 2006 vše vyvrcholilo požárem části budov, především střechy a krovů. Z části areálu vybudovala obec Černá v Pošumaví novou hasičskou zbrojnicí a potřebné vedlejší prostory, část budov je pronajatá, ale především historické křídlo zničené požárem dále chátrá, což je velká škoda a znevážení práce našich předků.

Přitom byl o tento objekt zájem, vyskytly se požadavky na zrenovování do původního stavu, obnovení pivovaru, výstavbu stylové restaurace i možnost lázeňské léčby pohybového ústrojí.

Vlastnictví stávající firmy je však velmi komplikované, existuje několik exekučních příkazů a zástavních práv a tak bývalý pivovar bude i nadále chátrat. Bývalá chloub a dominanta paradoxně obec nyní hyzdí.

30.10.2008

Požár pivovaru a pozdější sodovkárny v roce 2006 znamenal konec jedné dominanty obce

Genius z Hůrky.

Osobnost Adalberta Stiftera, slavného básníka Šumavy a hornoplánského rodáka, není určitě nutné nikomu představovat.

Ovšem ten, kdo se již podrobněji nezabývá historií našeho regionu, stěží narazí na dalšího Stiftera, který sice není tak slavný, ale naší úcty a obdivu si zaslouží.

Při zkoumání dějinných událostí v Horní Plané i v Černé v Pošumaví se setkáme se jménem Franze Stiftera, po chalupě řečeného Wirt-Franzl, který zcela jedinečným a vyčerpávajícím způsobem sepsal v roce 1861 historii vesnice Hůrka, dílo dodnes nepřekonané a bez konkurence. V jeho stylu pak pokračoval jeho žák a obdivovatel Wenzel Weiss.

Zajímavé je na tom ovšem to, že Franz Stifter vychodil pouze obecnou školu, ničím se nevyučil, a přesto byl ve své době považován za nejvzdělanější osobu v obci.

Jeho prapraprasynovec Gustav Stifter se o něm zmiňuje jako o pravém všeučelovi. Nejenže psal, ale též vyřezával ze dřeva a tesal z kamene, působil jako malíř, hodinář, knihvazač i lidový léčitel. Ve své knihovně měl více než dvě stě knih, což byl počet na venkovského člověka naprosto enormní. Opatřil si rovněž atlas, kde bylo 100 map a své znalosti a vědomosti předával jiným, stejně smýšlejícím mužům ve vsi. Knihy si sám vázal, stejně tak vázal knihy i ve školní knihovně.

Jeho nejvýznačnějším dílem byla stavba místní kaple v Hůrce. K ní si vyhotovil stavební plány a celou stavbu řídil. Uvnitř kaple stál jím vlastnoručně vyřezávaný oltář, zařídil malbu oltářního obrazu i křížové cesty, vytvořil i kostelní jesličky. Skládal písně a motlitby, vedl náboženská cvičení, dokonce přepracoval i text lidové hry o Třech králich, navrhl pro ní kostýmy a pod jeho vedením se hra nacvičovala.

Na postavený most přes Jelmský potok vlastnoručně vytesal kamennou sochu sv. Jana Nepomuckého.

Zhotovil dokonce hodiny, které vedle času ukazovaly i postavení Měsíce, všechno propočítal, nakreslil a vyřezal ze dřeva.

Franz Stifter měl přitom život velmi ztížený. Jako desetiletý chlapec skočil prý z trámu stodoly na holý mlat a těžce si poranil kyčelní kloub, což způsobilo, že pak celý život kulhal. Jeho vada se ještě více zhoršila, když byl později napaden rozrušeným býkem, už nikdy pak nebyl práce schopný a podle tehdejšího nepsaného zákona se nesměl ani oženit.

Tento „hůrecký genius“, lidově nazývaný „hospodský Franta“, zemřel v roce 1872 a letos bychom si mohli připomenout 205 let od jeho narození.

11.11.2008

VESNICE HŮRKA

A

TUHOVÉ ZÁVODY ČERNÁ

Podle zápisů Františka STIFTERA z Hůrky

Vytisklo a vydalo nakladatelství „MOLDAVIA“ v Českých Budějovicích v roce 1920

Pohled na jednu část našich dějin

Sedm století spolu žili v pohraničí Češi a Němci vedle sebe, spojenectví to nebylo zrovna ideální, ale byli spolu schopni spolupracovat a vedle sebe existovat, někdy jako sousedé, někdy jako soupeři.

Vznik Československé republiky v roce 1918, kdy se zde Němci stali menšinou, prakticky nevíтали a pokud nemuseli, nebrali ho nijak v úvahu. Svědčí o tom kroniky Černé, Bližné a Hodňova, kde o tom není ani slůvka, za celé období se pouze kronikář Bližné a Hodňova zmínil jednou větou o úmrtí T.G.Masaryka v roce 1937.

Sláva Mnichovu

Zato o období po Mnichovské dohodě se v kronikách pění doslova ódy. „ Uzavření Mnichovské dohody po mnoha úzkostlivých dnech bylo obyvatelstvem přijato s velkým ulehčením“, píše bliženský kronikář a hodňovský celý dlouhý zápis shrnuje slovy: „ Bohu dík, že české panství skončilo“.

Pro vstup německé branné moci byly domy vyzdobeny květinami, všude zavlály již připravené vlajky s hákovým křížem a postaveny byly triumfální oblouky s nápisem „ Vítejte“ a volání „ My chceme domů do Říše !“

Ale již několik let předem, prakticky od nástupu Adolfa Hitlera k moci se začala situace drammatizovat , k čemuž výrazně napomohl nechvalně známý projev Konráda Henleina 25.dubna 1934 v Horní Plané.

Vliv Henleina

O tom, co pro zdejší Němce znamenal Henlein, svědčí i část pamětí Waltera Branda, nazvaných Na ztracené vartě. Brand byl osobním tajemníkem Henleinovým a o příjezdu a projevu v Horní Plané píše: „ V jeden z prvních dní naší cesty se měla konat manifestace v Horní Plané. Cestou jsme byli zdrženi, protože mnohé shromáždění trvalo déle, než bylo plánováno. Když jsme dorazili do Horní Plané, rodiště Adalberta Stiftera, a očekávali, že tu nebude ani človíčka, nemohli jsme uvěřit vlastním očím. Na temném, jen pár lampami osvětleném tržišti stáli lidé v pevně sevřeném zástupu jako neproniknutelná zeď. Přišli zdaleka, z odlehlých vesnic a samot Šumavy a stáli zde hodiny a čekali trpělivě a disciplinovaně, aby slyšeli Konráda Henleina. Není přehnané říci, že onoho dne by se ve vesnicích a samotách širokého okolí Horní Plané sotva našli muži a ženy ve zdatném věku, neboť všichni přišli sem. Byla to zvláštní nálada, která se v této pozdní večerní hodině za nádherného jarního večera nad tisícíhlavým zástupem rozprostřela. Lidé naslouchali mlčky. Teprve na konci se nahromaděné očekávání a napětí a vnitřní pohnutí jedním rázem vybil o bouřlivém potlesku“.

Strach o život

Na toto období vzpomíná i paní Marie Lomecká z Hůrky, která žila před válkou a pak i po válce na Jestřábí u Černé v Pošumaví: „ Spolupráce zde mezi Čechy a Němci byla poměrně dobrá až do doby, kdy přijel do Horní Plané Konrád Henlein, řečnil a všechny Němce úplně nainfikoval tak, že i ti Češi, kteří měli mezi Němci přátele, si od té doby nemohli být jisti životem. Každý Čech byl okamžitě nepřitelem a zejména mladí byli tak zfanatizováni, že byli schopni i střílet na potkání. Bylo to tady opravdu životu nebezpečné a proto lidé raději utíkali pryč, většinou v noci, do vnitrozemí. Můj tatínek, který hospodařil na Jestřábí, vycházel dosud s německými občany dobře, ale pak měl namále, že ho neoběsili, což způsobovali především mladíci, kteří se zapojovali do Hitlerjugend. Proto jsme museli na sv. Václava r. 1938 utéci, jeli jsme povozem, v jednom jsme vzali šafáře a ve druhém Slováky, kteří zde pracovali a ujeli jsme v noci do Plané nad Lužnicí ke svým příbuzným. Já jsem tehdy studovala

v klášteře sv. Josefa v Českých Budějovicích, v roce 1940 byl uzavřen a já dostala povolení k opuštění ústavu a odjela za rodiči do Plané nad Lužnicí, kde jsme byli až do skončení války“.

Paní Lomecká mi pak dále vyprávěla o jejich návratu na Jestřábí ,kam se vrátila zpočátku sama, otci se zpět moc nechtělo, ale později přišli a začali hospodařit. Z Němců zde zůstali pouze staří lidé, mladí chlapci, kteří odešli do války se ve velké většině nevrátili. Protože mluvila německy a se všemi se znala, tak jí po válce vítali, skutečně prý byli rádi, že jí vidí. Pak ale začaly být naplňovány důsledky po skončení II.světové války a začalo se hovořit o odsunu sudetských Němců.

Vzpomínky na odsun

Paní Marie Lomecká vzpomíná: „ Němci byli velice dobře informováni o tom, že k odsunu dojde a tak ti, co bydleli blíže hranic, z Dolní Vltavice, Mayerbachu a dalších, začali utíkat sami, převedli dobytek a odnesli spoustu pro ně cenného. Pak ale přišly odsuny organizované, pro nás Čechy to nebylo moc příjemné, sama jsem nikdy nešla ani kolem, protože, když jsem viděla ty staré lidi, jak odcházeli, každý s nějakou taškou na nádraží do Hůrky, bylo mi jich líto. My jsme si tu hrůzu také prožili, nebylo to sice na základě nějakého dokumentu, ale pod nátlakem, výhrůzkami a strachem a přece jsme je litovali. V Hůrce na nádraží se řadili a vagonem vozili do Krumlova“.

Na odsun vzpomíná i dnes již zesnulý František Novotný z Muckova: „Němci tušili, že budou odsunuti, ale kdy to bude, to nikdo nevěděl.Ještě večer před odsunem nebylo ani potuchy, ráno však přišel rozkaz, komisař oznámil, že do večera musí být všichni pryč. Samozřejmě, že se Němci s sebou snažili vzít co nejvíce věcí, spousty jídla a různé cennosti. Mnoho toho si však stačili různě poschovávat v domnění, že se pro to brzy vrátí.

Odváželi jsme je do Krumlova nahoru na nádraží, sám jsem se dvakrát točil s koňmi a se žebříňákem. V Krumlově museli nastoupit do řady a bylo jim nařízeno, že si s sebou mohou vzít jen to nejnnutnější a to co je jim nejmilejší a to ve váze 25 anebo 30 kg, to už si přesně nepamatují. Ostatní věci nad tuto hranici museli odevzdat do skladu. V tom okamžiku nastal velký zmatek, všichni se vrhli na žebříňák a snažili se z té spousty věcí vybrat to pro ně nejdražší. Je třeba říci, že měli velké množství zlata a stříbra.“

Dvě kapitoly z nedávných českých dějin skončily, nejdříve okleštění republiky a útěk Čechů, pak zase odsun nebo vyhnání Němců. Každopádně obojí je tragedie, která postihne vždycky jen ty bezbranné a nevinné, kteří by možná, nebýt politiků, žili dál, třeba s různými sousedskými sváry, vedle sebe.

1.12.2008

Když jsme dorazili do Horní Plané, rodiště Adalberta Stiftera, a očekávali, že tu už nebude ani človíčka, nemohli jsme uvěřit vlastním očím. Na temném, jen pár lampami osvětleném tržišti stáli lidé v pevně sevřeném zástupu jako neproniknutelná zeď. Přišli z daleka, z odlehlých vesnic a samot Šumavy a stáli zde hodiny a čekali trpělivě a disciplinovaně, aby slyšeli Konrada Henleina. /Z paměti Waltera Branda „Auf verlorenem Posten“ (Na ztracené vartě)/

Konrád Henlein

Čas zastavení.

V dnešní uspěchané době často nemáme čas na to, abychom si udělali čas, pozastavili se a popřemýšleli nad tím, jak ten čas letí. Podstatné jméno čas se v našem životě skloňuje ve všech pádech, řada lidí stále nemá čas cokoliv stihnout. Bohužel ani vánoční čas mnohé nezastaví v ustavičném shonu, přestože by to mělo být období klidu, pohody, lásky i trochu nostalgie.

Čím je člověk starší, tím více si uvědomuje sílu vánoc, vzpomíná na vánoce svého dětství a mládí, protože „Nic neběží rychleji než léta“ jak praví básník.

Vánoce spolu s posledními dny roku je rovněž období bilancování a různých předsevzetí. Uplynul rok od doby, kdy jsem začal psát do Deníku a kdy jsem jen opatrně a zkusmo napsal první článku. Netušil jsem, že mě tento projev „chytí“ a článků bude přibývat. Snad jsem tím i trochu přispěl k propagaci své domovské obce Černá v Pošumaví, snad jsem i potěšil příznivce a milovníky historie, protože toto téma je mi v současné době nejbližší.

Českokrumlovský deník jako patriot odebírám a čtu denně a stále v něm nacházím mnoho inspirace pro sebe. Samozřejmě, že mnoho zpravodajských článků může člověk nalézt ve spoustě deníků, mnohdy i levnějších, v televizi a na internetu se dozvíme ty nejnovější zprávy, ale člověk si chce přečíst zejména, co se děje bezprostředně kolem něho. Především však se těším na Deník Ivana Hoffmana, na fejetony, zejména Milana Fridricha a Milana Markoviče a na články ostatních dopisovatelů – reportérů.

Proto zůstávám Deníku věrný a trávím s ním příjemné chvíle jako čtenář i jako „reportér“.

Přeji proto všem pracovníkům českokrumlovské redakce rovněž příjemná vánoční zastavení a mnoho úspěchů v nadcházejícím roce 2009.

A nakonec citát mého oblíbeného básníka Jiřího Žáčka: „Čas, že jsou peníze? Zkuste si uložit v bance mládí a vyzvednout si je po padesáti letech“.

23.12.2008

[Komentář Ivana Hoffmana](#)

**CO NA AKTUÁLNÍ POLITICKÉ DĚNÍ ŘÍKÁ NOVINÁŘ A ROZHLASOVÝ
MODERÁTOR IVAN HOFFMAN ?**

Nejenom adventní koncerty.

Krásný vánoční čas bývá každoročně vyplněn i mnoha setkáními a vystoupeními, zejména dětí z mateřských i základních škol, které chtějí ukázat, nejenom, co se naučily, ale především potěšit v tomto téměř melancholickém období své nejbližší.

V Černé v Pošumaví je to především vystoupení na setkání se seniory, ale zejména vlastní program pro adventní koncert, který se každoročně konává v místním kostele, ovšem po zkušenostech, především z poměrně velké zimy v tomto stánku, se tento koncert letos odehrál v prostorách Obecního úřadu. Zde však již účinkovaly pouze děti, které navštěvují První soukromou základní uměleckou školu s.r.o. České Budějovice, která má pobočku právě v Černé v Pošumaví. Umělečtí vedoucí a učitelé hudby Naďa Rolčíková a Vladimír Rolčík, vyučují hudebně nadané žáky v celém lipenském regionu, od Horní Plané přes Frymburk až po Lipno n/ Vltavou. Vyučuje se na klavír, klávesy, zobcovou a příčnou flétnu, saxofon, kytaru, baskytaru i sólový zpěv.

Manželé Rolčíkovi vyučují žáky v oblasti Lipenska již deset let a za tu dobu vychovali nesčetné množství dětí, které se i později se svým talentem mohly uplatnit na různých školách. Tato soukromá škola učí žáky samozřejmě i základům rytmického a hudebního cítění, v hudební nauce je seznamuje například s význačnými skladateli, připravují se na řadu vystoupení nejenom doma, ale i v Českých Budějovicích.

V Černé v Pošumaví v současnosti vyučují celkem sedm žáků, každého jednotlivě a zvláště ještě tzv. komorní trio, skládající se ze dvou fléten a kláves. Děti pak vystupují na veřejných koncertech v průběhu celého školního roku a většinou na všech kulturních akcích pořádaných obcí a ve spolupráci se základní školou.

Adventní koncert, který se v Černé v Pošumaví konal 19.prosince, bývá vždy jakýmsi vyvrcholením roku, pohlazením na duši všem přítomným i odměnou těm nejmenším hudebníkům, kteří se chtějí svým výkonem pochlubit. Proto jsme od nich letos slyšely básničky, sborově zpívané koledy a pak jednotlivě hrané vánoční písně od známých skladatelů i písně poněkud zlidovělé. Koncert se všem přítomným líbil, a nejenom děti se snažily, o vánoční idylku se postaralo i počasí, kdy ke stávajícím asi deseti centimetrům sněhu lehce přibýval další.

29.12.2008

Manželé Rolčíkovi, spolu s dětmi, které vyučují v Hudební škole, připravili pro přítomné pěkný vánoční zážitek

ROK 2009

V Černé sledujeme také vývoj počasí

Před nedávnem jsme se rozloučili s rokem 2008, v němž si Obec Černá v Pošumaví připomenula 740 let od první písemné zmínky o svém vzniku.

V této souvislosti proběhly řádné oslavy při kterých došlo k oficiálnímu představení nového znaku a vlajky obce. Byla to jedna z nejdůležitějších a důstojných, kulturních akcí minulého roku. O oslavách toho bylo v tisku napsáno poměrně dost, rovněž i já jsem některé své články k tomuto výročí nasměroval.

V průběhu celého roku jsem pak měl možnost písemně zachytit i mnoho dalších událostí, které se v obci dařilo uskutečňovat, zejména pokud se týká oprav a rekonstrukcí ,zejména obecního majetku.

Střed zájmu

Jako kronikář obce se snažím zachytit a postupně popsat veškeré významné události v obci, mezi které rovněž patří i sledování a vývoj počasí. A to je právě oblast o které bych se chtěl v tomto článku zmínit. Pro mnoho lidí je v současné době prioritou úplně něco jiného, žijeme v období hospodářsko-finanční krize, kterou určitě pocítí naprostá většina obyvatel. Počasí je přesto stále středem zájmu a téměř při každém rozhovoru na něj přijde řeč. Ve starých kronikách se kladl na počasí velmi velký důraz a často byl zápis v některém jednotlivém roce pouze o počasí. Nebylo divu, tenkrát , zejména v naší oblasti, kde bylo obživou převážně zemědělství nebo lesy, byli téměř všichni na počasí závislí.

Meteorolog amatér

V souvislosti s kronikářskou prací jsem začal amatérsky sledovat počasí v roce 1979, uplynulo tedy právě nyní 30 let . Za tu dobu mám nepřeberné množství záznamů o teplotě a ostatních důležitých meteorologických jevech, což vše zaznamenávám celých třicet let dennodenně. Moje rodina je poučená a pokud nejsem doma, zaznamenává vše ostatní člen rodiny. Znovu zdůrazňuji, že pouze amatérsky, nemám žádné přístroje, ale pro představu, jaký byl který den v onom roce v obci Černá v Pošumaví, to docela postačuje. Ostatně v Černé v Pošumaví je profesionální elektronicky řízená meteorologická stanice, patřící pod Český hydrometeorologický ústav České Budějovice, o kterou se zodpovědně stará pan Vladimír Rolčík a ta vykazuje výsledky dokonale přesné.

Z mých záznamů je možno například zjistit, že nejteplejšími roky byly 1994, 1995, 1997 a naopak nejstudenějšími 1980, 1981, 1982 a v posledních létech rok 2006. Vůbec nejteplejší měsíc byl červen 2003 a nejstudenější naopak leden 2006, čili nedávno.

Důležitost počasí

Pro naši obec, která je v současnosti vyloženě turisticko-rekreační, je důležité, jaké počasí panuje v letních měsících, neboť na tom závisí i činnost našich podnikatelů v turistice. Porovnal jsem červenec a srpen za celých třicet let a zjistil, že nejteplejší byly v letech 1994, 1992, 1991, řazeno sestupně. Naopak nejchladnější byly tyto měsíce v letech 1984, 1981 a 1980. Červenec a srpen roku 2008 byl dvanáctý nejteplejší, ovšem samotný červenec byl za celé období nejdeštivější.

Stejně tak porovná-li leden a únor pak nejteplejší byly tyto měsíce v letech 1995, 1994 a též v roce 2007, nejchladnějšími naopak roky 2006, 1982 a 1985. Leden a únor 2008 byly devátými nejteplejšími měsíci.

Co se týče celého roku 2008 pak byl ohledně teploty přesně uprostřed, na patnáctém místě a podle mých záznamů v tomto roce ve 107 dnech s různou intenzitou pršelo a ve 22 dnech sněžilo.

Třeskuté mrazy

„Vstupujeme do roku 2009 a ten má ohledně počasí rovněž své výročí. Před 80-ti lety byla 11. února 1929 naměřena zatím nejnižší teplota vzduchu v historii a to v Litvínovicích u Českých Budějovic, jejíž hodnota činila $-42,2^{\circ}\text{C}$. Kronikář obce Černá v Pošumaví, tehdy Schwarzbach, popisuje tuto zimu v kronice takto:

Strašná zima 1928/29 postavila všechny poslední zimy za posledních 150 let do stínu. Obrovské masy sněhu, které napadly od konce prosince do poloviny ledna zastavily veškerou dopravu. Pošta byla podle možností dopravována na saních se psím spřežením. To všechno by se bývalo lehce sneslo, kdyby nebyly tyto masy sněhu doprovázeny mrazy, které nabývaly na třeskutosti a asi 8 týdnů se stále klesající teplotou. V lednu bylo zaznamenána teplota -28°C až -34°C . Soužené lidstvo doufalo, že s koncem měsíce přijde oteplení, bylo ale počátkem února ve svých nadějích zklamáno velice. Jakoby chtěla svým zničujícím způsobem dodat větší důraz, nasadila zima ve dnech od 2. do 7. února teploty až -36°C , aby potom na masopustní pondělí nasadila své činnosti korunu s -41°C při nejostřejším severovýchodním větru. Co v těchto dnech zahynulo zvířat a ptactva je nepochopitelné. Srncí, zajáci a koroptve byli téměř vyhubeni. Denně se nacházeli zmrzlí docela blízko lidských obydlí. V odborných kruzích bylo zdůrazňováno, že zvíř nehylnula hlady a zimou, nýbrž žíznivá zůstala ležet a tak zmrzla. Tato zvířata nebyla před lidmi plachá, bylo ji možno vidět za bílého dne žebrot o potravu u lidských obydlí. Školy byly z úřední moci zavřeny na 14 dní, protože děti nebyly schopny pro mrazy do školy dojíti.

Železniční doprava fungovala velice nepravidelně, zpoždění 2 až 3 hodiny nebylo žádnou zvláštností. Veškerý automobilový provoz, který doznal silného vzestupu, byl úplně ochromen. Této době byl odpovídající provoz obchodů během masopustu. Zmrzlé pivo, špatná návštěva bálů.

Byly pořádány veřejné sbírky na krmivo pro ptactvo. Stejně tak byly vydány výzvy ke krmení zvěře. Četní návštěvníci bálů, kteří holdovali o masopustní neděli tanci, přišli v pondělí domu s omrzlinami. Jedna služka ze Staré Huti na jejich následky zemřela. Byla to smutná doba, která pro toho, kdo ji prožil, zůstane nezapomenutelná.“

O počasí by toho mohlo být napsáno mnoho, nechci končit svůj článek pesimisticky a doufám, že žádná taková zima nás letos, ani v dalších létech nečeká.

8. ledna 2009

Ukázky z denního záznamu počasí – teplota, srážky, sníh, bouřky a další – i v grafu

Na naší věži, hodiny běží

Kostel bývá většinou výraznou dominantou v obci a tak téměř každá obec dbá na to, aby tato sakrální stavba, vedle toho, že slouží k náboženským obřadům, byla i významným architektonickým a krajinotvorným prvkem.

Je proto věnována náležitá pozornost rekonstrukcím, opravám a úpravám těchto, dnes památných objektů.

P r a k t i c k ý v y n á l e z

Výrazným dekoračním prvkem na kostele jsou i věžní hodiny. Měly ve své době především praktickou funkci, protože byly často jediným zdrojem informace o čase, byly zdaleka viditelné a odbíjení hodin slyšitelné. Proto tyto hodiny většinou financovala obec, starala se o údržbu, obsluhu i opravy. Taková situace je i v obci Černá v Pošumaví, kde po dlouhá léta byla péče o věžní hodiny ve správě obce, ovšem starost o ně nebyla v dřívějších dobách na přiměřené úrovni.

Teprve posledních dvacet let jsou věžní hodiny v náležité péči, což je zásluha místního občana pana Františka Korčáka. Celých dvacet let prakticky denně, ovšem někdy i dvakrát za den, musí vyšlapat padesát točitých schodů, které vedou k místu, kde je umístěn hodinový stroj, který pak pravidelně natahuje a stará se o všechny potřebné opravy a údržbu.

Hodiny na místní věži pohání malosériový věžní hodinový stroj z roku 1901 z dílny pražského hodináře Ludwiga Hainze / viz obr./. Tato firma byla založena v roce 1836 a obnovena v r. 1994, je rodinnou firmou a přímým pokračovatelem původní firmy.

Pan František Korčák vzpomíná na dobu, kdy před dvaceti lety začal. Tehdy se zajímal o to, proč hodiny na věži téměř sedm let vůbec nefungovaly a tak se sám přihlásil k tomu, že hodiny opraví a uvede do fungujícího stavu.

P ř e s n o s t n a d e v š e

Nebylo to však nikterak lehké, celý stroj byl zanedbaný, zrezavělý, v soukolí dokonce uražené zuby, místo kolem bylo pokryto vrstvou holubího trusu, na mnoha místech i stopy po střelbě na holuby. Přesto se mu podařilo vše vyčistit, vyvážit, ulomené zuby opravit, soukolí řádně promazat a uvést do chodu. Byl tehdy v pracovním procesu a tak prováděl opravy většinou po večerech, ale asi za dva měsíce mohl být se svou prací spokojen. Od té doby pak dbá na pravidelnou údržbu a především natahování hodin. To provádí speciální klikou, kdy postupně vytahuje tři velká závaží, která pak vydrží maximálně 36 hodin bez natažení, ale on to tak daleko dojít nenechá, spíše přichází pravidelně za dvacetčtyři hodin. Dbát je nutno též na to, aby kyvadlo kývalo správnou rychlostí, aby se hodiny nezpožďovaly nebo nepředcházely, což se občas i stane, zejména v zimním období.

Z á s t u p e

Samozřejmě, že člověk není stroj a tak i pan Korčák občas podlehl nemoci, ale zacvičil si pro tyto příležitosti svého vnuka, který ho v těchto případech dobře zastoupil. Stalo se mu též, že někdy zapomněl hodiny natáhnout, ale všímaví sousedé ho včas upozornili.

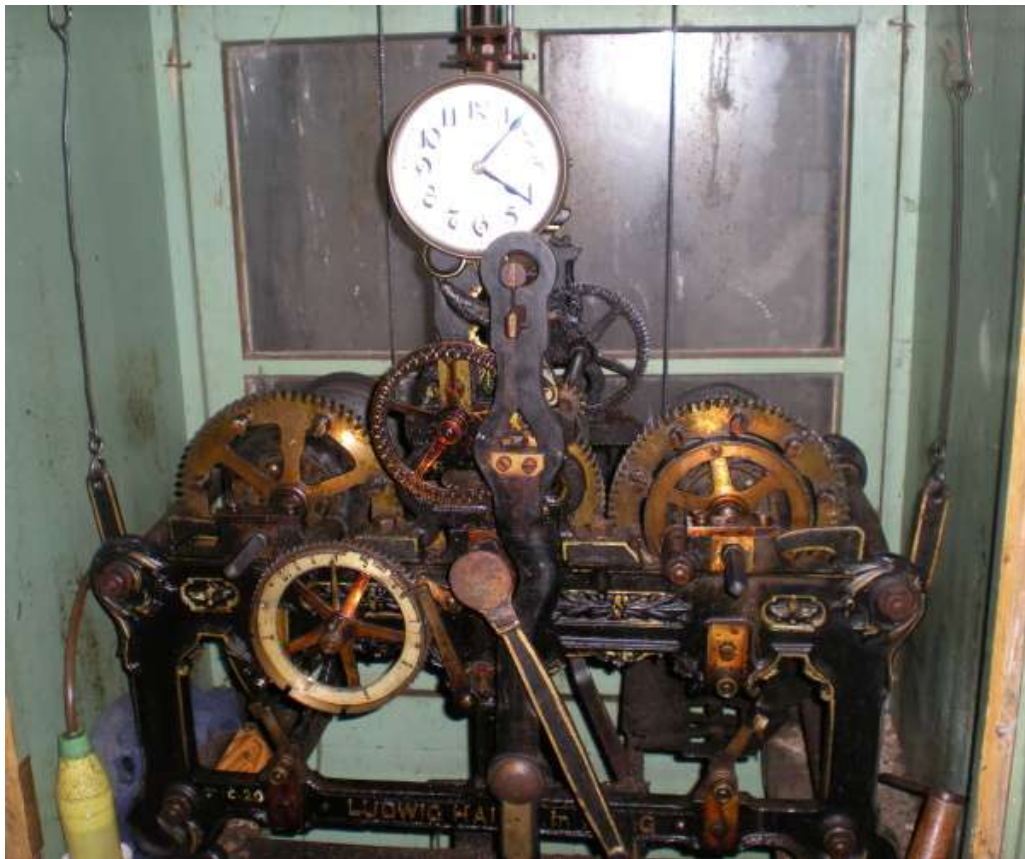
V letošním roce, kdy již věžní hodiny patří obci, neboť je přijala jako dar od Římskokatolické farnosti, bude na hodinách instalován elektrický pohon, který bude vyžadovat trochu jiné zaměření. Skončí dvacetiletá starost a péče o věžní hodiny ze strany pana Františka Korčáka. Obecní úřad mu za toto dlouhodobé působení děkuje a váží si jeho poctivé práce.

Věžní hodiny bude řídit elektronika – čas však bude stále stejný !

17.ledna 2009

František Korčák s manželkou

Původní věžní hodinový stroj

Připomínka výročí, které změnilo nejednu vesnici.

Rok končící „osudovou“ osmičkou máme za sebou. Připomněli jsme si řadu, v historickém sledu jdoucích událostí, které měly ve své podstatě více negativního dopadu na několik generací našich spoluobčanů.

Ovšem ani současně probíhající rok nepřinesl v historii vždy jen to, na co by bylo možno vzpomínat v dobrém. Připomeňme si obsazení Československa v březnu 1939 a vyhlášení Protektorátu Čechy a Morava, ale samozřejmě těch událostí bylo mnohem více, třeba rok 1969. Snad to, co bylo špatné, zastíní v listopadu dvacáté výročí „sametové“ revoluce, zdá se však, že ani to nebude pro řadu občanů důvodem k oslavám.

S t o p s o u k r o m n í k ů m

Tento článek jsem však nasměroval k výročí jinému. Zanedlouho to bude šedesát let, přesně 23.února 1949, kdy byl přijat zákon o zemědělském družstevnictví, čímž začala postupná likvidace soukromých zemědělců a zakládání Jednotných zemědělských družstev / JZD/. Pro naprostou většinu rolníků na vesnici to byl ohromný zásah do jejich života i do vesnických vztahů. Pamatuji si na tuto dobu i z vlastní zkušenosti, při zakládání JZD v mé rodné vesnici mi bylo dvanáct let, což byl tehdy pro vesnické děti věk, kdy už byly do řady prací v zemědělství i do probíhajících událostí ve vesnici, poměrně dobře zasvěceny. Po problematických a velmi těžkých začátcích, se však tito vesničtí sedláci, kteří zde hospodařili po několik generací a svému „řemeslu“ rozuměli, propracovali postupně na slušnou úroveň, tak jako ve většině družstev v celé republice.

Jiná však byla situace v oblasti současného příhraničí, tedy například i v obci Černá v Pošumaví. Po odsunutých Němcích přicházeli s vidinou vlastní půdy, na základě přidělu, dosídlenci, kteří měli chuť a snahu hospodařit, i když někteří sedláky nebyli a onen potřebný vztah k půdě v nich nebyl zakotven. Hospodaření jim moc nešlo a tak nebylo divu, že podlehli různým slibům a nechali se přesvědčit o prospěšnosti společného hospodaření. Bylo však mnoho těch, kteří se vehementně vzpírali, hospodařili tak dlouho, dokud to jen pro ně bylo únosné. Dlouho se to však vydržet nedalo, stát jim určoval tzv. dodávkovou povinnost, kterou nakonec jen stěží byli schopni plnit. Na základě jejich dodávek pak stát přiděloval jednotlivým občanům potraviny na tzv. přidělový systém. Ten se však na zemědělce nevztahoval, na příděl dostávali pouze cukr a to jen tehdy, pokud splnili předepsané dodávky.

T ě ž k é z a č á t k y

Postupně tak nakonec všichni do JZD vstoupili, někteří zase po čase vystoupili a pokud se neodstěhovali jinam, stejně se nakonec zase stali členy družstva. Začátky hospodaření však podle toho vypadaly. Již v roce 1949 vzniklo JZD na Muckově. Příímý účastník pan František Novotný mi již začátkem osmdesátých let vyprávěl jak družstvo prosperovalo. Cituji: „ Do družstva se nám vůbec nechtělo, pomalu jsme se začali stavět na vlastní nohy a najednou se toho máme vzdát. Není divu, že vznikalo plno hádek a svárů, nakonec se však družstvo založilo a ozimy jsme seli již společně. Moc nám to však nešlo, byli jsme zvyklí na to svoje, každý byl z jiného koutu republiky a najednou máme dělat dohromady. A tak se všelijak šidilo, kradlo, jen aby měl každý co nejvíce pro sebe. Vydrželo to tak jen dva roky a pak nutně muselo dojít ke krachu, funkcionáře zavřeli a vystěhovali, družstvo však pod jiným vedením pokračovalo, jenže stejně to všechno nakonec přešlo pod Státní statky“.

Ani v Černé v Pošumaví ,/ tehdy v Černé na Šumavě/ , buhvíjak dobře JZD neprosperovalo. Během jeho existence docházelo k nedostatkům, jak organizačního, tak ekonomického rázu. Vydrželo však až do roku 1960, kdy bylo převedeno do Státního statku.

Rovněž družstvo v Bližné po jednorozční existenci zaniklo, část členů přešla ke statku do Dolní Vltavice, někteří ještě soukromě hospodařili do roku 1956 a pak se připojili ke statku.

Kolektivizace zemědělství ve formě JZD se v této oblasti moc nevydařila, zemědělství zde pak bylo řízeno systémem Státních statků, které se postupně různými delimitacemi neustále měnily a rozšiřovaly svou působnost. Během dalších let docházelo ke specializaci, dělbě práce, kooperaci, rozvoji mechanizace a zvyšování produktivity a nakonec i přes řadu problémů, sehrály statky v této oblasti svou důležitou roli.

Navzdory násilnému uskutečňování politiky státu při združstevňování, která plně odpovídala totalitním praktikám, další vývoj však ukázal, že družstva byla nakonec schopna prosperovat a úspěšně se rozvíjet. Při připomínce tohoto, pro řadu zemědělců neblahého výročí, je možno však konstatovat, že zemědělci svou svědomitou a poctivou prací dokázali, že toto období nemusí být zařazeno v kategorii těch úplně špatných.

Černá v Pošumaví, Českokrumlovský deník, 30.ledna 2009

Propagandistický plakát a ilustrační dobová foto

Trend dalšího rozvoje obce by měl pokračovat.

Politika uskutečňovaná na celostátní úrovni, prostřednictvím poslanců, senátorů a vlády, je většinou občanů vnímána poměrně negativně. Všichni dobře víme, co bývá hlavní příčinou a tak na základě těchto skutečností je politika považována za špinavou záležitost.

Mnohem bližší je nám však politika uskutečňovaná bezprostředně v našem okolí, v našich obcích, čili politika komunální. Zastupitelstva, která ji uskutečňují, jsme si mohli přímo vybrat a zvolit sami a přestože i zde existují rozdílné stranické názory, většinou se zastupitelé nakonec dohodnou a společně uskutečňují záměry, které přináší celkový prospěch obci.

Je to až na výjimky většinou všude stejné a tak z tohoto obrazu se nevymyká ani obec Černá v Pošumaví. Každým rokem se zde uskutečňuje řada akcí prospěšných pro obec a její občany, zejména je to vidět na obecním majetku, do něhož se investují nemalé finanční prostředky. Téměř všechny obecní domy již prošly důkladnou rekonstrukcí, jsou řádně zatepleny a především vytápěny jinými zdroji energie jako tepelnými čerpadly a peletkami.

Další modernizace

V roce 2009 má obec cíl opět realizovat další investiční akce. Ještě stále zbývá dost práce na rekonstrukci zbylého bytového fondu, bude pokračovat výstavba dalších chodníků, připravuje se důkladná úprava veřejného prostranství, rozšíření a oprava veřejného osvětlení a další.

Z několika hlavních akcí o které obec již několik let usiluje, je výstavba Domu pro seniory, výstavba rekreační zóny s tržnicí v prostoru pod panelovou restaurací, dále bude připravovat projektové zajištění pro výstavbu Sběrného dvora a kompletní revitalizaci zeleně v obci a osadách.

Další zajímavou akcí, pro kterou připravuje projekt ,by mělo být zateplení budovy Mateřské školy a její následné vytápění solárními panely.

Přestože obec každoročně hospodaří s přebytkem, jedná se o akce poměrně rozsáhlé, na které sama nemůže stačit, a tak potřebuje získat dotace, jejichž žádosti již na většinu akcí podala.

Doufejme, že i přes současně probíhající světovou krizi, se podaří některé, pro obec potřebné akce, uskutečnit.

10.2.2009

Záhady v historii Bližné.

Poznávání historie bývá pro mnohého člověka nejenom zdrojem poučení, ale přináší i jakési uspokojení z poznaného, dá se říci i zábavu a je příjemným koníčkem. V historických materiálech, kterými jsou bezesporu i kroniky, občas člověk narazí na některé záhady, případně taje a nesrovnalosti.

Kronikář, který zpracovává historii dané obce, ale samozřejmě, a hlavně, současnost, to je většinou historik amatér a události popsané ve starých kronikách přebírá jako fakt a nestuduje jejich pravost. Někdy však narazí na záhadu a rád by věděl, jak to vlastně bylo. Jedna taková situace nastala, když jsem se probíral v kronice popsaným historickým vývojem obce Bližná, dnes osady Černé v Pošumaví.

Z á h a d n é r o k y

Bližná, jak uvádí kronikář, byla nejstarší vesnicí farnosti Dolní Vltavice a byla založena stejně jako ostatní obce na statku Mokrý, v t. zv. „mokerském újezdu“, královským purkrabím a kuchařským mistrem ,Hirzem z Klingerberku. Založení bylo potvrzeno králem Přemyslem Otakarem II. v roce 1268, má se však za to, že osídlení této oblasti bylo již mnohem dříve. Vždyť tudy přes vltavínský průsmyk procházela stará soumarská cesta a tak počátek osídlení mohl být proveden dříve než se uvádí v listinách.

Každopádně v onom ,pro celou obec Černou v Pošumaví památném roce 1268 ,daroval Hirzo všech 13 stávajících osídlení, včetně Bližné, klášteru Zlatá Koruna. Když pak v roce 1284 král Václav II., v r. 1348 císař Karel IV. a v r. 1384 král Václav IV. znovu tuto darovací listinu potvrzovali, vesnice Bližná tam uvedena nebyla. Čili od roku 1268 až do roku 1445, kdy se Bližná znovu v listinách objevuje, je oněch 177 let záhadných.

B y l a o p u š t ě n a ?

Byla Bližná opuštěna, jak uvádí někteří historici, nechávala se zpustnout a později přivést k rozkvětu?

Podle dalších však tomu tak nebylo, v těch dobách nedocházelo k žádným vážnějším nepokojům, stejně tak mohou být vyloučeny i vnější vlivy. Nelze si prý představit, že by se osídlenci, kteří museli provést ty nejtěžší práce při klučení lesa, vzdali svého osídleného místa.

Celkově převažují názory, že Bližná samozřejmě existovala stále a opuštěná nebyla, i když se připouští, že některé samoty byly opuštěny a pak ve 13.století došlo k většímu osídlení výlučně německými kolonisty.

P í s a ř j i p ř e h l é d l

Proč však nebyla v dalších potvrzovacích listinách Bližná uvedena, to se zase vysvětluje tím, že královský písař tuto osadu přehlédl při sepisování listiny a další písař tuto chybu pak převzal. Tehdejší písaři putovali s králem od jednoho hradu k druhému, k různým přehlédnutím docházelo, mnoho událostí bylo zaznamenáno až za mnoho let, anebo dokonce nebylo zaznamenáno vůbec.

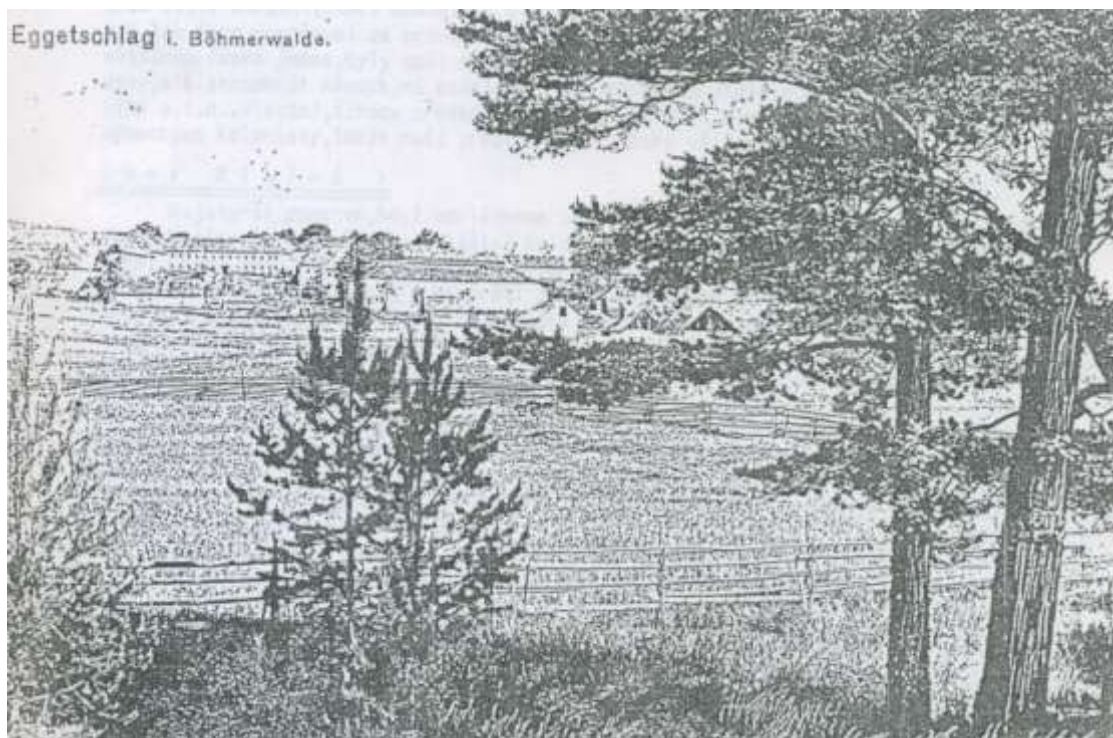
Každopádně se však Bližná představuje v roce 1268 českým jménem „Nablizmerch“ a pak v roce 1445 již dvojím česko – německým označením „Blyzny – Ekkartslag“. Poslední německé jméno vesnice je pak „Eggetschlag“.

(N e) v ý h o d n á p o l o h a

Bližná se pak v dalších stoletích rozvíjela, k čemuž přispívala její výhodná poloha právě na hodně používané soumarské cestě. To jí však na druhé straně vystavovalo všem nebezpečím v dobách válek, především v období třicetileté války, kdy obcí procházelo mnoho vojsk, která rabovala a loupežila, což Bližnou stálo mnoho obětí.

Řada informací o absenci Bližné v darovacích listinách v její téměř dvousetleté historii, by se dala zjistit i v urbářích uložených v archivu. Sám jsem se k tomuto zkoumání zatím nedostal, ale domnívám se, že řadou historiků i pracovníky archivu jsou dané urbáře dostatečně prozkoumány a že tito odborníci již mají na celou věc ujasněn ten správný náhled.

Českokrumlovský deník, 19.2.2009

Bližná kolem roku 1922

Demolice domů na Bližné počátkem sedmdesátých let 20.století

Svatý Jene z Nepomuku, drž nad námi svojí ruku...

/ titulek vypůjčen z pera K. H. Borovského/

Téměř v každém městě a obci se můžeme setkat se sochou sv. Jana Nepomuckého. Zdálo by se tedy, že je to socha všední, ale opak je pravdou.

Český patron

Sv. Jan Nepomucký patří mezi české zemské patrony a v období baroka byl jedním z nejuctívanějších světců u nás. Narodil se kolem roku 1340 v osadě Pomuk blízko Zelené Hory a také se podepisoval jako rodilý z Pomuku. Teprve údajně až po jeho kanonizaci bylo toto místo nazváno Ne – Pomukem. Po vysvěcení na kněze vystudoval právnickou univerzitu v Praze, získal titul bakaláře a později v Padově obhájil doktorát z církevního práva. V roce 1389 je pražským arcibiskupem Janem z Jenštejna jmenován generálním vikářem a časem se dostává do sporu s králem Václavem IV. Podle legendy prý nechtěl prozradit zpovědní tajemství královny Žofie a tak byl posléze mučen a zabit a jeho tělo svrženo do Vltavy. Při nálezů těla pak bylo spatřeno pět hvězd, kterou jsou dnes zobrazovány kolem hlavy světce a údajně ukazovaly, kde ve vodě leží jeho tělo.

Svatý Jan Nepomucký byl 19 března 1729, tedy před 280 léty prohlášen za svatého a od té doby je uctíván jako patron kněží a zpovědníků, poutníků a cestovatelů, ale i lodníků, vorařů, mlynářů a především jako ochránce před povodněmi. Proto byly jeho sochy umísťovány většinou na mosty.

Socha v Černé

Socha sv. Jana Nepomuckého stojí i v obci Černá v Pošumaví, historicky nejdříve byla výzdobou kapličky, která stála mezi kostelem a farou a když byla kaplička zbourána, přemístili sochu na vnější zeď původního hřbitova. Ovšem kovářský mistr Johann Tschunko považoval toto místo za nedůstojné pro světce takového formátu a navrhl přemístit sochu na most v obci, což se uskutečnilo před 100 léty v roce 1909 / viz obrázek /.

Zde byla socha až do poloviny sedmdesátých let minulého století, kdy v souvislosti s rekonstrukcí mostu byla přesunuta do výklenku kostela. Sv. Jan Nepomucký má držet v ruce kříž s Ježíšem, ovšem údajně v roce 1918 příslušníci české vojenské posádky část kříže a Ježíšovu ruku urazili.

Socha tedy takto poškozená vydržela až do roku 2007, kdy konečně došlo k její opravě a celkové rekonstrukci. Restaurátorská dílna Lukáše Hosnédla sochu demontovala a odvezla, a ta se po více jak dvousetleté existenci, dočkala konečně opravy.

Ve výklenku kostela v Černé v Pošumaví stojí nadále, ale na novém podstavci z přírodního kamene, kde je umístěn i atribut pěti hvězd. Celkové náklady na restaurování činily 133 tis. Kč, přičemž 70 tis. Kč bylo hrazeno z programu na záchranu kulturních památek Jihočeského kraje. Zbytek uhradila obec z vlastních prostředků, neboť tato chráněná kulturní památka je jejím vlastnictvím a vytváří část kulturního dědictví obce.

2.3.2009

Vzpomínka na kronikáře

Mottem tohoto článku by mohl být citát římského řečníka M. T. Cicera: „Zkušenosti ze života a poznatky z dějin jsou dobrou učitelkou života i světlem pravdy“.

Ten, kdo si tento citát vybral při sepisování historie i tehdejší současnosti Dolní Vltavice, byl kronikář, učitel, funkcionář a všestranně nadaný, charakterní a svědomitý člověk – František Nejedlý.

Teprve nyní, po dlouhých létech jsem se setkal s jím sepsanou pamětní knihou této dříve bohaté a prosperující obce Dolní Vltavice. Jeho zápisy jsou protkány důležitými morálními aspekty a zásadami, které on jako učitel na jednotřídce vštěpoval všem svým žákům.

Předával zkušenosti

Do Dolní Vltavice nastoupil 1. září 1951 do funkce ředitele, když předtím učil v obci Mokrá, rovněž náležející dnes k Černé v Pošumaví.

Dolní Vltavici, tuto tichou šumavskou vesničku na břehu Vltavy – jak sám popisuje – postupně poznával a sžíval se s jejím životem a stala se mu druhým domovem, kde trávil krásné a spokojené dny.

Po celou dobu svého působení zde, a jsem přesvědčen, že i v celém dalším svém životě, se řídil zásadami – žít a jednat tak, aby svůj čas nepromarnil, aby svůj život nežil nadarmo, ale pracoval tak, aby co nejvíce zlepšil své prostředí a připravil tak lepší život nejen sobě, svým nejbližším, ale celku vůbec. Tyto vysoce morální zásady předával František Nejedlý po celý život jako učitel mnoha generacím dětí, což byla jeho další zásada – předávat zkušenosti druhým, mladším, či méně zkušeným, aby jim se pak snáze a lépe žilo.

Jeho učitelská dráha začala hned po válce v roce 1945 a jeho role, jako každého tehdejšího učitele, nebyla nijak lehká. V těch letech musel učitel nastoupit tam, kam ho poslali a tak než se vlastně dostal do Dolní Vltavice, prošel téměř desítkou škol, kde vyučoval převážně děti rumunských reemigrantů, děti slovenské i rómské a ke všemu ještě všech pět ročníků v jedné třídě.

Poslání

Podle jeho zápisů v pamětní knize však bere toto učitelské povolání jako poslání, stejně tak je pro něho poslání i kronikářská práce. Při ní v závěru kroniky nabádá budoucí sepisovatele dějin – „nechť ruka kronikářova je vždy vedena nezištnou a obětavou láskou k obci“.

Při své třicetileté kronikářské práci jsem zaznamenal v novodobé historii celé obce Černá v Pošumaví nepřeborné množství osob, funkcionářů i učitelů, ale žádný na mě neudělal takový dojem jako František Nejedlý. V Dolní Vltavici působil pouhých tři a půl roku, od roku 1952 byl předsedou MNV, knihovníkem, zajišťoval putovní kino a další kulturní podniky v obci. Jako funkcionář úzce spolupracoval se závody v obci a celkově působil jako organizátor a pomocník v celé řadě obecních akcí. To všechno dělal s láskou a jak sám říká, bylo pro něho životním štěstím být učitelem v zapadlé vesničce na rodné Šumavě a učit a k dobrému vychovávat mládež.

Konec třicetileté éry

V roce 1955 odchází František Nejedlý na školu do Jaronína u Brloha a dále se naplno věnuje svému poslání. Štěstí mu však v jeho dalším životě příliš nakloněno není. Po třicetiletém učitelování je s ním rozvázán pracovní poměr, neboť prý, jako hluboce věřící

člověk, který pravidelně navštěvuje nedělní bohoslužby, nepůsobil dostatečně marxisticky na své žáky.

Porůznu tedy pracuje a teprve po roce 1990 je rehabilitován, zapojil se plně do veřejného života a především se vrátil ke své lásce – dějinám – kde se podílel na kronice obce Křemže. Jeho poslání skončilo v srpnu 2007, kdy se s ním jeho nejbližší, přátelé a ostatní příznivci rozloučili v křemežském kostele. Vykonal toho za svůj život mnoho a památka na něho a jeho práci zůstává i nám, pokračujícím v jeho kronikářském poslání.

2. dubna 2009

František Nejedlý – foto

Fr. Nejedlý s žáky Národní školy Dolní Vltavice

Budoucím

Obcí Dolní Vltavící, jejím občanům a příštím generacím, předávám tuto pamětní knihu. Vážte si jí ! I když ne dílo zcela dokonalé, stálo mne přesto mnoho snaživé práce a drahocenného času. Milujte svou obec, krásnou Šumavu a svou vlast a mějte úctu k její slavné minulosti !

Vážte si kroniky, která vám líčí kus této minulosti ! Udržujte jí v čistotě a pořádku tak, jak jí předávám. Mějte jí uloženu vždy na vhodném a bezpečném místě.

Naši zástupci ve veřejném životě obce: dbejte, aby v zápiscích mnou započatých bylo nadále pokračováno. Nechť ruka kronikářova je vždy vedena nezištnou a obětavou láskou k obci.

A bude-li kdy obec zanikat, postarejte se o to, aby kronika byla včas předána na jiné vhodné místo - případně do okresního archívu.

V Dolní Vltavící, v květnu 1955

*František Nejedlý
kronikář*

Krátké velikonoční vzpomínání.

Pohlédneme-li nazpět do našich i světových dějin, vidíme, že vlády se mění poměrně často, světové krize přichází rovněž v řádu několika desetiletí, ale velikonoce jsou stále, pravidelné a neměnné.

Žádná krize ani přeměny vlád nemohou zastavit jejich nástup, jsou tady, ony svátky radosti a naděje, svátky jara, kdy se příroda probouzí po dlouhé zimě k svému životu.

Ovšem velikonoce jsou především svátky křesťanské, původně však vycházející z židovské slavnosti pesach – uchránění -, na počest vysvobození Židů z egyptského otroctví.

V křesťanském pojetí se jedná o oslavu Kristova zmrtvýchvstání, což je provázeno množstvím zvyků a rituálů, které se v poněkud pozměněné podobě uchovaly až dodnes.

Velikonoce jsou vyvrcholením čtyřicetidenního postního období, přichází po masopustu a začínají Popeleční středou. Pak následují jednotlivé postní neděle s příslušnými názvy – Černá, Pražná, Kýchavná, Družebná, Smrtná a Květná. Staré zvyky zejména v oblasti oblékání, přípravy jídel a různých konaných prací se v dnešní době jen sporadicky dodržují, snad jen Smrtná neděle je známa vynášením Smrtky, Morany a její hození do vody na znamení rozloučení se zimou.

Po Květné neděli již začíná poslední postní týden – Modré pondělí, Šedivé úterý a Škaredá středa, kdy Jidáš zradil Krista, škaredil se na něho.

Další dny- Zelený čtvrtek, Velký pátek a Bílá sobota jsou snad již pojmy známé i dnešním generacím, které již ve většině nejsou vychovávány a vedeny v duchu křesťanství.

Vyrůstal jsem v době, kdy tyto svátky byly skutečně slaveny křesťanským způsobem. Od Zeleného čtvrtka jsme my školáci měli již prázdniny a začínala nám povinnost nejen obcházet rodnou vesnici s řehtačkami, ale především navštěvovat bohoslužby a v kostele stát pěkně v popředí.

Do kostela jsme docházeli do dva kilometry vzdálené vesnice a s námi téměř všichni dospělí, jen málokdo zůstal doma. Náboženství byl tehdy povinný předmět a velebný pán dbal vždy na to, aby nikdo kostel nevynechal. Měli jsme rovněž povinnost klečat u Božího hrobu, kde jsme se po dvojicích vždy po hodině střídali.

Obcházení s řehtačkami začínalo na Zelený čtvrtek v poledne, pokračovalo večer, na Velký pátek třikrát a na Bílou sobotu ráno naposledy. Jestliže jsme předtím procházeli vesnicí jednou trasou, v sobotu jsme museli zavítat ke každému stavení a všude recitovat, či zpívat veršované říkánky. Moje vesnice, ještě tehdy, kdy nebylo JZD / v roce 1949 – 1953/, se stále dělila na sedláky a

chalupníky a podle toho se také naše říkánky lišili. U malých rolníků a chalupníků jsme říkali krátkou báseň a na konci jednou zařehtali, u větších sedláků byla báseň delší, řehtání dvojitě a u těch největších, později nazývaných kulaci, jsme říkali verše oboje a zakončovali trojitým řehtáním. Bylo to tak zavedeno, nikdo se nad tím nepozastavoval a nikoho to nepohoršovalo. A my jsem to zpívali rádi, vždyť jsme si, především od velkých sedláků, odnášeli mnoho dobrého z jejich spižiren, což jsme si pak u nejstaršího z nás po skončení rozdělovali.

V neděli hned po ránu se znovu šlo do kostela a teprve pak se připravovala velikonoční vajíčka, především se malovala z přírodních zdrojů. V pondělí velikonoční jsme chodili vyšlehat všechna děvčata ve vsi, a dostávali od nich vajíčka, kraslice, jako odměnu.

Velikonočních zvyků v mém mládí bylo poměrně hodně a týkala se jak domácích zvířat, tak polností, jídla a nelze je v krátkém připomenutí všechny popsat.

Teprve později se postupně křesťanské pojetí velikonoce vytrácelo, velikonoční zvyky se často „smrskly“ na pouhé obcházení všech domácností na velikonoční pondělí, s cílem „vykoledovat“ si co nejvíce vajíček, cukrovinek, peněz a především se náležitě posilnit alkoholem. Jako koledníci chodí i děvčata a někteří jdou i dvakrát na stejné místo.

Běh života směřuje stále kupředu, pokrok nelze zastavit a nostalgické vzpomínání je pro řadu lidí jen úsměvnou historkou. Přesto bych si přál, aby lidé v dnešním uspěchaném a morálně narušeném světě měli alespoň trochu času popřemýšlet o křesťanském smyslu velikonočních svátků.

8.4. 2009

Hledá se lék na krizi.

Snad tisíce politiků a ekonomů řeší a vymýšlí způsoby jak krizi čelit.

Krize – zřejmě nejfrekventovanější slovo současné doby. Veškerá média chrlí denně zprávy z celého světa o tom, jakým způsobem se jednotlivé státy a postupně i podniky s touto hrozbou vyrovnávají. Slovo krize pochází z latiny a znamená obrat ve vývoji, značí, že nastala nesnadná a obtížná situace. Současná hospodářská, či ekonomická krize může být opravdovou hrozbou, nenajdou-li se včas možnosti, jak ji omezit a zastavit.

Nejsem v této otázce odborník a vůbec si neosobuji právo do problematiky hovořit, natož ještě potřebné postupy navrhopvat, od toho jsou zde mnohem fundovanější osoby.

Zaujal mě však názor jednoho internetového diskutéra, který problém současné krize porovnává s problémem „Co bylo dřív, vejce nebo slepice?“.

Posuďte sami: „Krize znamená, že lidé nemají práci. Lidé nemají práci, protože firmy propouštějí. Firmy propouštějí, protože mají finanční potíže. Firmy mají finanční potíže proto, protože nemají odbytu. Firmy nemají odbytu proto, protože zákazníci nenakupují. Zákazníci nenakupují proto, protože nemají finanční prostředky. Zákazníci nemají finanční prostředky proto, protože nemají práci. Práci nemají proto, protože firmy propouštějí.... ..“.

Slovo krize je skutečně velmi často skloňováno téměř ve všech pádech. Je totiž ještě mnoho různých krizí, třeba vládní, která je svým způsobem nyní i u nás, dále jsou krize ekologické, společenské, energetické a mnoho dalších.

Právě před třiceti léty, v roce 1979 proběhla krize energetická, nebo také ropná. Přestože jsme byli součástí sovětského bloku a tvrdilo se, že ten nás uchrání od všech takovýchto krizí, protože ty probíhají pouze v kapitalismu, nestalo se tak. Svržení íranského šáha znamenalo prudký nárůst cen ropy a svým způsobem se to projevilo i u nás.

Od 8. ledna 1979 nastala v celé republice velmi nepříznivá situace v dodávce elektrické energie. Byl vyhlášen 15. energetický stupeň, který znamená zastavení výroby ve všech průmyslových závodech, tehdy to bylo na týden, do 15. ledna. Kvůli nepříznivé situaci v dodávkách uhlí, byly od 8. ledna do 29. ledna vyhlášeny mimořádné školní prázdniny. Československá televize vysílala pouze na prvním programu a to až od 20.30 hodin. Upravovala se pracovní doba v nevýrobní sféře, především se posunul její začátek, upravovala se prodejní doba v potravinářských a později i průmyslových obchodech. Důsledkem krize bylo i zvýšení cen benzínu, elektřiny, plynu a uhlí o 50%.

Energetická krize si vynutila i zavedení letního času, k čemuž tehdejší Československo přistoupilo jako dvanáctá země Evropy, od 1. dubna 1979. Pokud jde o letní čas, nebyla to žádná novinka, již v Rakousku – Uhersku a některých evropských zemích byl letní čas zaveden v roce 1915. Za druhé světové války se k němu vrátil Adolf Hitler, který jej zavedl od dubna 1940.

Je tedy vidět, že krize, která se dostaví, může přinést skutečně nebývalé problémy pro většinu obyvatelstva. Pokud odborníci naleznou a vyřeší problém, může se přesto stát, že jeho příčina bude jen velmi těžko odhalena. Nezmění-li se současná morálka lidské společnosti, v mnoha případech protkána intrikami, podrazy, nenávisť a dalšími, ne zrovna kladnými vlastnostmi, budeme v brzké době čelit krizi společenské, která může mít mnohem horší následky pro celé lidstvo.

20.dubna 2009

Slet čarodějnic v Černé v Pošumaví.

Rád se zabývám historií a snažím se získávat stále nové poznatky z dějin nejen našeho regionu, ale především své domovské obce Černá v Pošumaví.

Historie obce je bohatá a tak i poznávání tradic, obyčejů, různých rituálů a zvyklostí, které se předávají z generace na generaci, k ní přirozeně patří.

Jednou z tradičních akcí, které se především na vesnicích stále udržují, je pálení čarodějnic. Probíhá v noci z 30. dubna na 1. května a ona noc, která se též nazývá Filipojakubská, byla vždy pokládána za magickou. Lidé věřili, že tuto noc se slétají čarodějnice na svůj sabat, že očarovávají lidi i zvířata, stejně tak věřili, že se otevírají jeskyně a různé sluje, aby vydaly svůj poklad.

Tradice se vytrácela

Dnes už jen na málo místech lze vidět to pravé, originální pálení čarodějnic, kdy se na konci vesnice, většinou na vyvýšeném místě vystavěla hranice, kam se přinášelo z domova veškeré haraburdí a zde se spalovalo. Děti měly nasmolená nebo jiným hořlavým materiálem napuštěná košťata, která se pak vyhazovala co nejvýš a co nejdál. Takové bylo i mé mládí v mé rodné vesnici.

V Černé v Pošumaví, kde se po válce vyměnilo veškeré obyvatelstvo, neměl tento zvyk svou tradici. V obecních kronikách není ani zmínka o čarodějnicích a rovněž jediná pamětnice, která žila před válkou na Jestřábí, paní Marie Lomecká z Hůrky, mi potvrdila, že Němci tento zvyk neznali a nikdy se zde nic takového neprovádělo.

Noví osídlenci obce po čase začali tuto tradici uplatňovat, ovšem postupem doby se vše stalo politickou akcí, která probíhala pod patronací Národní fronty, případně v osadách byl garantem Občanský výbor.

Oficiálně byl slaven t. zv. Oheň vítězství a to vždy 8. května v předvečer státního svátku osvobození republiky. Tomu předcházela lampionový průvod, který procházel obcí a byl zakončen v prostoru autokempu Svazarmu, kde byl po proslovu místního představitele, onen oheň zapálen.

Teprve v posledních letech byl učiněn pokus nejenom tradici obnovit, ale přinést v poněkud jiné, pozměněné podobě. U zrodu nového tradičního pojetí pravidelného sletu čarodějnic, ale i čarodějů, stála manželka současného starosty obce ing. Jana Voldřichová, která je duší i mozkiem celé akce i nadále.

První dáma je vzorem

Možná, že většina lidí neví, že existuje Obecně závazná vyhláška č. 1/ 2007 O bezpečnosti létání na košťeti, vydaná Federací čarodějnic. Zde se v základním ustanovení praví, že čarodějnicí rozumíme inteligentní bytost ženského pohlaví, atraktivního zevnějšku a příjemného chování, která ovládá let na košťeti. Všem těmto atributům naše „první dáma“ odpovídá a tak není divu, že k této akci přitáhla téměř veškeré děti a dorost, které se právě v tento podvečer dokonale vyřádí, zejména, když je zajištěna, někdy živá, někdy reprodukováná hudba.

Nechybí ani májka

Součástí sletu čarodějnic je samozřejmě i stavění obecní májky. Rovněž i zde z hlediska historického pohledu, nebylo stavění májky v tento den u našich předchůdců známo. Májka, tak jak ji známe, se stavěla v sobotu před svatodušní nedělí, což je padesátý den po velikonočních a svátky byly označovány jako Letnice, Svatodušní svátky, či Soslání Ducha svatého.

V Černé v Pošumaví se tyto dvě společné akce konají pravidelně na nádvoří hasičské zbrojnice, kde nejenom výstavbu májky a postavení vatry, ale i následné občerstvení pro každého návštěvníka, zajišťují chlápci z místní jednotky dobrovolných hasičů.

Lze si jen přát, aby tato novodobá tradice pokračovala nadále, a časem, tak jako mnoho jiných, nezanikla.

29. 4. 2009

Zapojily se i mé vnučky – dvojčata Zuzana a Klára Šabatkovi

Dominanta, která velmi proslavila Černou v Pošumaví, pomalu zaniká.

Několik generací školáků nacházelo v učebnicích vlastivědy, zeměpisu, případně v atlasech nerostného bohatství, poznatky o tom, že největší naleziště grafitu jsou v jižních Čechách, v okolí Černé v Pošumaví.

Ložiska zde byla objevena v roce 1767, ovšem tuha tehdy ještě nebyla uvedena v báňském právu a patřila tak majitelům pozemků, což byli hůřečtí sedláci. Začátek těžby se datuje rokem 1812 a největšího rozmachu bylo dosaženo na přelomu 19. a 20. století, kdy po několik desetiletí patřily zdejší doly k nejvýznamnějším světovým producentům a exportérům grafitu. Za první století své existence vytěžily tuhové závody 6 000 000 q suroviny.

Doly zatopilo Lipno

V roce 1940 byly vytěžené doly zrušeny a v roce 1958 zatopeny Lipenskou nádrží. Pokračovalo se pak v těžbě na Bližné, nejprve v letech 1954 – 58 na tzv. Staré jámě a jámě Barbora, které však byly vyhloubeny ve středu ložiska a bránily využití dalších zásob. Proto byla vyhloubena nová jáma Václav, kde začala těžba v roce 1964 a přes mnoho problémů, především s průvaly vod, pokračovala těžba až do roku 1998, kdy došlo k zániku.

Kvalitní podzemní vodu začíná komerčně využívat soukromá firma v roce 1997, která se rovněž po skončení těžby stává majitelem celého areálu.

O tom, že zde býval čilý dennodenní hornický ruch svědčí již pouze těžní věž a pomalu chátrající objekty. Ovšem ani to již dlouho trvat nebude, báňský úřad ve svém plánu zajištění jámy Václav počítá již od roku 2006 s jeho likvidací. Ta se právě v těchto dnech uskutečňuje, což provádí na základě veškerých povolení, výběrovým řízením vybraná firma z Kutné Hory.

Věž bude vystavena

Veškeré podzemní zařízení zůstane nadále v chodu, voda se bude stále stáčet, lezný komín zůstane přístupný, budou se i nadále odčerpávat zbytkové důlní vody. Těžní věž, která byla až dosud známkou toho, o čem se psávalo v učebnicích, bude postupně zbourána a na místě bude pouze železobetonový poval, aby byl důl stále provětráván.

Dobrou zprávou pro nás všechny, kteří budeme přece jenom nostalgicky na tuto dominantu vzpomínat, je

to, že těžní věž nebude zničena a rozřezána na staré železo, ale po dohodě s Grafitovým dolem v Českém Krumlově, bude rozebrána, převezena a vystavena ve skanzenu dolu.

Známky toho, že se v okolí Černé v Pošumaví těžil grafit, najdeme nyní již jen v historických dílech, částečně zatím ještě i v terénu, jako viditelné pozůstatky po bývalé důlní činnosti.

ČkDeník – 9. května 2009

Šlechtic, černý baron, rybář či emigrant.

Ještě mnoha dalšími přívlastky se může „honosit“ příslušník jednoho významného šlechtického rodu - Kryštof Kolowrat Krakowský - Libštejnský, který před 45 léty krátce žil a pracoval i v Černé v Pošumaví.

Z internetových stránek se lze dozvědět, že kořeny rodu Kolowratů sahají historicky až k samému jádru českého státu. Jejich orlice je doložena již k roku 1205 a stala se znamením všech spřízněných větví Kolowratů. Jejich rodovým heslem bylo „Věrně a stále“, což, až na několik vyjímek, dodržovali vůči Bohu, panovníkovi, své zemi, ale i ve vztahu k ženám. Zakladatelem, který vydobyl slávu rodu, byl však až Albrecht Kolowrat / 1347 – 1391/. Kolowratové hráli významnou roli v české historii i politice a zastávali poměrně významné funkce v zemi.

Kryštof Kolowrat, narozený v roce 1927, studoval lesnickou školu v Písku a později v Trutnově, kde se zúčastnil v únoru 1948 demonstrace proti nastupující moci. Byl za to, těsně před maturitou, vyloučen ze školy, zatčen a poslán k PTP / pomocné technické prapory/. Po návratu byl zaměstnán jako dělník v lese, v tkalcovské továrně, v roce 1953 byl znovu zatčen za protistátní činnost a skončil v dolech, odkud ho vysvobodila amnestie v r. 1954. V dalších letech až do roku 1968, kdy nuceně emigroval do Rakouska, pracoval opět v různých profesích, přičemž od roku 1964 bylo jeho působištěm rybářské oddělení v Černé v Pošumaví. Zde nastoupil jako technik a byl pověřen výstavbou pstruhařství, v dalším období pak s kolektivem ostatních techniků pomáhá budovat pstruhové rybníčky, líheň a celkově se postupně pstruhařství rozrůstá a zvelebují. Kolektivu je v roce 1966 udělen titul BSP / brigáda socialistické práce/, jehož členem je paradoxně i Kolowrat. Celý tehdejší kolektiv rybářů ho vnímal jako každého jiného zaměstnance, o jakémkoliv titulování nemohlo být ani řeči. Ostatně on sám si na to nepotrpěl a jakoukoliv manuální práci nepovažoval za nic ponižujícího.

Ze strany spolupracovníků se ani nelze divit, již v roce 1918 byly šlechtické tituly zrušeny a v pozdější době byla šlechta vnímána spíše jako něco cizího, nepřátelského a na společnosti parazitujícího. Ony předsudky v nás v určité míře zůstávají stále a míváme všelijaké pocity, zejména nyní při restitučním navrácení majetku šlechtickým rodům.

V této souvislosti si dovolím malou odbočku do svého rodného kraje. V obci Dírná na Tábořsku jsou majiteli zámku již přes 400 let Wratislavové z Mitrovic. Velmi dobře jsem znal posledního příslušníka Maxmiliána Oswalda Wratislava, který po únoru 1948 rovněž pracoval v různých profesích, převážně však jako řidič Tatry u Státních lesů. Mezi lidmi byl však „Maxí“ velmi oblíbený a prakticky celou socialistickou éru ho většina starších lidí oslovovala „pane hrabě“. Zde tento vztah k příslušníku šlechty, měl jinou podobu.

Kryštof Kolowrat po emigraci do Rakouska zůstal věren svému poslednímu působení v Černé v Pošumaví a založil pstruhárnu, z níž postupně vytvořil prosperující rodinný podnik.

Po navrácení po roce 1989 do republiky uplatnil restituční nároky a bylo mu navraceno mnoho hektarů půdy, rybníků a lesů na Rychnovsku a vedle několika malých zámečků i jeho rodinné sídlo v Rychnově nad Kněžnou. Při jednom rozhovoru s ním, řekl, že na hraběcí titul si nepotrpí, ale zato se hrdě hlásí k tomu, že je baron – černý baron.

Před deseti léty, v prosinci 1999, Kryštof Kolowrat, jehož působištěm byla i Černá v Pošumaví, zemřel. Péči o rodový majetek převzal jeho syn Jan Egon Kolowrat – Libštejnský.

22. 5. 2009

Kdyby mohly památky vyprávět

Prjíždíte-li do Dolní Vltavice, dnešní osady obce Černá v Pošumaví, nemůžete minout, přibližně 200 m před vjezdem do osady, význačnou kapli s dvěma krásnými lípami.

Barokní kaplička spolu s lípami jsou zapsány v seznamu památek chráněných státem a během své existence toho zažily opravdu hodně. Vedle kaple nechal Obecní úřad Černá v Pošumaví postavit informační tabuli, z které je možno se dozvědět potřebné základní údaje. Uvádí se, že kaple byla postavena v roce 1648, těsně po třicetileté válce, stejně tak jako obě lípy. Ovšem žádné podstatné písemné doklady o vzniku nejsou známy. Ústním lidovým podáním mělo prý na místě kde stojí, dojít k jakési válečné události, kterou připomínalo pohřebiště a boží muka / Marter/. To by odpovídalo třicetileté válce, konkrétně švédským vojskům, která v této oblasti operovala a zdejší kraj poměrně značně drancovala.

Přidělování losem

V roce 1995 uvedl v časopise Glaube und Heimat k tomuto tématu článek Johann Studener, který do české verze přeložil Jan Mareš. Zde se uvádí, že stáří kaple by bylo možno určit postupem kolonizace a pomístních jmen. Koncem 14. století si patnáct zakladatelů vsi, mezi které patřil i rod Studenerů, rozdělilo pozemky společné obecní pastviny, která navazovala až k vrchu „Marterberg“. V 15. století pak byla rozdělena a vznikla zde orná pole přidělovaná jednotlivým sedlákům losem /Marterlüss/, což prý předpokládá existenci nějakých božích muk už před dělením pozemků a znamená, že kaple byla postavena již dříve, zřejmě za časů husitských, kdy se zde konaly nájezdy husitů na sousední obce v Rakousku.

Bez ohledu na tato tvrzení zůstaneme u verzí kronikářů, kde se uvádí, že to byl onen

rok 1648 a stavbu financoval majitel domu čp. 26 pan Stiny, tehdejší starosta.

Dům čp. 26 byl po třicetileté válce v majetku Thomase Pfeffera, jehož rodinu podle pověsti proklela jedna cikánka tak, aby se jí v budoucnu nenarodil žádný mužský potomek. Tehdy prý kojila před stavením své děcko, prosila o trochu jídla pro sebe a dítě, ovšem hospodyně ze stavení „Stiny“ na ní

poštvala psa. Cikánka pak ve strachu o dítě vyřkla onu kletbu. Skutečně pak došlo k tomu, že mužský potomek nebyl, dědictví bylo drženo ženskou generací a v onom roce nechala kapli vystavět tehdejší majitelka hospodářství „Stiny“.

Lípy po obou stranách kapličky byly podle další verze vysázeny skutečně až po třicetileté válce jako poděkování za ukončení válečných hrůz a nastolení míru a byly nazývány „mírové“.

Poděkování

Jelikož původní kaple byla dřevěná, zub času postupně začal hlodat a protože hrozilo zhroutení, byla kaple přestavěna na zděnou. To prý financovala Justina Reidinger / na tabuli nesprávně uvedeno Teininger/ v roce 1753 jako poděkování za zázračné vyléčení z choromyslnosti.

Kaple měla mezi dolnovltavickými farníky své důležité poslání, byla řádně opatrována a ošetřována a značná pozornost byla věnována vnitřnímu vybavení. Zde byl oltářní stůl s krucifixem, dva svícny a obětní miska, to vše ze stříbra. Na stěnách visely obrazy Narození Páně a Ukřižování, které darovala Katarína Watzlová z čp. 26, rovněž řečená „Stiny“.

V roce 1935 byl obnoven kryt střechy zinkovým plechem, což provedl klempířský mistr Alois Sonneberger z Vyššího Brodu. O osudu kaple během světové války není žádná zmínka, ovšem dalších celých 45 let byla kaple mimo veškerý zájem. Hned v roce 1946 byla údajně vypáčena a zcela vyloupena místním politickým komisařem.

Inovace kaple

V r. 1975 byla i svědkem přistání vrtulníku s americkým pilotem Barry Merkerem, který měl naložit čekající uprchlíky z tehdejší NDR, ovšem při svém druhém, opakovaném přistání došlo ke střetu s pohraničnický na „Hlásce“ u Dolní Vltavice a akt se zcela nepovedl, jak byl naplánován.

V roce 1981 prý dostali pohraničníci rozkaz strhnout pomocí lan kříž ze střechy kaple, což se však nepovedlo, kříž se pouze ohnul a lana praskla.

Teprve v roce 1993 sejmul onen kříž další z generace, Willy Studener, kapli pak nechal Obecní úřad Černá v Pošumaví celkově opravit a střechu pokrýt měděným plechem. Interiér dnešní kaple zdobí po obou bočních stranách původní barokní malby, jejichž restaurování se uskutečnilo v r. 2000.

V r. 2003 byl ze dna lipenské přehrady vyzdvižen památný kámen, který stál původně u kostela v Dolní Vltavici a pak byl zatopen. Spolu s kovovým křížem byl pak instalován v prostoru této kaple.

Ovšem v roce 2008 byl celý tento kříž přenesen dolů do Dolní Vltavice, kde je součástí nově vybudovaného velmi vkusně upraveného prostranství osady.

Kaple „Stiny“, která je připomínkou bohaté minulosti nejen Dolní Vltavice, snad zažije v dalších létech takovou pozornost a péči, jaká jí opravdu přísluší.

Českokrumlovský deník, 1. června 2009

Vnitřek kaple Stiny a informační tabule

Letošní Léto v Černé v Pošumaví začíná už o nadcházející sobotě.

V roce 2001 začaly v obci Historické slavnosti, jejichž obsah se postupně vyvíjel. Za tři roky se poprvé začalo tzv. Léto v Černé v Pošumaví, jehož součástí až do dnešní doby jsou různé formy kulturního vyžití během letních měsíců.

Na různých místech obce vystupují různé hudební skupiny, především jsou vedle filmových představení v Letním kině konány pohádky pro děti.

Loňský úspěch

V roce 2008, kdy obec oslavovala své 740 výročí založení, byla uspořádána téměř celodenní slavnost pod velkým pivním stanem s dechovkou i s jinými hudebními žánry, která měla velký ohlas. Proto i v letošním roce je, právě jakýmsi předskokanem celého Léta v Černé v Pošumaví, podobná slavnost pod pivním stanem v sobotu 27. června.

Dovolil jsem si k této události tentokrát poněkud zaveršovat, což mi jistě čtenáři prominou.

Veršovaná pozvánka

Myslím, že je občas nutno, odhoditi starosti, nemělo by nám být smutno, vždyť k nám zase přicházejí se Slavnostmi radosti, ať se každý po svém baví, s Létem v Černé v Pošumaví.

Pod tím velkým pivním stanem, v centru naší obce, od dvou hodin do půlnoci, pojedou se s kopce. Škola, školka, rovněž zuška, připravily si svůj program, po něm pak už nastupují, dechovka a country, vše zakončí hudba tvrdší, to již budem rozproudění a mnozí trochu prudší.

Občerstvení zajištěno, též prodejní stánky, každý si zde na své přijde, místní i ti cizí, hlavně ať počasí vyjde, to je naší vizí. Začátek však obstarají, od půl jedné v kostele, výborné pěvecké sbory, z Rakouska a Moravy, a tak zveme všechny lidi, co se rádi baví, sejdem se v sobotu, v Černé v Pošumaví.

23. června 2009

Několik členů naší rodiny na slavnostech

Rodinná farma čerpá z bohatých zkušenosti našich předků.

„Šumavská krajina je moc pěkná a i když je zde menší lidnatost a krajina má svou krásu, stále je možno něco doplňovat a zkrášlovat“.

Citoval jsem slova majitele rodinné ekologické firmy – Farma Milná, s.r.o.

Tato firma, působící v oblasti Lipenska, se snaží hospodařit tak, aby veškeré zásahy, které provádí, byly co nejšetrnější k přírodě, hodlá stavět na zkušenostech našich předků, kteří brali ohled na přirozený koloběh v přírodě, čili hospodařit s kladným vztahem ke všem přirozeným hodnotám.

Ve firmě vytváří chovaným hospodářským zvířatům podmínky, které odpovídají jejich fyziologickým a etologickým potřebám a zajišťují jejich zdravý růst, vývoj a reprodukci.

Kvalitní péčí o chovaná zvířata plní i ekologickou funkci, jelikož ekologické maso může výhodně zpeněžovat a získávat tak zpět do koloběhu výroby prostředky na další kvalitní péči.

Firma se však vedle potřebné výroby hovězího masa zabývá dalšími možnostmi jak zvelebit a zkrášlit zdejší krajinu. Na základě projektu na obnovu a diverzifikaci krajiny hodlá postupně obnovit bývalé aleje, staré cesty, které spojovaly původní osady.

V letošním roce přistoupí k výsadbě původních druhů ovocných plodin, které jsou vhodné pro tato stanoviště. Jedná se především o staré krajové odrůdy jabloní, hrušní, třešní i švestek. Jakmile bude tato obnova provedena v oblasti Milné, hodlají totéž uskutečňovat na Malšínsku, kde má firma rovněž své pole působnosti. Zde mimochodem obnovili v uplynulém období dva rybníky v oblasti Větrné, u rybníka zvaný Ostrovní vysázeli podél hráze porost buků, čímž byl vytvořen charakteristický ráz rybníka a zlepšeno přírodní prostředí v krajině.

Krajina na Malšínsku je velmi půvabná a vhodným působením a šetrnými zásahy by mohla její krása ještě více vyniknout. V určitých lokalitách se najdou překrásné květnaté louky, které poskytnou nádherný estetický požitek, zejména s výhledem na okolní krajinu.

Jednu takovou louku, kterou obdělává Farma Milná, s.r.o. jsem zachytil v oblasti původní osady Bolechy / viz obr./. Takových luk není v dnešní době dostatek, zejména v oblasti intenzivního zemědělského hospodaření.

Takováto louka poskytne ekologické firmě nejen dostatek kvalitního, výbornými dietetickými vlastnostmi oplývajícího sena s dostatkem minerálů a stopových prvků pro výživu zvířat, ale je především výrazným krajinotvorným

prvkem, zajišťujícím ochranu před větrnou i vodní erozí a je zdrojem přírodní rozmanitosti rostlin, živočichů i mikroorganismů. V neposlední řadě má takováto louka nesporný estetický význam, stejně jako každá další zeleň v krajině, o jejíž znovuoživení a zvelebení usiluje šumavská ekologická rodinná firma – Farma Milná, s.r.o.

26.6.2009

Učitelstvo a „americký brouk“

Pokud chceme hovořit o historii konkrétního území, většina diskutujících posluchačů se domnívá, že tématem budou vzdálené dějiny, historie vzniku daného území, případně další vývoj během staletí.

Samozřejmě, že tomu tak ve většině případů bývá, ovšem seznámení s dnes už historickými událostmi po druhé světové válce, je rovněž zajímavé a většinou pro nás i přínosné. Je na místě si tuto dobu stále připomínat, nežilo se ve vzduchoprázdnu, udělalo se spoustu práce, ale většinou to nebylo ku prospěchu celé společnosti. Zvláště padesátá léta jsou známa svými excesy a totalitním jednáním, které mělo vliv na život mnoha spoluobčanů.

V souvislosti s tím bych zde uvedl jistý oběžník, který vydal školský referát Okresního národního výboru v Českém Krumlově dne 18.července 1951 a který apeloval především na učitele v tehdejších okresech.

„Záškodnická setba západních imperialistů – mandelinka bramborová – objevila se letos ve větším množství znovu. Má u nás spojence – vesnické boháče, kteří o bramborové kultury vůbec nepečují a jsou pomahači v zločinné práci západu v útocích na naši lidově – demokratickou republiku a proti našim dělníkům a družstevníkům. Vesničtí boháči jsou spojenci západních imperialistů a chtějí ohrozit výživu pracujících v naší republice a znemožnit plnění našich úkolů, výstavbu státu a pětiletého plánu.

Například u jednoho vesnického boháče ve Štěkři bylo v minulých dnech nalezeno velké množství larev i brouků na jeho poli a zjištěno, že o bramborové porosty se tento vesnický boháč nestaral. Takových příkladů je na našem okrese více.

Je v zájmu všech nás pracujících zabránit v této činnosti a jejich práci znemožnit. Proto je nutno přesvědčovat všechny drobné a střední rolníky, dělníky a ostatní pracující, o nutnosti hledání a ničení amerického brouka.

Žádáme tímto všechny naše učitele, aby ihned účinně pomohli v akci propagační a organizační ve všech obcích a osadách okresu, vyvěsili v oknech školy a ve výkladních skříních obrazy mandelinky, ukázky larev a brouků v lihu / ovšem jen mrtvých/ s vhodnými nápisy a všichni se zúčastnili hledání mandelinky v hledacích dnech, t. j. 21 a 22 července, i když jsou na dovolené. Učitelé musí přesvědčovat občany, že je v jejich vlastním zájmu mandelinku hledat a hubit a že ten, kdo si nevšímá tohoto nebezpečí, stává se spojencem západních útočníků proti naší socialistické vlasti. Nabídněte pomoc MNV a pomozte v organizaci a propagaci.

Věříme, že pomohou i děti z obcí, když jim objasníme účel boje, i děti, které jsou u nás v zotavovnách, a že nebude ani jednoho učitele, který by nevyvinul největší úsilí v boji proti americkému brouku.

Ředitelé škol poučí všechny učitele a učitelky o jejich povinnostech vůči pracujícím venkova a měst. Zdůvodňujte všem družstevníkům nutnost boje proti mandelince a učiňte vše možné pro zabránění jejího rozšíření.

Ve všech větších obcích a ve všech obcích, kde je JZD vyššího typu, se zřizují agitační střediska, odkud bude řízena agitační práce. Žádáme proto všechny učitele, aby se plně zúčastnili budování těchto středisek a byli iniciátory nového druhu osvětové práce na naší vesnici. Zprávy o tom, co jednotliví učitelé v protimandelinkové akci udělali, předloží ředitelé škol do 28. července 1951. Doufáme, že učitelé, nyní na dovolené, neodmítnou tuto pomoc v tomto vážném nebezpečí.“

22.července 2009

Na čápy v naší obci jsme náležitě hrdí

Podnětem k napsání tohoto článku byl nedávný telefonát redaktorky Českého rozhlasu České Budějovice, která mě požádala o rozhovor na téma čápa bílého, hnízdícího v naší obci.

Českobudějovický rozhlas vysílá totiž od 16. května pravidelnou víkendovou relaci „Čapí návraty“, v níž se vydává za čapími rodinami na jednotlivé jihočeské komíny.

K obci Černá v Pošumaví čápi bílí neodmyslitelně patří. Své hnízdo, které postupně dosáhlo délky téměř 1 a půl metru, vystavěli údajně v roce 1958 a od té doby se sem každoročně navracejí další generace jejich potomků.

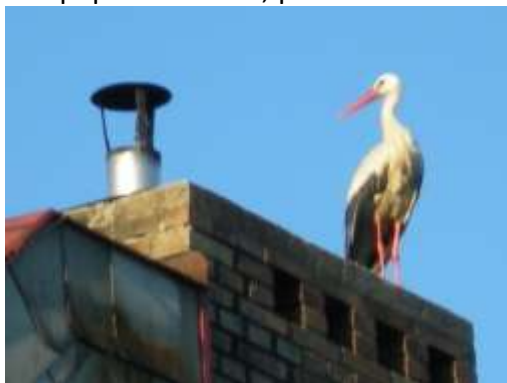
Hnízdiště čápa bílého v naší obci je podle pramenů jedním ze čtyř hnízdišť na celé Šumavě. Další jsou ve Vyšším Brodě, Volarech a Kašperských Horách. Ovšem to naše je z hlediska nadmořské výšky / 783 m/n.m./vůbec nejvýše položené hnízdiště v celé republice. Čápi sem přilétají většinou v druhé polovině dubna a v květnu a to vždy nejdříve samec, obhlédne hnízdo, něco poopraví a za několik dní přilétá samice. Zahnízdí, vyvedou většinou 1 – 2 mláďata a celé prázdniny pak budí obdiv zejména turistů a rekreatantů.

Počet kusů v jednotlivých létech bývá různý a dávají o sobě znát zejména v polovině srpna, kdy se houfují a začínají připravovat k odletu. Tak například v týdnu od 11 do 16. srpna 2003 bylo pozorováno nad obcí kroužení a přelety velkého množství těchto nádherných opeřenců. Kdosi z obce jich údajně napočítal 57 ks, já sám jsem viděl dne 22. srpna nad naším domem celkem 16 čápů.

Problematický byl pro čápy rok 2006. Ve druhé polovině dubna přišla nová zima, napadlo 15 cm sněhu a přestože po několika dnech zmizel, teploty, zejména ranní, byly nízké, dokonce pod nulou. O čápech v té době ještě nebylo vidu ani slechu. V pátek 5. května 2006 vznikl v prostorách bývalého pivovaru, později sodovkárny, požár, který způsobil devastaci poměrně vzácných prostor, ale především ohořelo i léta čápy obsazované hnízdo.

Přilet čápa do obce byl tohoto roku zaznamenán až 9. května a přestože našel hnízdo ohořelé, přivedl si družku a vyvedli mladé. Ovšem 27. července se toto hnízdo z komína pivovaru úplně zřítilo a spadlo na zem. Na komíně zůstaly zbytky nejspodnější části hnízda, v té době byly stále vidět přelety čápů i s mladými přes obec, což byla známka hledání nového prostoru. Také ve větší míře usedali na různé komíny v obci a přestože jsou vedle další dva komíny, nakonec se rozhodli dostavovat hnízdo na původních zbytcích. Svou stavbu toho roku nedokončili, zmizeli a bylo jen otázkou, zda příští jaro přiletí.

A čápi přilétli znovu, pokračovali v dostavování hnízdiště, vyvedli mladé a tak se to opakuje i v dalších létech.

V roce 2009 přilétli samozřejmě opět, podle očitých svědků vyvedli dva potomky, ale v současnosti zde létá pouze onen starý pár a o mladých se neví, jak skončili. Domníváme se, že vzhledem k současným přílivovým deštům v hnízdě uhynuli, nebo byli vyhozeni, ale nikdo však nic kolem nenašel.

Čápi opět létají a usedají na různé komíny v obci, čehož je důkazem i čáp na komíně mého rodinného domu, nejnověji ráno dne 17.7.2009 / viz obr./

29.7.2009

Zvelebí se obec a pomůže se lidem.

„ Po delší době jsem se zase dostal do vaší obce a musím říct, že jsem byl mile překvapen,“ sdělil mi můj známý, když jsme se v obci potkali.

Nebyl zde nějaký čas a tak mohl srovnávat a hodnotit, jak se v poslední době obec zvelebila a zkrášlila.

Samozřejmě, že výstavba nové silnice, výstavba chodníků, nové fasády domů a celková úprava veřejných prostranství, daly obci Černá v Pošumaví, úplně jiný ráz a punc. To vše však byly víceméně akce jednorázové, tak řečeno „jednou provždy“, čištění a uklízení obce však musí probíhat celý rok a prakticky stále dokola.

Když můj známý pak viděl při práci celkem devět lidí, už se nedivil, ale napadla ho otázka, kde na to bere Obecní úřad prostředky. Zašel jsem proto v této souvislosti za starostou a tajemníkem obce, abych zjistil některé podrobnosti.

Spolupráce úřadů

Obec Černá v Pošumaví je jednou z mála obcí, která velice efektivně využívá to, co nabízí stát, prostřednictvím Úřadu práce. V rámci běžícího projektu tzv. Veřejně prospěšných prací mohou uchazeči o zaměstnání získat práci a určitým způsobem si tak přivydělat. Obec spolupracuje v této oblasti s Úřadem práce, který evidované osoby nabídne a po uzavření smlouvy obdrží obec na každého nezaměstnaného určitou finanční částku. Je to výhodné pro obě strany, obec se zvelebuje a lidem se pomáhá.

Rozhodující je, že v obci jsou lidé, kteří skutečně dělat chtějí, obec si je vybírá, protože nabídka je větší, než mohou zaměstnat. V Černé v Pošumaví je v současnosti / k 30.9/ celkem 429 práceschopných obyvatel a z toho je jich 46 evidovaných u Úřadu práce. Z těchto lidí pak na úpravu obce je jich zaměstnáno sedm, obec má pouze dva své pracovníky.

Tuto skupinu nezaměstnaných, t. zv. „veřejňáků“, řídí vedoucí skupiny, kterým je Ondřej Harazím. Ten organizuje práce na kterých se dohodne s obcí prostřednictvím tajemníka OÚ.

Se zajištěním finančních prostředků na zaměstnávání lidí ve Veřejně prospěšných pracech, neměla obec letos žádné problémy, za poslední měsíc např. získala částku ve výši 72 tis. Kč. Na každého takto zaměstnaného připadá 13 400 Kč a zaplatí-li pracovníkovi kolem 10 tis. Kč hrubého, pak to obec prakticky nic nestojí.

Na mnoha místech se ovšem nezaměstnaní do těchto prací moc nehrnou. Práce jsou často poměrně dost náročné a ne zrovna dobře placené a tak se najdou i lidé, kteří se pak v práci moc „nepřetrhnou“. Záleží však na přístupu zaměstnavatele / obce/, zda nasazení lidí v práci je na žádoucí úrovni.

V Černé v Pošumaví se to podařilo skloubit a jak zdůraznil starosta obce Jan Voldřich : „V zaměstnávání lidí přes Úřad práce, jsme prostě jednička“, to při pohledu na obec nezní jako vychloubání, ale konstatování faktu.

Vzdělávací projekt

Obec Černá v Pošumaví je ovšem také jednou z mála obcí bývalého okresu Český Krumlov, která se zapojí do projektu Se sousedy k vzdělávání.

Projekt je určen uchazečům a zájemcům o zaměstnání a je zaměřen na vzdělávání a podporu při hledání zaměstnání obyvatel venkovských oblastí okresů Český Krumlov, Prachatice, Strakonice a Tábor.

Projekt je také nazýván Vzdělání doma, neboť školitelé budou do zapojených obcí dojíždět, aby lidem bylo umožněno využít známého prostředí. Kurzy jsou placené z fondů Evropské unie, školit se budou nejen nezaměstnaní, ale i potenciálně nezaměstnaní.

Záležet však bude na aktivitě každého jednotlivce. Obec Černá v Pošumaví i po této stránce chce vyjít svým občanům co nejvíce vstříc a pomoci v případě ohrožení na trhu práce.
29.10.2009

Skupina pracovníků, - veřejníků, - která má hlavní podíl na vzhledu obce

Auta vjíždí do obce, která je vždy stále uklizená

Vzpomínka na dosud žijícího rodáka z Černé v Pošumaví.

V letošním roce se dožil životního jubilea – 75 let – rodák z Černé v Pošumaví, malíř, grafik a sochař František Dörfl.

O tomto umělci, který v současnosti žije a tvoří v Jihlavě, nebyla v dostupných historických materiálech obce, žádná zmínka. Bylo možno pouze zjistit, že zde žil v čp. 39 zámečník Franz Dörfl, který měl svou zámečnickou dílnu předělanou z bývalé strojovny schwarzbachského pivovaru. V roce 1930 si pak postavil vlastní domek čp.57 a tam si také přestěhoval svou dílnu.

Teprve nyní se objevily další materiály, které nám přibližují tohoto našeho rodáka, později významného umělce. Narodil se v r. 1934 jako první ze tří dětí, jeho otec, o kterém byla zmínka, vlastnil vedle zámečnické živnosti i malý obchod s potravinami.

V roce 1938 však celá rodina, při německém „anšlusu“ odešla do Velešína a v roce 1947 se odstěhovala do Jihlavy.

Jeho otec také v mládí ve volném čase maloval a tak František zdědil otcův talent, vyučil se však rovněž zámečníkem a pak nastoupil na strojní průmyslovku v Jihlavě. Zde ho vyučoval matematiku a elektrotechniku Zdeněk Zrzavý, synovec Jana Zrzavého, který Fr. Dörflovi zprostředkoval první kontakt s uměním.

Po skončení školy pracoval jako kontrolor a konstruktér hydraulických zařízení v závodě Jihlavan a současně studoval soukromě u akademického malíře Theodora Bechníka. V té době se dostal do kontaktu s grafikou, linorytem, dřevorytem, suchou jehlou, leptem i litografií.

Jeho činnost malířská i grafická je velmi rozsáhlá, podle jeho vyjádření, většina jeho obrazů vznikala při různých psychických zážitcích, radosti, žalu i vzrušení.

Větší část života byl zaměstnán jako konstruktér, což mu umožňovalo být nezávislý na své tvorbě, neohlížet se na názory ostatních a uplatnit svůj výtvarný názor, který mu byl nejbližší.

Skoro denně prý chodil třicet let kolem skládky železného šrotu, což byl velký zdroj inspirace pro jeho pozdější tvorbu grafickou a sochařskou.

První významné obrazy vznikly v padesátých letech, kdy zachycoval především krajinu a portréty, ilustroval rovněž dílo Franze Kafky.

V polovině šedesátých let se pohyboval v centru výtvarného umění, stal se členem Klubu konkretistů, ovšem v období normalizace se uzavřel do soukromí a vystavovat začal až po roce 1989.

Svá díla vystavoval v mnoha tuzemských galeriích, ale i v zahraničí, získal ocenění Medaile za grafiku v rámci Premie nazionale del Pomero v Milánu v Itálii a některá další.

Přestože odešel z obce Černá v Pošumaví jako malý chlapec, zůstává pro nás rodákem a významným žijícím umělcem. Ve svém rodišti se byl několikrát podívat, naposledy v roce 2007, což mi sdělil při našem telefonickém rozhovoru. Podotkl současně, že obec na něho působí velmi příznivým dojmem, vyjma komplexu budov bývalého pivovaru, kde žila do roku 1930 jeho rodina.

4.11.2009

Sametová, něžná, jemná, veselá – dvacet let poté.

Co nám revoluce s mnoha přívlastky dala a co nám vzala?

Rovných dvacet let po pádu komunismu není vše, tak jak jsme si přáli, nebo jak jsme si vysnili. V mnoha lidech stále přetrvává pesimismus a rozčarování z toho, že se nám nepodařilo úplně zvládnout cestu za svobodou a demokracií nastolenou před dvaceti lety.

Na samém počátku této naší nové cesty jsem v kronice obce Černá v Pošumaví napsal, cituji: „*Celá republika žije v euforii nedávných dnů. Většinou jsme rádi, že systém, který měl pod kontrolou jedné strany celý politický, veřejný i občanský život, skončil. Zásluhou t. zv. sametové revoluce jsme se najednou ocitli ve zcela nové situaci. Doposud jsme měli své jistoty, vedli jsme vcelku poklidný život, který plynul víceméně stále stejně. A najednou je tady změna a to ne ledajaká. Vždyť kdo by byl ochoten ještě před nedávnem uvěřit, že vše může tak lehce skončit, když to mělo trvat na věčné časy.*

Občané, zde v příhraniční oblasti, měli vcelku dost příležitostí, vzhledem k možnostem příjmu zahraničních televizí, vidět poněkud jiný život „tam venku“. Chtěli jsme, aby také v našich obchodech bylo všeho dostatek, abychom mohli jezdit za hranice a měli dostatek peněz. Po politické změně přijdou nyní reformy hospodářské, ekonomické a další, které by nás měli posunout blíže k západu. Otázkou nyní zůstává, co pro to budeme chtít sami udělat a obětovat. Jsme totiž známí tím, že bychom se chtěli mít dobře, pokud možno co nejdříve, ale aby se nás to moc nedotklo. Co když se začnou zvyšovat ceny potravin a ostatního zboží, služeb, nájemného apod. a přitom neporostou platy podle našich představ anebo dokonce přijdem o práci – tyto otázky nás tíží a tak ten přechod do nového období je poznamenán nejen euforií, ale i pochybnostmi, strachem a nesouhlasem“.

Ohlédneme-li se tedy nyní za uplynulým dvacetiletím je nutno objektivně přiznat, že život našich měst, vesnic a nás samých se pronikavě změnil. Naše republika se stala demokratickým státem, postupně se zapojila do evropských struktur, slušně jsme se vypořádali s rozdělením společné republiky, dokázali jsme odsunout „dočasně“ umístěná sovětská vojska. Je vidět i tendence zvyšování životní úrovně, obchody jsou plné zboží, je možno jezdit do zahraničí, mladí lidé se ve velké míře učí cizím jazykům, to vše, ale i mnoho jiného, nám dala svoboda. Po této stránce lze dvacetiletý vývoj hodnotit pozitivně, horší však je to s vývojem naší morálky, s čímž jsem ve výše citovaném zápise nepočítal. Semknutost prakticky celého národa v době „cinkání klíči“, dávala určitou záruku, že náš svobodný vývoj se bude ubírat správným směrem.

Nejsem přítelem neustálého kritického a pesimistického hodnocení, ovšem v tomto případě se nemohu vyhnout nashromážděným negativním jevům v naší společnosti.

Svoboda znamená především zodpovědnost, k sobě i druhým, a ta se jaksi z našeho života vytratila. Podle názoru nejen mého, ale i řady spoluobčanů, přerostla svoboda mnohde do anarchie, mnoho lidí si ji vysvětluje tak, že si mohou dovolit úplně všechno. Nikdo si ničeho neváží, jsme na štíru se slušností, ohleduplností, taktem, pokorou a úctou jeden k druhému. To jsou problémy, které mě tíží více, než konzumní způsob života, který však rovněž neodpovídá našim představám. Oficiální statistiky uvádí, že šedesát procent obyvatelstva nedosáhne na průměrný plat / který byl nedávno uveřejněn a jehož výše činila za rok 2008 celkem 27 247 Kč/, což ovšem raději ponechám bez komentáře.

Naše politická scéna dokonale zhrubla, chování politiků je mnohdy neúnosné, rozrůstá se všeobecná korupce, narůstají sociální nejistoty, chybí pocit bezpečí a projevuje se mnoho dalších negativních jevů v každodenním životě.

Tíží nás situace v průmyslu a zemědělství , jsou stále problémy ve školství, ve zdravotnictví a v mnoha dalších odvětvích, vzrůstá nezaměstnanost a každou chvíli vyplouvají na povrch různé aféry, které se ovšem většinou „zametají pod koberec“.

Podle nedávných průzkumů je se současnou politickou situací nespokojeno 88% obyvatel, nějaká změna by měla přijít a měli by to být mladí lidé, kteří nejen, že nevyrůstali v komunismu, ale ani nejsou nasáklí současným politikařením a převráceným systémem hodnot.

Předlistopadový návrat si určitě málokdo přeje, demokracie a svoboda musí pokračovat , ale bude to velmi těžké a bude to trvat možná dalších dvacet let.

12.11.2009

Pro Černou v Pošumaví přineslo uplynulých 20 let samozřejmě mnoho kladného, zejména pokud se týká vzhledu obce, ale svou činnost ukončily významné závody, především Tuhové doly, Státní statek, Výrobna ovocných šťav a další menší podniky.

Osud Kudlichova podstavce

Současné období je a ještě nějakou dobu bude nejen vzpomínkou na dny, kdy došlo k převratné změně, ale i ve znamení stálého hodnocení uplynulých dvaceti let.

Ať již se na tato dvě desetiletí díváme jakkoliv, myslím, že především vzhled našich měst a obcí se velmi podstatně změnil. Alespoň co se týče obce Černá v Pošumaví, to musí každý občan i návštěvník objektivně potvrdit. Z mnoha úseků bych rád zmínil oblast obnovy sakrálních památek, kterým se v dřívějším režimu pozornost nevěnovala vůbec anebo jen ve velmi malé míře.

A tak již počátkem devadesátých let, především však za vydatné pomoci bývalých rodáků z Německa a Rakouska a později i za příspěví státu, dostávají tyto památky nový kabát. Do krásy vyrostl kostel, opravily se kaple na Mokré, Radslavi a Dolní Vltavici, stejně jako několik božích muk a pomníků a téměř dvě desítky křížů.

Jedním z nich byl i kříž zvaný Mugrauer stojící hned na počátku obce ve směru na Český Krumlov. Kdo a kdy tento kříž postavil, to není úplně jasné. Jisté je, že v domě č. p. 22 sídlil od roku 1669 rod Mugrauerů neustále, posledním byl koncem druhé světové války Josef Mugrauer. Dům č. p. 20 byl však zván Mugrauer, a tak se i ten nabízí, stejně jako majitel jména Mugrauer u č. p. 1.

Kříž ovšem v dalším období zmizel neznámo kam a teprve v roce 1995 byl na tomto místě postaven kamenný podstavec s křížem. Samotný podstavec našel však v uvedeném roce Anton Kindermann a Johan Schläger v houštině na Račíně.

Tehdy se dohodli se starostou obce Janem Novákem, dopravili kámen do Černé v Pošumaví, restaurovali ho a umístili na současné místo.

V Račíně byl nalezen proto, jelikož zde byl v roce 1870 kamenný podstavec postaven před školu v Račíně, na něm byla umístěna 60 centimetrů vysoká busta jako upomínka na politika a lékaře Hanse Kudlicha. V roce 1916 byla však demontována pro potřebu granátů a patron v první světové válce. V roce 1920 byla pak na podstavec umístěna bronzová postava císaře Františka Josefa, kterou ovšem potkal stejný osud v roce 1942, kdy byla roztavena.

Hans Kudlich byl rodák z Úvalna ve Slezsku a právě v revolučním roce 1848 si ho tamější sedláci vybrali za svého kandidáta. Byl zvolen a stal se ve svých čtyřiaadvaceti letech nejmladším poslancem říšského parlamentu. Připisuje se mu zásluha na zrušení roboty, neboť vystoupil s návrhem okamžitého zrušení poddanského poměru, což se mu za pomoci ostatních podařilo. Sedláci ho pak nazývali osvoboditelem sedláků a na jeho počest se stavěly na mnoha místech kříže a pomníky a v jeho rodném kraji navíc různé vyhlídkové věže a rozhledny.

Kamenný podstavec Hanse Kudlicha s novým křížem byl zrestaurovaný umístěn v Černé v Pošumaví na původním místě vedle vysokého jehličnanu. Dne 18. ledna 2007, kdy se nad obcí přehnal orkán Kyrill, byl strom v půli přeražen a musel být odstraněn.

Celé prostranství, které bylo dlouhá léta zanedbané a nevábné, kde jednak byla skládka posypového materiálu státního podniku Silnice a jednak obecní černá skládka všeho možného „haraburdí“, bylo po výstavbě nové silnice, včetně umístěného kříže, vkusně upraveno do současného stavu. Zcela před nedávnem zde byla vysázena alej listnatých stromů z obou stran podél zpevněné pěší komunikace.

5. 12. 2009

Černá leží na Šumavě nebo v Pošumaví?

Omlouvám se za následující úvahu, která může mnoha čtenářům připadat jako mlácení prázdné slámy, anebo zbytečné tlachání o ničem.

Kdy jindy však může člověk o něčem takovém uvažovat, když ne v období vánočního klidu a rozjímání. Koneckonců jde o uvažování realistické, žádné vymyšlenosti.

Již mnohokrát jsem přemýšlel nad názvem obce, kde mám již několik desítek let domovské právo. Až do roku 1950 se obec nazývala Černá na Šumavě, poté došlo k přejmenování na Černá v Pošumaví.

Vzhledem k tomu, že s pojmem Šumava mám spojenou představu té pravé, centrální, připadá mi současný název „v Pošumaví“ mnohem přijatelnější. Když jsem byl kluk, někdy v sedmé třídě, jeli jsme na bramborovou brigádu do Bukovska u Malont. Tehdy to po mně byla ta pravá Šumava, úplná divočina.

Asi o tři roky později jsme strávili zase sennou brigádu, tentokrát celý měsíc, na Horské Kvildě a protože se někdy v té době promítal známý film Král Šumavy, právě tam vznikla ta má pravá představa o Šumavě. Drsné, divoké, nespoutané, ale i tiché, zádumčivé a mlhami obestřené. Dodnes je pro mě tou pravou Šumavou právě tento kraj, Kvilda, Modrava, Vydra, Křemelná, nebo Churáňov, kde jsem byl na lyžařském výcviku a mnoho dalších míst.

Černá v Pošumaví by měla být jakýmsi předvojem vstupu na Šumavu, všichni návštěvníci této oblasti však nejprve míjejí obec Hořice na Šumavě, která se prezentuje jako Brána Šumavy a teprve po několika kilometrech přijedou do „Pošumaví“.

Jelikož geograficky je určeno, že Šumava se rozkládá od průsmyku Všerubského k průsmyku Vyšebrodskému, pak vlastně celá tato oblast leží na Šumavě. A přestože i Chráněná krajinná oblast Šumava končí před osadou Mokrá, tak jsme všichni, včetně obyvatel Českého Krumlova, považováni za „Šumaváky“.

Proč tedy vznikly takto názvy obcí, dále zkoumat nebudeme, hlavně, že jsou zde lidé spokojeni a poměrně přijatelně se jim zde žije. Na názvu vlastně nezáleží, vždyť např. Rožmitál na Šumavě, nebo dokonce Pohoří na Šumavě svým názvem zeměpisnému umístění také neodpovídají.

A tak tedy – Šumava či Pošumaví, hlavně ať jsme všichni zdraví!

17. 12. 2009

ROK 2010

Jižní Čechy – jeden velký unikát

Vstup do roku 2010 bych ve svém článku rád zahájil veskrze optimisticky a pozitivně. Toho negativního bylo totiž kolem nás v uplynulých letech opravdu přes míru a jak to tak vypadá, ještě bude.

Podívejme se proto raději na to, co je kolem nás příjemného a zajímavého. Žijeme v jižních Čechách, které oplývají nespočtým množstvím přírodních a historických památek, zajímavých technických staveb, rybníků a celkovou krásou naší krajiny.

Před časem se mi dostal do rukou výběr, který provedli redaktoři a kde je uvedeno celkem 22 unikátů se vztahem k Jihočeskému kraji.

Připomeňme si tedy, že máme největší vodní dílo Lipno, že jsou zde tři největší rybníky-Rožmberk, Horusický a Bezdrev a že v Českých Budějovicích je na náměstí Přemysla Otakara II., největší kašna v republice. Žďákovský most, který spojuje břehy Orlické přehrady jedním obloukem je zase největším obloukovým mostem, stejně tak jako Krýzovy jesličky v Jindřichově Hradci, jsou největším mechanickým betlémem na světě.

Mnoho památek a staveb drží zase primát v kategorii nejstarší. Je to především kamenný most přes řeku Otavu v Písku, nejstarší rozhledna z roku 1822 je na Kleti, nejstarší budova na celém evropském kontinentu, je z doby koněspřežky mezi Českými Budějovicemi a Lincem a stojí poblíž továrny Koh-i-noor. Samozřejmě nelze zapomenout na nejstarší elektrifikovanou trať Tábor-Bechyně z roku 1903.

Železniční stanice v Kubově Huti je zase nejvýše položenou stanicí v nadm. výšce 995 m, rybník Olšina u Horní Plané je ve výšce 731 m nejvýše položeným rybníkem v Čechách, zato nejnižší bod České republiky leží na území Vyššího Brodu.

Jihočeský kraj se pyšní největším množstvím památek v zemi. Uvádí se zde 5 699 nemovitých kulturních památek a 108 památkových rezervací, to vše je samo o sobě unikát i v evropském měřítku. Opomenout samozřejmě nelze, přírodní otáčivé hlediště, které patří neodmyslitelně k Českému Krumlovu.

Jižní Čechy ovšem vedou i co se týče teplotních rekordů, v r. 1929 zde byla v Litvínovicích u Českých Budějovic naměřena nejnižší teplota – 42,2°C v dějinách meteorologického měření.

Na jihu Čech se rovněž nachází největší naleziště vltavínů.

Z tohoto krátkého výběru je zřejmé, že jsme opravdu unikátním krajem, který ač rozlohou druhý největší, má zase nejnižší hustotu osídlení.

Važme si proto toho, že žijeme právě v této části republiky, kde je samozřejmě vedle popsanych unikátů nepřeborné množství další krásy po celém území. Budoucím generacím bychom měli celou tuto krásu předat nejen neporušenou, ale ještě více zvelebenou.

4. ledna 2010

Pohled do historie : Kyselov dříve a dnes

Na současném pravém břehu Lipenské přehrady byla v minulosti řada samostatných obcí, které po 2. světové válce a především po odsunu sudetských Němců postupně zanikaly.

Jednou z takových obcí byl i Kyselov, německy Sarau, kde příčinou zániku byl i vznik přehrady, ale zejména dislokace jednotek pohraniční stráže.

Letos je možno si připomenout dvojí výročí kolem Kyselova. Jednak jeho sloučení s obcí Dolní Vltavice před šedesáti lety a jednak jeho oficiální zánik před padesáti lety.

Tehdejší samostatná obec Kyselov spolu s Kozí Strání přešla k 1. lednu 1950 pod společnou správu Dolní Vltavice, což vyvrcholilo oficiálním připojením k 1. lednu 1953.

Ú d a j n ý z á n i k

Z Kyselova bylo v r. 1946 odsunuto šedesát německých občanů, zůstalo zde pouze deset mužů a sedm žen v pěti popisných číslech. Na Kozí Strání zůstala jedna rakouská rodina, k ní pak přibyl jeden dosídlenec, ovšem i ti se do roku 1948 odstěhovali a vesnice zůstala prázdná. Její údajný zánik proběhl již v roce 1952.

Oficiálně již obec nebyla osidlována, Kyselov osídlili pouze čtyři rodiny, které však v krátké době přesídlily do Dolní Vltavice a tak zde zůstalo pouze několik samot podél silnice. V roce 1947 se uvádí, že v Kyselově byla pouze stanice SNB, pila a celnice. Na jaře 1954 se i poslední zbytky vystěhovaly a obec zůstala prázdná.

Do zátopové oblasti byla obec Kyselov spolu s osadou Kozí Strání začleněna k 1. 7. 1958, kdy byl ohlášen její úplný zánik, oficiálně však zanikla k 1. 7. 1960. Obec byla tehdy přičleněna k Horní Plané a to jako prázdný katastr, bez osídlení a v roce 1964 pak opět připadla Černé v Pošumaví.

Založení Kyselova se udává rokem 1457, kdy je uváděn v listině spolu s dvaceti leníky z kláštera Schlägl. Ovšem ve skutečnosti, když toto území daroval Jindřich z Rožmberka klášteru Schlägl, byl pověřen jistý Bavorák již v roce 1308 klučením lesa a výstavbou dvora. Ten se objevuje v roce 1332 jako „Dvůr před Vltavou“ / Hoch vor Wulda/ , později i dům „ U Boara“, který právě onen „Bavorák“ vystavěl spolu s mlýnem a jehož jméno se zachovalo až do konce 2. sv. války. To je jednoznačným důkazem, že zde panoval čilý ruch, neboť právě tudy vedla stará soumarská cesta.

V y s í d l e n í o b c e

V roce 1921 se uvádí v Kyselově celkem 453 obyvatel a 60 domů, v Kozí Strání pak 208 obyvatel a 31 domů. Ještě v roce 1939 měl celý Kyselov celkem 457 obyvatel, v r. 1950 se zde uvádí pouhých 18 obyvatel.

Po naplnění Lipenské přehrady a vytvoření zakázaného pásma, zůstala na Kyselově pouze jednotka pohraniční stráže. Kyselov patřil a stále ještě , především svým katastrálním územím, patří k obci Černá v Pošumaví, ovšem styk s druhým břehem byl pro většinu obyvatel omezený. Na druhou stranu sice jezdil z Dolní Vltavice lodní převoz, ale kdo neměl propustku, stejně se tam dostat nemohl. Převoz většinou sloužil zemědělcům a lesákům, osobním převozem jezdili vojáci pověřeni vedením některých kroužků na škole a na Kyselov zase funkcionáři a pomocníci pohraniční stráže.

Pozemky na Kyselově obdělával Statek Černá v Pošumaví, konkrétně hospodářství Bližná, což bylo pro velkou vzdálenost velmi pracné, zdouhavé a nákladné. Teprve po sloučení se Statkem Frymburk v roce 1976 , zdejší pozemky obhospodařovalo hospodářství Přední Výtoň, respektive Pasečná a na části Kozí Strání pak hospodářství Zvonková.

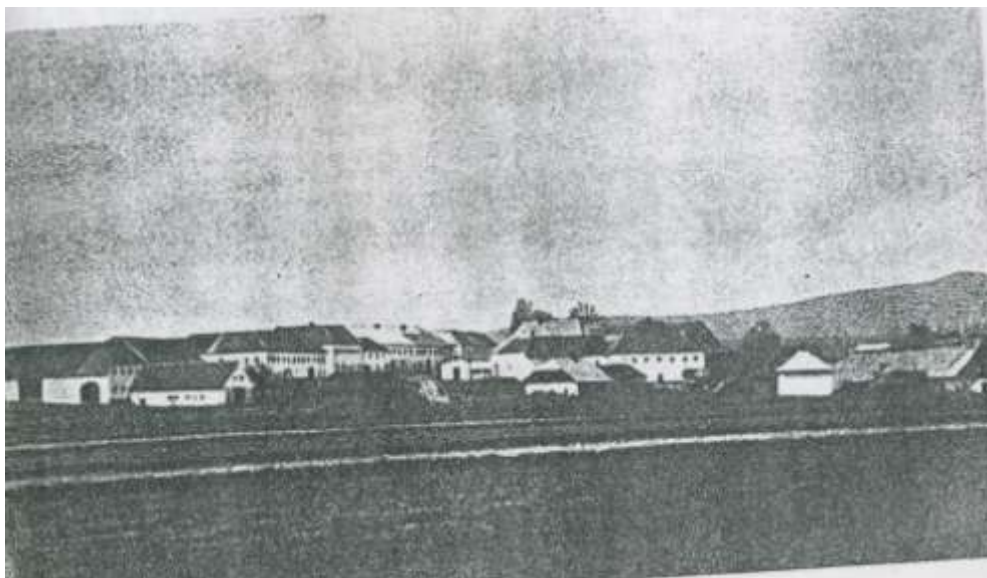
Po roce 1989 se uskutečnilo několik setkání představitelů obcí Černá v Pošumaví a Schlägl, buď v rámci předávání Betlémského světla, setkání hasičů a v letních měsících bylo

několikrát povoleno otevření hranic pro obě strany. Větší zájem byl ovšem ze strany rakouské, občané Černé moc aktivní nebyli. Poslední větší akcí, kde se spolu sešlo větší množství obyvatel obou obcí, byl náš vstup do Schengenského prostoru. Zde padly poslední překážky ve formě hraniční závory přes cestu.

Obec Černá v Pošumaví se za toto období přičinila i o obnovení několika křížů na Kyselově, stavěla se zde i májka, několik let se usilovalo o otevření hraničního přechodu. To se však nepovedlo a zájem z obou stran postupně zeslaboval.

O Kyselov dnes jeví zájem především turisté z ostatních částí republiky i cizinci. Obyvatelé Černé v Pošumaví se na tato místa vypraví přece jenom o něco méně.

24.1.2010

Nahoře – celkový pohled na Kyselov
Dole – příjezd do Kyselova z Dolní Vltavice

Vrtule se točí naplno

Pod pojmem vrtule si většina z nás představí určité technické zařízení umožňující přeměnu energie, sloužící k pohonu letadel, helikoptér, vzducholodí, případně k výrobě větrné energie.

V Černé v Pošumaví však máme Vrtule, které přeměňují svou energii v pohyb, tempo a rytmus ve stylu tance. Jedná se o dívka školou povinná, která projevila v říjnu 2009 zájem o taneční kroužek při Základní škole.

Hned zpočátku bylo jasné, že nepůjde jen o ledajaké tanečky. Přihlášené děti byly na základě vstupních ukázek zařazeny do dvou týmů, přípravky – mini a hlavní dětské věkové kategorie, kde jsou žáci více pohybově nadaní, kteří zvládli spojení pohybu do rytmu hudby.

V čele těchto týmů jsou trenéři, kteří mají již předchozí zkušenosti, vedoucí skupiny a trenérkou je Ája Suchánková, která byla účastnicí taneční skupiny J. Hesse, druhou trenérkou a fotografkou Miri Fillová a choreografem a odborným konzultantem Tomáš Suchánek.

Hned od samého počátku probíhaly poměrně náročné tréninky, děti však byly nadšené a na každý trénink se těšily. Jejich příprava vyvrcholila účastí na nominační soutěži na Mistrovství Evropy, pod hlavičkou Národní taneční asociace, která se konala dne 12. prosince 2009 v KD Metropol v Českých Budějovicích pod názvem Master Cup 2009.

Taneční skupina TS Vrtule Černá v Pošumaví soutěžila v disco dance s choreografií „La Primera Vez“ a skladbou „Wannabe“ od dívčí kapely Spice Girls.

Soutěžící ve složení Alena Holubová, Aneta Sochorová, Šárka Čertická, Samuel Suchánek, Klára Šabatková a Zuzana Šabatková předvedli před zaplněným sálem úžasnou show, odměněnou povzbuzováním a potleskem. Ve své kategorii nakonec obsadili druhé místo, znamenající stříbrné medaile a diplom. Byli velmi spokojeni a ještě více se snaží pilovat svůj program pro další období, zejména na měsíc březen, kdy by se mělo konat semifinále Discodrom 2010.

V nedávných dnech však obdrželi rozhodnutí poroty o nominaci na Mistrovství Evropy, které se bude konat ve dnech 12 – 16. května 2010 v chorvatské Poreči. Jak všechno dopadne je zatím v jednání, účast je pro mnohé poměrně nákladnou záležitostí.

Představitelé obce Černá v Pošumaví a zejména starosta obce, již v počátcích trvání skupiny věřil v postupný úspěch a tak byly skupině TS Vrtule pořízeny i dresy.

Úspěch se dostavil, určitě budou následovat i další, samotným dětem přináší účast v tomto tanečním kroužku potěšení a radost. Svědčí o tom i webové stránky, které si skupina založila na adresách skupinavrtule.webnode.cz a vrtulka-ksaz.webnode.cz.

Spojení pohybu s hudbou vnáší rytmus do těla a vlastně trénuje tělo i mozek. Pro mladý organismus je to velmi potřebná a účelná činnost.

25. ledna 2010

Když se ještě v Černé ochotničilo.

Padesátá léta minulého století nepatří zrovna mezi světlé stránky naší historie. Z hlediska dnešního pohledu víme, že docházelo k postupné likvidaci občanské společnosti, začaly vykonstruované politické procesy, docházelo k perzekuci katolické církve, v souvislosti se znárodněním a kolektivizací docházelo ke ztrátě svobody každého jednotlivce a celé společnosti.

Na druhé straně ovšem se rozvíjelo i budovatelské nadšení, většina obyvatel skutečně uvěřila slibům Komunistické strany, že právě ona je ta jediná, která zajistí tu opravdovou vládu lidu, že zajistí demokracii, spravedlnost a prosperitu.

V duchu s tímto nadšením se v oněch letech, mimo jiného, začalo ve většině obcí amatérsky hrát divadlo. Ochotničilo se samozřejmě i v Černé na Šumavě. A nebyly to jen tak nějaké pokusy, divadlo skutečně žilo a se svými hrami vyjíždělo i do vzdálenějšího okolí. S divadelním představením ochotníci vystupovali ve Frymburku, v Hořicích, ve Světlíku, v Horní Plané i v Českém Krumlově.

Ochotníky tvořili lidé, kteří chtěli rozdávat radost svým spoluobčanům, chtěli hrát divadlo pro diváky, které důvěrně znali, znali jejich problémy a věděli, jaké hry se jim budou líbit. I když tehdy to byly vesměs hry s vlasteneckým nábojem, na repertoáru byly např. Kolíbka od Aloise Jiráska, dále Tvrdohlavá žena, Paličova dcera a některé další, spíše veselohry.

Problém největší byl však s tím, kdo je schopný celý soubor vést, především to bývali vesničtí učitelé, kteří se tohoto úkolu ujali.

V Černé byl hybnou pákou ředitel školy Jan Nouza, ten vybíral hry, režíroval, zajišťoval jejich produkci v obci i na zájezdech. Měl vlastně na starosti veškeré kulturní dění v obci, tehdy to víceméně bývala náplň každého vesnického učitele.

Ochotnické divadlo, které se v Černé založilo, neslo název „Spolek J. K. Tyla“ a podle vyprávění pamětníků se ochotníky stali místní občané různých profesí. Byl to např. Adolf Václavík, který byl poštmistrem, Ing. Vítek byl ředitelem statku, MVDr. Roman Krejčí byl zvěrolékař, dále vedoucí Sodovkárny Štumpf, jeho účetní Kefurt, Břetislav Šádek vařil pro Vodní stavby, Václav Lovětínský pracoval u statku, jeho manželka Václava Lovětínská, její maminka Milnerová, Marková Božena, Anna Christlová, Sláva Křivánek, Kostka Vladimír, Ing. Horňák, paní Šádková a možná ještě další, které si již pamětníci nevybavují.

Divadlo se hrálo na sále nad hospodou, kde bylo i schopné jeviště a byl uzpůsoben i k tomu, aby do obce mohly zajíždět i divadelní spolky odjinud. Kostýmy si ochotníci půjčovali, ale dost si jich i sami ušili. Náповědu dělala neteř faráře Šmída, který ji nechtěl nikam pouštět, ale s divadlem mohla.

Bohužel s odchodem učitele a ředitele školy Jana Nouzy z obce, po skončení školního roku v roce 1960, divadlo prakticky zaniklo.

Teprve v roce 1979 se začal scházet nově ustavený ochotnický kroužek při Osvětové besedě, který vedl opět učitel, Milan Strejc. Členové nacvičili a s úspěchem uvedli pohádku „O princezně se zlatou hvězdou na čele“, ovšem tím to také skončilo. Nejenom že chyběl zkušený režisér, ani ochotníků se moc neobjevilo, ale především místní sál, již začínal být ve stavu ohrožujícím bezpečnost všech přítomných. Sál byl ještě využíván jako tělocvična pro

základní školu a pro občasně pořádání tanečních zábav a plesů. Po roce 1989 však veškeré tyto činnosti zanikly.

18.února 2010

Divadelní spolek z poloviny padesátých let

Razítko spolku

Z Mokrý až na úplný konec světa.

Již od útlého mládí snil o dálkách, o dalekých zemích, které by chtěl navštívit a pevně věřil, že si svůj sen jednou uskuteční. Proto neváhal a již ve svých jedenácti letech napsal již tehdy známému cestovateli a spisovateli Janu Tomšíčkovi, s kterým se pak také několikrát sešel a který mu cestovatelskou budoucnost předpověděl.

V dalších, ještě školních létech, doslova hltal nepřeborné množství cestopisných knih, kterých má nyní ve své knihovně kolem tří set kusů. Jeho velkým vzorem byli cestovatelé Zikmund a Hanzelka, obdivoval Emila Holuba a mnohé další. Však také po skončení své první velké cesty

napsal dopis Miroslavu Zikmundovi a byl velmi nadšen, že mu devadesátiletý, známý cestovatel, odepsal a popřál mnoho cestovatelských úspěchů.

Jeho sen se začal naplňovat a Bohuslav Švarc, který bydlí v malé osadě

Mokrý, patřící k obci Černá v Pošumaví, se v říjnu 2008 vydal na svou první cestu do Mexika. Bylo mu necelých devatenáct let, když vyrazil s batohem a fotoaparátem sám do daleké země, přesto se nebál, necítil osamění, nikdy neměl po celý měsíc pobytu žádný problém, vždy a všude se k němu chovali vstřícně a přívětivě.

Po Mexiku se pohyboval různými dopravními prostředky a celkově projel kolem 3 500 km, spoustu kilometrů samozřejmě našlapal pěšky. Jeho dorozumívání bylo směsicí španělštiny, němčiny a angličtiny a vždy se bez problémů domluvil. Jako samouk se naučil španělsky a nadále se zdokonaluje, aby při své další cestě mluvil již pokud možno plynně.

V Mexiku navštívil vedle hlavního města dále město stříbra Taxco, kde doly na stříbro otevřel Cortéz již v roce 1524, dále navštívil město Oaxaca, známé Monte Albán, zavítal do největšího jeskynního systému Grutas, byl u vulkánu Pico di Orizába, který je vysoký 5 600 m.

Z Mexika si přivezl mnoho zážitků a poznatků a samozřejmě kolem 4000 ks fotografií.

Již před odjezdem počítal s tím, že po vzoru Jana Tomšíčka, rovněž své zážitky popíše v cestovatelské knize. Cestopis skutečně začal psát, dnes má hotovy asi tři čtvrtiny a o jeho vydání uvažuje v roce 2012, protože do něho chce ještě přidat i své dojmy z cesty, kterou uskuteční příští rok. Ta by měla trvat asi tři měsíce, procestovat hodlá ještě část Mexika a dále Guatemala, Belize a Honduras.

Bohuslav Švarc má ovšem i talent a nadání tíhnoucí k uměleckým směrům. Nejenom, že velmi dobře fotografuje a se svými snímky se umísťuje na čelných místech v soutěžích pořádaných firmou Canon, ale i dobře kreslí a maluje a má sklony i k psaní.

Vedle toho má rád přírodu a zvířata, vždyť začal dokonce po škole studovat veterinu, ale zjistilo se, že trpí alergií, tak musel studia zanechat. Pracoval pak ve fotografickém ateliéru, nějaký čas jako barman, proto také v současné době studuje dálkově učební obor kuchař-číšník. Jenomže fotografování má navrch, tak uvažuje, že v blízké budoucnosti si udělá fotografickou školu. Dnes ve volných chvílích fotografuje Lipenskou krajinu podél břehu přehrady, hodlá zdokumentovat a též by rád vydal, pokud by byl zájem některých lipenských obcí, své fotografie v publikaci.

Mnoho zajímavých momentů jsem se ještě od něho dozvěděl, všechno nelze popsat, skutečností však je, že tento mladý muž jde pevně za svým cílem a má předpoklad v životě hodně dosáhnout.

Jedno čínské přísloví říká, že „Cestování dělá mladého muže starého zkušenostmi“ a to o Bohuslavu Švarcovi může plně platit.

25.2.2010

Část artefaktů, které si Bohuslav Švarc přivezl ze svých cest

Vchod do jeskyně Grutas

Mladého cestovatele mile podpořila rodina rodáka z osady Mokrá

Podstatný vliv na to, že Bohuslav Švarc z Mokré mohl uskutečnit svou cestu právě do oblasti Mexika, mělo to, že byl ubytován v rodině pana Vyletěla, který pochází rovněž z Mokré.

Pan Vyletěl pracoval původně v Jihočeských papírnách ve Větřní, postupně se jako expert dostal do Angoly, dále do Mosambiku a nyní již sedmnáct let žije ve městě Toluca de Lerdo a pracuje v chemické továrně v Mexiko City.

V rozhovoru, který jsem s Bohuslavem Švarcem uskutečnil a který bude součástí kroniky obce Černá v Pošumaví, on sám na tuto skutečnost upozornil a vyjádřil vděčnost za poskytnuté zázemí v rodině Vyletělových.

Článek, který byl otištěn v Českokrumlovském deníku 25. 2. 2010 jsem podstatně zkrátil a byl zaměřen především na osobnost mladého cestovatele.

Prostřednictvím příbuzných, v současnosti žijících v osadě Mokrá, byla dojednána možnost, aby mladý Bohuslav uskutečnil svůj cestovatelský záměr v zázemí rodiny Vyletělových v Mexiku. Rozhodl jsem se proto tento fakt, v článku opomenutý, tímto způsobem doplnit.

2. března 2010

Monte Albán, pozůstatky města nad údolím Oaxasa

Pico Orizaba, nejvyšší hora Mexica 5636 m

Král je mrtev, ať žije král!

Toto historické francouzské zvolání se stalo téměř běžným výrokem v současném našem životě, pokud se jedná o vyjádření něčeho, co skončilo a opětovně začíná a pokračuje.

Nežijeme však v království, ale v demokratické společnosti a tak změny ve vedení obce Černá v Pošumaví, které přineslo odvolání starosty Jana Voldřicha z funkce, hned první březnový den, proběhly v souladu se základními principy zastupitelské samosprávy.

Na veřejná zasedání zastupitelstva většinou přichází takové množství občanů, že by se dalo lehce spočítat na prstech jedné ruky. Ovšem tentokrát zasedací místnost, včetně přilehlé chodby, praskaly ve švech. Ohromný zájem občanů spočíval nejen ve zvědavosti jak vše dopadne, ale především také v tom, co vlastně je hlavní příčinou odvolání, dosud úspěšného starosty. Přestože hlavní navrhovatelé odvolání starosty vysvětlovali důvody, proč by k němu mělo dojít, většinu občanů nepřesvědčili. Kauza, kterou snad podrobně znají pouze zastupitelé, se táhla více než rok, byla řešena orgány v trestním řízení a nakonec odložena a konstatováno, že žádný trestný čin nebyl spáchán.

Řada přítomných občanů v diskusi vyjádřila podiv nad tím, proč tedy má být starosta odvolán a poukazovala na to, co všechno se v obci pod jeho vedením za téměř dvě volební období udělalo. S tím samozřejmě souhlasím i já, neboť vím, kolik akcí se za tuto dobu rozjelo, jak především starosta se angažoval v obnovení některých zapomenutých tradičních akcí a jak další nové jeho přičiněním vznikaly. Vedlo to k většímu stmelení občanů, k většímu pocitu sounáležitosti s obcí, ale i to však bylo některým občanům, ale i zastupitelům, trnem v oku.

Nelze nevidět podíl bývalého starosty na rozvoji a zvelebení obce po všech stránkách, vždy ho bylo všude vidět, což bohužel o některých zastupitelích, konstatovat nelze. A tak mě i trochu mrzí, že velký kus odvedené práce, najednou jakoby by nebyl. Slušelo se alespoň poděkovat.

Nicméně k odvolání došlo, hned byly zvoleny orgány nové a je třeba bez jakýchkoliv emocí dále pokračovat. Příkladů odvolání různých představitelů je v běžném životě mnoho, život se tím nezastaví, běží dál a na nás je, abychom ho různými malichernými a mnohdy subjektivními pocity a názory zbytečně nekomplikovali.

Pracuji v obci jako kronikář a ten by měl být nestranný, chci to dodržovat, což neznamená, že nemohu poděkovat Janu Voldřichovi za pomoc, kterou mi při práci poskytoval a současně popřát i novému vedení obce mnoho zdaru a úspěchů. Zda se jim bude dařit, to zřejmě vyjádří svým hlasem naši občané v podzimních komunálních volbách.

15. 3. 2010

Černá v Pošumaví před sto léty.

Obec, známá dnes jako jedno z významných turistických center, byla při aktualizaci k 1. lednu 1898 v Ottově encyklopedii vyznačena takto: Černá / německy Schwarzbach/ je ves při hranicích rakouských, hejtmanský Krumlov, okres Horní Planá. Ve vsi je 36 obydlených čísel a 508 obyvatel (v roce 1899).

Ve vsi je kostel Neposkvrněného početí Panny Marie, od roku 1858 farní, dále dvoutřídní škola, pošta, telegraf a tuhové doly knížete Adolfa Schwarzenberka. Obyvatelstvo žije se dřevěnou.

Ovšem již tehdy se o Černé a okolních obcích hovoří jako o možných letoviscích a turistických cílech „dolní“ Šumavy. Jan Mareš z Jihočeské vědecké knihovny přeložil úvahu Camillo Morgana z r. 1898, který se k této problematice vyjádřil. Popisuje Černou, která je známa především svými velkými doly na tuhu a doporučuje každému její krátkou návštěvu. Ovšem pobyt dlouhého trvání rozhodně zamítá, protože vzduch je všude prosycen tuhovým prachem, který hustou vrstvou pokrývá všechny cesty a stezky kolem. Člověk prý potkává všude hornické zjevy vpádlých lící a jako mouřenín černé, což je nejlepším znamením toho, že ovzduší zde nemůže být nikterak zdravé.

K tomu ještě dodává, že i v další péči o hosty je bídě postaráno, hostince v Černé u Scheiterbauera, Kollera i Nadera jsou velmi primitivní a hostinští tak způsobů neznají, že každý cizinec dobře udělá, když sem raději nezávítá.

V Černé je v provozu knížecí schwarzenberský pivovar, ale vaří se v něm to nejhorší, nejzahořklejší pivo na celé Šumavě.

Kromě toho prý i společenský život je spíše všechno jiného nežli příjemný a bezstarostný, neboť jednotlivci zdejší „honorace“ jsou stíženi ješitností a provinční namyšleností.

A panují zde takové bezpečnostní poměry, které připomínají ještě časy loupežníků. Autor sám, který bydlel v jednom osamělém lesním domě uvádí, že téměř nikdy nešel na lože jinak nežli s nabitou loveckou zbraní po levici a s nabitým armádním revolverem po pravici a mnohdy byl dokonce nucen bdít až do rána.

Rovněž Mokrou, která leží při cestě do Černé, autor nešetřil. Popisuje jí jako malou bezvýznamnou osadu, která je nevhodná jak k letním pobytům, tak i coby turistický cíl.

Oproti tomu je poměrně příznivě hodnocena Dolní Vltavice. Podle autora se jedná o úhledný městys s velkým kostelem a pěknými, čistotnými domy, odkud lze podnikat krásné výlety do dalších zajímavých míst a tak Vltavici směle doporučuje jako letovisko.

Dnes nám tyto řádky připadají poněkud úsměvné, ovšem lze z nich vyčíst, že i samotný život lidí zde žijících „byl v té době tvrdý a drsný a na „nějaké“ turisty a letní hosty nebyl nikdo moc zvědavý.

25. 3. 2010

Černá na Šumavě v roce 1913 a pohlednice z roku 1904

K a r e l z n a m e n á k r á l

Tentokrát jsem se pustil do jakési úvahy, poněkud odlehčeného charakteru. Podnětem mi byl sobotní večer televizního udělování cen Tý Tý, uváděný velmi vtipně Karlem Šípem. Jméno Karel je údajně u nás sedmnáctým nejčastějším křestním jménem, ovšem osvěžili-li si člověk paměť z naší literatury, dějin a především „šoubyznysu“, pak mu připadá, že Karlů je mnohem více.

Absolutním vítězem cen Tý Tý za rok 2009 se stal fenomén české populární hudby Karel Gott, do Síně slávy byl uveden Karel Čáslavský, dvě ceny získal již jmenovaný Karel Šíp, vítězství si odnesl moderátor zpráv Karel Voříšek.

Mohl bych začít již od svého ranného mládí, kdy na obecné škole byl řídícím učitelem Karel Bláha, na střední škole třídním Karel Havlík, na Vysoké škole v Praze rektorem Karel Kudrna. Jako vesnický kluk jsem velmi často slýchal na bálech a tancovačkách skladby Karla Vacka, Karla Valdaufa, Karla Polaty, Karla Hašlera, později byl velmi populárním Karel Vlach a Karel Krautgärtner. Vedle Gotta bylo mnoho dalších zpěváků Karlů – Hála, Štědrý, Černochoch, Zich, velmi populární byl Karel Kryl, dále i Karel Wágner, poslouchali jsme písničky Karla Plíhala, dodavatelem hitů byl Karel Svoboda.

Nositelům tohoto jména byla a je i řada našich významných herců jako Karel Höger, Karel Fiala, Karel Effa, Karel Heřmánek, Karel Augusta, Karel Roden a rovněž režisérů, které zde může zastoupit především Karel Zeman, dále Kachyňa, Lamač, Smyczek.

Na poli politickém je nutno na prvním místě jmenovat jméno krále a císaře Karla IV., působil zde i významný politik Karel Kramář a finančník a národohospodář Karel Engliš, ze současných nelze opomenout Karla Schwarzenberka.

Ovšem zejména spisovatelská obec vykazuje osobnosti jako Karel Jaromír Erben, Karel Hynek Mácha, Karel Havlíček Borovský, Karel Václav Rais, Karel Sabina, Karel Klostermann, Karel Poláček a především velký český spisovatel Karel Čapek.

Napadají mě i malíři jako Karel Škréta, Karel Purkyně, Karel Svoboda, Karel Stehlík, zabrousit mohou například i do fotbalu, kde známými nositeli tohoto jména jsou Karel Brückner, Karel Poborský, Karel Rada, Karel Jarolím, Karel Kroupa.

Z tohoto krátkého výčtu, kde samozřejmě chybí i významní Karlové z řad dalších profesí, zejména vědeckých, se mi zdá, že všude kolem sebe máme samé Karly, takže například František mě momentálně nenapadá žádný, snad František Josef I. nebo František Palacký. Jsou samozřejmě i jiní, ale nositelé jména Karel jsou zřejmě v převaze.

29.3.2010

Karel Gott – Karel Čáslavský – Karel Šíp

Z historie Státních statků v naší oblasti

Politická změna po roce 1948 přinesla mimo jiného i kolektivizaci zemědělství. Vedle Jednotných zemědělských družstev začaly především v horských pohraničních oblastech vznikat Státní statky. Po odsunu Němců zde byla spousta neobdělávané půdy, vzniklo mnoho neosídlených oblastí, kde se půda nepřidělovala, ale bylo nutno jí obdělávat. Půdu zde přebíral Národní pozemkový fond, který se v roce 1949 přetváří na Státní statek. Taková byla i situace v oblasti Černé v Pošumaví, nejprve konkrétně v Dolní Vltavici. Do působnosti statku patřily pozemky, zemědělské budovy a inventář v katastru nejen obce Dolní Vltavice, ale i Kyselova, Pestřice a Valtrova. Hlavní sídlo, stáje a celé středisko bylo několik let v Kyselově v č. p. 2, hned za mostem, kde dříve bývával hostinec, hospodářství a pila. Ředitelem statku byl Jaroslav Kubík, pak se však ředitelství přestěhovalo do Frymburku a statek ve Vltavici se sídlem v Kyselově, připadl pod ředitelství Statku Český Krumlov.

K 1. lednu 1951 vzniká Státní statek Černá a to delimitací částí statků Želnavá, Světlík, Frymburk a Český Krumlov. Statek je rozčleněn na provozní jednotky Dolní Vltavice, Valtrov, Zvonková, Olšov, Jestřábí, Kovářov, Blatná a Světlík.

V roce 1953 se do statku začleňuje JZD Muckov, dále celá obec Bližná a osady Plánička, Žlábek a Jelín. Další delimitací je v roce 1956 převzato JZD Bližší Lhota a půda bez hospodářů v oblasti obce Malšín. V roce 1957 přebírá Statek Černá JZD Frymburk a provozovnu Slupečná. Valtrov, Zvonková a Další Lhota jsou pak v souvislosti se vznikem vodního díla Lipno předány Pastvinářskému družstvu.

V roce 1959 je Statek Černá rozdělen na oddělení Bližná, Muckov, Milná, Frymburk a Světlík, k Bližné patřila farma Olšov a k Frymburku farmy Blatná a Slupečná.

K 1. lednu 1960 dochází k další delimitaci na okrese Český Krumlov, Statek Černá byl zrušen a majetek rozdělen do tří nově vzniklých statků, kde jedním z nich byl i Státní statek Černá v Pošumaví s hospodářstvími Bližná, Muckov, Olšov, Slavkov a Šebanov. V září toho roku přešlo pod Statek i JZD Šumava se sídlem v Černé a farmy Černá a Mokrý. K 1. říjnu 1962 bylo převzato JZD Hraničář se sídlem v Horní Plané a farmy Horní Planá, Hodňov a Hůrka.

K další delimitaci došlo k 1. lednu 1964, kdy hospodářství Slavkov a Šebanov se staly součástí nově vzniklého Statku Kájov a do Statku Černá bylo zařazeno hospodářství Zvonková a v dalších letech pak i Bližší a Další Lhota od Pastvinářského sdružení.

K 1. lednu 1966 bylo do Statku začleněno JZD Pernek a od 1. ledna 1971, kdy vznikl Oborový podnik Státní statky Šumava se sídlem v Českém Krumlově se statek Černá v Pošumaví stal Odštěpným závodem 01 Oborového podniku.

Postupně pak docházelo k delimitacím hospodářství uvnitř odštěpného závodu, konec a zrušení ředitelství v obci Černá v Pošumaví znamenal rok 1976.

K 1. lednu toho roku byl v rámci delimitace a slučování ve větší celky Odštěpný závod 01 Černá v Pošumaví sloučen s Odštěpným závodem Frymburk, kde bylo vytvořeno sídlo a ředitelství nově vzniklého odštěpného závodu 02 Frymburk. Celý odštěpný závod se pak dělil na hospodářství Černá, Frymburk, Horní Planá, Světlík, Zvonková a Pasečná. K různým delimitacím v provozovnách uvnitř OZ 02 Frymburk docházelo pak v různých časových obdobích až do roku 1989. V té době již zanikl Oborový podnik Šumava a vznikl Agrokombinát Šumava se sídlem v Českém Krumlově a statek ve Frymburku je jedním z odštěpných závodů Agrokombinátu.

To už se píše rok 1990 a koncem tohoto roku se začínají objevovat petice zaměstnanců z oblasti Černá v Pošumaví, které žádají odtržení a vytvoření samostatného Statku. K tomu velmi brzy dochází a vzniká Odštěpný závod Černá v Pošumaví, který zatím patří ještě pod Agrokombinát Šumava. Ten však koncem roku 1990 zanikl a jak ve Frymburku, tak v Černé v Pošumaví vznikají od roku 1991 nové samostatné subjekty, Statek, státní podnik.

Postupným vydáním restitučních nároků a privatizací dochází k pomalému zániku, dříve v této oblasti nejrozšířenějšího podniku, který zaměstnával převážnou část obyvatelstva. Přestože na základě jednotlivých smluv přebírají hospodaření na jednotlivých, bývalých farmách, noví nájemci a postupně vlastníci, lze za jakýsi konec Státních statků považovat rok 1997, kdy byla prakticky ukončena veškerá privatizace. Skončila tak jedna éra v životě našich obcí, ale i mnoha jednotlivců, kteří byli se státními statky doslova svázáni a v práci na statku prožili celý svůj život.

7.dubna 2010

Sedmdesátá léta 20.století – sklizeň obilovin kombajny ze Žimutic / nahore/ Kolektiv ošetřovatelů dojnice z Černé / vlevo/ + kolektiv ošetřovatelů z Bližné

Od mlýna k elektrifikaci Dolní Vltavice

V oblasti Dolní Vltavice se vlévaly do Vltavy tři potoky. Jednak před obcí to byl potok Pestřice / Rotbach/, u vltavického mostu Mlýnský potok / Riegelbach/ a na konci vltavického katastru u Hruštic to byl potok Ježův / Igelbach/. Všechny tři potoky šly od hranic z pravého břehu a na všech kdysi klapávaly vodní mlýny, na Mlýnském potoce byly dokonce dva a k tomu ještě vodní pila.

Jeden z mlýnů vlastnil majitel domu v Kyselově č.p. 2 Franz Fischer, tento mlýn mu však dne 4. května 1929 vyhořel, takže ho již neobnovoval, ale zřídil na jeho místě parní pilu.

Ovšem jako sudetský Němec byl po válce odsunut, parní pila přešla do národní správy volyňského Čecha Otíka, který provoz vedl do roku 1946. Protože onemocněl, převzal správu jistý Liebermann, původem od Mariánských Lázní. Za jeho vedení se podnik značně zvelebil. Vedle parní pily zřídil zde i vodní elektrárnu. Instaloval vodní turbínu a generátor na střídavý proud 220 V, který byl poháněn turbinou a začal tak vyrábět dostatek elektrického proudu nejen pro svůj podnik, ale i pro celou Dolní Vltavici. Tehdy byly elektrizovány i samoty ke Kyselovu a nová celnice na hranicích. Ovšem elektrický proud bylo možno využít pouze ke svícení, pro větší spotřebiče ho bylo málo.

Již koncem války bylo započato se stavbou elektrického vedení z Radslavi. Linka byla postavena, byly nataženy dráty, za řekou poblíž statku byl postaven transformátor a dovezeno jeho zařízení. Přišel však konec války, který hned v roce 1945 zastavil veškeré práce, první česká správa obce elektrizaci nedokončila, vše, co bylo dosud postaveno, bylo ponecháno svému osudu, buď se zničilo nebo někam odvezlo a jinak znehodnotilo, takže obec Dolní Vltavice byla i nadále odkázána na vodní elektrárnu na Mlýnském potoce. Obec tedy při svícení byla přímo závislá na tomto podniku. Dokud zde byla v provozu pila, tak byl udržován v pořádku i náhon z Mlýnského potoka na turbínu a celé zařízení související s dodávkou proudu pro obec.

Jenomže v roce 1949 byla Fondem národní obnovy pila zlikvidována, její zařízení ponecháno na místě svému osudu, hospodářské objekty a pozemky převzal Národní pozemkový fond a po něm Státní statek, který si zde zřídil své středisko. Bohužel, údržba zařízení byla stále horší, vadné břehy náhonu začaly propouštět vodu, takže jí bylo nedostatek pro pohon turbíny. Tím docházelo stále častěji k přerušení v dodávce proudu v obci, bylo nutno svítit petrolejovými lampami do doby, než někteří obětaví občané závady odstranili.

Pro tyto stále nepříjemnosti a nákladnou údržbu byla snaha z vedení obce již od roku 1950, dostat sem řádný elektrický proud ze sítě Jihočeských elektráren. Bylo údajně naléháno na dokončení rozestavěné elektrické sítě z Radslavi, která se již za války začala stavět.

Ovšem v této době se již vědělo, že Dolní Vltavici postihne osud zátopové oblasti a tak se nepodařilo elektrifikaci včas prosadit, pouze byla obci v roce 1954 přidělena „větší“ peněžní částka, aby mohla být provedena generální oprava dosavadního elektrického zdroje a celého jeho vedení. To ovšem bylo řešení opět provizorní, nedostačující a časté poruchy, či nedostatek vody znamenal, že se i nadále muselo svítit petrolejkami. Kronikář, který zaznamenal tento stav v Pamětní knize Dolní Vltavice v roce 1955 a z něhož jsem i já ve svém článku čerpal, končil takřka pesimisticko-optimisticky: „ Snad to zde do doby zátopy s tím naším světlem nějak vydržíme“. Neověřené informace uvádějí, že nakonec byla v roce 1955 elektrifikace Dolní Vltavice provedena.

14. dubna 2010

První máj, to je lásky čas i svátek práce

Byl pozdní večer – první máj – večerní máj – byl lásky čas. Téměř všem známé verše lyricko-epického díla věhlasného českého básníka nám připomínají, že přichází opět onen čarodějný měsíc, měsíc jara a lásky.

Báseň Karla Hynka Máchy – „Máj“ byla vydána v roce 1836 a inspirovala mnoho generací studentů, kteří příchod jara oslavovali festivalem pod názvem Majáles.

Studentský rej

Ten první poválečný vznikl u nás v roce 1956 a již tehdy vzniklo slavné heslo „Nebojte se Pražáci, ještě jsou tu študáci“, které pak bylo i ústředním motem majálesů v šedesátých letech. Přestože jsem nebyl přímým účastníkem žádného majálesu, v té době jsem v Praze studoval a heslo znal. Samozřejmě, že vznikala i jiná hesla a provolání a tak prakticky od samého počátku bylo vše sledováno státními a stranickými orgány, docházelo i k zatýkání a postupně bylo řízeno pod patronací Československého svazu mládeže / ČSM/.

Osobně však mám stále na studentské máje příjemné vzpomínky. Zejména můj první v roce 1961, který jsme prožívali v Lubenci u Karlových Varů, kde jsme vykonávali osmiměsíční praxi. Byli jsme sice v průvodu, ale už si nevzpomínám na jeho průběh, uvízl mi však v paměti právě onen večerní máj – lásky čas. Ten májový večer byl tehdy opravdu teplý, byli jsme jen v košilích na májové veselici a i to zaláskování tam bylo přítomno.

Následující Máj roku 1962 jsem v Praze prožil v průvodu a protože jsem musel nést transparent / jsa velký, silný a „blbý“ /, nijak nadšený jsem nebyl, zejména po skončení, kdy řada jiných spolužáků se věnovala příjemnějším věcem, my s transparenty jsme museli s nimi zpět a z Letné do Dejvic to přece jen chvilku trvalo. Stále to však bylo ono téměř bezstarostné studentské období, kdy člověk netušil, co může následovat po příchodu do zaměstnání.

První máj u Lipna

Zde bych chtěl připomenout 1. Máj roku 1971, kdy jsem pracoval jako vedoucí hospodářství Bližná na Státním statku Černá v Pošumaví. Byl to můj první máj po příchodu na Statek a hned se „nepovedl“. S notným předstihem se tehdy na poradě vedoucích řešilo zabezpečení oslav 1. máje a zejména účast pokud možno všech zaměstnanců. Vedoucí byli přímo zodpovědní za to, že plnou účast zabezpečí a v průvodu půjdou v čele svých podřízených. Byl jsem ve funkci na Bližné od ledna toho roku, přímo v osadě jsem bydlel a tak se i slušelo zúčastnit se některých tradičních akcí spolu se sousedy, potažmo zaměstnanci a mými podřízenými. Začalo to již o velikonocích a poslední dubnová noc, v předvečer prvního máje, nemohla být výjimkou. Vedle pálení čarodějnic se stavěla májka, ale především jsme se veselili a samozřejmě popíjeli prakticky až do rána. Tak se stalo, že odjezd na májový průvod do Horní Plané jsme nejenom já, ale i někteří ostatní, nestihli. No, lidem to prošlo, já však měl nejenom skvrnu v posudku, ale i ředitelskou výtku a finanční postih. Dodnes nevím, kolik lidí z „mého“ hospodářství se oslav zúčastnilo, vím jen, že zvítězila Horní Planá, protože to měli doma a počítal se každý, i když se díval jen z okna.

Alegorické vozy

V dalších letech jsem se již zúčastňoval, především také kvůli dětem, kteří ještě jako malé se těšili, zejména na alegorické vozy. Většinou jsme prošli Horní Planou náměstím nahoru a zpět dolů, kde byla tribuna a na ní představitelé místního a okresního formátu, samozřejmě, že nechyběl představitel sovětských vojsk dislokovaných v Boleticích. Většinou se všichni těšili na průjezd alegorických vozů, které byly často, zejména u hornoplánských firem, poměrně vtipně připraveny. Z vlastní zkušenosti vím, že projevy představitelů se moc

nesledovaly, lidé se zde třeba po nějaké době potkali a tak si povídali mezi sebou, často o jiných tématech než byla prvomájová oslava. Obchody se otevíraly až po skončení projevů a tehdy bylo hlavním úkolem účastníků koupit a přinést domů banány, případně jiné ovoce.

Revoluční zlom

Po roce 1989 skončila i éra těchto průvodů, dobrovolně povinně se již nikam nemusí, jen politické strany oslavují, samozřejmě každá po svém. Přesto všechno vzpomínám na první máje v dobrém a mohu říct, že jsem je měl v podstatě rád, v mládí samozřejmě více, připadal mi ten den jaksi slavnostnější, což o současných, většinou přehlušených sekačkami a motorovými pilami, říci nelze.

Připomeňme si tedy ten letošní nejenom lásky čas, ale i to, že je to od roku 1890 mezinárodní Svátek práce.

PS. Vzkaz obyvatelům Českého Krumlova a ostatních níže položených oblastí: „ Polibte svou vyvolenou pod rozkvetlou třešni, což se nám „ šumavákům“, vzhledem k absenci rozkvetlosti jakéhokoliv stromoví, málokdy podaří.

26. 4. 2010

Z průvodu na 1. Máje v Horní Plané – sedmdesátá léta

Konec druhé světové války v Dolní Vltavici.

Uplynulo dlouhých 65 let od doby, kdy skončila zatím jedna z největších světových válečných katastrof.

Stále existuje řada pamětníků, kteří prožili válečná léta nejen v protektorátu, ale přímo v ohnisku německé říše. V Dolní Vltavici bydleli mezi německými obyvateli i někteří Češi, kteří čekali na to, až válka skončí a přijde osvobození.

O této době mi vyprávěla i paní Ludmila Pernerová, která bydlela s rodiči v hájovně, od Dolní Vltavice vzdálené necelých 30 minut chůze. Do Vltavice chodili přes lesy a kolem rašeliniště, kde se kopaly a sušily borky, kterými obyvatelé v zimě topili. Přestože jí tehdy bylo teprve deset let, vzpomíná si na dobu, kdy do Dolní Vltavice přijela americká armáda. Již v noci z pátku na sobotu 5. května 1945 bylo prý slyšet z dálky střelbu z děl, v sobotu, kdy bylo velmi pěkné počasí, však nikde nepadla ani ranka. V neděli 6. května však přišlo a určitý poklid najednou přerušila velká rána. Běžela se s maminkou podívat co se děje a již viděly přijíždět americké tanky.

Německá armáda byla rozložena na dvoře místní fary a když viděla přijíždět z kyselovské strany americké tanky s bílou vlajkou na přídi, začala přestřelka, která pak trvala několik hodin.

Němci mezitím vyhodili do povětří železný most, který spojoval Dolní Vltavici s Kyselovem, čímž na krátkou dobu zastavili americké tanky postupující od Aigenu.

Dlouhá přestřelka pak byla nahrazena ze strany Američanů děly, která zasáhla odstavená vozidla na dvoře fary, plameny přeskočily na faru, která spolu se sousedními domy čp.1, čp.4, čp. 29 a čp. 52 úplně vyhořely. Hořela i stará škola i další domky, ale obyvatelé, i když pod palbou, vše uhasili.

Jak píše Johann Studener v článku Dolnovltavický most, uveřejněném na webu Kohoutí kříž, byli obyvatelé tlampačem vyzváni k vyvěšení bílých vlajek na znamení, že se obec vzdává bez dalšího boje.

Odpoledne pak přejela obojživelná vozidla v prostoru mezi zničeným dolnovltavickým mostem a ústím Rožnovského potoka a obklíčila obec. Vojenská policie zatkla starostu, který nejprve musel přijít s bílým praporem a vyhlásit konec války, zatkla i předsedu místní skupiny NSDAP a řídícího učitele, který byl zástupcem velitele Volksturm.

V noci ze 6. na 7. května pak Američané srovnali se zemí obytná stavení čp. 33 a na kyselovské straně čp. 25, která byla zničena výbuchem, urovnali na obou březích nájezdy a zřídili přes Vltavu pontonový most. Ten byl však přísně střežen a obyvatelstvo tam nemělo přístup. V následujících dvou dnech pak američtí ženisté postavili dřevěný most na místě vyhozeného mostu železného.

V Dolní Vltavici se pak rozběhly práce na opravě některých poničených domů a začaly práce na znovuoobnovení fary, kterou hodlala postavit maďarská ženijní jednotka, která v obci zůstala. Při obnově obce pomáhala řada obyvatel z farních vesnic.

Američané začali se svým odchodem v červenci 1945, školu, kde byli dosud ubytováni, obsadili 16. července partyzáni. Do obce přijíždí jednotky československé armády, přebírají ochranu mostu a brodu, přichází komisaři, finančníci a bezpečnost, po žních pak nastupují první čeští dosídlenci. Začíná nová ,poválečná , svobodná éra, která však zanedlouho přinese mnoho problémů a útrap, nejenom stávajícím německým obyvatelům, ale i nově přicházejícím osídlencům.

11. 5. 2010

Černá v Pošumaví a ochrana přírody

Českokrumlovský region může nabídnout všem návštěvníkům nejenom mnoho překrásných kulturních a historických památek, ale samozřejmě i krásnou a v mnoha případech neporušenou přírodu.

Vyjímkou není ani obec Černá v Pošumaví, která nejenže spadá z velké většiny do Chráněné krajinné oblasti Šumava, ale v jejích dvou katastrálních územích, Černá v Pošumaví a Kyselov, se v současné době nachází tři přírodní rezervace a šest přírodních památek. Dovolte mi ve stručnosti malou procházku po těchto chráněných územích:

Přírodní rezervace *Pláničský rybník* se rozkládá na ploše 15,17 ha a vznikla v roce 1992 a nachází se zde cenná vodní vegetace, důležitý je výskyt vzácného mravence, příživníka, žijícího v hnízdech mravence lesního. Rybník je rovněž nejvýše položeným místem výskytu rozmnožování skokana zeleného a zřejmě i ropuchy obecné.

Na prostorách údolních rašelinišť v k.ú. Kyselov, kde se nachází vzácné chráněné rostliny a živočichové, byly v roce 1995 vyhlášeny rezervace *Rašeliniště Borková* a *Kyselovský les*.

Z přírodních památek je nejrozsáhlejší, v r. 1992 vyhlášené *Velké Bahno*, lesní prostor pod osadou Bližná, tvořený souborem smrkových olšin a několika rašelinišť se vzácnými druhy rostlin a živočichů a které se rozkládá na ploše 85,57 ha.

Další přírodní památku tvoří na 55 ha *Olšina v Novolhotském lese* z roku 1992, což je komplex luk a podmáčeného lesa v blízkosti osady Plánička. Přírodní památka *Slavkovické louky* tvoří na 16 ha komplex prameništích a vlhkých luk se vstavačovitými rostlinami.

Kotlina pod Pláničským rybníkem je název další památky z r. 1992 na ploše 15 ha. Zde se jedná o luční rašelinné prameniště s významnou flórou. Poměrně známé jsou *Muckovské vápencové lomy* vyhlášené jako přírodní památka v r. 1992. V prostoru na ploše 3,38 ha se v minulosti těžil krystalický vápenec a tak vznikly tři jámy s podzemními komorami chráněné impozantními pilíři.

V katastru obce Černá v Pošumaví se rovněž nachází čtyři státem chráněné památné stromy, dvě lípy velkolisté, jedna u kaple Stinny u Dolní Vltavice (z r. 1648) a druhá v osadě Radslav, dále jedna lípa malolistá rovněž u kaple Stinny, stejného data a dub letní v osadě Radslav.

Na území obce Černá v Pošumaví evidujeme rovněž několik památkových objektů kulturní a historické hodnoty. Jedná se o *Schwarzenberský pivovar* vystavěný v r. 1568 Jakubem Krčínem, dnes ovšem ve velmi zuboženém stavu, dále *Dům čp. 39* postavený jako mlýn v témže roce, dále *Kaple Stinny* z r. 1648 u Dolní Vltavice, *Kostel Neposvrněného početí Panny Marie* z r. 1800, *Socha sv. Jana Nepomuckého* z konce 19. století a *Portál vyústění Josefovské štoly* z r. 1897.

Naší péči a ochranu si zaslouží i další památky jako kaple na Radslavi, kaple na Mokré a kamenný podstavec kříže na konci obce / t. zv. Kudlichův podstavec/.

V neposlední řadě se na území obce Černá v Pošumaví nacházejí i archeologické lokality pravěkých sídlišť z období mezolitu.

Chtěl jsem tímto článkem pouze připomenout podíl obce Černá v Pošumaví na kulturních, historických a přírodních hodnotách, které mohou obdivovat turisté a o které musíme pečovat vlastně všichni. Přestože jsem prakticky ve všech popsanych rezervacích a památkách byl osobně a spolu s ostatními památkovými objekty je znám, dovolil jsem si použít některé konkrétní údaje z webu ckrumlov.cz.

9.6.2009

Padesát let společného poválečného žití.

Jedna ze šesti současných osad obce Černá v Pošumaví – Bližná, byla ještě počátkem roku 1960 samostatnou obcí. Od počátku tohoto roku pak docházelo k postupnému projednávání možnosti sloučení s Černou v Pošumaví na veřejné schůzi všech občanů, na schůzi zaměstnanců statku a samozřejmě úplně nejdříve v orgánech KSČ. Nikde se prý podle dřívějších zápisů, nevyskytly žádné námitky a tak byla obec Bližná oficiálně dnem 12. června 1960 sloučena pod společný Místní národní výbor v Černé v Pošumaví.

Samozřejmě, že vše již bylo připraveno dávno předtím, byla to linie KSČ, slučovalo se prakticky všude, k 1. lednu 1960 byla provedena i delimitace statků, sloučilo se JZD Mokrá a JZD Černá a tak se nejednalo o nic „nového pod sluncem“.

Na jedné z veřejných schůzí na Bližné vysvětlovali občanům důvody sloučení tehdejší předseda MNV Antonín Cirhan, tajemnice Marie Šátralová a předseda organizace KSČ František Chromík. Konstatovali mimo jiného, že v obci není dostatek lidí, aby se MNV udržel a aby se obsadily všechny potřebné komise. Stejně tak trvají stálé potíže s výstavbou zemědělského útulku, nepovedlo se uvést do provozu pohostinství a je řada dalších přetrvávajících problémů, na které upozornilo i vedení nově vzniklého Státního statku Černá v Pošumaví v osobě ředitele a poslance ONV Ing. Vladimíra Vítka.

Při hodnocení celkového stavu na Bližné bylo konstatováno, že v obci je 28 domů a 120 obyvatel, většina domů je stavebně nevyhovujících, náves je neudržovaná a v dolní části rozbahněná. Adaptací byl na čp. 6 zřízen internát zemědělské školy, kde je i závodní kuchyně, která ovšem stavebně nevyhovuje, nebyla proto zkolaudována, nevyhovuje ani po stránce hygienické a tak byla uzavřena. Na dvoře tohoto domu je dokonce neudržované hnojiště. Rovněž brigádnická ubytovna, která je v typovém dřevěném baráku má nevyhovující sociální zařízení a rozbitou střechu. Zemědělské objekty jsou bez sociálního vybavení, zásobování vodou je ze dvou studen a voda je závadná.

Hodnocení vlastních funkcionářů i z pohledu „cizích“ tedy nepřiliš lichotivé.

Od té doby se toho ovšem na Bližné dost změnilo. Mohu to osobně potvrdit, neboť jsem zde s rodinou strávil 11 let. V té době měla Bližná / 1974/ celkem 124 lidí, život tam probíhal tak jako všude v té době, fungovalo zemědělství a tak byl kolem stále „frmol“. Mimochodem, Bližná patřivala vždy v 70. létech, na úseku živočišné výroby, k nejlepším nejen v okrese, ale i v krajském měřítku, v bliženském kravíně byla většina dojnic zapsána v plemenné knize a výsledky v dojivosti často dosahovaly republikové špičky.

Nutno přiznat, že i dobové organizace, typu Občanský výbor, si na Bližné vedly nejlépe ze všech osad a to ne proto, aby se snad někomu zalíbily, ale aby si zlepšily životní prostředí ve svém okolí. A že se musely vykazovat závazky a dělat různé brigády, to už patřilo právě k oné době. Výsledkem bylo, že na Bližné byl vždy vcelku pořádek a lidé si prostranství udržovali sami. V té době byl na Bližné pouze obchod ve starém, dnes neexistujícím domě a až v roce 1972 se mohla prodavačka Ludmila Kiněvová přestěhovat do nového. Vedle obchodu stála i pěkná kaplička, která se bohužel musela zbourat.

Doba se změnila a tím pádem i život na Bližné, přesto je v osadě stále pořádek.

Lidé, které jsem znal, zestárli anebo odešli a mladí žijí dnes podle svých představ. Samozřejmě, že došlo i k poklesu obyvatel, Bližná měla ke konci roku 2007 celkem 86 lidí. Určitě je však stále dost problémů, které obyvatele trápí a které často nevyřeší ani zastupitelstvo obce, kde ovšem Bližná nemá žádného zástupce. Snad se to změní v letošních komunálních volbách.

23. 6. 2010

Osada Skalná : Příběh historie i současnosti

Probírá-li se člověk různými historickými materiály a daty, narazí velice často na mnoho zajímavostí, které s danou tematikou různým způsobem souvisí.

Protože se jedná o historické údaje, tak v naprosté většině je musí brát jako fakt, který si již nijak nemůže ověřit. Ovšem je-li souvislost takového rázu, že alespoň malé procento popisované události si může člověk sám prohlédnout a vidět kousek místa, kde se vše odehrálo, pak je přece jen trochu spokojený. Alespoň já to tak vidím a cítím a zdá se mi přítom, že malým zlomkem vstupuji do historie. Ale nyní již k onomu příběhu.

Dne 6. listopadu 1886 byl v Dolní Vltavici slavnostně vysvěcen nový ocelový most přes řeku Vltavu. Bylo to na den sv. Linharta, patrona dolnovltavického kostela a podrobnosti uvádí Johan Studener /stránky [www. kohoutikriz.org/](http://www.kohoutikriz.org/). Byla to tehdy velká událost, které se zúčastnilo nebývalé množství lidu a vysvěcení byl přítomen mimo jiné i kníže Adolf a kněžna Ida ze Schwarzenberku.

Mě ovšem zaujalo to, že stavební práce začaly pouhý rok před uvedením do provozu a hlavně, že tehdy byly na stavbu přiváženy saněmi obrovské žulové kvádry z lomu ve Skalném. Tady jsem si najednou uvědomil, že o mostě toho víme poměrně dost, ale o Skalné nebo Skalném, téměř nic a to se musí napravit. Zjistil jsem /stránky zaniklé.obce.cz/, že Skalná, německy Pinketschlag, je zaniklá osada, původně patřící pod Mýto a postupně pod Hořice na Šumavě. Uvádí se rok založení 1268, ale dále již nejsou nikde žádné záznamy. Teprve až v roce 1921 se zde uvádí 36 obyvatel ve čtyřech domech, v padesátých letech zde údajně stály ještě tři domy, ale od sedmdesátých let, kdy došlo k úplné likvidaci, jsou již patrné poze částečné rozvaliny.

Vydal jsem se proto nedávno osobně najít zaniklou osadu Skalná, není to až tak obtížné, z Mokré směrem na Květušín jsem až k odbočce, která k osadě směřuje, dojel autem, pak již pěšky po červené turistické značce jsem došel na návrší s potřebným označením. Pod ukazatelem je srázovitý terén, kde jsem našel části zřejmě bývalého stavení, odkud se rozkládala osada až na prostranství kam jsem došel o něco později. V prostoru ohraničeném elektrickým ohradníkem, kde je pastevní areál pro dobytek, stojí kamenný kříž, kde měl nehodu, případně utrpěl úraz, jistý Josef Wallner 23. října 1938 ve věku 22 let. Tento kříž je jediným poznávacím znamením bývalé osady Skalná. Musím zde poznamenat, že o několik desítek metrů dále je nádherný pohled na vzdálené vrcholky včetně Kletě.

Část historie jsem si tedy „omakal“, nejdůležitější z původního článku, tedy lom, ze kterého se ony žulové kvádry vozily, jsem zatím nenašel. Mé další hledání přerušil poměrně vydatný déšť a tak jsem se spolehl jen na to, že příslušný kamelom se v blízkosti skutečně nachází, je však samozřejmě opuštěný a zatopený vodou, jakési lesní jezírko, jak jsem zjistil z jedné fotografie na stránkách internetu. Zde byla k vidění i historická fotografie z doby provozu kamenolomu ve Skalné.

Kousek z historické spojitosti jsem si tedy pro sebe, i když částečně, vyřešil.

9.7. 2010

Když se před léty sklízelo metrákové seno

„A všude kolem vůně sen, poledne zvoní ve vsi“ – úryvek z básně Jaroslava Seiferta nás zavádí do období senoseče za našich mladých let. Ne, že by senoseč neprobíhala i v současné době, ale určitě se již nezvoní poledne. A přitom to bylo tak idylické, celá vesnice tehdy voněla posečenou travou, ovšem pro všechny vesničany to byla velmi náročná dřina. Ruční práce převažovala, jen několik sedláků mělo k dispozici koňský, či volský potah a pár jednoduchých mechanizačních prostředků. Žádné větší mechanizační vybavení však nebylo k dispozici ani v době, kdy jsem již já nastupoval do praxe. Snad jen traktorová lišta a pohrabovač a pak lidské ruce, které seno sušily a dávaly do kop a posléze nakládaly na vlek tažený traktorem. Stále se však mnoho ploch sekalo ručně, v šumavských podmínkách, na málo přístupných, často zamokřených lukách, to ani jinak nebylo možné. Tehdy se ještě nevyráběly senáže a hlavní složkou krmivové základny bylo seno. Proto na statky přicházeli pracovníci ze Slovenska, ponejvíce „východňáři“ a „košili seno“ všude tam, kam traktor nemohl zajet. A když už později nastal rozvoj mechanizace v oblasti sklizně píce, stále zůstávalo seno, jako nejhodnotnější dietetické krmivo pro dobytek, v popředí zájmu. Zájmu již nejenom zemědělců, ale především stranických a státních orgánů a začalo se vyrábět plánovitě v akci „metrákové seno“. Bylo společensky důležité, aby všechny plochy byly vysekány a tak byly uzavírány socialistické závazky, sice na pomoc zemědělství, ale hlavně na počest sjezdu KSČ nebo výročí jakéhosi státníka a podobně. Úkoly v tomto směru dostávají i místní národní výbory, vytvářejí se t. zv. akční trojky, kde mají spolupracovat vedoucí zemědělského provozu, předseda MNV a předseda místního výboru Národní fronty. A tak se do výroby metrákového sena zapojují nejen jednotlivé organizace, ale i řada jednotlivců, kteří si touto formou vydělávají i slušný peníz. Pro představitele zemědělského provozu je to však mnohdy „danajský dar“, pro sebemenší kopicu, kterou připravil nějaký chatař bylo nutno dojet, mnohdy i s výhrůzkou, že v případě opoždění, dotýčný zavolá na Okresní výbor KSČ, neboť výroba sena je strategický úkol. Nehledě na to, že nejenom kvalita, ale i vlhkost, někdy neodpovídaly potřebným parametrům a bylo rizikem uložit toto „takyseno“ ve stodole, neboť hrozilo i samovznícení. Nakonec se vždycky nějak všechno zvládlo a dnes je možno na tuto dobu i s danými problémy pohlížet spíše s úsměvem. A to mi připomnělo historku, která se v této souvislosti stala v době, kdy jsem dělal vedoucího provozu na hospodářství Bližná. Bylo to, myslím v roce 1972, zootechnika tam tehdy dělal moravák od Pohořelic, říkejme mu Honza. Právě v době sklizňových prací, kdy výroba metrákového sena probíhala i během žní, jsem já ani agronom nemohli být stále přítomni na provozu. Mobilní telefony ani jiný druh spojení nebyl a tak byl k dispozici jedině zootechnik, který tak zabezpečoval vše potřebné na provozu, včetně právě metrákového sena. Když jsem se tedy vrátil, Honza mě informoval o všem, co se do té doby dělo, či stalo a jednou také povídá: „Jó a volal tata, že mu máš nechat odvézt seno“. Nějak jsem tomu nerozuměl, můj táta bydlí na Tábořsku, kvůli senu by mi určitě nevolal. Ovšem Honza trval na tom, že volal otec a chce odvézt seno, což bych prý měl jako syn zařídit. Ptal jsem se tedy znovu, odkud volal a že prý z Hůrky. Ptám se, jak se představil a Honza na to: „Tady Otec, potřebuji odvézt metrákové seno“. Stále jsem tomu nerozuměl, posléze jsme zjistili, že v Hůrce žije občan tohoto jména. Takže i při výrobě metrákového sena mohly nastat pochybnosti a nejasnosti, ovšem jiného, spíše úsměvného rázu, neboť „tata“ Otec nám dodal seno kvalitní.

14. 7. 2010

Okurková sezona a přísloví

Kalendářní léto je prakticky v polovině, dětem se prázdniny přehouply do druhé části, někomu již dovolená skončila, další se na ní chystá.

Každopádně je léto dobou odpočinku, načerpání nových sil i poznávání, je ale i dobou, kterou sami novináři nazvali okurkovou sezonou. Ne, že by nebylo o čem psát, stále se něco děje, ale přece jen zjistíme, že se většina námětů točí kolem léta.

Nejsem novinář, ani se za něho nemohu považovat, jen příležitostně napíši a

pošlu do novin nějaký článek. Námětově jde většinou o článek historický, věci tam popisované se již udály a tak zde nemá okurková sezona žádný podstatný vliv.

Přesto mám občas chuť, to celkem vážné dějinné téma, přerušit a zabrousit do jiného okruhu.

Co takhle přísloví, pořekadla, rčení, citáty, to je již od mládí moje velmi oblíbená oblast. K tomu lze přidat i pranostiky a Murphyho zákony, různé epigramy, motta a úvahy, prostě nepřeberné množství nádherných výroků, vycházejících ze zkušeností mnoha známých i naprosto neznámých lidí.

Zůstaňme však pouze u přísloví, je jich skutečně mnoho, každý národ má svá přísloví a řada z nich zlidověla a zná je prakticky každý. Mnoho přísloví si lidé různě upravili, aby odpovídala duchu doby, případně dostala humorný ráz. Například přísloví „Neříkej hop, dokud nepřeskočíš“ upravil básník a spisovatel Jiří Žáček do podoby „Neříkej hop, nebo tě ostatní přeskočí!“ a někdo neznámý udělal další úpravu „Tak dlouho říkal hop, až mu přeskočilo“.

Určitým vrcholem úpravy přísloví je jejich přenesení do vědeckého vyjádření. Tak bylo např. všeobecně známé latinské přísloví „In vino veritas“, česky „Ve víně je pravda“ vědecky přeloženo takto: „Kapalná substance částečně prchavého charakteru vzniklá postupným odšťavňováním a kvašením bobulovin, obsahuje souhrn výroků objektivního charakteru, vystihujících skutečnost v její reálné podobě“. Není to něco nádherného?

Anebo přísloví „Komu se nelení, tomu se zelení“ se vědecky vyjádří takto: „Kdo odolává pokušení nepodlehnout touze, nechat dřímat vlastní energii, bývá obklopen chlorofylem“.

Je celá řada takto vědecky přeložených přísloví a svědčí o tom, že i náš rodný jazyk a nadání našich lidí dokáží velmi vtipně vyjádřit potřebné myšlenky i jiným stylem.

Nakonec snad ještě jedno, pro dnešní dobu potřebné, přísloví: „Kolik řečí znáš, tolikrát jsi člověkem“ lze vědecky přeložit jako: „Číslo, jímž můžeš vyjádřit svou lingvistickou potenci, se rovná číslu, jímž znásobuješ své vlastní ego“.

To bylo jen pár ukázek z mnoha moudrých, vtipných a pohotových přísloví, z nichž některá však, během vývoje společnosti, ztratila svůj význam, smysl a opodstatnění, nechápeme je doslovně a ani se většinou podle nich neřídíme. Zdrojem poučení však pro nás stále mohou být.

4. 8. 2010

Vrtulníky v ovesném poli u Dolní Vltavice

Jako by to dneska bylo, vzpomínám si na dobu před třiceti pěti léty, právě v tento čas, kdy určitý poklid narušilo přistání vrtulníku v ovesném poli na Dolní Vltavici.

Bylo to v pátek 15. srpna, kdy nezpozorován československými radary přeletěl hranici pilot Německé spolkové republiky a v prostoru pod kaplí Stiny přistál a naložil čtyři občany Německé demokratické republiky. Bydlel jsem tehdy na Bližné a o tom, co se událo na Vltavici jsem se dozvěděl zprostředkovaně. Jel jsem se na místo podívat na motocyklu a prakticky žádné velké poškození jsem nepozoroval, zůstaly jen určité úvahy, jak se sem vrtulník nepozorovaně dostal.

To jsme ovšem netušili, že v neděli 17. srpna se bude situace opakovat, jenomže už to nebude mít tak hladký průběh. Pohraničníci na hlásce v Dolní Vltavici již byli připraveni a tak pilot odletěl na místo čtyř pasažérů, pouze se dvěma osobami.

Samozřejmě, že československé státní orgány vše odsoudily jako hanebný čin, který ohrožoval zdraví občanů a rekreantů a narušil dobré vztahy mezi ČSSR, SRN a Rakouskem. Prakticky všechny československé sdělovací prostředky se touto událostí zabývaly a k rozhovorům s představiteli obce a svědky činu přijela natočit reportáž Československá televize.

elý průběh této akce byl potom různými způsoby vykládán. Oficiálně bylo řečeno, že pilot helikoptéry ohrožoval pohraničníky střelbou z kulometu, tvrdili to i někteří svědci z řad rekreantů a vojáků, což ovšem druhá strana vyvracela a tvrdila, že stříleli pouze pohraničníci. Byly vyslýchány dvě osoby, které se podařilo zadržet a v říjnu 1975 byl pak vynesen rozsudek nepodmíněných trestů a vyhoštění z republiky, pilot byl souzen v nepřítomnosti.

Z hlediska, dnes už historického, jsem se snažil získat o tomto případě více poznatků, což v současnosti v době mediálního, internetového rozmachu, není zas tak velký problém. Z materiálů se tak dá zjistit, že inspirátorem těchto akcí byl JUDr. Heinz Heidrich, který se spřátelil s pilotem Barrym Meekerem, který měl za sebou nasazení ve Vietnamu a dostal nápad využít jeho schopností k převozu občanů NDR na západ, samozřejmě za značné sumy.

Svůj první let do prostoru Dolní Vltavice uskutečnili již 17. srpna 1974, kdy převezl Heidrich do SRN svou ženu a syna. Následoval zmíněný druhý let a ve třetím letu, který se nepodařil, měli být převezeni rodiče Heidrichovy přítelkyně Neukirchnerovi a jejich 14 ti letá dcera a jakýsi Thomas B., který si přelet platil. Rodinní příslušníci měli převoz zdarma, odjeli nejprve vlakem do Prahy a pak autobusem do Dolní Vltavice. Tam měli najít kapličku mezi dvěma duby, jak jim bylo řečeno(jsou to ovšem dvě lípy- F.Z.), pro snazší orientaci pilota měli na sobě mít červené bundy. Organizátor nic neměnil, ponechal stejný plán přeletu, předpokládal, že průběh bude stejný jako před dvěma dny. Pilot přistál, nastoupil Thomas B. a Neukirchner, ozvala se údajně střelba a křik zraněných, dceru Birgit stačili ještě vytáhnout do vrtulníku, ovšem paní Neukirchnerová asi 10 m před tím upadla. Pomocník pilota se tedy pro ní vrátil, ale pilot Barry Meeker odstartoval. Zadržení tedy byli pomocník pilota Kobrzynski a paní Neukirchnerová.

Sám Heidrich vše pozoroval dalekohledem z vyhlídkové věže Moldaublick na rakouské straně a po vzletnutí vrtulníku byl přesvědčen, že vše proběhlo v pořádku. Skutečný výsledek akce se dozvěděl až v nemocnici v Traunsteinu, kam rovnou pilot letěl.

Tak skončila jedna akce, ke které ovšem vůbec nemuselo dojít, kdyby náš svět nebyl tehdy rozdělen na západ a východ a občanům bylo umožněno volně vycestovávat.

11.8. 2010

Historický pohled na školy v Černé v Pošumaví

Už je to tak na světě ustanoveno, že všechno musí jednou skončit a tak samozřejmě skončí i prázdniny a naše děti opět zasednou 1. září do školních lavic.

Před šedesáti pěti léty skončila druhá světová válka a po osvobození začala opět Československá republika obnovovat chod celého národního hospodářství. Se školstvím to ovšem nebylo tak jednoduché, všude nemohly děti začátkem září nastoupit do školy.

V obvodu dnešní obce Černá v Pošumaví bylo do té doby šest německých škol a znovuzřízení české školy přinášelo zpočátku řadu problémů. Jak to v jednotlivých obcích vypadalo, to je téma tohoto mého článku.

Povedlo se to nejdříve v samotné Černé na Šumavě, kde bylo vyučování zahájeno hned 2. září 1945, do zřízení Obecné školy začalo chodit osm českých žáků, první řídící učitelkou byla ustanovena Božena Vobrová. V budově školy byla od května ubytována americká armáda, která se však koncem srpna vystěhovala a vyučování mohlo začít.

Jako druhá byla dnem 1. října 1945 otevřena Obecná škola v Dolní Vltavici, kterou začalo navštěvovat deset dětí prvních českých dosídlenců. Rovněž i zde byla školní budova obsazena americkou a po ní i československou armádou a tak byla třída umístěna v budově čp. 15. Prvním řídícím učitelem byl Miroslav Sobotka, kterého po třech letech vystřídala Zdeňka Svobodová a po roce Antonín Bulán a posléze František Nejedlý.

V obci Mokrá, kde byla rovněž v budově školy umístěna americká armáda, to přece jen trvalo dva roky, než se budova dala do pořádku. Vyučování zde začalo 2. září 1947 a první vyučující pověřenou řízením Obecné školy byla Zdeňka Hůlková, po ní pak následoval Karel Tržil a jako další byl Jaroslav Cipín.

O rok později, k 1. září 1948, byla znovuobnovena jednotřídní Obecná škola v Bednářích. Tam bylo zapsáno celkem 21 žáků, nakonec jich však nastoupilo pouze třináct, protože zbylí byli přeřazeni do Černé. Ředitelem školy byl ustanoven Jan Zajíček, do školy docházeli žáci z Muckova, Hostinné Lhoty, z Emrů a ze Slavkovic.

V obci Plánička začalo vyučování dnem 21. září 1952, do té doby docházely děti do Černé, ale na žádost všech obyvatel Pláničky, byla zřízena škola i zde. První řídící učitelkou, tehdy již Národní školy, byla Bohuslava Brunová.

Jako poslední byla zřízena škola v obci Bližná, kde bylo pravidelné vyučování zahájeno 19. února 1958. Bylo to rozhodnutí Okresního národního výboru v Českém Krumlově vzhledem k blížícímu se konci školy v Dolní Vltavici. Tam byla v té době škola ještě stále v provozu, ovšem problémy byly se stavem učitelstva a tak bylo rozhodnuto o zavedení střídavého vyučování. Znamenalo to, že dopoledne se vyučovalo v Bližné a odpoledne na Dolní Vltavici. Ředitelem školy v Bližné byl ustanoven Karel Havlíček, po něm pak převzala řízení školy Ludmila Pomejová. Stav žáků na Bližné byl v prvním školním roce celkem 31 žáků, kteří docházeli i z osad Jestřábí a Radslav.

Tolik krátký pohled na počátky školství v obnovené české Černé v Pošumaví od roku 1945.

24.8. 2010

Evropské úspěchy taneční skupiny „VRTULE“ z Černé v Pošumaví

V lednu letošního roku jsem v této rubrice, tohoto deníku, představil taneční skupinu VRTULE z Černé v Pošumaví. Tehdy, po čtyřech měsících od svého vzniku, měli již malí tanečníci za sebou nejedno úspěšné vystoupení.

V soutěži Master Cup, která byla nominační na Mistrovství Evropy a konala se v prosinci v KD Metropol v Českých Budějovicích, obsadili tehdy druhé místo. Stříbrné medaile nakonec znamenaly postup na ME do Poreče v Chorvatsku, kterého se soutěžící, s pochopením rodičů a díky sponzorům, s velkou radostí a nadšením zúčastnili.

Zde již byla konkurence opravdu veliká, přesto se ve své kategorii Disco style, kde soutěžilo 17 skupin, umístili na krásném třetím místě. Skupina pěti děvčat a dvou chlapců, pod vedením trenérek a choreografa se ve svém vystoupení velmi snažila a předvedla líbivé a hodnotné číslo.

Tyto velmi příznivé výsledky měly vliv na to, že v dalším období nového školního roku, se podstatně zvýšil zájem o vstup do skupiny. Zatím se přihlásilo deset nových dětí a přihlašují se další a to nejenom z Černé a osad, ale i z Frymburka a Olšova.

Skupina Vrtule je tvořena dvěma kategoriemi, zájem narůstá především v kategorii MINI, od pěti do osmi a půl roku, ovšem přihlašují se i děti čtyřleté.

Tréninky, které se konají dvakrát týdně jsou poměrně náročné, s minimálně půlhodinovou tělesnou rozcvičkou a poté následuje „pilování“ sestavy vlastního programu. Přesto se děti na každý trénink i vystoupení těší a přistupují ke všem úkolům zodpovědně.

V letošním roce plánují „vrtulky“ účast v soutěži Let's dance v listopadu v Písku, dále se hodlají zúčastnit opět Master Cupu v prosinci v Českých Budějovicích, kde se bude skupina Vrtule snažit opět probojovat na ME do chorvatské Poreče. Zde by se tentokrát předvedl i tým kategorie MINI.

Příští rok proběhne regionální kolo, které pořádá Czech Dance Organization v březnu v Českých Budějovicích a pokud by zde uspěli, postoupili by na republikovou soutěž do Prahy.

Vedoucí skupiny a trenérka Ája Suchánková, spolu s druhou trenérkou Miri Fillovou a choreografem Tomášem Suchánkem, zajistili pro tento školní rok pořádání dvou Workshopů, což je forma vzdělávání a prohlubování znalostí v dané problematice. Jednak by to měla být taneční skupina ILLKNEES ze Strakonic, která se stala v Poreči mistrem Evropy a probjovala se na mistrovství světa do USA. Dále je v jednání účast tanečnice a choreografky Qaši, vlastním jménem Leona Kvasnicová. Ta bývala členkou taneční skupiny UNO, dnes má vlastní skupinu IF. Qaša dělala choreografii k některým muzikálům a televizním projektům (Česko hledá Superstar nebo Star Dance III.)

Taneční skupina Vrtule se zaměřuje především na taneční styly disco / street. Charakteristickými znaky tohoto stylu je především rytmus, který se tak dostává dětem do těla nenásilnou formou, zlepšuje a rozvíjí koordinaci, postřeh a celkovou kondici mladého organismu.

Proto by mělo být, a doufám, že i je, v zájmu všech rodičů, školy i představitelů obce, tyto aktivity všemi směry podporovat.

Vrtule by se měly točit stále a ještě ve větším rozsahu a přinášet účinkujícím radost a popularizovat tím obec Černou v Pošumaví.

8. 9. 2010

Osudy hřbitova nejen v Dolní Vltavici

Motto: Prázdný je domov, smutno je v něm, cestička k hřbitovu zůstala jen.

Bohužel, ani ta cestička nezůstala, hřbitov a v něm pohřbené dolnovltavické nebožtíky, potkal stejný osud jako celou Dolní Vltavici.

Před padesáti pěti léty, podle záznamů přesně 21 září 1955, se konal výběr stanoviště pro nový hřbitov v Černé v Pošumaví, náhradou za hřbitov v Dolní Vltavici, který bude v blízké době zatopen. Z tohoto důvodu bylo nutno provést exhumaci přibližně 500 ks hrobů, ovšem na stávajícím hřbitově v Černé v Pošumaví již nebylo dostatek místa a tak se vybíralo místo nové.

Podívejme se však nejprve trochu do minulosti. Vůbec původní hřbitov v Dolní Vltavici byl kolem kostela a celý areál byl ohrazen obvodovou zdí vysokou dva metry a jeden metr širokou. Kdy přesně však byl hřbitov založen, to se můžeme jen domnívat, každopádně však víme, že v roce 1898 byl nad obcí směrem k Černé zřízen hřbitov nový. Jednak ten starý byl již nedostačující a nevhodný i z důvodů zdravotních a estetických. Na starý hřbitov se již nepohřbívalo, v roce 1922 byl kolem kostela na místo hřbitova zřízen stromový park, který upravil městský zahradník Sobietschek z Českých Budějovic. Zeď kolem kostela byla z větší části stržena a postaven drátěný plot. V témže roce pak byl v parku odhalen pomník padlým z 1. světové války. Na pomníku byly čtyři tabule, zhotovené z domácí žuly, které směřovaly k jednotlivým vesnicím farnosti Dolní Vltavice, kde padlo celkem 66 mužů. Při odhalení se konala polní mše, kterou s kázáním sloužil poslanec Petersilka a slavnostní projev pronesl poslanec Feierfeil.

U hlavního vchodu opuštěného hřbitova stály dvě lípy, které byly vysazeny v upomínku na svatbu císaře Franze Josefa s Elisabethou, princeznou z Bavorska / známou jako Sisi- pozn. autora/ a to na základě vysokého nařízení z 24. dubna 1854.

V roce 1900 byl vysvěcen nový hřbitov, který byl založen na polní parcele, která byla zakoupena od Margarety Müller z Dolní Vltavice č. 5. Vůbec jako první byla na novém hřbitově pohřbena Marie Pöschl z čp. 7, která zesnula jako 23 letá. 25. března 1928 zemřel ve věku 82 let dolnovltavský strážník a hrobař Mathias Schläger, který svůj úřad zastával přes 50 let a během té doby vykopal více jak 2 000 hrobů.

Od roku 1951 se přestalo pohřbívat i na tomto hřbitově a připravovala se exhumace a přenesení ostatků. To započalo 1. října 1956, začalo se nejstaršími hroby, mladší se měly dělat přes zimní období. Ostatky a části zetlelých rakví byly uloženy do nové schránky, z hrobu vybrána i vrstvička země pod ostatky, bývalý hrob byl vydesinfikován a asi po pěti dnech zavezen čistým materiálem. Exhumace byla prováděna za přítomnosti zdravotníka a dozoru krajského hygienického orgánu.

Již v červenci 1956 byl hřbitov předán do správy MNV Černá v Pošumaví, přejímky byl přítomen tajemník MNV František Podroužek, administrátor v Černé Martin Šmíd, církevní tajemník ONV Petr Houska a František Husinecký za odbor MH ONV Český Krumlov. Spolu se hřbitovem byla předána i márnice, 2 ks már a jeden pitevní stůl. Ve funkci hrobníka nadále pokračoval František Kvasnička.

Jelikož po roce 1945 nebyly k dispozici žádné knihy, tiskopisy, plány, či výkazy a ani se nevedly, hřbitovní plán nemohl být převzat a tak informace o pohřbených, převážně německých osadníků, nebyli žádné. Lze se tak domnívat, že ani exhumace plánovaných 500 ks hrobů nebyla v celém rozsahu dodržena. Výstavba nového, současného, hřbitova mezi Černou v Pošumaví a Bližnou byla dokončena v srpnu 1959, do užívání byl předat v roce 1960, ostatky ze hřbitova v Dolní Vltavici byly uloženy v jihovýchodní části nového hřbitova.

Zrušen byl i hřbitov v Černé v Pošumaví, který byl v zastavěné části obce a podle ústředního kříže byl založen v roce 1871. Na tomto hřbitově bylo konečnou pochůzkou zjištěno celkem 329 hrobů, které bylo nutno přenést. Ani zde však neexistoval pláněk hřbitova, ani hřbitovní kniha. Jako poslední byla na tomto hřbitově pohřbena 21. září 1959 zesnulá Anna Císařová.

O současný hřbitov je dobře pečováno ze strany Obecního úřadu Černá v Pošumaví, hroby jsou udržované a zesulé a pochované spoluobčany již snad nečeká podobný osud jako jejich předchůdce.

13. 9. 2010

Hřbitov v Černé v padesátých létech 20.st.

Ostatky ze hřbitova v DolníVltavici

Pohled na současný hřbitov v prostoru směr Bližná

Vstupní brána

Pohled na márnici

Josefova štola u Mokré – významný historický objekt

Historie obce Černá v Pošumaví je neodmyslitelně spjata s dolováním a těžbou grafitu.

Od konce 18. století až do roku 1998 se zde na různých místech a s různou intenzitou tato surovina dobývala. Největšího rozmachu bylo dosaženo zejména na přelomu 19. a 20. století, kdy zdejší doly patřily po několik desetiletí k nejvýznamnějším světovým producentům grafitu.

Je samozřejmé, že právě problematice těžby a dolování grafitu se věnovalo a stále věnuje velké množství odborníků i jiných autorů. V kronice obce najdeme značné množství historického materiálu, věnujícího se této otázce, přesto se stále nacházejí nové poznatky, ještě více prohlubující naše znalosti o dolování a všem, co s tím souviselo. Mám na mysli např. diplomové práce některých studentů, konkrétně musím jmenovat Kateřinu Milichovskou z Vyššího Brodu, která právě svou diplomovou prací přispěla k objasnění spousty historického materiálu, který v našich kronikách dosud nebyl zaznamenán.

V květnu 2009 jsem ve svém článku v Českokrumlovském deníku popsal jak nenávratně mizí známky toho, že zde býval čilý hornický ruch. Poslední těžní věž v prostoru Bližné byla rozebrána, ostatní nepotřebné demolováno a dnes je zde pouze panelové plato, které je vzpomínkou na dávné doby.

Ovšem přece jenom něco pro nás a doufám, že i naše potomky, zůstalo. Jedná se o **Josefovou dědičnou štolu**, jejíž portál vyústění můžeme spatřit nedaleko osady Mokrá v lesním úseku v blízkosti tzv. malého Lipna. Jedná se o objekt, který je velmi cenný pro historiky i ochránce a patří k významným objektům obce Černá v Pošumaví. Právě tomuto objektu bych chtěl v tomto článku věnovat více pozornosti.

Je známo, že v celém průběhu dolování byly stálé problémy s odvodňováním důlních děl. Nejdříve se voda vytahovala šachtou a od 16. století se používaly různé čerpací stroje. Když však ani čerpání šachtou nestačilo, přistoupilo se k ražení odvodňovacích, tzv. dědičných štol.

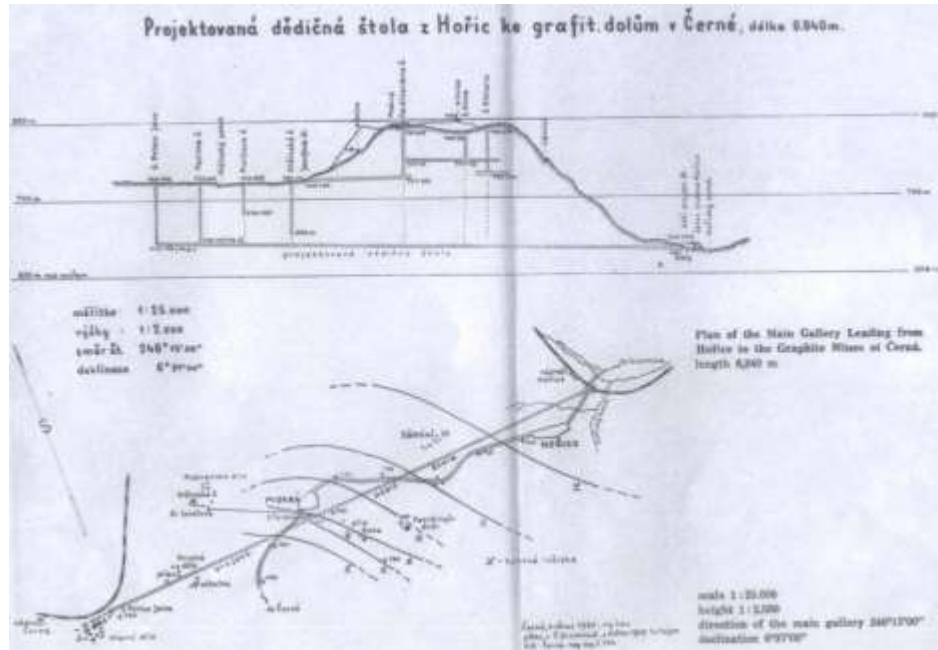
Tyto štoly byly velmi rozsáhlé a velmi nákladné, protože neposkytovaly okamžitý zisk z vytěženého grafitu. Proto si to mohla dovolit jen velmi silná těžařstva, v našem případě o ražení uvažovala již Eggertova společnost, ovšem kvůli technickým potížím se dílo nerealizovalo. Teprve, když převzal doly Schwarzenberk, bylo v roce 1895 navrženo ražení Josefovy štoly, která měla být v hloubce 80 m, náklady byly odhadnuty na 46 232 zlatých a doba ražení na pět let.

Razit se začalo v roce 1897, v roce 1901 bylo ražení dočasně zastaveno, hned prvních 414 m se vyzdilo, štola se vedla na 70 m hlubokou šachtu Ferdinandovu, tam se dostala v roce 1911 a její vzdálenost byla 1280 m. Od roku 1913 do roku 1920 se vůbec nepracovalo na tomto díle, teprve až po zániku dolů v Černé se štola vyčistila a v ražení se pokračovalo dále směrem k šachtě Anežka a pak k šachtě Anna. To už se psal rok 1929, štola dosáhla délky 2240 m a protože nikde nebylo objeveno dobyvatelné množství grafitu, byly práce zastaveny. Když se pak v roce 1937 šachta Anna zřítla, byl to definitivní konec díla. Josefova štola nám tak připomíná doby slavného dolování grafitu v naší oblasti. Vyústění štoly je osazeno kamenným portálem, nad vyzděným obloukem štoly spočívá římsa se slepým vlysem s volutami po stranách, vrcholem je dekorativní podstavec nesoucí knížecí korunku. Josefova štola a další zbytky hornických prací u Mokré jsou dnes nejzachovalejšími báňskými památkami z dob slavného starého dolování jihočeského grafitu.

V této souvislosti je však potřebné se zmínit i o pokuse o velkorysé řešení odvodnění dolů v Mokré a Černé dlouhou odvodňovací štolou od Hořic na Šumavě. Když totiž došlo k zatopení hlavní šachty v údolí Olšovského potoka v únoru r. 1920, byl ihned zpracován projekt a v květnu už se začalo razit v blízkosti hořického nádraží. Jenomže pro tvrdost horniny byly práce zastaveny již v r. 1921, kdy délka štoly byla 222 m. Celková délka štoly měla být 6940 m a měla podfárat sedm šachet na celé trase směrem k Černé. Doba ražby byla odhadována na 15 až 20 let, dílo fantastické, ale neuskutečněné.

Tolik jen krátký výsek z bohaté historie dolování grafitu a úpravy tuhy v oblasti obce Černá v Pošumaví a jejím okolí.

27.9. 2010

Projekt štoly z Hořic

Štola Josef – historické foto

Mladí v Černé v Pošumaví atakují zastupitelské pozice

Volby do zastupitelských orgánů v našich obcích máme již na dohled a tak nás opět čeká uskutečnění jedné zásady z Listiny základních práv a svobod, totiž, že máme právo podílet se na správě věcí veřejných, buď přímo nebo svobodnou volbou svých zástupců.

Během celého uplynulého volebního období jsme měli možnost pozorovat a zhodnotit práci našich zastupitelů a posoudit, jak dobře, či špatně se věnovali místu kde všichni společně žijeme.

Připouštím, že letos bude volební výběr mnohem obtížnější, již parlamentní volby ukázaly, že lidé, zejména mladí, žádají změnu, i když často nedomysleli do důsledků, zda to bude ve všech případech změna k lepšímu a pozitivnějšímu. Proto může i v komunálních volbách dojít k nečekaným situacím, neboť je zde mnohem větší možnost zakřížkovat (ne zakroužkovat) námi zvolené kandidáty napříč všemi stranami a sdruženími.

O tom, že zájem o letošní komunální volby opravdu je, svědčí i nebývalé množství kandidátek v obci Černá v Pošumaví. Např. v roce 1998 byly do voleb postaveny dvě kandidátky s celkem 16 kandidujícími občany, v dalších volebních obdobích to bylo pět stran a sdružení a 43, resp. 41 kandidujících.

Do letošních voleb bylo v obci postaveno osm kandidátek s celkem 71 kandidujícími občany.

To přece svědčí o tom, že lidé mají zájem vstoupit do komunální politiky a ovlivňovat dění v obci. Samozřejmě předpokládám, že to není z nijakých zjištěných zájmů, vždyť v takové malé obci jako je Černá v Pošumaví, musí přece všem zastupitelům jít o jedno, všichni musí táhnout za jeden provaz, rozhádané zastupitelstvo toho moc nevyřeší. Ve větších městech a obcích to v mnoha případech takto funguje, není to většinou o koalici a opozici, ale o tom, kdo s koho a proto se často řada problémů odsunuje nebo vůbec nevyřeší. Proto si myslím, že by jakákoliv změna, která povede k lepšímu „vládnutí“ v obci, nemohla být na škodu.

Oproti minulým obdobím překvapivě kandiduje poměrně velké množství mladých lidí, do věku 35 let je to celkem 24 občanů, rovněž pozice kandidujících žen, kterých je 23, je velmi slušná. Průměrný věk všech kandidátů je 43 roků, průměr jednoho sdružení se pohybuje kolem 25 let. Názvy jednotlivých sdružení se od roku 1990 většinou stále měnily, po celou dobu kandiduje pouze KSČM, letos jako jediná politická strana, kde se věk kandidátů pohybuje na průměru 60, 7 roků.

Jako dlouholetý občan Černé v Pošumaví kvituji s povděkem některá jména, která se na kandidátkách objevila, všem je potřeba poděkovat za jejich zájem, ale také upozornit, aby svou kandidaturu brali velmi vážně a zodpovědně, stát se totiž může cokoli a najednou se ocitnou tváří v tvář malé politice a pak už to není jenom hra a zkouška, ale tvrdá práce. Kandidující jsou z různých profesí, zkušenosti i úplní začátečníci, kandiduje i první porevoluční starosta, který svou funkci vykonával po tři volební období, kandiduje i poslední starosta, který byl letos v březnu zastupitelstvem mimořádně odvolán, kandiduje i současná starostka a já za sebe si především přeji, abychom, my občané, z toho velkého množství vybrali opravdu ty nejlepší. / na obr. zvolené zastupitelstvo má tři nové členy/

7.10.2010

Těžbě grafitu v Bližné odhalena pamětní deska

Ve svých člancích, uveřejňovaných v Českokrumlovském deníku, se v naprosté většině zaměřuji na historii především obce Černá v Pošumaví. Snažím se vybírat témata z různých oblastí života obce, což, jak se domnívám, je pro čtenáře pestřejší a zajímavější.

Jestliže pohlédneme do historie obce, uvědomíme si, že existuje oblast naprosto mimořádná. Obec Černou v Pošumaví proslavila tuha. S dolováním a těžbou grafitu je její historie neodmyslitelně spjata a tam je také nejvíce zaměřena naše pozornost. V kronikách obce je, nejen pro normálního smrtelníka, ohromné množství poznatků, z kterých je možno čerpat, sám jsem zpracoval Sborník tuhových dolů, kde jsem veškerou dostupnou literaturu a další prameny, týkající se dolování grafitu, sestavil a uspořádal v jednom svazku, především pro lepší přehlednost.

Sláva zdejších Tuhových dolů, kdysi nejvýznamnějšího světového producenta grafitu, postupně slábla, a z různých příčin, nejvíce však z důvodu zatopení Lipenskou přehradou, dolování skončilo. Těžba pokračovala v oblasti Bližné, kde od roku 1964 fungovala jáma Václav, v které dolování definitivně skončilo v r. 1998. Za celou dobu se v bliženském grafitovém ložisku vytěžilo přes čtvrt milionu suroviny.

Těžní věž jámy Václav a potřebné okolní budovy zůstaly až do roku 2009, kdy bylo rozhodnuto vše demolovat a rozebrat a celé místo důstojným způsobem zakončit.

V hlubinných prostorách bývalého dolu se čerpá kvalitní podzemní voda a tak závod Šumavský pramen byl pověřen Báňským úřadem zabezpečit a provést všechny potřebné práce spojené s likvidací posledních zbytků dolování.

Těžní věž byla tedy rozebrána a převezena do Grafitového dolu v Českém Krumlově, kde čeká na další svůj osud. Na místě těžní věže je

nový železobetonový poval, kvůli odvětrávání dolu.

Dne 17. září 2010 se sešli v prostorách bývalého dolu pozvaní, rovněž bývalí, horníci a další hosté, aby se důstojným způsobem naposledy rozloučili s místem, kde strávili většinu svého pracovního života. Vedoucí provozu Šumavský pramen Radek Bouška seznámil přítomné se stavem prostoru, kde bude nadále jako připomínka na historii hornictví, umístěna pamětní deska, kterou na místě slavnostně odhalila starostka obce Věra

Daňová. Definitivně tím skončila jedna z nejdůležitějších etap historie obce Černá v Pošumaví.

16. 10. 2010

Fiktivní návrat do minulosti obce Mokrá

Mokrá - současná osada obce Černá v Pošumaví, bývala samostatnou obcí do roku 1960. Sdílela historicky podobný vývoj jako ostatní obce t. zv. „mokerského újezdu“. Největší rozvoj zaznamenala na počátku 20. století v souvislosti s těžbou grafitu, v r. 1900 se uvádí 511 obyvatel, v r. 1939 mírný pokles na 455 obyvatel. Po 2. světové válce jí potkal stejný osud jako většinu obcí v našem pohraničí.

Přibližme si některé poznatky o obci tím, že se přeneseme v čase o šedesát let zpět a pohovoříme si s některými občany.

Píše se rok 1950, je polovina dubna a já stojím na návsi v Mokré a povídám si s předsedou MNV Milanem Cílkem.

„Naše obec leží v katastrálním území Mokrá, jeho výměra je 748 ha a patří sem osady Hubenov a Slavkovice, ještě nedávno k nám patřil i dvůr Faschinghof. Máme v obci celkem 42 domů a 138 obyvatel, kterých dříve bylo podstatně více, ale především odsun sudetských Němců se na snížení počtu obyvatel projevil nejvíce. Mimochodem, z obce bylo v období od 27. května do 26. října 1946 odsunuto celkem 370 německých obyvatel.

Sídlo MNV je v budově čp. 13, nemáme však žádné obecní zaměstnance. Místní národní výbor vznikl 2. prosince 1949, do té doby zde byla Místní správní komise, jejíž předsedou byl Jaroslav Mareš. Místopředsedou MNV je Pavel Hornáček a dalšími členy pak Karel Tržil, Karel Stropek, Jaroslav Mareš, Jan Daniš, Anna Vondenová, Vilém Donát, Jan Kapečka, Vojtěch Kantor, Pavel Kadlov a Ludvík Šembera.

Hasičský sbor zde byl ustanoven již v roce 1947, velitelem byl tehdy zvolen Jan Daniš z čp. 37. Sbor má celkem 13 členů, ale nemáme žádné podstatné strojní vybavení. Hlavně však nás mrzí, že v obci není autobusové spojení s Českým Krumlovem. Chodíme pěšky na vlak do Hořic na Šumavě a to je značně náročné na čas, který je pro nás, rolníky, dost drahý.

Poštou patříme pod Hořice a tam také lidé skutečně chodí. V obci nemáme ani žádná sportoviště, obvodní stanice SNB je v Černé na Šumavě.

Naše obec je převážně zemědělská, já sám jsem rolník, nikdo z obce nikam do zaměstnání nedochází, stejně jako nikdo nedochází do obce. V obci je celkem 28 zemědělských usedlostí, včetně Slavkovic a Hubenova. Máme založeno i honební společenstvo, honebním starostou je Václav Helebrant z Mokré čp. 1. Měli jsme založeno Místní sdružení Jednotného svazu českých zemědělců, ale nyní to vypadá, že všichni budeme členy JZD.

V lednu tady totiž byla schůze, kde byl schválen vznik Jednotného zemědělského družstva. To se vlastně přetvořilo ze Zemědělského strojního družstva v Mokré, na konci dubna má být ustavující schůze a tak uvidíme, co nás čeká. Předsedou by měl být rolník Pavel Hornáček z čp. 3/4, který dělá v současné době předsedu KSČ v obci.

Máme zde pouze hostinec „U Šembery“, žádná prodejna, ani žádní řemeslníci zde nejsou. Obchod tady sice býval a to na čp. 10, majitelem byl Gustav Stančík, ovšem v r. 1946 požádal Štefan Stančík z usedlosti čp. 7 o vydání živnostenského listu k provozování obchodu smíšeným zbožím, ale Okresní národní výbor mu nevyhověl, prý mu chyběl průkaz způsobilosti na který je živnost vázaná“.

S předsedou MNV jsme pomalu došli k budově školy, která je umístěna v čp. 19 a zde nás očekával řídicí učitel Karel Tržil, od kterého jsem se dozvěděl: „Naše škola je jednotřídní, kde máme pohromadě pět postupných ročníků. Škola byla obnovena k 1. září 1947 a začalo jí

navštěvovat 30 žáků, v dalším školním roce to bylo 24 žáků a letos jich máme celkem 26. Od šesté třídy se chodí do Horní Plané, do vyšších škol a Gymnasia pak do Českého Krumlova. Mateřskou školu zde nemáme“ .

„ A co kultura a zábava, pane řídící“, ptám se. Karel Tržil vysvětluje, že s kulturou je to špatné. Do biografu se chodí do Hůrky nebo do Hořic, stejně tak prý veškeré zábavní a kulturní podniky jsou buď v Hořicích na Šumavě nebo v Černé na Šumavě. V budově MNV i ve škole jsou sice nějaké knihy, ale vše je neuspořádané, není žádný knihovník a také by potřebovali kronikáře.

Zajímalo mě, jaký je stav kolem lékařského zabezpečení. Na to mě odpověděla přítomná členka MNV Anna Vondenová, která je v domácnosti a bydlí v čp. 15/16.

„ Patříme pod obvodního lékaře v Horní Plané, ale je to pro nás nevyhovující, lepší by byl obvodní v Hořicích, kam také chodíme i k zubaři. K zubnímu technikovi chodíme do Horní Plané, stejně tak i do lékárny. Ostatní odborní lékaři jsou v Českém Krumlově, stejně jako nemocnice. Porodní asistentka je v Hořicích a na hřbitově v Hořicích rovněž pohřbíváme“.

Několik poznatků jsem získal i od rolníka Josefa Šuby, bytem Slavkovice čp. 7, který byl náhodou v Mokrém. „ Nevím, co nás čeká“, říká Josef Šuba, „ v Černé je družstvo založené, nijak zvlášť nefunguje, u nás to tak bude co nevidět. Zatím rolničíme, mléko se odváží do Horní Plané, tam máme i kampeličku. Zvěrolékaře voláme z Českého Krumlova, drnomistr je v Hůrce“ .

Krátké povídání s tehdejšími funkcionáři obce Mokrý skončilo a můžeme se vrátit do současnosti.

Tenkrát se nikdo nezmínil o kapličce na návsi, památka z roku 1849, které tehdy nebyla věnována pozornost a hrozila její likvidace. Nicméně přežila a před úplným rozpadem byla obnovena na poslední chvíli až v roce 1999.

V Mokrém dnes není nejenom MNV a škola, ale ani obchod, zajíždí sem pojezdňá prodejna, není zde ani hostinec. Poštou i nadále patří Mokrý pod Hořice na Šumavě, a žije zde kolem 30 obyvatel.

Osada je to malá, ale s jistým privilegiem. Po výstavbě nové silnice leží nyní mimo trasu a již jí nesužuje nekonečná řada kamionů a dalších motorových vozidel.

Život běží dále a do roku 1950 by se zřejmě těžko někdo chtěl vrátit.

29. října 2010

Hospoda na Mokrém kolem roku 1900

Opravená kaplička na Mokrém

Sluníčko hřeje z nové fasády mateřské školy

Obec Černá v Pošumaví investovala v posledním období nemalé finanční prostředky do oprav a rekonstrukcí obecního majetku. Takřka veškeré obecní domy dostaly novou střechu, na důkladné zateplení novou fasádu, ale především se změnil i systém vytápění, ať již tepelným čerpadlem anebo biomasou (peletkami).

Poslední akcí, která skončila teprve nedávno, je zateplení mateřské školy a s tím spojená změna vytápění solárními panely. Projekt se připravoval již od roku 2008 a teprve v letošním roce, když bylo definitivně jasné, že obec dostane dotaci, se začal projekt uskutečňovat.

Z nové fasády budovy Mateřské školy v Černé v Pošumaví nyní neustále září veliké slunce / foto Pavel Kacerovský/

Ve vyhlášeném výběrovém řízení uspěla českobudějovická firma zabývající se solárními technickými systémy, která postupně provedla instalaci solárních panelů a zrekonstruovala celý topný systém. Současně byla provedena rekonstrukce rozvodů vody, zateplení celého objektu, byla vyměněna střešní krytina nad pavilonem MŠ, školní jídelny a kuchyně, opraven hromosvod, natřeny dřevěné podhledy a další drobné práce. Dotace na tzv. udržitelné využívání zdrojů energie byly poskytnuty z Operačního programu Životní prostředí Evropské unie, pro akci pod názvem „Realizace úspor energie MŠ Černá v Pošumaví“ v celkové výši 2 547 763 korun.

Investovat do této oblasti je určitě výhodné, jednak energie je stále dražší, a také dříve používané palivo nepříjemně zatěžuje životní prostředí, takže proč nevyužít slunečního záření a proměnit ho na teplo. I v našich horských podmínkách, kdy procento slunečního záření během roku je nižší, se to stále vyplatí.

Solární systémy obecně jsou vyráběny z kvalitních materiálů, které zaručují dlouhodobou životnost, a tak se vložená investice začne postupně vracet a při stále stoupajících cenách ostatní energie začne systém po určité době možná i vydělávat.

Akce Mateřská škola byla koncem léta dokončena, celá budova vymalována, a tak přibližně 30 dětí, které začaly po prázdninách chodit do školky, a stejný počet žáků základní školy do školní družiny, která je v budově umístěna, přišlo do nového příjemného prostředí. Pro děti, ale i ostatní obyvatele obce, je příjemným překvapením i nová, barevně příjemná, pro budovu mateřské školy dokonale se hodící, dekorační sluníčková fasáda.

Rekonstrukce: Vlevo je zachycen začátek prací, vpravo jsou viditelné solární panely

/ foto František Záhora /

9. 11.2010

Osvětová beseda v Černé v Pošumaví

V listopadu 1955, tedy před 55 léty byla, tak jako prakticky ve všech obcích, založena i v Černé v Pošumaví, Osvětová beseda. Byla to organizace, použiji-li vyjádření z portálu Wikipedie, jejímž posláním bylo zajišťovat společenský a kulturní život, udržovat v místě spolkový život a vyvíjením osvětové politicko-výchovné činnosti pečovat o vzdělání a politické uvědomění obyvatel.

V Černé zahájila Osvětová beseda / OB/ svou činnost kontrolou obecní knihovny, jejímž výsledkem bylo, jak konstatoval předseda MNV, že se ztratilo celkem 140 knih.

Základem celé činnosti, jako tehdy prakticky u všeho, byl plán, který se zabýval především otázkou filmových představení. Ještě před založením OB dojíždělo do obce každých 14 dní Putovní kino, které promítalo odpoledne film pro mládež a večer pro dospělé diváky. Kdy přesně Putovní kino začalo dojíždět nelze z materiálů vyhledat, každopádně již v roce 1955 jezdilo nepravidelně a na jaře v roce 1956, když byl sestaven plán činnosti OB, přestalo úplně.

Máme však k dispozici názvy filmů, které se promítaly, vždy to byly dva krátké a dva celovečerní. Tak např. z krátkých filmů to byly tituly: Mladí budoují mír; Buduj vlast-posílíš mír; Výkrm vepřů; Zvyšujeme výnosy našich luk; Bitva míru; Každým rokem telátko a další. Z celovečerních filmů lze jmenovat Pevnost na Amuru; Trosečník z otrokářské lodi; Vesnická učitelka; Dnes večer všechno skončí; Anna na krku; Katakomby; Dovolená s Andělem ale i Císařův pekař a Pekařův císař.

Jelikož, jak již bylo řečeno, přestalo Putovní kino zajíždět, půjčoval si předseda OB Karel Havlíček, projekční přístroj od Státního statku / ČSSS/, což prý provázela neochota, nechuť a nedorozumění. Proto požádal MNV odbor kultury ONV v Českém Krumlově o možnost zakoupení vlastního přístroje a než se vše vyřešilo, zapůjčila obci přístroj Krajská správa Československého státního filmu.

A tak se opět začalo promítat. Vedle toho se vždy jedenkrát v týdnu uskutečnila desetiminutovka k současným událostem, pak byla pro místní mládežníky, zaměstnance statku, uspořádána závodní škola práce, spojená s promítáním odborného filmu a přednáškou s diapozitivy.

Rovněž v Dolní Vltavici vyvíjela svou činnost OB. Vzhledem k tomu, že se tehdy intenzivně pracovalo na výstavbě Lipenské přehrady, podala OB Krajské rozdělovně Československého státního filmu žádost, aby pro obec byly vybírány filmy s přednostním právem a prémiové. Bylo to odůvodněno tím, že nejbližší biograf je dost vzdálen, že v obci je plno mládežníků a brigádníků, kteří pracují na dokončení velkého socialistického díla.

Při OB se tehdy zřizovaly i – kulturní jizby - V Dolní Vltavici byla tak zřízena iniciativou Vodních staveb Lipno, stavební správa Dolní Vltavice, které provedly vlastním nákladem práce zednické, tesařské a malířské, zbývalo jen kulturní jizbu vybavit potřebným nábytkem a zařízením.

Stejně tak byla zřízena i – místnost oddechu – jakási klubovna pro zaměstnance Vodních staveb, mládežníky ČSSS, stálé zemědělské dělníky i pohraničníky. Důvodem prý bylo i částečné omezení nezdravého jevu v obci, nemírného pití alkoholu.

Knihovnou jsem prakticky začal, knihovnou budu článek končit. **Na připojeném obrázku je pojízdná knihovna, t. zv. bibliobus, který Ministerstvo informací a osvěty přidělilo do správy KNV v Českých Budějovicích a který dorazil v květnu 1951 do Černé na Šumavě. Na druhém obrázku vidíme při práci dlouholetého knihovníka a knihvazače Jana Hadrabu.**

25.11.2010

Osudy jedné budovy na hranicích v Kyselově

Velmi brzy po listopadové revoluci v roce 1989 rozhodla vláda ČSFR o zrušení ženíjně-technických zátarasů / zkráceně drátů/ na československo-rakouské hranici.

Znamenalo to rovněž, že došlo k zániku jednotek Pohraniční stráže zrušením zákona z roku 1951, Federálním shromážděním ČSFR v r. 1991. Původní jednotky pak byly nahrazeny Pohraniční a Cizineckou policií.

V katastru obce Černá v Pošumaví, v katastrálním území Kyselov, se rovněž jedna z jednotek Pohraniční stráže nacházela. Jejím působištěm byla po celé roky, budova v Kyselově čp.33, která již před 2. svět. válkou sloužila jako celnice. Tehdy stála na hlavní silnici, která vedla z Dolní Vltavice ke státní hranici, byla vystavěna v roce 1934/ kolaudace proběhla 25. září t.r./ a postavila jí firma stavitele Augustína Křížka z Vodňan.

Po válce, v r. 1947 byla v budově umístěna stanice SNB, v roce 1948 zde byla 1. pohraniční četa SNB, která byla pod správou 5. pohraniční roty SNB Horní Planá a vše patřilo pod 1. pohraniční prapor SNB České Budějovice.

Od roku 1951, kdy došlo ke vzniku Pohraniční stráže, vznikla nejprve 1.rota PS Dolní Vltavice, patřící pod 1. prapor Vyšší Brod, vše pod 15. pohraniční oddíl MNB/ Ministerstvo národní bezpečnosti/, která se během roku 1952 přestěhovala do Kyselova. V dalších létech pak probíhaly postupné dislokace jednotek, takže od r. 1965 patřila 1. rota Kyselov pod 1. prapor Lipno a spolu s dalšími jednotkami tvořila 15. pohraniční brigádu MV.

V osmdesátých letech min. století byla na Kyselově 15. rota PS, patřící pod 3. prapor PS Lipno. Tehdy měla rota přibližně 70 pohraničnicků a střežila jeden z nejdelších úseků sušické brigády, prostor sahal od Schwarzenberského kanálu až po Kozí potok, což bylo téměř 13 km.

Dalšími podrobnostmi, které by se týkaly života pohraničnicků se zabývat nebudu, bodem pozornosti je však budova, která je hodnocena jako jedna z nejlépe udržovaných bývalých rot PS a protože je poměrně hodně vyhledávána turisty, patří k jedinečným lokalitám svého druhu na pravém břehu Lipenské přehrady.

Kolem roku 1960 byly k budově přistaveny objekty hospodářského charakteru spolu s garážemi. Bývaly zde dílny a původně i stáje pro koně a samozřejmě i kotce pro psy.

V současné době je budova v majetku Krajského ředitelství Policie ČR, které usiluje o její prodej.

Po vstupu České republiky do Evropské unie v r. 2004 se pohraniční režim částečně uvolnil, kontroly prováděné referáty Cizinecké a Pohraniční policie však zůstaly a využívaly prostor budovy.

Teprve vstupem do schengenského prostoru byly hraniční kontroly zrušeny, v prostoru Kyselova je sice volný pohyb, ale hraniční přechod, o který dlouhá léta obec Černá v Pošumaví usilovala, byl sice zřízen, pouze však pro cyklisty, malé motocykly a pěší turisty. Na druhou stranu, pro zachování krásné šumavské přírody, je to asi dobře.

4.12.2010

3 pohledy – rota v r. 1966 – 1980 a po r. 1989

Vzpomínka na lipenskou krajinu bývalých mlýnů

Nahlédneme-li do historie našich předků, zejména v oblastech s větší četností vodních toků, setkáme se s poměrně velkým množstvím různých zařízení na mletí, drcení, řezání, roztloukání, vrtání a podobných činností, které se všechny nazývaly mlýny. Vlastně všechno, co bylo hnáno vodou, bylo nazýváno mlýnem. Takže např. již před rokem 1590, jak uvádí server ckrumlov.cz, provozovalo svou činnost na českokrumlovském panství celkem 94 oficiálních mlýnů, které měly 140 mlýnských kol a nacházelo se u nich 36 poddanských pil. V pozdějším období byla řada mlýnů zrušena, ale i tak se uvádí, že jen mezi Frymburkem a Vyším Brodem bylo 23 mlýnů a hamrů.

Není tedy divu, že mlýny a vše s jejich činnostmi souvisící, se dostaly do podvědomí našich předků a staly se předmětem řady pověstí a různých vyprávění, k čemuž notnou dávkou přispívali i krajáci, putující od mlýna k mlýnu.

Téměř vždy hráli ve vyprávění důležitou roli vodníci, v každém mlýně prý byl vodník, který při dobré náladě pomáhal mlynáři s prací, ale měl i zlomyslnou povahu a tak občas zastavoval mlýnské kolo. Spíše však to bylo tím, že přívod vody byl malý a tak se kolo zastavilo.

V souvislosti s mýny vznikla i řada lidových rčení, např. že „je to voda na něčí mlýn“ anebo, že „mele z posledního“ anebo nejznámější „Boží mlýny melou pomalu, ale jistě“.

Dovolte mi tedy, abych i já „přispěl svou troškou do mlýna“ a zmínil se, co popisují staré kroniky o mlýnech na území dnešní obce Černá v Pošumaví.

V roce 1568, když Jakub Krčín vystavěl v Černé pivovar, založil vedle něho i mlýn, určený pro potřeby sladovny. Již v r. 1595 je uváděn mlynář Girgl, v r. 1880 museli všichni poddaní nechávat mlít své obilí v tomto mlýně.

Hlavní oblastí, kde klapávalo větší množství mlýnů, bylo však okolí Kyselova a Kozí Stráně. Zde protékala nejen řeka Vltava, ale i tři potoky, které se do ní vlévaly a na nich si zde usazení sedláci vystavěli řadu mlýnů.

Již v roce 1332 se uvádí existence jednoho mlýna v Kyselově a v dalších létech, při osidlování území kláštera ve Schläglu, v roce 1457, vzniká nejen vesnice Kozí Stráň, ale připomíná se i Lužní a Bažinný mlýn.

Jako Nivský mlýn / Aumühle/ je uváděn dům čp. 27 v Kyselově, jehož majitelem byl rod Zaumüllerů od roku 1773.

Na Kozí Stráni se nacházel v domě čp. 3 Červený mlýn / Rotmühle/, kde se dají vysledovat předci posledního majitele Otty Perfahla až do roku 1747.

V domě čp.24 se zase uvádí mlýn Reitmühle, který byl vystavěn v roce 1872 a jehož posledním majitelem byl Rudolf Winkler.

Setkat se můžeme i s Payerovým mlýnem / Payermühle/, kde býval i hostinec, stejně tak existoval i Mechový mlýn, podrobnosti však neznáme.

Mezi válkami byl známý mlýn Franze Fischera z Kyselova čp. 2, který však v r. 1929 vyhořel, majitel ho již neobnovil, ale na jeho místě zřídil parní pilu.

Jako Lužní mlýn bývá též uváděn objekt samoty na Lukavickém potoce, v blízkosti cyklistické stezky ve směru Muckov – Milná, mezi současníky známé jako „Bláznovo údolí“.Podle pamětníků to ve skutečnosti byl hamr, kovárna poháněná vodním kolem.

Rovněž v osadě Radslav býval zřejmě v domě čp. 6 mlýn, polnosti v blízkosti jsou uváděny jako „mlýnská rokle“ / Mühlacker/.

Je tedy vidět, že mlýnů bývalo na poměrně malém území opravdu dost. Nevíme však, zda to všechno byly mlýny na mletí obilí, většinou však byly založeny při selských usedlostech

a tak byly poměrně malé, spíše takové „hrkáče“, či „krcálky“, jak se jim v mlynářské hantýrce říkávalo. Své majitele jako samostatné sotva mohly uživit, zejména, když stav vody na Vltavě býval během let značně kolísavý, někdy řeka a s ní potoky úplně vyschly, jindy při povodních zase voda přinášela zkázu.

Mlynářství je velmi staré řemeslo a při tehdejší, vlastně všude rozšířené zemědělské výrobě, by doprava zrna na velké vzdálenosti byla obtížná a drahá, proto byly mlýny prakticky v každé vesnici, kde byla nějaká řeka, potok nebo rybník. Z našeho dnešního pohledu to byla romantika, tehdy ovšem velmi náročná a tvrdá práce.

11.12. 2010

Mlýn vystavěl Jakub Krčín současně s pivovarem v Černé r. 1568

Lužní mlýn byl i v oblasti tzv. Bláznova údolí

ROK 2011

Silvestrovské setkání dvou osobností v nebi

Častokrát jsem přemýšlel nad tím, že by bylo velmi zajímavé, kdyby se mohlo nějakým způsobem uskutečnit setkání některých zajímavých osob z naší historie, které mají, vzhledem k časovému rozdílu jednotlivých století, k sobě nesmírně daleko. A tak jsem, poněkud v silvestrovském duchu, popustil trochu uzdu své fantazii a nechal uskutečnit setkání dvou významných historických postav, kde jinde, než v nebi. Nejsem tak úplně nevěřící a křesťanské teorie o posmrtném životě neodsuzuji a tak jsem si vypůjčil některé teorie o nebeském životě.

Prý tam čas a prostor neexistují, je tam jediná řeč, všichni si navzájem rozumí, život je věčný a tak se jistě mohou setkat i naši dva aktéři.

A hle, aniž bych se jakkoliv snažil, snad stačilo pouhé pomyšlení a již vidíme v družném rozhovoru zakladatele mnoha jihočeských měst, ale i Dolní Vltavice a potažmo i Černé v Pošumaví pana Hirza z Klingerberku s významným stavitelem jihočeských rybníků Jakubem Krčínem z Jelčan a Sedlčan.

„To jsem rád, že si mohu konečně promluvit s tak významným představitelem krále Václava I. i Přemysla Otakara II.“, začal rozhovor poměrně mladší Jakub Krčín. „Vždy jsem Vás obdivoval, vím, že jste byl v letech 1241 až 1248 královským vrchním kuchařem a pak jste začal vynikat jako úspěšný stavitel, jak jste se k tomu dostal?“ „Ano, byl jsem jmenován mistrem královské kuchyně a král Václav I. mě též jmenoval v roce 1250 purkrabím na Zvíkově. Celou tu dobu, co jsem byl významným dvořanem, jsem pro krále vedl radu stavebních a lokátorských prací. Zejména královská města České Budějovice a Písek jsou nejvýznamnější, ovšem to už bylo po smrti mého oblíbeného vladaře Václava I., který v r. 1253 zemřel, Písek jsem zakládal v r. 1254 a Budějovice v r. 1265. Když po smrti Václava I. nastoupil jeho syn Otakar, tak mě hned sesadil z funkce zvíkovského purkrabího a jmenoval tam Bavora ze Strakonice. Byla to odvěta za to, že jsem zůstal věrný králi Václavovi, když se proti němu jeho syn Otakar v r. 1247 postavil jako tzv. mladší král, kam ho zvolili někteří stoupenci šlechty. Ovšem v r. 1260 mě král Přemysl Otakar II. purkrabím opět jmenoval, když Bavor padl v bitvě u Kressenbrunnu „,“ rozpovídal se pan Hirzo.

„Mám o tom všem povědomosti“, pokračoval pan Krčín, „ale byl jste též u zakládání kláštera ve Zlaté Koruně“. „Samozřejmě, král Otakar totiž slíbil, že když vše dopadne s uherským králem Bélou IV. dobře a zvítězí, nechá postavit na jihu Čech klášter. A na jeho výstavbě jsem se podílel, bylo to v r. 1263 a do kláštera v tehdy Svaté trnové koruně, mohli být povoláni mniši řádu cisterciáků“, pokračoval Hirzo.

„Nesmím však zapomenout na jeden kus krásného území, který mi daroval ještě král Václav I. za mé dobré služby a který se táhnul od Boletic až na zemskou hranici. Tam na konci se mi velice zalíbilo a proto, samozřejmě i z obchodních důvodů, jsem zde založil osadu Hirzov, pozdější Dolní Vltavici. Celé to území se nazývalo „mokerský újezd“, podle statku Mokrý, nazývaného též „Praedium Hirzonis“, který jsem měl ve vlastnictví již od r. 1263“.

„Ovšem, abych stále nemluvil jenom já, řekněte též něco o sobě i Vy mladíku, za ta léta zde v nebi jsem získal znalosti o Vaší záslužné práci“, pobídl Krčína Hirzo.

„Ano, jsem o 300 let mladší a myslím, že jsem za svůj život odvedl dost velký kus práce. Ve svých 26 letech jsem vstoupil do služeb Viléma z Rožmberka a v r. 1562 jsem se stal purkrabím na krumlovském zámku. A pak už to šlo jako na drátku, začal jsem s rekonstrukcí pivovaru, stavěl ovčiny, budoval jezy a ve svých pětatřiceti letech jsem se stal rožmberským regentem. Vilém z Rožmberka mi věnoval panství Jelčany a Nový Leptáč a tak jsem se začal podepisovat jako Krčín z Jelčan“, zavzpomínal regent.

„A pane kolego, jak to bylo s pivovarem na mém původním území“, vynesl otázku Hirzo. „Právě na tomto území, tehdy v obci Schwarzbach, jsem viděl velký zdroj příjmů do knížecí pokladny a tak jsem zde v r. 1568 založil knížecí pivovar, současně i mlýn k potřebám sladovny pivovaru a pod pivovarem jsem vyměřil také dva rybníky, které měly svou velikostí překonat i rybník Olšovský, který se tehdy vracel Zlatokorunskému klášteru a bylo potřeba najít náhradu pro získávání ledu, bohužel se to však nerealizovalo“.

„Založením pivovaru i mlýna získala obec Schwarzbach podstatně na významu, stala se i samostatnou rychtou, o tom mám určité povědomosti“, přidal se Hirzo. „Nesmíte ale zapomenout na své velké dílo – rybník Rožmberk“, pobídl Hirzo Krčína. „Samozřejmě, ten představoval jakýsi vrchol mé práce. Jeho výstavbu jsem zahájil v r. 1584 a v r. 1590 byl pak napuštěn“. Byla to moje radost, vybudoval jsem na Třeboňsku ještě mnoho rybníků, zrekonstruoval jsem Zlatou stoku, jenomže všechno jednou skončí, v r. 1604 jsem zemřel, byl jsem dvakrát ženat, měl jsem šest dcer, ale žádného syna, který by v mém díle mohl pokračovat“, uzavřel Jakub Krčín své vzpomínání.

„Ani já jsem nedopadl dobře, s manželkou Darzicí jsme neměli žádné děti a tak jsem ještě nedlouho před svou smrtí daroval všech třináct vesnic v mokerském újezdu klášteru ve Zlaté Koruně. Darování stvrdil listinou král Přemysl Otakar II. dne 27. března 1268 v Písku a uvedené obce od tohoto dne oficiálně datují své založení. Sám jsem zemřel 13 května 1275 a jsem pohřben ve své milované Zlaté Koruně“, ukončil řeč Hirzo, stavitel a zakladatel.

Vyprávění dvou významných osobností skončilo, nechme je odpočívat v pokoji a i nadále obdivujeme jejich moudrost, učenost i rozum, kterým ve své době vynikali a svá díla zde navěky zanechali.

5. ledna 2011

Hirzo z Klinkerberku a Jakub Krčín z Jelčan a Sedlčan

Pocta Františku Schusserovi

Bohužel, teprve z denního tisku jsem se dozvěděl, že před koncem minulého roku skončil svou životní pouť jeden z velkých znalců historie rozsáhlého území našeho regionu – pan František Schusser. Je mi tudíž líto, že jsem ho nemohl na jeho poslední cestě vyprovodit a tak bych chtěl alespoň těmito řádky vyjádřit především obdiv nad jeho obsáhlou prací, kterou zde zanechal nejen pro nás, ale především naše následovníky.

S Františkem Schusserem jsem se poznal v roce 1977, kdy jsem začal dělat kronikáře v Černé v Pošumaví a on byl tehdy již renomovaným a zdatným kronikářem obce Loučovice. Já se učil jak psát kroniku, on se již zúčastňoval různých kronikářských soutěží a vždy velmi úspěšně. Setkávali jsme se na okresních seminářích jednou za čas a já vždy jen s pocitem tehdy průměrného psavce věřil, že snad za čas budu umět, to co on.

Pak najednou přišla listopadová revoluce, nastalo mnoho změn v hospodářském životě, já byl navržen a zvolen ředitelem Statku Frymburk a mimo jiného jsem po čase potřeboval i ekonomického náměstka. Tehdy se přihlásili asi čtyři adepti a mezi nimi i František Schusser. Byl jediný z tohoto kraje, vážil jsem si jeho práce kronikáře a tak jsme začali spolupracovat. Hlavní jeho náplní tehdy bylo, vedle ekonomické činnosti, i vyřizování restitučních pohledávek v oblasti Kyselova. Již tehdy měl celou oblast historicky zmapovanou a začal také publikovat své články a statě, kterých napsal za svůj život téměř pětset.

Jeho publikační činnost byla skutečně obdivuhodná, zdokumentoval nejenom historii Loučovic, ale především celého Vyšebrodka, Frymburska, prakticky vše od Velešína, přes Dolní Dvořiště až ke Ktiši, ale i nepoměrně dále. Není snad místa v této oblasti jihočeského regionu, kde by nespolečně pracoval a nepublikoval. Přispíval do mnoha městských a obecních časopisů, v pozdějším období i na internetové weby, rozsáhlou sérii článků publikoval v Lipno – online, přispíval do webu Zaniklé obce a mnoho dalších.

Vyvrcholením jeho činnosti byly publikace Putování za růží a lilií, kde historicky zdokumentoval jihovýchodní část oblasti Malše a Vltavy a poté pak vydal druhý díl, kde procházel úpatím Blanského lesa k Horní Plané. Byl spoluautorem díla Kapličky na Vyšebrodsku, při své činnosti rovněž fotil, byl neúnavným ochráncem přírody, podílel se na obnovování turistických tras a jejich značení. Prakticky vše co napsal, také osobně prochodil a navštívil a s uvedenými místy se seznámil. V mladším věku se rovněž činně věnoval sportu, rád vzpomínám na jeho vyprávění o Ludmile Polesné, byl i znalcem v oblasti archeologie. Jeho nemoc mu nedovolila pokračovat v rozsáhlém díle, jeho život skončil v historickém nebi. Čest jeho památce!

10. ledna 2011

Deset vlivných mužů na Pražském hradě

Dovolte mi, abych oproti svým zvyklostem, věnovat se většinou historii své domovské obce, sáhnul i do dějin, tak říkajíc, celostátních.

Důvodem může být také to, že na základě různých zjištění, jsou znalosti našich dětí o historii své země poměrně slabé. Stejně tak mnoho dospělých se spokojí s konstatováním „a k čemu mi to v životě je?, myslím, že o nic nepříjdu, když to nebudu vědět“. Myslím si, že alespoň základní znalosti historie by měly patřit k výbavě každého člověka.

Z velkého množství historických dat jsem si vybral naše prezidenty a pro oživení přidal vždy nějaký citát, kterým se prezentovali. Prezident republiky má v našich zemích dlouhodobou tradici a i když tento úřad je spíše reprezentativní, většina obyvatel ho vnímá jako nejvyššího představitele státu – proto i tento výběr.

Od vzniku samostatné Československé republiky se v úřadě prezidenta vystřídal deset mužů.

Prvním z nich byl Tomáš Garrigue Masaryk, prezident Osvoboditel a to v letech 1918 až 1935 a jeho nejznámější slogan je: „Nebát se a nekrást“. Vyučil se zámečnickem, byl kovářem, ale především velmi vzdělaným filozofem, pedagogem a politikem.

18. prosince 1935 byl druhým prezidentem zvolen Edvard Beneš, který však 5. října 1938 abdikoval, odešel do exilu a tam, v Londýně, vznikla v r. 1940 československá exilová vláda a Beneš byl ve funkci exilového prezidenta. Beneš byl rovněž filozof, ale též právník a úspěšný politik. Z jeho citátů jsem vybral: „Nakonec se vždy ukáže, že právě cesta pravdy, přímosti a poctivosti je cestou národního zájmu“.

Po mnichovském diktátu byl 30. listopadu 1939 postaven do čela republiky právník Emil Hácha, který pak byl v době Protektorátu Čechy a Morava státním prezidentem a byl donucen podepsat souhlas s německou okupací. Háchovo motto bylo: „Nejcennější majetek státu jsou mladí lidé“.

Po osvobození se vrátil do Prahy Edvard Beneš, byl potvrzen ve funkci prezidenta a v roce 1946 opět zvolen. Dne 7. června 1948 již však nedokázal čelit náporu KSČ a abdikoval.

Do funkce prezidenta byl 14. června 1948 zvolen Klement Gottwald. Vyučil se truhlářem a pak pracoval ve stranických funkcích, za prezidenta Beneše byl předsedou vlády. Byl nazýván dělnickým prezidentem a také prezidentem sjednotitelem. Známý je jeho výrok: „Do Moskvy se jezdíme radit, jak vám, kapitalistům, zakroutit krkem“. V březnu 1953 zemřel.

Hned nato, 21. března 1953 nastoupil dosavadní předseda vlády Antonín Zápotocký, vyučený kameník, ale také odborářský činovník a spisovatel. Známý byl jako „táta dělníků“ a nezapomenutelný je jeho výrok v rozhlase těsně před měnovou reformou: „Naše měna je pevná a měnová reforma nebude, všechno jsou to fámy, které šíří naši nepřátelé“.

Po jeho smrti v roce 1957 se stal prezidentem dosavadní první tajemník UV KSČ Antonín Novotný, byl vyučený strojní zámečnický a byl to vlastně jakýsi génius funkcionářské průměrnosti, šedivá aparátčická myš. Z jeho doby se traduje výrok, že „maso bude v brzku“ a celá republika se pak ptala, kdeže vlastně to Brzko je. Pražské jaro 1968 však znamenalo jeho konec.

Do funkce prezidenta byl v březnu 1968 zvolen Ludvík Svoboda, národní legenda, původním povoláním agronom, posléze celý život voják, velitel 1. československého armádního sboru v Sovětském svazu, ministr národní obrany a pak znovu Gottwaldem zatracovaný. I přesto, že mu v únoru 1948 řekl: „Armáda půjde s lidem“. Nesouhlasil s okupací v r. 1968, odmítl kolaborantskou dělnicko-rolnickou vládu, posléze se však podřídil linii nastolené KSČ pod vedením Gustáva Husáka.

Dne 29. května 1975 se stal prezidentem Gustáv Husák, právník a nejméně vzdělanější politik z komunistických prezidentů. Antonín Novotný o něm již dříve řekl: „Vy ho neznáte, ale až se dostane k moci, uvidíte, co je zač“. Husák skutečně moc v zemi upevňoval všemi prostředky, ve svých projevech vždy zdůrazňoval „pevné spojenectvo so Sovietským svazem a dalšími bratskými socialistickými krajinami“. Svou řeč většinou končil provoláním: „Nech naša vlast dále vzkvétá“.

Přišla listopadová revoluce a 30. prosince 1989 byl prezidentem zvolen Václav Havel, který mohl ve svém prvním novoročním projevu konstatovat, že „naše země nevzkvétá, draží spoluobčané“.

Havel je vyučený chemický laborant, vystudoval Gymnázium a je znám jako dramatik a spisovatel.

Po rozpadu Československa se pak stal v roce 1993 i prvním prezidentem České republiky, kde ve funkci setrval do roku 2003.

V roce 2003 byl desátým prezidentem zvolen Václav Klaus, dosavadní předseda Poslanecké sněmovny a předtím předseda vlády, spolu s T.G.M. jediní s titulem profesor. Klaus vystudoval zahraniční obchod na Vysoké škole ekonomické a za jeho politické dráhy jsme slyšeli mnoho výroků, jako např. „Je obtížné rozlišit čisté a špinavé peníze, protože to na nich není poznat“. Anebo v r. 1999 pronesl: „Není potřeba přijímat zákony, protože drobné akcionáře ovládne neviditelná ruka trhu“. Jsou známy i jeho výroky o Evropské unii, jako: „Evropská unie je stejně nebezpečná jako bývalý Sovětský svaz“.

Tolik alespoň základní informace o našich dosavadních prezidentech, i když všichni nebyli naší chloubou.

17. ledna 2010

Masaryk – Beneš – Hácha – Gottwald - Zápotocký

Novotný – Svoboda – Husák – Havel – Klaus

Čestný občan Černé – kronikář Josef R. Hahnel

Motto: *Kronika je jako zrcadlo, v kterém vidíme nejen minulost, ale i naši budoucnost.*

Mohli bychom také říci, že kronika se píše proto, aby si budoucí mohli udělat obrázek o době ve které jsme žili. A protože jsme právě nyní v roli toho budoucího, nahlížíme často do minulosti a sestavujeme si obrázky v duchu oněch dob, které nám zprostředkoval tehdejší kronikář.

Vraťme se tedy na chvíli do období před devadesáti pěti léty, kdy 1. ledna 1916 nastoupil do obce Schwarzbach / dnes Černá v Pošumaví/ učitel Josef R. Hahnel, budoucí kronikář obce.

Narodil se 13.prosince 1888 na železniční stanici Žabokliky, nedaleko Žatce. Dostal se však s rodiči do naší oblasti ve svých 9 letech, dva roky chodil do obecné školy v Horní Plané, kde pokračoval na měšťanské škole. Když jí v roce 1903 ukončil, nastoupil na učitelský ústav v Budějovicích a od září roku 1907 až do konce školního roku 1914 působil jako učitel ve Svěrázu. Pak učiteloval rok na škole v Horní Plané a od ledna 1916 přešel do Černé, která se mu stala domovem v dalších letech.

Funkce ve školství byly tehdy poněkud jiné a tak se setkáváme s tím, že jmenovaný působil nejprve jako učitel, od roku 1925 jako zastupující nadučitel a od roku 1930 definitivní nadučitel.

Být učitelem znamenalo samozřejmě celou řadu dalších funkcí a tak Josef R. Hahnel byl ještě v době válečné a posléze i poválečné, činný jako komisař pro dodávky obilí, brambor a dobytka.

Funkcionářem byl především v obci Černá. Zde založil pěvecký spolek a byl dlouhá léta jeho čestným ředitelem, byl členem obecního zastupitelstva, členem finanční komise, finančním referentem a správcem obecní pokladny.

V obci rovněž vedl obecní knihovnu, byl jednatelem místní školní rady, jednatelem místní skupiny Svazu Němců v Čechách a od roku 1925 byl místopředsedou okresního Svazu Němců v Krumlově. Dále vykonával jednatele Svazu zemědělců a vodního sdružení a od roku 1925 do roku 1931 byl zemským knížecím komisařem Sdružení živnostníků pro Černou a okolí.

Především však byl pisatelem obecní kroniky, ve které si dnes, téměř po sto letech, můžeme listovat a čerpat zde potřebné poznatky.

Za celou svou činnost, kterou pro obec vykonal byl jmenován Čestným občanem.

Kroniku začal psát v roce 1924, ovšem k 1. září 1931 byl přeřazen do školy v Malé Černoci na okrese Podbořany a kroniku obce Černá musel ukončit. Obecní kroniku předal do opatrování panu obecnímu představenému Johannovi Osenovi „o žních roku 1933“, během svého prázdninového pobytu v Dolní Vltavici.

Na závěr Josef R. Hahnel píše:

„Současnému obecnímu úřadu naléhavě doporučuji, aby tuto knihu měl stále pečlivě uloženou a zvláště pak v pozdější době, kdyby toto písmo mělo vyblednout, aby se včas postaral o opis.Jenom těžko by mohla taková kniha znovu vzniknout.

Dobrou budoucnost knize a obci“ !

Jako současný kronikář obce ho mohu ujistit, že se snažíme jeho doporučení dodržovat.

27.1.2010

Kde se pivo vaří.....

Vědecky vyjádřeno je pivo kvašený, slabě alkoholický nápoj vyráběný z obilného sladu, vody a chmele za pomoci pivovarských kvasinek. Je to velmi populární nápoj a na našem území má velmi dlouhou tradici a je vařeno již od nepaměti.

Ve středověku bylo jedním z nejdůležitějších, ale také nejudělečnějších městských práv, právo várečné a sladovnické, kdy na základě tohoto práva mohl vyrábět pivo každý plnoprávný měšťan ve svém domě. Postupně však bylo toto právo omezeno právem mílovým, což určovalo, že určitá zaměstnání a řemesla v okruhu jedné míle kolem města, jsou vyhrazena jen měšťanům tohoto místa. Rovněž nesměla být v okruhu této míle trpěna žádná hospoda ani vařeno žádné pivo.

Mílové právo se, zejména ve 14. století, stávalo jakýmsi privilegiem šlechty, aby jej mohla využít pouze ke svému prospěchu. Z toho vycházel i rožmberský stavitel Jakub Krčín z Jelčan, když založil a zřídil v roce 1568 knížecí pivovar v Černé v Pošumaví, především jako velký zdroj příjmů pro knížecí pokladnu.

Z historických podkladů se pak dozvídáme, co všechno založení pivovaru v Černé způsobilo v celém širokém okolí. Okolo ležící obce jako Hořice, Horní Planá a později i Frymburk, byly odkázány na odběr piva z Černé. Jen výjimečně mohla vařit pivo Horní Planá, když hned v následujícím roce 1569 byly zaváty cesty do Černé. V Hořicích a ve Sklářích, které byly poddané vyšebrodskému klášteru byli nuceni zanechat vaření piva a svou potřebu krýt z Černé. Ti toho ovšem nedbali, pivo vařili dál nebo si ho opatřovali jinde i přes několikeré upozornění.

V roce 1577 odejmul Vilém z Rožmberka právo vařit pivo i Frymburku a přikázal šesti frymburským hospodám odebírat pivo z Černé. Naopak Hořicím bylo v tomto roce pivovarečné právo vráceno, avšak v roce 1590 ho opět Vilém z Rožmberka stáhl a přikázal odebírat pivo z Černé. To bylo potvrzeno i knížetem Karlem z Lichtensteinu i krumlovským hradním hejtnanem Turnovským v letech 1621 a 1622 jako odpověď na žádost opata vyšebrodského kláštera, aby bylo hořickým potvrzeno pivovarečné právo. Jenomže hořičtí toho stále nedbali, pivo sice nevařili, ale raději jej odebírali z větší dálky, např. z Frymburka, než z Černé, což ovšem vyvolalo mnohé žaloby.

Vyšebrodský opat Georg Wendschuh nechal v roce 1651 v nově postavené skelné huti ve Sklářích opět vařit pivo, klášterní pivo, které bylo čepováno v okolí Hořic, ke škodě pivovaru v Černé.

Kníže Eggenberk si stěžoval u císaře Rudolfa II. (krumlovské panství přešlo v roce 1600 na císaře), který v roce 1647 rozhodl, aby klášteru bylo právo čepování ponecháno. S tím se však kníže Eggenberk nechtěl smířit a tak hned 6. prosince 1674 vniklo asi 100 mužů, v čele s knížecím trubačem a vrchním lovčím do skelné hutě do sklepa a nechali vytéct pivo. Hned na druhý den dorazil do skelné hutě i pivovarský písař z Černé s asi 30 sedláky a obsadili blízký mlýn.

Spor trval dlouhá léta a teprve v roce 1714 byl ukončen smlouvou mezi panstvím Krumlov a klášterem Vyšší Brod s tím, že v městysi Hořice, v rychtě Plánička bude čepováno pivo z Černé, které nebude vařeno ve skelné huti, což potvrdil 16. září 1715 císař Karel VI.

Středověké spory postupně zanikly a schwarzenberské pivovary fungovaly až do roku 1945, ten v Černé v Pošumaví vydržel ještě do roku 1947, kdy definitivně ukončil svou činnost.

3. února 2011

Zpráva o stavu hledání Gaussovské knížky

(reakce na článek p. Jana Vaněčka ze dne 4. 2. 2011)

Tož tedy pane Vaněček – Vaše starosti na mojí hlavu - pravím po vzoru Ludvíka XVI. a myslím to docela vážně. Protože se spolu celkem dobře známe, tak holt trochu těch Vašich starostí moje hlava unese a trochu toho času Vašemu problému také věnuji. Přispěl bych rád k tomu, aby jste svou velkou starost do apríla vyřešil a nemusel si stále „mutýrovat“ hlavu tímto zapeklitým problémem. Je to pro mě hozená rukavice, je to dokonce výzva se v této věci angažovat, protože Vaše další knížka, kterou se hodláte revanšovat, by pro mě byla velká výhra.

Jenomže nevím, zda knížku o které píšete, se mi podaří sehnat. Už předem Vás mohu ujistit, že nepodaří. Přitom však stále přemýšlím, k čemu jí budete potřebovat. Že by námět dalšího Vašeho humoristického díla byl z oblasti Eukleidovské matematiky, potažmo z díla „knížete matematiků“ C.F. Gausse, nebo hodláte vnést nové prvky do Vašeho oblíbeného swingu? Možná však, že Gaussův sedmnáctiúhelník může být určitým vzorem a vodítkem při jednání koaličního zastupitelstva v Českém Krumlově. Problémů ve městě máte k řešení dostatečné množství a jsou na ně různé úhly pohledu. Kdyby vás bylo sedmnáct už by se dalo o něčem uvažovat, jenomže vám dva zastupitelé chybí, muselo by se sáhnout do opozice.

Zeptal jsem se u nás v Černé v Pošumaví náhodně sedmnácti lidí na jejich názor na rekonstrukci heptadecagonu, neboli sedmnáctiúhelníku a chcete znát výsledky? Mnohem horší než v pořadu Nikdo není dokonalý.

Přitom je to tak jednoduché, vždyť sám C.F. Gauss, jak jste již v článku zmínil, na jeho sestrojení potřeboval jen jedno ráno roku 1796 při snídani. Stačilo mu pouze kružítko a pravítko a problém byl vyřešen. A že se dá takto sestrojít i mnoho dalších n-úhelníků, např. dvěstěpadesátisedmiúhelník, to se skutečně nikde neprobíralo, to mohu potvrdit ,neboť mám též klasické gymnaziální vzdělání.

V dnešní době tedy nemusíte shánět knížku, je mnoho matematiků, kteří se problému konstrukce daného útvaru věnovali. Tak např. Dr. Karel Rychlík v r. 1912 praví, že návod na sestrojení sedmnáctiúhelníku je velice snadný a popsal ho na 14 stranách své knihy.

Takže vidíte, že nejde zas o tak složitý proces, mě v současné době více trápí např. výpočet inverzní matice Gaussovou eliminační metodou, začínám mít starosti jako Vy.

Ale abych se vrátil k meritu věci : rozhodl jsem se, že prohledám dům, zda Vámi požadovaná publikace nebude někde k nalezení. Knihy sice mám většinou uloženy v knihovně, která je sedmkrát větší než lidová knihovna v Dolní Vltavici v padesátých letech minulého století, která čítala dvě kopy knih, ale přesto jsem pojal podezření, zda by něco nemohlo být např. ve sklepě. Sešel jsem proto do přízemí našeho domu a tam jsem si najednou uvědomil, že vlastně žádný sklep nemáme. Vracím se tedy, potkám manželku, která vidouc můj zasmušilý výraz obličeje, projeví starost otázkou, co hledám. „Četla jsi článek pana Vaněčka, že shání Gaussovskou knížku, tak jsem se šel podívat do sklepa, jestli by náhodou...“ Manželka odvětila, že cože to blábolím, vždyť žádný sklep nemáme, načež jsem jí ujistil, že jsem si to dole uvědomil. Bydlíme totiž v řadové zástavbě, dvanáct domů na sebe nalepených a v nich žádné sklepy vybudované. Někteří si je hned v počátcích vyhloubili venku, já však, jednak pro velké množství práce a skalnatý terén jsem ho nevybudoval. A dneska jsem rád, stejně bych tam neměl co dávat anebo bych o něj přišel v restituci. A knížky už bych tam nedával vůbec, natož z oblasti matematiky.

Takže se podíváme na půdu, ale tu klasickou také nemáme, postupně jsme jí rekonstruovali na bytové prostory. Máme ale takovou malou půdičku, tu jsme museli nechat, jednak pro kominíka a jiné potřebné práce víceméně střešního charakteru, jednak tam odkládáme nepotřebné věci. A na té půdičce mám takovou „almaru“ a v ní mé poklady. Totiž poklady, každý normální člověk by to již dávno vyhodil, ale já se tam občas kochám. Představte si, že tam mám většinu knih z doby gymplu a pak z „vejšky“ různá skripta, dnes už nepotřebná, ale pro mě vzácná.

Ovšem to hlavní, knihu o sestrogení sedmnáctiúhelníku, tak jak jsem již předem věděl, jsem nenašel.

A proto nezoufejte, pane Vaněčku, jsou na světě i další problémy, které Vám mohou dělat těžkou hlavu. Soustředte se na ně a přivolejte si starosti jiného rázu, i když připouštím, že celá kauza, kterou jste ve svém článku nastínil, je velice zajímavá a přinesla mě osobně mnoho dalších poznatků.

Tímto Vám a celému regionálnímu občanstvu podávám zprávu o řešení daného problému.

8.2.2011

Na tomto místě musím uvést původní článek p. Jana Vaněčka !

Sedmnáctiúhelník aneb knížku za knížku

Mám teď jako na potvoru kolem Hromnic velkou starost. Snad se mi ji do apríla podaří vyřešit. To bych rád.

JAN VANĚČEK

vanecek.jan@volny.cz

Je jí pravidelný rovníramenný sedmnáctiúhelník. Už od Velkého třesku, ke kterému došlo před 18 miliardami let, ho nikdo z lidstva nedokázal sestrojít. Až na jednoho pána. Jmenoval se Gauss a byl to Němec. Tomu se to povedlo. Takový to byl borec – a napsal o tom knihu. Na pomníku svého hrobu si tento sedmnáctiúhelník nechal vytesat.

Já jsem tu knihu sháněl v knihovně, ale marně. Knihovnice si mne nejprve prohlédla, naštěstí jsem byl čistě oblečen, vyčištěné boty ji také zaujaly v kladném slova smyslu. Po tomto okouknutí mého vzhledu teprve zauvažovala a rozhodla se promluvit. Zeptala se, na co mi to bude dobré, což jsem jí dokázal po svém, tedy logicky, vysvětlit. Uvěřila tomu.

Pravila, že na gymplu se učili jen o Gaussově množině čísel, ale o sedmnáctiúhelníku nepadlo ani slovo. Ani při doučování. A žádnou takovou knihu nemají. Raději jsem odkráčel, abych nezdržoval. Bylo poznat, že jsem jí tím udělal radost. Sobě ale ne.

Nicméně neúspěch v knihovně mne neodradil. Pátral jsem dál. Dozvěděl jsem se z druhé ruky, že také českokrumlovští Vejři vedli na tohle téma kdysi ve Vejrovně hospody U Dušků disputaci. Vypili při tom sud piva. Tak je to zaujalo. Bohužel nebyl z té jejich učené rozpravy pořízen zvukový záznam ani písemný zápis, natož natočen film. „Vydalo to s tou rozpravou přes čtyři piva pro každého,“ vymáčkl se Vejr Pankrác Častuška, který byl tomu tenkrát přítomen a vyslovil prý také několik moudrých slov. Nic z toho si ale už nepamatuje, jen ta čtyři piva, co při tom vypil. Chtěl si dát ještě páté, ale neuspěl. Došlo. Na to si matně také vzpomíná.

Ještě dodal, abych mu dal s nějakým sedmnáctiúhelníkem pokoj, že má teď jiné starosti. Další Vejr mě s tím poslal rovnou k čertu. Jiných Vejrů jsem se radši na nic neptal, i když mne svrběl jazyk, když jsem je potkal.

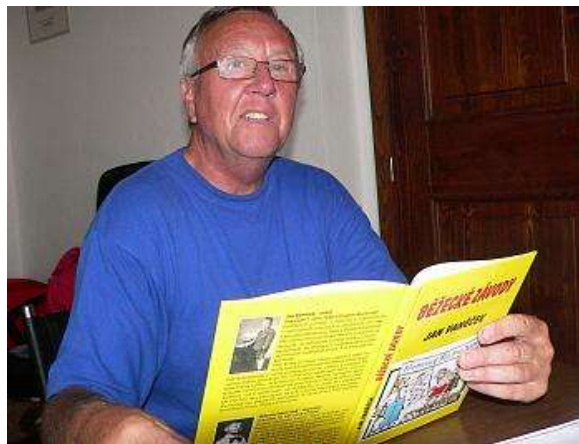
Zavolať jsem raději svému příteli Ing. arch. Františku Ficalovi, který působil kdysi v Českém Krumlově, posléze v Jindřichově Hradci jako hlavní architekt města a nyní dělá v Lásenici zvoníka, a poprosil ho, aby, až odzvoní klekání, se zkusil poptat v tamní místní lidové knihovně, jestli by tu knížku náhodou neměli.

Čekám od něj každým dnem odpověď nebo rovnou tu knížku. Listonošce jsem už svými dotazy, zda nemá pro mne balíček, protivný. Snaží se mi vyhýbat, přidá do kroku, když mne má potkat, nebo se schovává za roh. Převleky zatím nepoužívá. Něco mi říká, že ani tou lásenickou cestou nedojdu k cíli. Pokud bude náledí, můžu se klouzat. Avšak trápí mne to.

Co se týče hrobu pana Gause, kdeže to má na pomníku ten sedmnáctiúhelník vytesán, tak malíř Jiří Kalousek, který ilustroval knihy pana Nepila, se ho vypravil hledat. Projel prý polovinu Německa a nenašel ho. Nebyl však z toho zklamán. Nepovažuje to za marnou práci, protože teď už alespoň ví, že ten hrob je ve druhé polovině Německa. To mne zaujalo. Zdá se mi však, že než hledat hrob po Německu, bylo by lepší sehnat tu knížku. Snad se někdo najde, kdo mne mého trápení zbaví. Ulevilo by se mi tím. Je to velká starost, věřte mi.

Dovoluji se proto obrátit na regionální občanstvo, jestli třeba nemá někdo tuhle knihu ve své knihovně nebo na půdě a zapůjčil mi ji. **Napadá mne například František Záhora z Černé, jestli by se nerozhlédl po půdě. Nebo i ve sklepě, pokud mu to čas a manželka dovolí. Byl bych za to moc vděčen a měl tak po starosti. Revanšoval bych se mu svou novou knihou. Zkrátka a dobře: nabízím knížku za knížku. Případně bych na koupi knihy vynaložil své úspory. Tak mi na té knize záleží. Díky za podání zprávy.**

4.2.2011

Bohatá historie městského pranýře v Dolní Vltavici

Jistě není nikdo, kdo by se nesetkal se slovem pranýřovat, čili kritizovat, odsuzovat a podobně. Téměř dennodenně čteme a slyšíme, že kdosi pranýřoval kohosi za jeho výroky, sami často pranýřujeme nešvary, pranýřujeme politiky, pranýřuje se kde co.

Ve středověku však pranýřování bylo přímo hmatatelnou realitou. Téměř v každém městečku i větší obci byly postaveny pranýře, výjimkou nebyl ani tehdejší městys Dolní Vltavice.

Pranýř tam byl postaven nad kostelem 8.srpna 1673 a byl odznakem města, které mělo vedle jiných práv i právo trestní. Pranýř byl vysoký 3,5 m, jeho základ tvořily tři kamenné kruhy na sobě položené, které byly ve formě schodů a z nich byl do výše postaven kamenný sloup. Na tomto sloupu byly v jeho první a druhé třetině navlečeny dva kamenné kruhy jako prstence. Zakončení pranýře bylo Jehlancovité a navrchu posazena kamenná koule.

Pod horním kamenným prstencem byl ze severní strany pod plechovou stříškou zavěšen zvonek, který byl přivezen z Norimberka. Zvonkem se obyvatelům oznamovalo vystavení na pranýř, šturmovalo se s ním také při požáru v obci.

Zvonek z pranýře v roce 1950 sejmuli příslušníci vojsk, kteří byli ubytováni ve školní budově a sezváněli jím k nástupům. Tehdejší ředitel školy František Nejedlý uvádí, že jej později našel na půdě domu čp. 20, což byla velká zemědělská usedlost, používaná pro potřeby Státního statku a zvonek zavěsil zpět na pranýř. Stejně tak našel v r. 1954 u staré školy čp.2 řetízek se zámkem, kterým se odsouzenec připoutával k pranýři a rovněž jej znovu zavěsil na pranýř.

Když bývaly ve Vltavici výroční trhy, tak byla na pranýř připevňována černá, dřevěná a železem pobitá lidská ruka s mečem, jako znak trestního práva městečka. Tato paže byla vždy mezi trhy opatrována v domě čp. 23 a vždy osm dní před výročním trhem byla za zvonění zvonu upevněna na pranýř a osm dní po skončení trhu byla stejným způsobem sejmuta.

Dne 5.července 1916 uhodil blesk do domu čp.26 a způsobil ve Vltavici velký požár, při kterém vyhořely na třech stranách náměstí všechny domy do základů. Přitom právě shořel i symbol trestního práva, ona dřevěná paže.

Pranýř stával uprostřed náměstí, kde vynikal, v roce 1888 byla postavena u silnice nová školní budova a pranýř byl pak zastrčen za jižní zdi. Když byl kolem kostela zřízen park a postaven pomník padlým v I. světové válce v r. 1922, uvažovalo se prý i o přemístění pranýře do horního rohu parku, k čemuž však, zřejmě pro velké náklady, nedošlo.

Kdo byl na pranýř postaven, to si již můžeme domyslet. Byli to především nepoctiví obchodníci a řemeslníci, pytláci, zloději, rouhači proti Bohu, ale i nevěrné a nepočestné ženy. Odsouzenec byl k pranýři připoután okovy a na hlavu mu byl posazen slaměný věnec. Dělo se tak většinou v neděli, kdy šli lidé do kostela a kdokoliv z kolemjdoucích měl právo mu nejen libovolně spílat a nadávat, ale i beztrestně na něho plivat. Nemravné, padlé dívky stály na pranýři během bohoslužeb, na krku měly připevněn železný obojek. Většinou se o tom vedly soudní protokoly, které se ovšem v Dolní Vltavici nezachovaly.

Císař Josef II. v roce 1787 tresty na pranýři zrušil, pranýř v Dolní Vltavici vydržel až do roku 1958, kdy byl zatopen Lipenskou přehradou.

17.2.2011

Kdo je Haro Senft

Na skvělém webu „Kohoutí kříž“ nachází milovník historie a zejména té šumavské, mnoho dat, údajů a příběhů, které jeho autoři Jan Mareš a Ivo Kareš z Jihočeské vědecké knihovny vytvořili a neustále doplňují novými poznatky.

Ke své kronikářské práci jsem již čerpal z mnoha zde uvedených námětů a stále se objevují nové.

Tak jsem se dostal i ke jménu Haro Senft. Filmoví znalci jistě vědí o kom je řeč, já se přiznám, že jsem to jméno dosud neznal. Přitom je to, jak se uvádí, známý německý filmový režisér, scénárista a filmový producent s kořeny v naší vlasti, ba přímo v oblasti našeho působení. Narodil se 27. září 1928 v Českých Budějovicích v ulici U tří lvů, jeho matka pocházela z Českého Krumlova a otec z Černé v Pošumaví.

To je vlastně to hlavní, co mě v tomto případě zaujalo, záznam o narození a křtu v matrice obce Černá v Pošumaví, která je uložena ve Státním oblastním archivu Třeboň.

Zde je uvedeno, že Jaroslav Franz Xaverius Senft spatřil světlo světa dne 9. července 1893 jako syn vrchního sládka Franze Senfta, ve schwarzenberském knížecím pivovaru v budově čp. 29 ve Schwarzbachu / Černá v Pošumaví/.

V době narození Haro Senfta byl jeho otec ředitelem českobudějovické pobočky Kreditanstalt der Deutschen a předsedou organizace Bund der Deutschen.

V letech 1938 – 1940 byl otec pověřen vedením ředitelství Kreditanstaltu v Praze a současně regionálním ředitelem všech poboček na celé Šumavě.

V Praze Haro navštěvoval měšťanku, od září 1943 do dubna byl jako pomocná síla u Luftwaffe, ale hned 10. května 1945 byl s celou rodinou zatčen, internován v lágru a v květnu 1946 zařazen do odsunu.

Od roku 1949 studoval Haro divadelní, filmovou a rozhlasovou akademii ve Wiesbadenu, v roce 1954 založil ve spolkové zemi Hesensko svou produkční společnost Boheme film, která byla za dva roky v Mnichově přejmenována na Haro Senft-Film.

Byl iniciátorem tzv. Oberhausenského manifestu, stal se výraznou postavou mladého německého filmu a získal mnoho domácích i zahraničních ocenění. V roce 1961 byl nominován na Oscara za nejlepší krátký film „Kahl“, pojednávající o jaderné elektrárně. Kladně je hodnocen jeho dokument o pražské FAMU z roku 1966 nazvaný „Příležitost promluvit“, který však byl u nás uveden až v roce 2009 na Festivalu nad řekou v Písku. Zde dostali onu příležitost promluvit přední českoslovenští režiséři - Miloš Forman, Věra Chytilová, Hynek Bočan, Elmar Klos, Jiří Menzel, Jan Němec, Ivan Passer, Evald Schorm, Jaromil Jireš a další, nechybí ani Václav Havel.

Nakonec se však vracím k jeho otci, rodákovi z Černé v Pošumaví, který zemřel dne 1. července 1980, jen několik dní před svými 87 narozeninami a čtrnáct měsíců po smrti své ženy. Pochován je v Pöcking, bavorském městečku, kde od roku 1954 žije, v příštím roce stoletý Ota Habsburský, syn císaře Karla I. a císařovny Zity, ale to již by byla jiná kapitola.

3. 3. 2011

Příběh opuštěné fary v Černé v Pošumaví

Zatím nás nijak neohrožují, nejsou ve stavu ruin, či zřícenin, přesto svým způsobem hyzdí okolí a narušují poměrně slušný vzhled obce. Mám tímto na mysli několik staveb ve středu obce Černá v Pošumaví, které jejich majitelé již několik let zanechali svému osudu. Jednou z nich je i bývalá fara, které se chci v tomto článku podrobněji věnovat a jejíž vývoj v historii času byl přece jenom poněkud jiný.

Již v roce 1794 byla zahájena její výstavba, která byla dokončena, podle historických zápisů, dne 25. října 1795. V roce 1903, byla fara s popisným číslem 30 přestavěna nákladem 24 tisíc Korun, přičemž tyto náklady hradil ze $\frac{3}{4}$ náboženský fond a z $\frac{1}{4}$ farnost. Faru přestavoval, stejně tak jako kostel, stavitel Franz Sossner z Krumlova. Poté až do konce 2. světové války nemáme o budově fary žádné záznamy.

Teprve v roce 1946 zde začal působit první český farář Jan Prachař, který si u místních dosídlenců získal velkou oblibu. Bohužel v té době se postupně začalo připravovat tažení proti duchovním a farář Prachař byl donucen o velikonocích r. 1949 emigrovat. Jak vzpomínají Václav Lovětínský s manželkou, kteří na faře s p. farářem bydleli, byla fara neustále sledována, určití lidé poslouchali pod okny, takže často farář ani nerozvěcel, pouze si baterkou svítil.

Na faře se pak vystřídal několik duchovních a od listopadu 1960 již fara zůstala prázdná, neboť tehdejší farář P. Karel Prokop Švarc dojížděl z fary ve Frymburku, což pak zůstalo již natrvalo.

Mezitím však již zasílá tehdejší předseda MNV Alois Ondráček v roce 1957 na odbor kultury a školství ONV Český Krumlov požadavek na výstavbu mateřské školy v Černé. Poměrně vysoký stav žactva v základní škole způsoboval nedostatek tříd a tím problémy i s mateřskou školou, která jednu třídu využívala. ONV Krumlov ovšem apeloval na funkcionáře, aby hledali vhodné prostory v obci, neboť naděje na výstavbu nové školky je velmi malá.

Začalo se tedy jednat o možnosti využití budovy fary pro tyto účely, byla podepsána nájemní smlouva, fara byla adaptována a v roce 1962 do budovy přemístěna mateřská škola. Fara byla ovšem stále majetkem církve a tehdejší představitel farního úřadu ve Frymburku se vyjádřil ve smyslu, že v nejbližší době dojde ke znovuobsazení farního úřadu v Černé a proto bude požadována budova fary nazpět.

V r. 1972 však byla nájemní smlouva obnovena, nájem činil podle nových směrnic celkem 26 tis. Kčs ročně a MNV Černá v Pošumaví jej proplácel duchovní správě až do roku 1975, kdy byly amortizovány náklady do opravy vložené. V období let 1971 – 1975 bylo údajně do budovy investováno 1 200 tis. Kč na rekonstrukci MŠ a jeslové třídy. Vedle toho byla v budově i školní kuchyně a jídelna. V roce 1977 se provedla nová fasáda na budově.

Když se postavila v Černé nová Mateřská škola, budova fary se opět vyprázdnila a od roku 1986 začala přestavba a adaptace budovy, kterou společně prováděl s MNV Černá i MNV Frymburk a Hořice a MěNV Horní Planá, neboť zde měla být zřízena pro celý obvod pobočka Lidové školy umění.

V roce 1987 byla rekonstrukce dokončena, v následujícím roce se udělala nová fasáda a LŠU – hudební obor pro žáky z Horní Plané, Frymburka, Hořic a Černé, který již probíhal v objektu ZŠ se přestěhoval do nových prostorů. V budově byl i byt pro učitele hudby a problémem bylo i to, že musel být zachován i byt pro faráře, neboť církevní úřady na tom trvaly, i když byt nebyl vůbec nikdy farářem využíván. Přestavba LŠU byla stavěna v tehdy propagované akci „Z“, s tím, aby se ušetřilo 30% nákladů, ve skutečnosti se však prodělalo 140 tis. Kčs.

V roce 1989 nastoupili do LŠU jako učitelé hudby manželé Rolčíkovi, v budově se vedle vyučování hudby, konala řada různých koncertních vystoupení, jak pobočky, tak i obce. V roce 1996 založili soukromou hudební školu a fungovali zde do konce roku 2002. To už byla fara, podle smlouvy ze začátku devadesátých let, vrácena restitučním nárokem římskokatolické církvi.

Od té doby je budova fary v obci prázdná a pomalu začíná chátrat. V roce 2008 začíná obec jednat o možnosti odkoupení a odezvy církve jsou postupně vstřícnější. Českobudějovické biskupství oznamuje, že preferuje v případě areálu fary směnu za obecní pozemek a tak v závěru roku 2008 se nabídka církve stává reálnou. Za budovu fary požaduje částku 1 864 000 Kč a směnu dvou pozemků, zastupitelstvo rozhodlo, že budovu fary čp. 30 odkoupí a tak se stala obec po dlouhých létech majitelem toho, co vlastně stále využívala a investovala nemalé finanční prostředky.

V současné době je skutečně reálný předpoklad, že dojde k postupné rekonstrukci na výstavbu bytových jednotek a sociálních služeb a podstatně se vylepší vzhled tohoto místa uprostřed obce.

8.3.2011

Budova fary na historickém obrázku při Božím těle

V budově bývala Matejská škola

Opuštěná budova je v této době stále majetkem katolické církve a postupně chátrá. Obecní úřad vyvíjí snahu o odkoupení budovy.

Kronika obce Černá v Pošumaví má vlastní webové stránky

Ve svém dnešním upozornit na některé které se týkají oblasti, zabývám.

Proto tedy ale není mi to nijak vyrůstala na tézích jako „Pýcha předchází pád“, a dalek tomu, abych se jenomže nikdo jiný to

článku chci především nové skutečnosti a poznatky, kterou se již více než třicet let

nemohu vynechat svou osobu, příjemné. Moje generace „Samochvála smrdí“ anebo tak po většinu života jsem byl jakýmkoliv způsobem pochválil, také neudělal.

V dnešní době tato hesla většinou již neplatí, ovšem chválou se rovněž šetří, a tak je často slyšet pobídka „Pochval se sám, nikdo to ze tebe neudělá“.

A tak tedy na tomto místě se s tím právě vypořádávám, nechci se nijak zviditelňovat ani předvádět, ostatně v mých letech už to nemám ani zapotřebí. Spíše chci touto formou zviditelnit obec Černou v Pošumaví, kde od roku 1977 dělám kronikáře.

Popravdě musím přiznat, že v minulém režimu to vůbec nebylo lehké, o spolupráci, pochopení nebo pochvale se nedá hovořit a i já jsem vlastně jako kronikář udělal jen to, co bylo nejnnutnější.

Teprve od roku 2002, kdy jsem se po pauze ke kronikaření vrátil, našel jsem v této práci smysl a zálibu. Tak se postupně stalo, že jsem nejenom doplnil chybějící roky, ale rovněž i období od roku 1945, které nebylo dosud zmapováno.

Obec Černá v Pošumaví má nyní veškeré soubory kronik od historicky nejstaršího období až po dnešek uloženy na webových stránkách obce, shromáždil jsem obrovské množství fotodokumentace, nejenom historické, ale prakticky ze všech akcí v posledních letech konaných.

Bohužel jsou kroniky pouze v jednom exempláři, který jsem vytiskl a nechal svázat, ve své práci nemám žádné velké požadavky na obec, ale vedení mi vždy vycházelo a vychází vstříc.

Proto jsem také mohl napsat a vydat v roce 2010 knížku „Z pera kronikáře aneb Všechno o Černé v Pošumaví“, která se jako neprodejná dávala darem seniorům při výročích.

V letošním roce jsem po dohodě se starostkou a zastupitelstvem obce napsal propagační a informační publikaci „Obec Černá v Pošumaví – Historie i současnost“, která vyšla teprve před nedávnem. Obě publikace jsou k nahlédnutí na webu obce.

A protože má záliba nezná mezí, rozhodl jsem se a se starostkou obce Irenou Pekárkovou prohodil možnost vytvořit vlastní webové stránky kroniky a dalších, nejenom historických zajímavostí. Stránky jsou hotovy a od 15. března 2011 také spuštěny. Každý, kdo bude mít o tento úsek zájem a navštíví stránky obce Černá v Pošumaví, najde pod heslem Kronika a historie obce mnoho zajímavostí.

To byl tedy můj hlavní záměr, připomenout to, co se nyní na stránkách obce objevilo jako nové. Ze zkušenosti mohu potvrdit, jak mnoho lidí, zejména studentů, ale i institucí se na mě obrací s mnoha problémy a dotazy, a tak tyto nové stránky Kroniky obce, které budu neustále doplňovat, jim v mnohém mohou pomoci.

18.3.2011

Jak jsem hledal tetu pana Antonínka.

Prostřednictvím ukázky z nové knihy českokrumlovského spisovatele pana Jana Vaněčka Veselosti z krumlovského Česka, jsem již podruhé za krátkou dobu, jím samotným vyzván, zabývat se dalším veskrze nezáživným matematickým problémem. Vedle sedmnáctiúhelníku je to tentokrát kvadratura kruhu, přičemž nezastírám, že vyřešit něco, co řešili matematici a vědci již ve 4. stol. před n.l., by bylo přinejmenším velice příjemné. Je to něco jako vyřešit roh v kulaté místnosti, nebo perpetuum mobile anebo alespoň ježka v kleci, což však už vlastně dnes každý umí.

Příjemným zjištěním je, že tento problém spolu s dalšími, pro život důležitými situacemi, řešili již dávno krumlovští Vejři a že mu věnovali patřičnou pozornost.

Když mě tedy pan Vaněček vyzval, řekl jsem si, že se pokusím přispět svou troškou do mlýna k možnosti vyřešení neřešitelného. Už vlastně nejsem žádný mladík a tak hledat nějakou tetu, která má synovce Antonínka a která tedy nutně musí být ještě starší než já sám, to se dá pojmenovat jako příklad řešení kvadratury kruhu. Příběh chudáka Antonínka mě však velmi zaujal a začal jsem se vehementně pídit po alespoň náznacích tohoto zapeklitého případu.

Vyhlédl jsem si ve svém okolí postarší dámy a jal se zjišťovati, zda některá z nich nemá synovce, notabene zrovna Antonínka. Jedna babička mě velmi potěšila, už mě svitla určitá naděje, že se k něčemu dopátrám. Dokonce mě nazvala chlapcem řka: „Jó, chlapče, já měla synovce, nebo ho ještě mám, sama nevím, už dlouhá léta se mi neozval. Ale to ti byl takovej vejr, že mu nebylo rovno.“

Z její odpovědi jsem ovšem nemohl vydedukovat, zda oslovení vejr bylo s malým nebo velkým v. Hned mě však napadlo, že nejsem na správné adrese, vždyť krumlovský Vejr, to byl vždy Vejr na úrovni a ne nějaký obyčejný vejr. A stejně ona babička neměla dvě kozy, tedy myslím k chovu a na pastvu. Ovšem co se kde šustne, to věděla a tak jsem jí mohl téměř stoprocentně věřit, že žádná teta, která měla synovce Antonína, v Černé v Pošumaví nežije ani nežila.

Ovšem nějakého chlapa, který se po vesnici potuloval se síťovkou v ruce, prý viděla, ale nevypadal na to, že by něco řešil, zvláště ne tu „kandidaturu koule“, jak nazvala to, o čem jsem s ní mluvil.

V terénu jsem tedy nepochodil a tak, abych přece jen problému učinil zadost, jal jsem se podrobněji zkoumat veškeré kroniky a písemnosti, není-li zde nějaká zmínka a nedopídl-li bych se k určitému závěru.

Žila v obci jistá paní Kollerová, tedy ona byla slečna a byla to Němka a bylo to v době, kdy ještě fungoval pivovar. Ta si dokázala vyřešit zdánlivě neřešitelný problém, svou kvadraturu. Ona do určité doby dostávala pravidelný příděl piva, proč a z jakého důvodu, to nebudeme řešit. Každopádně najednou jí řekli, že má utrum a nic nedostane a byli neoblomní. Slečna Kollerová však neustoupila, v Černé jí nic nedali a tak vzala kárku a jela přes Dolní Vltavici až do Schägglu a tam si příděl zase na nějakou dobu vymohla.

Ovšem to nemá nic společného s naším úsilím v hledání jisté tety synovce Antonínka a tak nakonec nezbyde nic jiného než, že inkriminovaná síťovka bude muset v hostinci U Dušků viset i nadále.

Já osobně si však mohu gratulovat, neboť jsem částečně vyřešil jeden ze tří problémů, které prý současná věda pokládá za neřešitelné. Vedle kvadratury kruhu je to též Perpetuum mobile a jako třetí prý kočičí neposlušnost. V mém případě to však tak docela neplatí, neboť

na pravidelnou procházku kolem vody odcházím s naším kocourem Čendou a libuji si jak je poslušný, tedy do určité míry.

Zanechávám tedy bádání kolem síťové tašky a kolem toho, zda v ní byl, či nebyl kulatý čtverec nebo čtvercový kroužek. Celkově se pak kvadraturou nehodlám dále zabývat, neboť je to jev, jehož účinek považuje astrologie za trvale nepříznivý, který působí samé těžkosti a nemoci. A tak raději dále od něho.

21.3.2011

Na tomto místě musím ovšem uvést článek Jana Vaněčka, který byl podnětem k napsání mého výše uvedeného článku :

Ukázka z nové knihy našeho čtenáře Jana Vaněčka Veselosti z krumlovského Česka

Kvadratura kruhu

JAN VANĚČEK
ČESKÝ KRUMLOV

Stalo se to v době, kdy venku bylo sychravo, přšelo, ani psa by nikdo nevyhnal. V ten den se nesmělý pan Antonínek osmělil a konečně si vzal v přeplněné Vejrovně hostince U Dušků slovo. Uklonil se, pak otevřel ústa. Tréma byla na něm zratelná. Obával se, aby nedostal škytavku.

„Vážení Vejři,“ oslovil na úvod přátelsky publikum, „už sem chodím dlouho. A poznal jsem na vlastní oči, že jste mistři jednoduchých řešení složitých věcí. Obdivuji, jak vám to myslí. A ty vaše nápady, to je úžasné. Kolik zajímavých věcí jsem se tady už dozvěděl a ještě dozvím. A kolik jich zapomenu. Jsem jen obyčejný dělník ve skladu, mám odznak úderníka a novátora a jsem také členem brigády socialistické práce, navštěvuji odborářská i politická školení, čtu Rudé právo, chodím do kostela, ale jen mezi vámi si doplňuji opravdové vzdělání. Jedna složitost mě už dlouho trápí,“ otevřel ventil svého zoufalství. „Nespím kvůli tomu, kudy chodím, myslím na to. Nedávno jsem při tom chození málem spadl v továrně do kanálu, kterej nějakej blbec nezakryl. Byl to soudruh, teď se nemůžu vzpomenout na jméno, mám ho, sakra, na jazyku.“

Jeden z přespolních Vejrů povstal, sotva ho bylo vidět, jak byl malej, a požadoval, aby jazyk vyplázl, že si to jméno přečtou. „Jo, Malý, tak se jmenoval, už jsem si vzpomněl,“ pravil Antonínek při pohledu na něj. Pak vyplázl jazyk a vyzval toho malého přespolňáka, aby se šel podívat a zkontroloval, že se nemýlí. Nedošlo k tomu, protože přespolňák nemohl najít brýle. Antonínek mu půjčil svoje, ty byly na dálku. Tak se mu na ten jazyk podíval zdálky.

„Má na starost bezpečnost práce a dává na nástěnky plakáty s vykřičníky, aby nás varoval před úrazy,“ pokračoval Antonínek. Pak si postěžoval: „Jsem z toho přemýšlení už nešťastný a mám strach, abych se nepomátl. Máme to v rodě. Strýc Alois tak skončil, když se mu nepovedlo sestrojít pro syna tříkolku. Ani podle návodu. Dělal na tom několik let a výsledek byl nula. Kluk mezitím z tříkolky odrostl do jízdniho kola. O jeho sestrojení se strýc taky pokoušel. Opět bezvýsledně. Přišlo mi Aloise líto.“

Na Antonínkovi bylo poznat, jak je dojatý. Dojal tím i několik Vejrů sedících v jeho blízkosti, zejména nekuřáky.

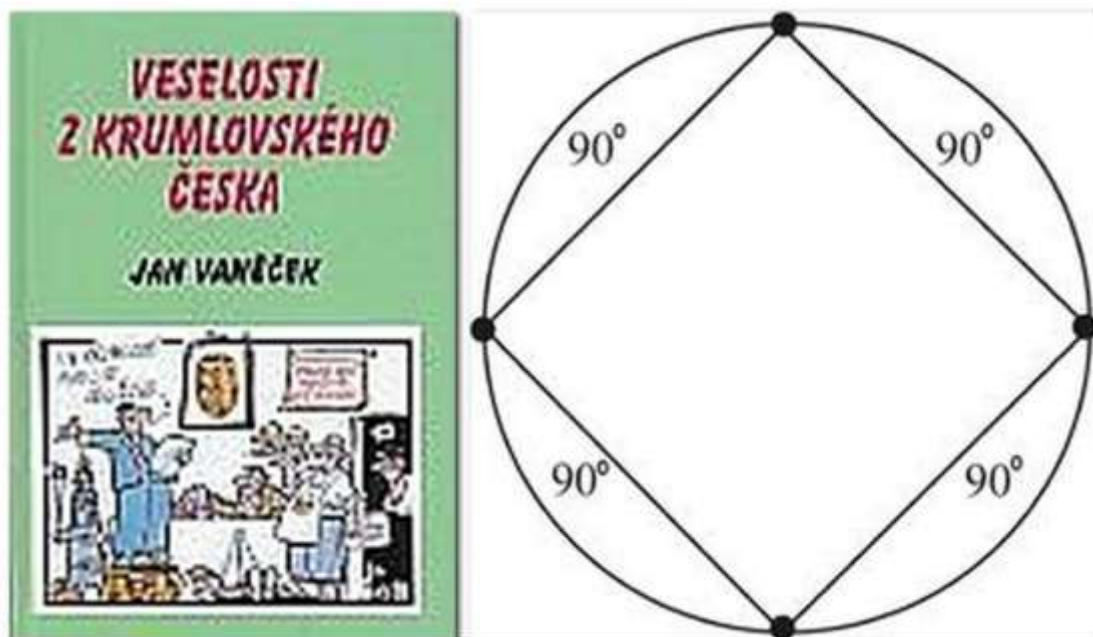
Nadechl se a pokračoval: „Chtěl si kvůli tomu hodit i mašli. Šňůru na prádlo mu ale žena sebrala, aby si prý našel jinej provaz. Tu že potřebuje. Pak od něj utekla i s tou šňůrou a vyprávěla o něm, že je blázen.“ To z Antonínka vypadlo kromě toho dojetí. „U mě se jedná o kvadraturu kruhu. Prý to nejde vyřešit. Já myslím, že jde, ale nevím, jak na to. Vy to zvládnete, uděláte pro lidstvo záslužný čin, vejdete do dějin. Zkuste to, prosím. Budete první na světě, kterým by se to povedlo. Nejen sebe, ale i Krumlov tím proslavíte. Jste přece Vejři!“

Tady udělal Antonínek delší pauzu. Chvilí se čekalo, jestli z něj ještě něco vypadne. Už mu ale nebylo do řeči, byla na něm poznat únava a velké vyčerpání. Potil se a podlamovaly se mu nohy. Poděkoval za pozornost, a protože nebylo dotazů, sedl si zpět na židli v koutě Vejrovny. Ještě jednou povstal; chtěl ukázat, jak ta kvadratura kruhu vypadá. Měl ji schovanou v síťové tašce, kterou si prý pověsil na židli. Nemohl ale síťovku najít. Do hledání se postupně zapojili především Vejři křesťanského vyznání, kterým přišlo líto bližního svého, také odboráři projevili solidaritu, ale po síťovce žádná stopa. Pohané vyčkávali, až věřící hledání zabalí, pak že to rozbálí oni, a to by v tom byl čert, aby síťovku nenašli. Marná byla jejich snaha.

Antonínek nakonec poznamenal, že asi síťovku ztratil cestou do Vejrovny někde na ulici nebo možná zapomněl doma pod postelí. Zaplatil útratu a šel ji hledat. Sotva za sebou zavřel dveře, vstoupil z chodby u toalet do Vejrovny cikán Gežo a vravil: „Volakdo zabudol' na hajzli oné.“ A ukázal Antonínkovu síťovku. Byla v ní knížka s obrázky. Na dotaz Gusty Mouchy, že by uvnitř měl být ještě nějaký čtvercovej kroužek nebo kulatej čtverec, takovýho něco, asi plechovýho, Gežo odpověděl, že nič také oné tam nebolo. „To bych si bol' všimol', boha jeho. Já nekradněm! Som preca odborár, ně volajaký somár,“ ospravedlňoval se až do stavu rozčilenosti. Převrhnul při tom dva půllitry, jak rozkládal se síťovkou v ruce, sobě rozlil na stole kafe a kostelníkovi srazil z hlavy klobouk. Bylo mu proto doporučeno, aby přestal nadávat, vztekem nepřepínal své síly, a raději odevzdal síťovku hostinskému. Ten ji pověsil na skobu pod ceduli s nápisem: Kdo nenadává, není Čech.

P.S.: Chtěl bych tímto oslovit Františka Záhoru, kronikáře z Černé v Pošumaví, ve věci pana Antonínka, jenž měl údajně v této pošumavské obci tetu. Chovala prý dvě kozy, a v neděli chodila pravidelně do kostela a na drby. Snad pan Záhora něco o ní ví a dá ve známost, jestli s ní Antonínek o té kvadratuře kruhu někdy třeba mluvil. Pro tety je to zajímavé téma k rozhovoru. Pokud k tomu došlo, zajímalo by mne, jaký na tu kvadraturu měla názor. A pokud jde o tu síťovku, tak si ji od ní Antonínek prý vypůjčil a nevrátil. To jsem se náhodně dozvěděl, když jsem si šel nechat spravit boty. Kdyby byla teta ještě naživu, tak prosím o vyřízení, že její síťovka stále visí na hřebíku v hospodě U Dušků. Předem za to vyřízení děkuji a těším se na zprávu.

16.3.2011

Kvadraturu kruhu řešil Jan Vaněček i ve své právě vydané knize

Povoznictví v oblasti Černé

Před nedávnem jsem hledal jakousi poznámku o živnostech provozovaných našimi předky v oblasti obce Černá v Pošumaví, Dolní Vltavice a ostatní. Přitom mě, již vlastně poněkoli káté, velmi zaujalo vyprávění o povoznictví a dopravě zboží téměř všeho druhu, což mi nyní nedá, abych se o některých osudech našich povozníků nepodělil s vámi, čtenáři.

Povoznictví bylo řemeslo, které se dědilo z otce na syna a celé povoznické rodiny po generace, prožili vlastně svůj život na cestách. A nebyly to cesty jen tak ledajaké, povozníci se dostali daleko do ciziny, procestovali Rakousko, Bavorsko, Uhry, Itálii, Německo i Francii, všude prodávali a zase nakupovali různé zboží, které se jim vešlo do jejich povozu. Proto to byli také lidé světa znalí, byli svérázní a většinou pěkně urostlí a silní a hlavně byli prý stále veselí a šťastní, přestože jejich povolání bylo namáhavé a moc si nevydělávali.

Originální a svérázné bylo i jejich oblečení, jakýsi povoznický kroj. Na hlavě nosili klobouky se širokou krepou, v zimě pak beranici, na nohou vysoké kožené boty a kožené kalhoty z ovčí kůže obrácené srstí ven, které někteří tvrdohlavci nosili stále i v létě. Navrchu pak nosili lehké pláště z modrého plátna, ozdobené červeným, zeleným a žlutým vyšíváním, které je chránily před umazáním.

Povozníci se na svých cestách, které často trvaly bez přerušení a návratu domů někdy i půl roku, museli vykazovat cestovním pasem a od 6. září 1852 řádným domovským listem. Od roku 1883 pak musely mít na svém povozu černou tabulku velikosti 18x 30 cm s bílými písmeny pět cm vysokými.

Zajímavé bylo i brzdící zařízení na voze. Tehdy ještě nebyla známá vozová brzda a tak v létě, když sjížděli s kopce dolů, podkládali pod kolo kus dřeva nebo železa, tak zvané „čuby“ a v zimě proti klouzání používali mříže nebo řetězy ze železa, ale dokázali si ulehčit práci i jiným způsobem, když spojili široký řemen s opěrami koňského postroje, což dávalo koni silnou oporu proti tlaku při jízdě s kopce. Každý kůň měl také na krku řemen na kterém bylo pověšeno sedm až devět harmonicky sladěných zvonků.

Sami povozníci museli být v této nejisté době i ozbrojeni, měli u sebe vozovou sekeru a dlouhý nůž a s sebou na hlídání i psa, t. zv. vozového pinče.

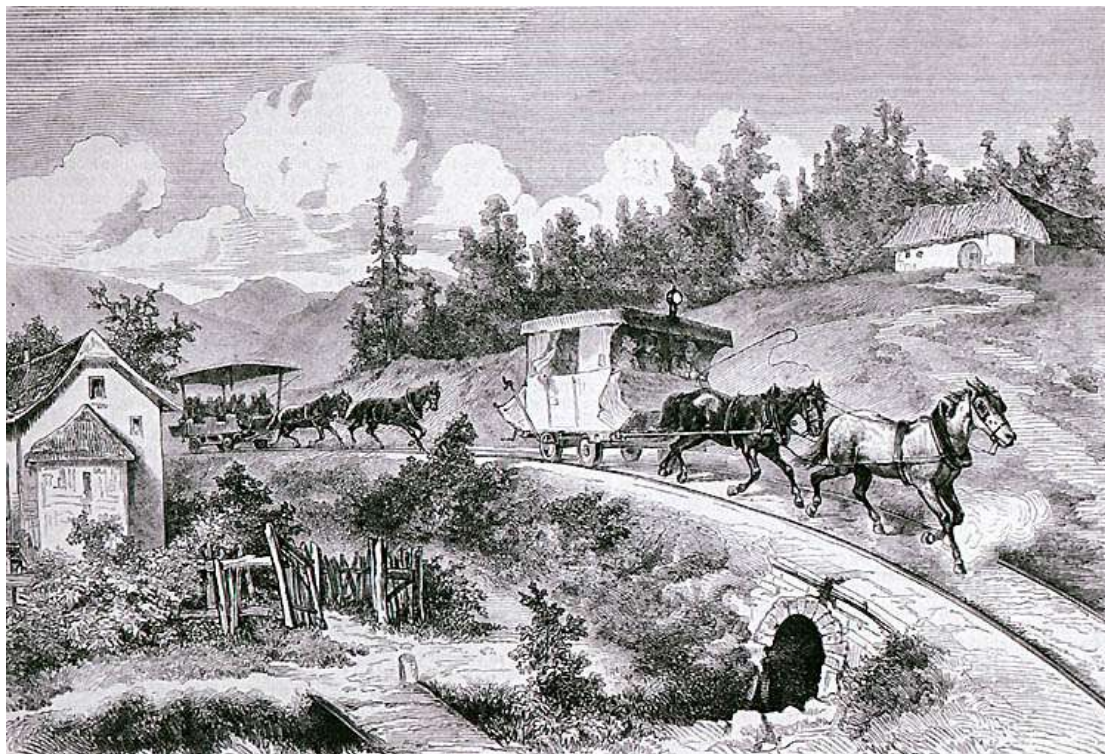
Jsme v oblasti dolování grafitu a tak zdejší povozníci měli zajištěnu práci a tím i výdělek zejména při přepravě tuhy. Tuhu převáželi v sudech a pytlích, na voze v průměru tři sudy, což obnášelo 1500 – 1800 kg, tuhu vozili do Budějovic, kde jí přejímal špeditér Ferus z Pasova, zpět z Budějovic dokázali navozit mnoho strojů a zařízení kotelen tuhových závodů. Přivezli též na svých vozech v jednotlivých dílech celé mosty do Dolní Vltavice, Bližší Lhoty i železniční most u Hůrky.

Železnice z Kájova do Želnavy byla otevřena v roce 1892 a veškerá doprava se přesunula na železnici. Do té doby však, asi od roku 1870, prováděli povozníci přepravu po ose mezi Budějovicemi a Lincem a zásobovali obchodníky na trase. Byli proto nazýváni posly, na příklad: „Ulrichsberský, Aigenský, Rohrbašský nebo Haslašský posel“. Obchodníci zde u nás byli zásobováni zbožím většinou z Budějovic, Dolní Vltavici navážel Josef Jungbauer z Bližné č.5, Horní Planou zásoboval Ferdinand Lustig ze Slavkovic, nejvíce jezdilo povozníků z Bližné a to až z osmi popisných čísel, z Černé ze šesti rodin, kde nejvíce vynikal povozník z č. 17, který byl jakýmsi velitelem ostatních povozníků a příjemcem nákladů.

Nejveselejší prý byl Alois Gabriel z Bližné č.9, který byl i dobrým zpěvákem a jeho písničky byly na cestách často slyšet.

Jenomže začátek železnice Kájov – Želnava znamenal konec éry koňských povozů a řada starých povozníků právě ono slavnostní zahájení provozu železnice prožila s krvácejícím srdcem. Velmi těžce se smiřovali s danou skutečností, povoznictví jim prostě přirostlo dokonale k srdci, vždyť většinu svého života prožili na formanském voze. Byl to pro ně smutný konec prastaré povoznické tradice.

28.3.2011

Ilustrační foto – www.katalog.estranky.cz

Půl století radostí i trablů na silnicích

Ani se mi nechce věřit, ale uplynulo již padesát let od doby, kdy jsem dělal své první řidičské zkoušky. Pamatuji si přesně, že to bylo 11. dubna 1961 a po řadě naježděných hodin, většinou po Praze, jsem projížděl při závěrečné zkoušce úsek z dejvické Podbaby na Špejchar. Řidičský kurz jsem absolvoval podle tehdejší vyhlášky č. 141/1960 Sb., které samozřejmě od samého počátku předcházela celá řada vyhlášek, nařízení a zákonů.

Protože vlastně prvními vozidly vůbec byla ta, která byla poháněna parním strojem, byla první vyhláška zaměřena na jízdu silničními parostroji. Pak již začaly vznikat první předchůdci dnešních automobilů, v r. 1885 si německý konstruktér Karl Benz nechal patentovat svou motorovou tříkolku, nezávisle na něm začal vyrábět auta i Daimler a Rudolf Diesel sestrojil první vznětový motor.

Prvním automobilem u nás, byl v březnu 1897 v Kopřivnici vyrobený vůz, který dostal název Präsident a byl prvním osobním automobilem prodaným ve střední Evropě.

Nástup rozvoje automobilismu samozřejmě znamenal zákony o jeho provozu. Prvním místodržitelským nařízením z ledna roku 1900 byly požadavky na vozidla a určující rychlost, která v uzavřené obci nesměla být větší než rychlost koně v čerstvém klusu.

Provoz na silnicích sice pomaleji, ale přece jenom stále narůstal a tak se rovněž měnily neustále i požadavky na vozidla a zejména na řidiče. Od zmíněné vyhlášky 141/1960 následovala pak řada dalších ve sledu č.80/1966, vyhláška 100/1975, vyhláška 99/1989 a stále mnoho dalších, podle nichž jsem se ve své dosavadní řidičské praxi řídil a bohudík nezpůsobil dosud žádný malér.

Nebyl jsem žádný profesionální řidič, ale celá léta jsem používal ke své činnosti služební motocykly a automobily a rovněž počet ročně najetých kilometrů není zanedbatelný.

Mým prvním soukromým automobilem byl Moskvič 408, dostatečně prostorný, což jsme jako rodina pro jízdy k příbuzným na Slovensko potřebovali. Spotřeba sice nebyla zrovna malá, ale benzin stál tehdy 2,40 Kčs, auto pomalejší, ale když se rozjelo, tak to byl tank. Jenomže stále byly nějaké potíže, hned při koupi jsem vlastně vůbec nedojel domů. V rájovském kopci si Moskvič „postavil hlavu“ a nedonutil jsem ho. Manželka byla se mnou, počkala v autě, já dojel stopem pro nějakého opraváře do autoservisu U trojice, jel jsem s ním zpátky a auto jsme odtáhli do servisu. Bylo to čtyři roky po našem „osvobození“ Sovětským svazem a dalšími spřátelenými vojsky a mě ani nenapadlo spojovat s touto událostí koupi auta. Opraváři však byli zřejmě jiného názoru, hned mi vlastně vynadali, proč jsem si koupil nějaký ruský šmejd. Vrcholem všeho ještě bylo, když mi tři chlapíci, opření rukama o auto při otevřené kapotě motoru řekli, abych zkusil nastartovat. Zkusil jsem, ale při zasunutí rychlosti, auto sebou trhlo, kapota spadla na prsty oněch opravářů a pak teprve nastal „čurbes“. Vlastně mě víceméně vyhnali, ale s tím, abych si druhý den přišel pro auto. Nakonec všechno dobře dopadlo, najezdil jsem se s ním poměrně dost, ale přitom jsem ještě jezdil služebně nejdříve s Trabantem, pak se Škodovkou, Dacíí a Favoritem, který jsem posléze odkoupil za „zemřelého“ Moskviče. Po Favoritu následovala Felicie a v současné době Fabia. Všechno jsou to vozy střední třídy, pomalejší a mě dokonale vyhovují, nikam do ciziny, vyjma Slovenska nejezdím, na našich silnicích je vyhláškou povolená rychlost podle mě naprosto dostačující. Mám rád na silnicích řád a pořádek, nechápu řidiče, kteří se chovají na silnici naprosto nezodpovědně, kteří si neuvědomují, že auta jsou vlastně zbraň a ohrožují tak nejen sebe, ale i další účastníky provozu.

Jízda autem mi vždy způsobovala radost a ještě dnes po padesáti letech řídičského provozu, si při jízdě vždy odpočinu a na delší jízdy se většinou těším. Vyhláška a zákony o silničním provozu pro mě nejsou něčím, co je třeba obcházet a porušovat, ale především tím, co je zapotřebí dodržovat a nepovažuji to za žádnou šikanu řidičů. To si mohu za dobu své praxe dovolit konstatovat.

5.4. 2011

Moje vlastní auta – Moskvič ; Favorit; Felicia; Fabia

Auta služební – Trabant 601; Škoda 105; Dacia 1300

První mot. vozidlo – Jawa 350 , kývačka

Na Jestřábí, tam je krásně

Slova v úvodu tohoto článku jistě mohou potvrdit tisíce turistů, rybářů, jachtařů a dalších návštěvníků, kteří se přijíždí již několik desítek let rekreovat do této oblasti.

Plně je též potvrzuje i snad zatím jediná žijící pamětnice, paní Marie Lomecká – Kholová, která žila na Jestřábí již před válkou a samozřejmě si pamatuje všechno dobré i zlé, které zde s rodinou prožila.

Začneme však ale pěkně od začátku. Původní a správný název byl Jestřebí a jeho vznik se datuje rokem 1850. V roce 1869 se uvádí pod německým názvem Habichau a jako osada patří k Bližné. Jestřebí, jehož název se postupně ustálil na Jestřábí, tvořil dvůr s kolem dokola postavenými zemědělskými budovami, který měl číslo popisné 15 a nazýval se prostě „Dvůr“.

Kroniky se zmiňují o tom, že tento dvůr patřil již v 19. století knížeti Schwarzenberkovi a hovoří se zde o tzv. poplužním dvoře. Poplužní dvůr je název pro společně obhospodařovanou jednotku panské půdy, která zahrnovala budovy, vybavení a šafáře s minimálním personálem.

Ke dvoru patřily pozemky o výměře / zde se uvádí 122,123 i 126 ha/, dále dům čp. 16 tzv. „Domek mlaticů“ nebo také „Kráječský dům“, který byl obýván čeládkou statku. Vedle stál dům čp. 17, nazývaný „Hornický dům“, jehož vlastníkem byla Obec Černá na Šumavě, která ho koupila od schwarzenberského důlního ředitelství v letech 1931/1932. V něm bydleli horníci a pole k němu patřící, byla Pozemkovým úřadem předána do užívání jednotlivým domácnostem.

U rybníka u dvora pak stál dům čp. 24, domovním jménem „Ovčák“, který si v r. 1927 postavil Johann Jusko, poslední ovčák ve službách knížete Schwarzenberka. Jusko přišel na Jestřábí v roce 1923, nějakou dobu byl ještě ve službách Jiřího Adamovitze a pak přešel do pivovaru do Černé. Dalším majitelem pak byl Karl Christl s manželkou Annou, rozenou Jusko. U vápencového lomu se dále uvádí dům č.14, t. zv. „Domek krejčího“, jehož majiteli byli Franz a Marie Feier. Na Jestřábí byla i tírna lnu, kterou Adamovitsch přestavěl na obytný dům.

To už jsem ovšem předběhl dobu a musíme se vrátit o nějaká ta léta dozadu.

Na podzim, po žních v roce 1925, byl Jestřábský dvůr knížeti Schwarzenberkovi vyvlastněn a majitelem se stal Pozemkový úřad v Praze. Vyvlastnění postihlo i Olšovský dvůr a dvůr Valtrov, což tehdy nebylo zrovna přijato s nadšením. Německé noviny „Bohemia“ uvádí ve svém čísle z 22.června 1926 článek o tragédii v Černé a o tom, čeho je schopna touha po počestvování, neboť Pozemkový úřad rozhodl, že se tyto dvory nepřidělí německým žadatelům na půdě usazeným, ale zůstanou jako t. zv. zbytkové statky a v úvahu jako žadatelé připadají pouze Češi.

Tak se stalo, že v roce 1929/1930 koupil Jestřábí Jiří Adamovitsch, který přišel od Tábora a to byl právě tatínek výše zmiňované paní Marie Lomecké. Paní Lomecká mi potvrdila, že „statek“ koupil, prameny se v tom ovšem neshodují a uvádí, že se neví, zda byl majitelem, či nájemcem.

Každopádně zde hospodařili společně se svými německými zaměstnanci až do roku 1938, kdy se situace začala vyostřovat vinou zfanatizovaných Němců a tak právě na sv. Václava, dne 28. září 1938 musela rodina z Jestřábí prakticky utéct. Válku pak přežili v Plané nad Lužnicí a od září roku 1945 začali na Jestřábí opět hospodařit. Bylo prý to těžké, vše se dávalo znovu dohromady, prasata dováželi až z Moravy, ale nakonec docela slušně fungovali. Přišel ovšem Únor 1948 a protože hospodářství mělo přes 100 ha, spadlo do první

etapy vyvlastnění a byli znárodněni. Rodinu pak vystěhovali do Hůrky a Jestřábí převzaly Státní statky.

Osud si pohrál i s panem Václavem Růžičkou, kterému byl vyvlastněn statek na Radslavi a který pak přešel jako správce právě na Jestřábí. To se stalo v roce 1951 jednou z osmi provozních jednotek nově vzniklého Státního statku Černá a postupně se stalo součástí provozní zemědělské jednotky Bližná. Václav Růžička byl na Jestřábí skutečným hospodářem a pamětníci vzpomínají na vždy perfektně uklizený dvůr i čistotu a pořádek ve stájích.

Rovněž i já sám jsem poznal Jestřábí velmi podrobně a to z titulu své funkce vedoucího hospodářství Bližná, pod kterou Jestřábí patřilo. Když jsem nastoupil v roce 1971, byl dvůr obydlen rodinou Josefa Vály, který zde ošetřoval chovné jalovice spolu s Františkem Malým, krátký čas se zde chovala i prasata a v půdních prostorách se vykrmovali drůbeží brojeři.

V té době to byl objekt sloužící zemědělským účelům i se všemi případnými negativy. Uprostřed dvora bylo hnojiště, ze dvora ven na stranu Lipenského jezera vytékala močůvka a protože se začínala ve větší míře rozvíjet rekreace, začala být situace pomalu neúnosná. Silnice tehdy vedla spodem, pod objektem a často jíмка nestačila kapacitou a močůvka přetékala přes silnici. Zemědělská činnost tak musela být ukončena, objekt převzalo ředitelství Oborového podniku Šumava a začalo s rekonstrukcí a přestavbou na areál Školícího a rekreačního zařízení. Bývala zde i Škola v přírodě a v zimním období se prováděla léčebná rehabilitace pracovníků odštěpných závodů Oborového podniku.

Další přestavba a postupné komfortnější vybavení přineslo zařízení hotelového typu, které funguje dosud.

Na celém Jestřábí postupem doby vyrostla řada chat a rekreačních zařízení a Jestřábí se stalo rozsáhlou chatovou a rekreační osadou obce Černá v Pošumaví.

28.4.2011

Několik fotografií z Jestřábí

Životní osudy kněze P. Michala Tkáče

/Vzpomínka k nedožitým 80. narozeninám/

P. Michal Tkáč byl nejdéle sloužícím farářem v naší farnosti, kterou spolu s dalšími farnostmi spravoval ze svého působiště ve Frymburku. Celých 38 let jeho působení v lipenských obcích se vrylo do paměti nejen všech věřících, ale i mnoha občanů, kteří poznali jeho lásku k lidem a Bohu, jeho neúnavnou práci nejen v duchu evangelia, ale i na světském poli, zejména jeho velkou zásluhu na obnově řady kostelů. Jeho hlavním mottem a heslem bylo: „Na minulost nezapomenout – věřit v Boha a budoucnost“.

Narodil se 4. května 1931 ve východoslovenské obci Mestisko, vyučil se zedníkem, krátký čas dělal stavebního mistra na Slovensku a v roce 1955 odešel do Čech. V té době byl již plně rozhodnut, že při svém zaměstnání bude studovat teologii. K tomu ovšem potřeboval mít maturitu a znát latinu a tak začal studovat večerní jedenáctiletku v Českých Budějovicích. Pracoval u Vodních staveb, přes den zdil a dělal fasády a po večerech studoval a v r. 1958, po odmaturování, nastoupil za českobudějovickou diecézi na Bohosloveckou fakultu do Litoměřic. 28. června 1963 byl vysvěcen a tím začala jeho kněžská dráha. Po dobu 45 let pak působil na farnostech na Táborsku, Českobudějovicku a od 1. ledna 1970 začal ve Frymburku. Odtud pak spravoval farnosti v Černé v Pošumaví, Horní Plané, Hodňově, Přední Výtoni, Slavkově, Svěrázu, Světlíku a později na Zvonkové a Svatém Tomáši.

Když mi před časem u něho na faře poskytl rozhovor, vzpomenu na začátky jeho působení, kdy známá dlouhá zima 1969/70 mu způsobovala velké problémy. Po cestě z Frymburku do Černé bylo stále velké množství sněhu a ještě prý na Velikonoce nebylo možno autem projet, když potřeboval na bohoslužby do Černé v Pošumaví.

V době celého svého působení se vždy snažil, pokud to finance dovolovaly, aby kostely v jeho farnostech dostaly potřebnou úpravu, k čemuž valnou měrou přispíval i svými stavebními zkušenostmi. Často jsem ho vídal v pracovním oblečení při některých pracech na úpravě kostelů.

Po roce 1989, především za pomoci žijících rodáků z Rakouska a Německa se mu podařilo postupně opravit devět kostelů.

Jeho víra byla pravá a skutečná a tak se mu dařilo přenést se i přes řadu problémů a úskalí, které mu život přinášel v jeho osobním životě.

Již v roce 1975 byla u něho zjištěna cukrovka, stále však manuálně pracoval na opravách kostelů. Od roku 1993 začíná jeho osobní utrpení, po úrazu opařením horkou vodou přichází o prostřední prst pravé nohy a následně je mu amputována celá noha pod kolenem. Dostává protézu, chodí o francouzských holích, ale svou kněžskou činnost vykonává nadále. V té době dochází i k dokončení mnohých oprav kaplí a sv. sloupů a jejich vysvěcení, které Michal Tkáč oslavuje anebo slouží s dalšími kněžími.

V r. 1997 si poranil patu levé nohy, rána se opět nehojila a tak mu byla amputována i levá noha. Další pohyb tak byl možný pouze na vozíčku, M. Tkáč však nepřestává sloužit bohoslužby ani nyní, v neděli v kostele a ve všední dny na chodbě fary, která se proměňuje na domácí kapli.

Vedle toho, že se mu i podstatně zhoršil zrak a musel prodělat operaci na oční klinice, onemocněly mu i ledviny a tak od května 1998 dochází až 3x týdně na dialýzu do českokrumlovské nemocnice.

Postupně se jeho stav stabilizuje, především ošetřovatelskou péčí jeho sestry, ovšem spravovat ostatní farnosti již nemůže a tak byl uvolněn a zůstává jen frymburským farářem. 1. února 2000 byl jmenován čestným kanovníkem Katedrální kapituly Sv. Mikuláše v Českých Budějovicích a ke konci roku 2002 odchází do důchodu.

15. srpna 2008 P. Michal Tkáč odešel na věčný odpočinek. Farníci a jeho přátelé mu na frymburské faře odhalili pamětní desku, jejíž jednou větou zakončím tento článek: „Jeho láska k lidem a bezmezná víra v Boha vyhloubily trvalou brázdou v celé lipenské oblasti“.

5.5.2011

Radslavská památná lípa

Trasu své občasně procházky po katastru obce Černá v Pošumaví jsem tentokrát volil přes Jestřábí na Radslav a přes Bližnou zpět, bratru téměř deset kilometrů. Počasí toho dne bylo nádherné a tak jsem si vychutnával pohodu tohoto rozkvetlého, jarního, sobotního odpoledne. Ovšem nebyla to pouze obyčejná procházka do přírody, cíleně jsem směřoval především do chatové osady Radslav, kde, řečeno slovy básníka „...lípa větve rozprostírá...“ již 363 let.

Lípa velkolistá na Radslavi patří podle údajů mezi šest památných velkolistých lip v celém českokrumlovském regionu a dokonce jen ke dvěma, které leží na území Chráněné krajinné oblasti Šumava. Ta druhá je shodou okolností rovněž na našem území a to u Stinyho kaple na Dolní Vltavici.

Radslavská lípa nepatří určitě mezi nejmohutnější, obvod kmene ve výšce 130 cm byl začátkem devadesátých let uváděn číslem 612 cm, nyní, jak jsem si sám změřil, činí 634 cm. I tak je v našem regionu druhá, převyšuje jí obvodem 718 cm pouze lípa na návsi ve Zlaté Koruně.

V povědomí mnoha obyvatel českokrumlovska je určitě Běleňská lípa, nacházející se v zaniklé osadě Běleň na Malšínsku, která byla do roku 1951 nejmohutnějším stromem na našem území. Její obvod tehdy měřil úctyhodných 1250 cm. V dnešní době je zmlazená, ale věkem přes 800 let patří mezi nejstarší.

V prachatickém regionu je známa Sudslavická lípa, která je v současné době považována za nejmohutnější lípu jižních Čech.

Lípa na Radslavi stojí před statkem původního čísla popisného 2, t. zv. Maxlovým dvorem a podle údajů byla vysazena u příležitosti ukončení Třicetileté války Vestfálským mírem v roce 1648. Třicetiletá válka přinesla i do naší oblasti velkou zkázu, selský stav byl vyloupený a zadlužený, celé vesnice zničené, pole a louky ležely ladem.

Dům čp. 2 na Radslavi vlastnil v roce 1600 Maxl Prunner, proto i název Maxl. Dalším vlastníkem byl Daniel Ratschläger, který brzy po této válce, někdy mezi léty 1650 až 1666 postavil dům čp. 3 v Dolní Vltavici a spolu se svým bratrem Georgem je považován za zakládajícího kolonistu v Radslavi právě po Třicetileté válce. Samotné jméno Radczlav se ovšem objevuje o 250 let dříve.

Úvaha, že vysazená lípa může být jeho dílem je tedy reálná, ovšem, zda to bylo na počest konce války, to tvrdit nelze. V té době právě lidé vysazovali stromy v blízkosti svých obydlí a lípě byla přisuzována jakási ochranná síla, věřilo se, že do ní neudeří blesk, že ochrání stavení před působením démonů a že jejím lýkem je možno spoutat vodníka. Proto lidé tyto stromy chránili jako posvátné, přestože to byly stromy vysazené na památku jakési události, čili dnes označované jako stromy památné. Stejně tak lidé vedle lípy vysazovali i duby a právě tyto dva druhy, víceméně dosti rozšířené, se později staly národními symboly našich sousedících zemí. V obrozenecké době básník Ján Kollár určil lípu jako strom slovanské vzájemnosti a lípa bylaposléze zvolena naším národním stromem. Stejně tak se stal dub národním stromem Německa. V současné době se na řadě míst u nás vysazují aleje lip a dubů jako známka vzájemného soužití a porozumění našich národů.

V katastru obce Černá v Pošumaví se nachází celkem čtyři státem chráněné, památné stromy. Vedle uváděných Radslavské a Vltavické lípy velkolisté je to ještě lípa malolistá,

rovněž u kaple Stiny u Dolní Vltavice a právě v osadě Radslav i památný dub letní, který má v obvodu 360 cm.

Památné stromy je potřeba i nadále chránit, neboť jsou významnou součástí naší kulturní krajiny, jsou němými svědky minulosti a poselství, které nám přináší, musíme předat příštím generacím, které zhodnotí, jak jsme o ně pečovali.

14.5.2011

Rožmberský rok

V letošním roce uplyne 400 let od smrti posledního Rožmberka Petra Voka, vladaře, který nezanechal potomky, čímž skončilo téměř čtyřsetleté panování tohoto významného rodu.

V pražské Valdštejnské zahradě byla 19. května otevřena mimořádná výstava, která potrvá do 20. srpna a nese název „Rožmberkové – rod českých velmožů a jeho cesta dějinami“. Po jejím skončení by měla být údajně přemístěna do prostor hradu a zámku v Českém Krumlově.

Téměř na celém území jižních Čech budou během roku probíhat oslavy výročí tohoto význačného šlechtického rodu. V Českém Krumlově bude dne 11. června otevřena výstava „Rožmberkové“ a vzpomínkové oslavy budou součástí akcí mnoha jihočeských měst.

Rožmberkové, potomci Vítkovců, byli ve své době nejbohatším, nejváženějším a rovněž nejmocnějším rodem v Čechách. Jejich moc byla taková, že i králové čeští se jí obávali a Rožmberkové při sněmech seděli vždy na místě po králi nejpřednějším. Zastávali vysoké funkce jako místodržící, komorníci i maršálové a vynikali i na poli duchovním. V hierarchickém systému šlechty patřilo rožmberskému vladaři nejpřednější místo.

Z celé bohaté historie rožmberských panovníků bych rád jmenoval např. Jindřicha III., který byl v letech 1400 – 1403 nejvyšším pražským purkrabím a komorníkem, Petr I. z Rožmberka, komorník na dvoře krále Jana Lucemburského, jehož manželkou byla Viola Těšínská, vdova po králi Václavu III.

Pro většinu z nás jsou však známi především bratři Vilém z Rožmberka a mladší Petr Vok. Vilém byl výraznou osobností a jeho zásluha na rozvoji Českého Krumlova je nesporná, neboť z města udělal centrum kulturního i politického života. Byl to neobyčejně bystrý státník a politik, kterému byla dokonce nabízena i polská královská koruna. Po jeho smrti, neboť zemřel rovněž bez potomků se stal vladařem bratr Petr Vok, postava dostatečně známá z mnohých filmových děl. I on však zemřel bez potomků v listopadu 1611, čímž rožmberský rod vymřel.

Rožmberkové byli od svého počátku až do vymření určitě dobrodiním pro jižní Čechy. Vždyť pusté, chudé a močálovité krajiny proměnili v řádně upravená pole, luka a výnosné rybníky. V řadě míst vybudovali pivovary, pily a dali tak základ k rozvoji průmyslu tohoto chudého kraje.

Veškeré kláštery a kostely, kdysi jediné středisko vzdělání, jsou dílem tohoto rozvětveného, bohatého rodu. Spolu s hrady a zámky vynikají svou krásnou architekturou a jsou chloubou stavitelských památek jižních Čech.

Na Rožmbercích můžeme obdivovat i to, že dokázali velmi kvalifikovaně řídit svá hospodářství, že se dokázali obklopit velmi schopnými úředníky a specialisty / např. Jakub Krčín/, že jejich účetnictví a celý hospodářský a finanční systém byl dokonalý a přehledný.

Vedle toho měli i smysl pro svůj lid a dokázali s ním cítit.

V historii jižních Čech zanechali tak Rožmberkové nesmazatelné stopy.

24.5.2011

Výstavy se zúčastnila i starostka naší obce Irena Pekárková

Těžba grafitu, věhlas obce a zásluha ředitelů

Ve svém dnešním článku se opět vracím do historie, tentokrát té, která je spojena s dolováním a těžbou grafitu.

Tehdejší schwarzenberské tuhové závody v Černé v Pošumaví patřily především na přelomu 19. a 20. století po několik desetiletí k jedním z největších exportérů grafitu na světě. Nespornou zásluhu na tomto stavu měli i do funkce jmenování důlní ředitelé, jejichž činnost a aktivitu bych zde chtěl vyzdvihnout.

Přestože již koncem 18. století používali „mastnou zem“ hůřečtí sedláci k mazání pluhů a dveřních pantů, dal pravý podnět k důlní těžbě ředitel krumlovského panství Ernst Mayer ve své zprávě ze dne 8. března 1811, kdy chtěl zabránit spekulantům, aby nedostali kutací listinu. Tento Ernst Mayer stál společně se zasloužilým důlním správcem Schindlerem u počátků těžby tuhy v Černé. Tito dva však měli mezi sebou neustálé spory a tak Schindler přenechal vedení důlního provozu pouze Mayerovi, který jej však v roce 1826 přivedl na pokraj krachu a sám požádal, aby byl vrchního vedení závodu zbaven.

Do vedení se znovu vrátil, mezitím již do šlechtického stavu a na důlního radu povýšený Schindler a brzy přivedl důlní těžbu k velké vážnosti. V Černé také zřídil vyplavovací závod, kde bylo možno z neprodejného druhu tuhy vyrobit rafinátu vhodnou k prodeji.

V roce 1837 odešel na odpočinek a na jeho místo nastoupil porotce důlního soudu Anton von Weinzierl a administrativa přešla znovu na krumlovské panství. V roce 1852 kníže Schwarzenberk pověřil Weinzierla řízením dolů na stříbro v Ratibořicích a do Černé povolal ředitele adolfských železáren v Holubově Friedricha Ballinga. Tento ředitel byl znám tím, že přeložil zkušené dělníky a dozorce z Ratibořic do Černé a zavedl zde pořádek, poctivost, píli a spravedlivý mzdový systém. V roce 1859 však náhle zemřel, do vedení tuhových závodů znovu přešel důlní správce Anton von Weinzierl, který v příštím roce rovněž zemřel.

V roce 1860 byl ředitelem tuhových závodů jmenován důlní správce z Postoloprtn Ignaz Wessely, který byl zároveň zetěm Friedricha Ballinga a současně převzal vrchní vedení všech knížecích důlních provozů. I. Wessely byl ve vedení až do roku 1876 a právě jemu je připisováno podstatné zvyšování výnosů jednotlivých závodů a opodstatnění světového věhlasu. Wessely rovněž nahradil topení odpadním dřevem z knížecích lesů z oblasti Plešného v parních kotlích, které bylo zavedeno ještě v dobách Friedricha Ballinga staršího, topením rašelinou z rašeliníšť, která byla ve směru proti obci Černá.

Jeho následníkem se v roce 1876 stal jeho švagr Friedrich Balling, syn důlního ředitele Friedricha Ballinga. Ve vedoucí funkci byl až do roku 1896 a jeho hlavní zásluhou je vybavenost a zvětšení závodů. Pro dělníky zřídil noclehárny, lázně a vodovod s pitnou vodou. Kníže Schwarzenberk mu udělil takové pravomoci, že byl úplně nezávislým na ředitelství krumlovského panství, což využil zejména k tomu, že dělníci dostávali takové mzdy, že si mohli postavit vlastní domy. Stavební pozemky obdrželi z důlního bratrstva, materiál z knížecích závodů za režijní ceny, stejně jako dopravu a zbývající peněžní prostředky za nízké úroky. V kronikách se uvádí, že tento ředitel se, pro svou starostlivost o dělníky, těšil největší úctě a nejlepším vzpomínkám.

Od roku 1896 až do 1. 10. 1925 řídil tuhové doly důlní ředitel Nikolaus Herrmann, který přišel z Leobenu ve Štýrsku. V té době začalo období vzestupu exportu schwarzenberské tuhy do světa, které však na přelomu roku 1900 začalo stagnovat. Ve válečných letech 1914 – 1918 však začala éra největší těžby, exportu i zisku. Doly tehdy byly pod správou c. a k. vojenského vedení. Válečné období bylo z hlediska zisků relativně

nejúspěšnějším obdobím za celé působení Schwarzenberských tuhových závodů v Černé v Pošumaví.

Od 1. 10. 1925 nastoupil důlní ředitel Dr. Walter Lex z Gössu ve Štýrsku, který byl od roku 1920 vedoucím provozu tuhových dolů. On v roce 1924 objevil velké ložisko tuhy v dolnorakousko- moravském pohraničí, které dědičný princ Dr. Adolf Schwarzenberk v roce 1927 odkoupil a tuhové závody tak žily z dovozu tuhy z této oblasti.

V roce 1930 načas přestává veškerá těžba grafitu, prováděno je pouze čištění a úprava grafitu z vytěžených zásob ležících na haldách. Postupně probíhají jednání o dalším osudu tuhových závodů až nakonec ústřední ředitel panství knížete Schwarzenberka Dr. Ing. Zdeněk Pícha oznamuje 5. 9. 1937, že provoz tuhových dolů bude definitivně k 1. 10. 1937 uzavřen. Tuhové doly se na základě Mnichovské dohody staly součástí „Třetí říše“ a v letech 1941 – 1942 byly zlikvidovány.

Jejich podíl na historickém věhlasu obce i zásluha jednotlivých ředitelů je však historicky cenná a nezapomenutelná.

30.5.2011

17. Sachsi Průmysl Jany v Černé v Pošumaví na počátku 20. století.
Jiří Š. Hermann: Die Festschwarzenberschen Grubenwerke, Praha 1910.

Lužní závod: pilařský provoz

Několik pohledů na grafitové závody

Ve snu viděti...

Dovoluji si tentokrát předložit článek, dnes již historický, poněkud naivní, ve stylu sci-fi, který jsem napsal koncem roku 1988 a který byl uveřejněn v tehdejší ZPRAVODAJI č. 1 obce Černá v Pošumaví v březnu roku 1989. Od té doby uplynulo nejen 22 let, ale nastala převratná změna v našem životě i v obci, zda se cosi vyplnilo v mém snu, to si nyní může každý ověřit.

Toho roku nebylo léto nijak příjemné. Vybíral jsem si polovinu ze svého zákonného nároku na dovolenou a těšil se, jak si pěkně odpočinu. Odpočívám totiž nejraději při aktivní práci, zejména na zahrádce a přitom se snažím, aby hřejivé paprsky sluneční, poněkud zkrášlily mé vybělené tělo. Moje touha však vyslyšena nebyla. Paprsky zřejmě zkrášlily někoho jiného na jiném místě a na mě se stále zatažená obloha snažila vyzkoušet, co všechno vydržím. Nějaký ten deštík mi nevadí, ale co je moc, to je moc. Tohle přece nemám zapotřebí. Zahrádka – nezahrádka, prostě a jednoduše jsem se sebral a odešel odpočívat neaktivně, v poloze horizontální. A zanedlouho už jsem byl na sice neznámém místě, ale bylo tam krásně. Slunce parádně hřálo, opalovalo mé tělo a já byl rád, že jsem konečně u toho a opravdu jsem si užíval i bez aktivní práce. Jenomže všechno má svůj konec a já se zase musel vrátit. Jak jsem se dostal na ono místo, to jsem nezjistil, ovšem cesta k domovu mi byla též jen málo povědomá. Již za hranicí Českého Krumlova jsem se ocitl na široké tříproudové vozovce, spolu s řadou vozidel směřujících k Lipenské přehradě. Mohutné poutače u Kájova oznamovaly, že ve vzdálenosti pouhých 15 km leží opravdová perla celého Polipenska – obec Černá v Pošumaví. V mžiku jsem byl před Hořicemi, které jsem minul obchvatovou silnicí a už se přede mnou otevřel nádherný pohled na jezero. Řada poutačů znovu upozorňovala na velké množství moderně vybavených autokempů. Zdátky upoutal pohled na moderní farmu živočišné výroby a již se ocitám před tabulí oznamující – Vítá vás Černá v Pošumaví, obec nekuřáků.

Místní národní výbor byl na svém místě, ale pod ním se místo rozvaliny tyčila velká budova, v jejímž přízemí byla stylově zařízená restaurace a v prvním poschodí velké, moderní nákupní středisko. Všude kolem vydlážděno a neskonale čisto. Bývalý Černý potok pod zrekonstruovaným mostem byl zregulován a vybetonován, tekla zde průzračná voda. Po levé straně v bývalých bažinách se táhla dozadu řada budov, kterým dominovala stavba Školy v přírodě.

V místě bývalé sodovkárny fungoval pivovar, kde se vyrábělo 12° pivo Černovar. Oproti pivovaru přes silnici byl rovněž vystavěn komplex budov s příslušenstvím Služeb MNV. V kanceláři mi oznámili, že zde poskytují pro občany celkem 22 druhů nejrůznějších služeb. Vedle kostela který byl jediný v původním stavu, byla postavena rovněž nová budova, kde byl velký sál, stálé kino, knihovna a klubovny, kde svou činnost rozvíjelo všech 25 společenských organizací.

Všude jsem potkával samé mladé lidi a plno maminek s kočárky. Perfektní chodníky po obou stranách široké silnice jim zaručovaly naprostou bezpečnost před velkým množstvím automobilů, zejména Favoritů Lido, který se v té době prodával za 30 tisíc Kčs. Na rozšířeném a nově vybudovaném autobusovém nádraží bylo rušno. Celkem osmnáct autobusových linek vás mohlo odvést téměř do všech koutů naší vlasti.

Moderní osmitřídní škola, která stála mimo silnici, upoutá na první pohled každého. Děti jsou však stále stejné, co křiku vždy nadělají, dokonce slyším hrát hudbu, je stále silnější a silnější. Ale to už není sen, probudil mě místní rozhlas svou hudbou a posléze slyším hlášení vyzývající občany k udržování pořádku a připomínající, že zítra, v sobotu, se koná brigáda na úklid obce.

13.6.2011

Přišli, přizpůsobili se a zůstali

S vidinou vlastního hospodářství a lepší možností obživy, přicházeli do vysídlovaných pohraničních oblastí osídlenci z českého vnitrozemí.

Uplynulo již 65 let, kdy se do tehdejší obce Černá na Šumavě přistěhovalo prvních sedmnáct českých rodin, převážně od Jihlavy, Humpolce a Hluboké. Ti se pak postupně staly základem stability a soudržnosti v obci.

Na základě přidělové listiny Národního památkového fondu při Ministerstvu zemědělství, jim byly přiděleny jednotlivé usedlosti. V mnoha z nich ovšem ještě bydleli němečtí obyvatelé, které čekal odsun.

Řada nových dosídlenců byla velmi snaživá, ovšem mnohdy i neznalá systému zemědělského hospodaření, neboť vnitrozemí a pohraničí, to byl přece jenom rozdíl.

Bylo však i mnoho tzv. „zlatokopů“, kteří se snažili zejména co nejvíce vyzískat, „vyrabovat a vybrakovat“ a odejít. Paní Marie Lomecká, která jako jediná v naší oblasti žila celé období před, během války i po ní, vzpomíná, jak řada lidí chodila od statku ke statku, každý hledal jen ten lepší barák a málo bylo těch, co chtěli opravdu hospodařit. Od nich se ti poctiví snažili distancovat, oduzovali jejich chování jako vypočítavé, nepoctivé a amorální.

Na základě těchto faktů se i já shoduji s tvrzením paní Lomecké, že restituce dosídlencům po roce 1989 nebyly tak úplně v pořádku, neboť řada jich byla odškodněna, ačkoliv tenkrát přišli, zničili a odešli.

Obyvatelé, kteří zůstali, se naopak zachovali morálně a poctivě, museli se vyrovnat se všemi nesnázemi a těžkostmi života v pohraničí. Vždyť jim byla slíbena půda k hospodaření, ale zakrátko bylo vše jinak. Vznik JZD znamenal pro ně konec vidiny vlastního hospodaření a pro mnohé i osobní problémy a traumata.

Vedle českých dosídlenců byli do obce přesídlení, na základě politických rozhodnutí, i t. zv. rumunští Slováci. Řada z nich se postupně dobře přizpůsobila a sžila s ostatními v obci. Jedním z nich byl i Jan Motičák z Mokré, který v poskytnutém rozhovoru v osmdesátých letech vzpomíná na těžkosti, na to jak si museli přizpůsobovat např. stravu, neboť to, na co byli zvyklí, se zde neurodilo.

Na své spoluobčany z řad reemigrovaných Rumunů vzpomínal tehdy i pamětník Josef Machka z Černé, který popisuje i jejich oblečení, které bylo charakteristické „ruským vzorem“, tj. brigádyrou, přepásanou košilí a vysokými botami. Ženy nosily zčásti i kroj, většinou však hodně květované sukňe s bílou krajkovou zástěrou, bílé punčochy a vysoké šněrovací boty.

V téměř každém stavení byla pec, pekli se žitný chléb, pekly se však i mazance, jidáše, vánočky, macesy a mrkvance. Základem jídelníčku byly ve všední den bramborové knedlíky s oškvarky a zelím nebo placky pečené na plotně a rovněž i šuska. Svátečním jídlem bylo vepřové s knedlíkem a zelím a obřadním jídlem pečená husa s bosáky/vrzáky, klouzáký/ a zelím.

Osídlenci i přesídlenci se postupem doby dokonale přizpůsobili, vzájemně se i příbuzensky promíchali, starší pamětníci již z našich řad většinou odešli a o tom, jak vypadal život po jejich příchodu do obce se ti mladí dnes už dozvídají snad jen z historických záznamů.

22.6.2011

Jak žák Jan šel do grafitových hutí pro mazací válečky

Již po několikáté se vracím k problematice těžby grafitu, zejména ve vztahu k obci Černá v Pošumaví, kterou dolování této důležité suroviny významně proslavilo.

Od roku 1812 až do r. 1930 byl největším těžařem tuhy knížecí rod Schwarzenberků z hlubocko-krumlovské větve. Schwarzenberské grafitové / tuhové/ závody koncem 19. století označované jako grafitové hutě, se postupně staly dominantním těžařem v celém revíru. Zejména, když Schwarzenberk odkoupil v r. 1886, rovněž v té době významnou, těžařskou společnost A. Eggerta.

Otázkou těžby a dolování grafitu a s tím souvisejících dalších činností, se zabývalo a stále zabývá mnoho odborníků z vědecké sféry, ze škol, praxe i dalších příbuzných oborů.

Jedním z nich je i doktor filozofie a pedagogiky Jiří Dvořák z Jihočeské univerzity. V jednom z jeho nesčetných děl, kde se věnoval úzkokolejně železnici, jako dnes již ztracené technické památce, mě zaujala v doplňcích uvedená pasáž, kterou vybral z knihy „Za domovem – vlastivěda Čech“ autorů B. Bauše, K. Rožka a Ad. Weniga z r. 1905, kteří zde podávají údaje o těžbě grafitu formou rozhovoru učitele se svým žákem. Čtenářské veřejnosti tak názorně přibližují oblast těžby a význam grafitu.

Stejně jako PhDr. Jiří Dvořák si i já dovoluji podat v tomto článku citaci z kapitoly XII., která má název Ložiska tuhy a tuhové hutě u Černé.

-----*„Nuže, půjdeš s dopisem do Černé, nebo jak tu po německu říkají, do Schwarzbachu, do tuhových hutí!--- „Co je to grafit?“--- „Neviděl jsi tužku?“--- „Ano, jak bych neviděl.“ --- „Tedy onen černý sloupek, jenž je obložen dřevem, jmenuje se grafit neboli tuha. Ale tuhy se i jinak ještě užívá. Z čisté tuhy dělají ohnivzdorné kelímky, tj. nádoby, v nichž se taví různé rudy. Tuha totiž nebéře ohněm žádnou zkázu, z tuhy vyrábí se též nátěr na železná kamna.“--- „To znám, havraní stříbro tomu říkají.“--- Ale z tuhy dělají i ohnivzdorné cihly, grafitový cement, lepenky na střechy a válečky k mazání hřidelí. A pro tyto válečky mi právě dojdeš do Schwarzbachu. Hajný uvede tě na silnici a pak již snadno trefíš.“ ---*

Žák Jan posnídal a opatřil se hned krajícem chleba, cesta byla daleká a vsí, kde by mohl něco k jídlu koupiti, velmi pořídku. Bez meškání vydal se v průvodu hajného na cestu. Kráčeli lesními cestami k silnici, kde se Jan s hajným rozloučil a putoval již sám podél Kájovského a Hoříckého potoka na Hořice. Dále na západ leží veliký rybník Olšina, uměle založený, z něhož vytéká přítok Vltavy Olešná do širokého údolí. V nevalně půvabné krajině při vtoku Jelmského potoka do Vltavy spatřil opět známé práce při dobývání rašeliny, která se tu užívá při vytápění hutí tuhových. Vysoké komíny ukazovaly mu cíl dnešního poslání, tuhové hutě u Schwarzbachu. Cestou potkal dělníka, jenž pospíchal též do hutí. Pozdravil jej a zeptal se na cestu. Ale to mu bylo pouze záminkou, jen aby si s ním mohl pohovořit. Dělník byl Němec, ale přece tak dalece hovořil česky, že se s ním Jan domluvil. Ostatně i Jan za svého dlouhého pobytu ve světě leckteré slovo i větu německou pochytil. ---*„Proč stavějí tak nákladné budovy?“ ptal se Jan, ukazuje na schwarzbašské hutě, „vždyť tuha se vyčerpá a budovy se stanou bezcenné.“ --- „Naše tuhová ložiska tak brzy se nevypotřebují. Táhnou se v prahorní břidlici mezi horským hřbetem plöckensteinským a Blánským lesem v délce asi 23 km a v šířce 14 km. Toť přímo nevyčerpatelné množství tuhy a to tím spíše, že ložiska jsou místy až 22 m hluboká, ovšem provázená krystalickým vápencem. Naše tuha má evropskou pověst, neboť obsahuje až 95% čistého uhlíku. Pouze sibiřská a cejlonská tuha jí předčí. Tuha je ovšem znečištěna hlínou, ale ta se vypráním odstraní.“ ---A což všechna ta tuha se v Čechách spotřebuje?“ ptal se ještě Jan. --- „Co si myslíš brachu? Mnoho se jí vyváží. Havraní stříbro jde hlavně do Anglie a Belgie, neboť tam i nejchudší člověk alespoň týdně natírá a vyleští si železná kamna, nenechá je rezovatět, jak leckde u nás vidáme. V tužkách jde tuha*

téměř do celého světa.“--- Zatím dospěli k hutím, kde Jan odevzdal psaní a přijal notný balík výrobků tuhových, s nímž se vydal na zpáteční cestu do Krumlova.-----

Schwarzenberské tuhové závody byly zlikvidovány v letech 1941 – 1942. Po druhé světové válce se zde těžil grafit ještě v letech 1953 – 1957, než došlo k napuštění vod Lipenské údolní nádrže. Znamenalo to definitivní zánik veškerých výrobních objektů i pozůstatků šachet Schwarzenberských tuhových dolů. V celé bývalé výrobní oblasti se dnes rozkládá část Lipenské nádrže, t. zv. Malé Lipno.

2.7.2011

V těchto místech, jak ukazují, se rozkládaly závody a šachty Schwarzenberských tuhových závodů. Dnes je to t. zv. Malé Lipno, pravá strana rozsáhlé Lipenské přehrady v prostoru obce Černá v Pošumaví.

Další významný rodák

Při svém, téměř permanentním hledání všeho nového, co souvisí s historií obce Černá v Pošumaví, jsem vždy velmi spokojen, když se mi podaří najít a zjistit něco dosud neznámého a v archivu kronik neuvedeného.

Jedním z takových nových objevů, je informace o dalším významném rodákovi z naší obce, dosud žijícím lékaři a vědci prof. Václavu Seichertovi, který v dubnu letošního roku oslavil významné životní jubileum – 75 let.

Prof. MUDr. Václav Seichert, DrSc. se narodil 11.dubna 1936 v tehdejší Černé na Šumavě a od roku 1961, kdy ukončil studia na fakultě všeobecného lékařství Karlovy univerzity, pracuje v Anatomickém ústavu 1.lékařské fakulty UK v Praze. Na fakultě postupně obhájil dizertační práce kandidáta a posléze doktora věd. Pracoval jako asistent, odborný asistent, docent a v roce 1991 byl jmenován profesorem. Od roku 1969 do roku 1973 absolvoval studijní pobyty na univerzitách v Utrechtu v Holandsku a v Khartoumu v Sudánu.

Od roku 1991 je profesorem normální anatomie, zabývá se vývojem končetin, cévního řečiště a růstem embryonálních orgánů se zaměřením na vznik vrozených vývojových vad.

Soustřeďuje se na diferencovaný růst a posuny tkání, vlastně na vše, co obsahuje teratologie, což je vědní disciplína, která studuje příčiny a mechanismy vzniku vývojových vad.

Tato témata jsou i základem jeho publikační činnosti, která je za 50 let jeho práce v Anatomickém ústavu velmi obsáhlá. Pan profesor si své publikace dokonce sám ilustruje.

V současné době je emeritním zástupcem přednosty Anatomického ústavu a emeritním profesorem Anatomického ústavu 1. LF UK. Je naším významným představitelem oboru

anatomie, spolupracoval s řadou vědeckých institucí doma i v zahraničí, byl členem Evropské teratologické společnosti a stále je členem České společnosti Jana Evangelisty Purkyně.

Jeho velkou zálibou je entomologie, je naším významným entomologem a sběratelem, členem Entomologické společnosti při Akademii věd ČR.

Obec Černá v Pošumaví si váží svého významného rodáka, já sám se snažím jej kontaktovat, zatím však pouze přes sekretariát AÚ. Pan profesor již na ústav dochází nepravidelně a tak je poměrně obtížné se s ním spojit. Snad se mi podaří získat od něho časem více podrobností o jeho rodišti, byl bych tomu velice rád.

14.7.2011

Tajvan: Lipenský ostrov s nádechem exotiky

Letní čas, to jsou samozřejmě prázdniny a dovolená, kterou prožívá řada rekreatantů v celé oblasti lipenské přehrady.

Toho, kdo přijíždí ve směru Černá v Pošumaví – Horní Planá může upoutat i výrazný ostrov blízko břehu, vyčnívající nad hladinou jezera. Jedná se o takzvaný Hadí ostrov, německy Einsiedlberg, kteří starousedlíci, pravidelně přijíždějící návštěvníci a především rybáři znají pod názvem Tajvan.

Na lipenské přehradě je to vlastně největší ostrov, podle údajů je dlouhý 277 metrů a široký 163 metrů, má přibližně 3,5 hektaru a jeho nadmořská výška je 737 metrů nad mořem. Převažujícím porostem jsou borovice a břízy, je to vlastně smíšený les.

Podle vyprávění místních pamětníků pracoval prý kdysi na nádraží v Hůrce (stanice Černá v Pošumaví) jeden nádražák, který byl vášnivým rybářem a ryby jezdil chytat na tento ostrůvek. Jeho charakteristickým rysem byly šikmé oči, vypadal prý jako Číňan, a tak lidé začali ostrůvku, kde byl rybář „pečený, vařený“ říkat Tajvan, podle čínského ostrova Tchaj – wanu.

V době, kdy zde ještě nebyly lipenské vody, se v tomto místě vlévala do řeky Vltavy říčka Olšina, v těsné blízkosti vedla i železniční trať, dnes je to ideální místo pro projížďku na lodi. Na ostrov Tajvan je ovšem zakázán vstup, neboť byl vyhlášen přísně chráněnou přírodní rezervací s výskytem vodního ptactva a drobné vzácné fauny. Svě pravé a původní jméno dostal prý od množství zde vyskytujících se zmijí, i když to zase další popírají, údajně báhorku o hadech rozšířili rybáři, aby mohli spokojeně sedět za svými pruty.

Přesto se občas najdou lidé, kteří touží se na ostrov dostat a zde se koupat a opalovat, protože kolem ostrova jsou příjemné písčité pláže. Rybáři ovšem prý dnes zákaz dodržují a rybaří jen na vedlejších menších ostrůvku, kde je vše povoleno.

Vedle ostrova Tajvan je totiž ještě další menší ostrůvek o rozloze 65x50 metrů, kterému se říká malý Tajvan, ale někteří tento ostrůvek nazývají Hadí. Takže nakonec jsem sám na pochybách, jak to vlastně s těmi názvy je – Tajvan alias Hadí anebo Tajvan a Hadí, anebo jen velký a malý Tajvan. Ať je to tak nebo onak, je to kus nádherné přírodní scenérie a z názvů dýchá exotika.

Nahlédneme-li však blíže do historie daného místa před naplněním přehrady, zjistíme, že ostrov byl jakýsi kopec skutečně nazývaný Einsiedelberg, o čemž svědčí články a fotografie uvedené na webu Kohoutí kříž.

K ostrovu je nejbližší z osady Hůrka, ovšem krásný výhled je z oblasti Černé v Pošumaví. Nad obcí, ve směru na Dolní Vltavici na vrcholu stoupání oproti kamenolomu, je skutečně nádherný výhled. Jezero je zde nejširší a dokonale se před námi rozprostírá, z horizontu vidíme jachetní přístav v Černé a mimo náš objekt – ostrov Tajvan – i kus krásné Šumavy, hory Smrčina a Plechý.

Rovněž pěkná vyhlídka je i u infopointů nad chatovou osadou Radslav, kde si na názorné tabuli přečteme nejen stručné údaje o Šumavě a lipenské přehradě, ale na názorné mapce se seznámíme se všemi viditelnými vrcholy blízké Šumavy.

22.7.2011

Jubilejní stý článek Františka Záhory

Někdy v první polovině roku 2007 začala v Českokrumlovském deníku akce Čtenáři – sobě. Na čtenáře bylo apelováno, aby se současně stal i reportérem, aby psal, fotil a spoluvytvářel Českokrumlovský deník.

Měl jsem v té době za sebou již mnoho let kronikářské práce pro obec Černou v Pošumaví, snažil jsem se co nejvíce proniknout její historií, shromažďovat materiály, dělat prostě vše, co s výkonem práce kronikáře souvisí. Jenom jedno jsem zatím nedělal – do žádných novin ani časopisů jsem nikdy nic nenapsal. Až rubrika reportéra mě přece jenom upoutala a rozhodl jsem se, že to zkusím.

Prvním článkem, který vyšel 17. prosince 2007, bylo několik řádků o oslavě adventního času v obci, který se setkal s příznivým ohlasem. Tehdy jsem za něj dostal v redakci i 100 korun, které byly nabízeny za zajímavý příspěvek. No a tehdy to vlastně všechno začalo, rozhodl jsem se, že se pokusím v dalším období prezentovat obec Černou v Pošumaví svými články.

Začal rok 2008, což byl pro obec rok jubilejní, neboť jsme si připomínali výročí první písemné zmínky o založení obce v roce 1268. Proto jsem směřoval své články převážně na výběr z historie, ovšem současně jsem měl i určitou obavu z toho, že tato témata nebudou čtenáře v dnešní době moc zajímat. Většina lidí nejeví zájem o historii národa a své obce, přestože znalost historie nám umožňuje přemýšlet o tom, co tehdy bylo dobré a co ne, co bylo mravné a co je nutno zavrhnout.

V redakci Českokrumlovského deníku však tyto mé obavy rozptýlili a když jsem asi po desátém článku začínal mít odezvy i od čtenářů, pustil jsem se do psaní již naplno. Zajímavé je, že ti, kteří mě pak po celou dobu, kdy mé články vycházeli, kontaktovali, byli lidé „cizí“, z vlastní obce jsem měl pouze dvě odezvy, bohužel negativní.

Styk s čtenáři byl pro mě velmi inspirativní, některé jsem osobně navštívil, s dalšími jsme si telefonicky a elektronickou poštou vyměňovali vzájemné informace. Pro svou práci jsem získal mnoho dalších cenných historických dat. Například jako první se mi ozvala paní Ludmila Prennerová z Dobčic u Dubného, která v mládí bydlela v Dolní Vltavici, a kterou jsem posléze v jejím bydlišti navštívil a rozhovorem s ní získal velmi cenné informace.

cením si toho, že jsem byl v telefonickém styku s Antonínem Nikendeyem z Českých Budějovic, který jako lesák a historik byl znalcem hospodaření na Šumavě. Vyměnili jsme si vzájemně i některé publikace, které vydal on i já (s finanční podporou obce publikaci Z pera kronikáře aneb Všechno o Černé v Pošumaví). V dubnu letošního roku se inženýr Nikendey ve věku 91 let s námi bohužel rozloučil.

Telefonicky jsem byl ve styku i s naším rodákem, malířem, grafikem a historikem Františkem Dörflem, se kterým jsme si rovněž vzájemně vyměnili publikační materiály.

Velmi si cením i spolupráce a přátelství s českokrumlovským spisovatelem Janem Vaněčkem, rovněž kolegou – reportérem, s nímž jsme propojili i některé své články. Bohužel permoníky jsme neviděli a kvadraturu kruhu rovněž nevyřešili.

Všechna tato setkání a mnoho dalších přes e-mailovou poštu mě utvrzovala ve vědomí, že články o historii obce, ale i další ze současnosti, se setkaly s určitou odezvou a že svůj význam mají. Proto jsem v psaní pokračoval dále, počet vydaných článků se stále zvyšoval a přede mnou stála magická, ovšem nechci říkat konečná, stovka. Tímto svým dnešním článkem jsem do cíle dospěl – je jubilejním stým článkem.

Myslím si, že jsem za celou tu dobu obec Černou v Pošumaví dostatečně zviditelnil a prezentoval, což však neznamená, že jsem dojel na konečnou. Námětů je stále dost a bude-li dostatečný zájem, pitvání v historii může pokračovat.

Jenom jednomu jsem se ve svých článcích vyhýbal, totiž současné politice, kterou často rozebírají ostatní kolegové – reportéři. Samozřejmě, že nejsem spokojen s mnoha nešvary, které se na naší politické scéně permanentně objevují, nelíbí se mi skandály politiků, zkorumpovanost, neprůhlednost zákonů, tunelování našeho hospodářství a postupné zvyšování státního dluhu, jehož následky pak nesou především miliony slušných a pracovitých lidí.

Především jsem však nespokojen s prakticky převrácenou morální stupnicí hodnot v naší společnosti a rád bych se dožil ještě toho, aby slova jako slušnost, vstřícnost, ochota, poctivost, pravdomluvnost a další získala opět své krédo.

Všem čtenářům přeji, aby poznání historie obce Černá v Pošumaví a celého regionu prostřednictvím mých článků bylo pro ně poučením a zábavou. Snad to přinese i určité poznání pro pokolení našich následovníků.

1.8.2011

*Redakce Františku Záhorovi tímto velice děkuje za spolupráci
a těší se na jeho další zajímavé příspěvky!*

Reakce čtenáře Jana Vaněčka na jubilejní článek dopisovatele Františka Záhory z Černé v Pošumaví

Dopis o kile a logická záhada

JAN VANĚČEK

ČESKÝ KRUMLOV

Vážený pane Záhoro, vězte, že stovka je takové poněkud mazané číslo. Dělají to ty dvě nuly. Ve dvojkové soustavě, používané hlavně v algebře logiky, znamená číslovku čtyři ze soustavy desítkové. A stovka v té desítkové – to je dneska takové skoro nic. Říká se jí kilo. A co si za to kilo pořídíte? Pět piv, vstupenku do kina nebo oběd v restauraci laciné cenové skupiny (samozřejmě bez polívky).

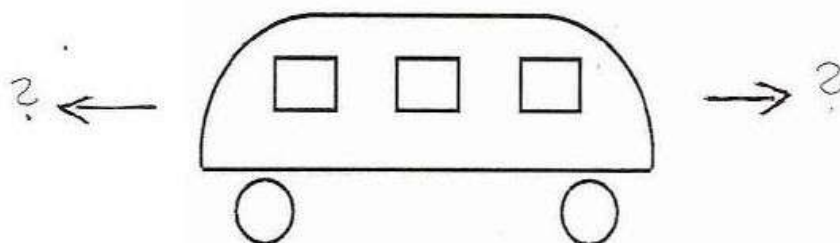
Kilo kdysi někdy platívala taky tahle redakce za čtenářský příspěvek. Pak jim ta kila došla. A ještě mě napadá, když někomu třeba kilo půjčíte, on zapomene na „navrátila“ a my časem taky, ani nás to nijak nestresuje, je nám to většinou šumafuk. Co naplat – taková nastala inflace naší měny i našeho myšlení, co se týče hodnoty peněz.

Napsat ale stovku článků, jak jste dokázal vy, to už stojí, panečku, za řeč. O tom není pochyb. Je to makačka. Víím o psaní své. Zabere to nejenom spoustu času, přemýšlení, a ve vašem případě také hledání a nalézání skutků a událostí, hodiny a hodiny rozhovorů s pamětníky, vysedávání po archivech a pak u počítače, aby vámi nalezené spatřilo světlo světa, abyste se o to s námi, čtenáři, podělil. Hezky se vše od vás čte. Má to šťávu, zajímavý obsah – a hlavně z textu je poznat, že vás tohle lopocení opravdu těší a baví. Měl jsem možnost okusit, že máte smysl i pro humor, což mně jako humoristovi zaimponovalo. S takovými lidmi je vždy radno se přátelit. Zkrátka s úsměvem jde všechno v životě líp. Úsměv nic nestojí, ale dává mnoho.

Sluší se vám poděkovat za pomoc, kterou jste mi poskytl při mé nové knize Veselosti z krumlovského Česka. Jen ty permoníky budeme muset ještě dotáhnout do konce, zjistit jejich bydliště a pozvat je v Černé na pivo.

Do další stovky článků přeji, aby vás to těšení a lopocení neopustilo. Ať vám to píše! A protože vždycky řešíme přes noviny i nějakou záhadu, dovoluji si jednu poslat. Kromě vás si s ní mohou lámat hlavu i čtenáři. Věřím, že vás tahle logická legráčka bude rovněž inspirovat k napsání jakési úsměvné repliky na tohle téma.

Na kterou stranu jede autobus, který vidíš na obrázku?

SOUTĚŽTE S DENÍKEM. Znáte odpověď na tuto logickou hádanku? Víte, jakým směrem jede autobus na obrázku? Svoje tipy nám pošlete na e-mailovou adresu reporter.ceskoltrumlovsky@denik.cz. Čtenář, který odpoví jako první správně, obdrží od Jana Vaněčka jeho knihu Veselosti z krumlovského Česka.

5.8.2011

Logická záhada aneb co z toho vyplývá?

Když jsem byl poněkud menší chlapec a posílal rodičům odněkud pohlednici anebo dopis, vždy jsem začínal větou: „V úvodu mého dopisu vás všechny co nejsrdečněji zdravím.“

Zkusím s tím začít i tento dopis (vlastně článek), kdy už jsem velký chlapec, vlastně přímo důchodce (maďarsky uštvánléty).

Tož tedy v úvodu mého článku co nejsrdečněji děkuji panu Vaněčkovi za ocenění mého amatérského psaní, což mě skutečně velice těší a dodává energii k dalšímu vymýšlení námětů, které ovšem ve své většině budou opět s tématem historickým.

Člověk může mít smysl pro humor, ale napsat humorný článek nebo celou knihu, natož dokonce několik knih, to je skutečně velmi obtížné, a v tom vás, pane Vaněčku, zase já obdivuji. Ale nechme komplimenty stranou, čtenáři tu nejsou od toho, aby si četli naše výlevy, a tak přejdu rovnou k podstatě problému. Tím je vámi předložená, jak píšete, logická legráčka o směru, kterým se má vydat autobus na obrázku. Přiznám se, že nějakou chvíli mi to trvalo, ale pak jsem si uvědomil jednoduchost nákresu, ale i skutečnost, jak to malují malé děti. Viděli jste někdy, jak děti namalují třeba domeček, ony tam vykreslí nejen všechna okna, ale i komín jak kouří a hlavně vrata nebo dveře. A právě dveře u tohoto pojízdného prostředku chybí, spíše nejsou vidět, čili jsou na druhé straně. A jsou-li na druhé straně, tedy vpravo, pak logicky autobus jede doleva, tedy v našich zeměpisných šířkách.

Záhada je tedy snad vyřešena, ale současně s tím mě napadá myšlenka považovat celou naši společnost za jakýsi autobus. Do něho si všichni nastoupíme a on s námi pak jede různým směrem a různou rychlostí podle toho, jaká dopravní společnost ho v tom okamžiku řídí a naviguje. Dlouhých čtyřicet let jsme jeli stále stejným směrem, většinou jsme seděli poslušně na sedadlech, poslouchali rozkazy řidiče a pomalou rychlostí jeli opačným směrem než většina ostatních společností. Pak se najednou mechanismus zadrhl, porouchal a nebyl již k opravě a bylo potřeba vyměnit dopravní společnost. Ta již ovšem nebyla jen jedna, ale vzniklo jich velké množství a všechny se snažily získat co nejvíce nás, pasažérů. Každé čtyři roky pak slibovali možné i nemožné, jen abychom nastoupili do jejich dopravního prostředku. A pak se jelo jednou doleva, podruhé zase doprava, a tak se to střídalo, pasažéři se kodrcali k vysněnému místu, kam ovšem pořád nedojeli, ale představitelé dopravních společností a někteří řidiči z toho vždy vycházeli vítězně.

Ale abych nezůstal nepochopen (čti též odzadu), některé jízdy na krátkých úsecích nebyly zas tak neúspěšné, což je spíše zásluhou menších místních a regionálních společností. Ve vyšších sférách, tam se nám nedaří, tam nemáme na dopravce a řidiče velké štěstí. Zrovna minulý rok jsme nastoupili do autobusu, který řídí tři dopravní společnosti a který nás veze doprava. Bohužel pasažéři, kteří směřovali svůj cíl vlevo, musí tímto autobusem jet rovněž, tak už to bývá. Jenomže řidiči jsou téměř amatéři a svůj autobus jen těžko ovládají. Ten nejzdatnější sice drží volant, ale druhý by nejraději stále přidával plyn, přičemž třetí zase šlape na brzdu. Autobus je stále poruchový, řidiči se snaží pevně dotáhnout součástky, přitom jim zase jiné vypadnou, signalizace stěží funguje, spotřeba vysoká. Jestli do příští výměny dopravních společností autobus vydrží, tak to bude velký úspěch a pasažéři si při tom zřejmě velké pohodlí neužijí.

Vidíme tedy, že je to problém určit, kam autobus pojede a kam ho nasměřovat, aby to bylo ku prospěchu většiny cestujících, kteří chtějí spokojeně cestovat a postupně někam dojet. Jsem si však vědom toho, že vše není tak jednoduché, jak jsem zde na příkladu společenského autobusu parafrázoval, ale to by byla již jiná kapitola.

A na úplný závěr také malou lehkou klasickou hádanku: Cihla váží kilo a půl cihly. Kolik váží cihla? **10.8.2011**

Erika Zemanová: od hory Roklan k Dolní Vltavici

Již několikrát jsem se zmínil o tom, jak inspirativní je pro mě setkání s rodáky a pamětníky zdejšího kraje, kteří svým vzpomínáním a vyprávěním obohatí dosavadní známé historické poznatky.

Zhruba před rokem jsem poznal jednu starší, ale stále velmi vitální ženu, která byla iniciátorkou setkání svých vrstevnic ze školních let v osadě Dolní Vltavice.

Po padesáti letech zavzpomínali na svá školní léta a na život v obci, která se odsunem německých obyvatel vysídlila a kterou v dalším období čekala úplná likvidace, vzhledem k vytvoření hraničního pásma a následně zatopením lipenskou přehradou.

Výše zmíněná paní se jmenuje Erika Zemanová, v současné době bydlí v Teplicích v Čechách a začátkem letošního září mi poskytla rozhovor a některé fotografie o životě v Dolní Vltavici, kde prožila se svou rodinou období od roku 1951 do roku 1957. Období, zdá se poměrně krátké, ale na zážitky a prožitky dostatečně bohaté, což hodlá v nejbližší budoucnosti autorsky zpracovat.

Paní Zemanová má totiž již první literární činnost za sebou, napsala a vydala knihu pod názvem Šumava – Roklanská hájenka ve vzpomínkách, v níž popisuje dosud neznámou historii nejen Roklanské hájenky, ale celé rodiny Kortusových, která zde žila v letech 1908 až 1933. Vyprávění o 25 letech života ve stavení na konci civilizace, pouhých 1,5 kilometru od druhé nejvyšší hory Šumavy – Roklanu, zpracovala paní Zemanová podle vyprávění své maminky Marie Kortusové, která se zde narodila.

Tuto knihu, proloženou dobovými fotografiemi, jsem přečetl s velkým zájmem a takřka jedním dechem, autorka citově ztvárnila těžký šumavský život ve stylu Karla Klostermanna.

Při psaní knihy se seznámila i se spisovatelem Karlem Petrášem, který psal rovněž o Šumavě a též blízko stylu Klostermanna. Po vydání její knihy jí dopisem poděkoval, zejména za vyplnění historického vakua 25 let v oblasti Roklanské hájenky.

Fotografie Roklanské hájenky hrály též důležitou roli v dokumentu České televize – Karel Klostermann, básník Šumavy a zbudovských blat, jehož natáčení a dalších setkání, zejména v Kašperských Horách, se paní Zemanová rovněž zúčastnila.

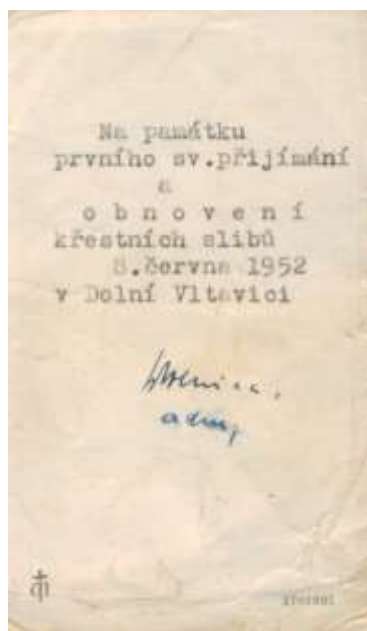
Další životní osudy odvály maminku Marii Kortusovou na sever, na Ústecko, kde se provdala, narodil se jim syn Josef a v roce 1940 dcera Erika. V roce 1951 odchází celá rodina Malkusova znovu na Šumavu, tentokrát však budovat pohraničí do oblasti Dolní Vltavice. Dostali přidělen domek čp. 30, který stál naproti poště, ale byl velmi malý, a protože jim bylo povoleno přistěhovat si i koně, ustájili je ve vedlejším stavení.

Paní Zemanová mi pak vylíčila mnoho zážitků z tehdejšího pobytu v Dolní Vltavici, kde si pak našla i svého budoucího manžela. Vzpomínala především nejen na školní léta, ale i na tehdejší obtížný život v obci, problémy se sháněním lékaře, na močály kolem obce, na sušení sena, slavení Prvního máje, na vojáky a mnoho dalšího.

To vše by mělo být námětem jejího knižního zpracování o Dolní Vltavici, kde by však využila i vzpomínek svých vrstevnic a přátel. Na její budoucí knížku se samozřejmě těším a přeji ji, aby i nadále byla plna optimismu a životní vitality.

8.9.2011

Část obrázků z mládí Eriky Zemanové, které prožila v Dolní Vltavici

Pralesní liga hasičů v Černé měla úspěch

Černopošumavský Sbor dobrovolných hasičů uspořádal v sobotu 17. září soutěž O putovní pohár starostky obce, ve které tentokrát soutěžilo celkem devět sedmičlenných družstev z pěti obcí Českokrumlovská.

Tato soutěž je též nazývána Pralesní liga, pojem, který je znám po celé republice a nejenom u hasičů. Ve skutečnosti je to neoficiální soutěž, kde se zábavnou formou ukáže zdatnost, přesnost, rychlost a technika, ale především je to zábavný program pro širší veřejnost.

Myslím, že právě tento účel byl splněn, počasí se dokonale vydařilo a přihlízející diváci odměňovali potleskem výkon každého družstva a spokojeni byli i soutěžící, i když se některým nezadařilo a po „úvodu“ byli notně zmáčeni.

Každé družstvo soutěžilo dvakrát a ve výsledku se počítal nejlepší čas, který činil 40 vteřin u žen z obce Chmelná a za 43 vteřin zvládlo svůj úkol družstvo mužů rovněž z Chmelné.

Úkolem každého družstva bylo v co nejrychlejší době dostat vodu do koncovky a u mužů ještě shodit z podstavce tři sudy. Letos však byl tento úkol ještě ztížen o nutnost hned na startu vypít, respektive vysát, sedmi hadičkami dva litry piva, u děvčat z Chmelné, kde soutěžily ještě nezletilé, se podávala kofola.

Celkem tedy soutěžila čtyři družstva žen, vedle Černé a Chmelné ještě Loučovice a Přední Výtoň, a také pět družstev mužů Chmelná, Hořice, dvě družstva z Přední Výtoně a Černá v Pošumaví.

Starostka obce Irena Pekárková, která všechny soutěžící na začátku přivítala, předala pak spolu s velitelem Mariánem Szalajem odměny podle konečného umístění.

Družstva z Křemežské kotliny si odvezla putovní pohár a ceny za první místo, o druhé místo mezi muži z Přední Výtoně B a Hořicemi se rozhodovalo opět společným „vysáním“ dvojitupláku piva, kde rychlejší byli muži z Přední Výtoně. Dámské stříbrné a bronzové odměny si odvezla družstva z Přední Výtoně a Loučovic. Družstva Černé v Pošumaví, jako správný hostitel, „nechala“ všechny hosty vyhrát a v Pralesní lize zůstala na chvostu.

Po skončení soutěže pokračovala volná zábava, kterou vyplnila svým vystoupením skupina dvou žen Duo Návraty Prachatice, která se prezentuje hity od 30. let po současnost.

Českokrumlovský deník: 21. Září 2011

Kostel – dům Boží a naše kulturní dědictví

Téměř v každé vesnici dnes najdeme kostel nebo alespoň kapličku, stavbu, která je pro obec dominantní, je většinou v jejím centru a poměrně zdaleka viditelná.

Je to především místo pro shromažďování věřících, dům bohoslužeb a motliteb jednotlivců, které naši předkové považovali pro svůj život za velmi důležité. Proto také stavby umělecky ztvárnili a zanechali nám je pro inspiraci, hledání smyslu života a jeho hodnot. Proto patří kostel k našemu kulturnímu dědictví, je to pamětihodnost, kterou je třeba ochraňovat.

Přestože se většina naší populace v současnosti prezentuje jako ateistická, při pohledu na kostel a pobyt v jeho vnitřním prostoru, téměř každý přítomný, kromě obdivu k architektuře stavby, cítí určitou posvátnost těchto míst. Zde může v tichu pobývat a přemýšlet o důležitých věcech svého života a podívat se na svět kolem nás trochu z nadhledu.

Obec Černá v Pošumaví má historicky svůj kostel teprve až od roku 1787. Do té doby využívali obyvatelé farní kostel v Hořicích na Šumavě. V založené lokálii, nařízením císaře Josefa II., byla nejdříve postavena dřevěná kaple a teprve v roce 1799 byla započata stavba kamenného kostela. Stavební práce probíhaly velmi rychle, takže již 17. listopadu 1799 byl kostel vysvěcen rychnovským vikářem Karlem Holzingerem ke cti Neposkvrněného početí Panny Marie. Hlavní oltář byl zasvěcen rovněž Panně Marii, zhotovil ho Antonín Wittmann z Rožmitálu se svým synem Karlem. Příštím rokem pak byly ze Sepekova u Milevska dovezeny zvony a dokončeny poslední úpravy včetně stavby kostelní věže.

V době svého založení byla lokálie v Černé součástí vikariátu Rychnůvek a od roku 1858 vikariátu Horní Planá, k 12. březnu 1858 pak byla povýšena na faru.

Na počátku dvacátého století začaly opravy kostela, byl zvětšen a přestavěn v pseudorománském stylu. Kostelní věž byla zrenovována a byly pořízeny boční oltáře, kazatelna, lavice a varhany. Na hlavní oltář byla umístěna replika zázračného obrazu Panny Marie Immaculata z kostela sv. Alfonse v Římě. Po „kolaudaci“ byl 4. července 1904 kostel znovu vysvěcen děkanem Mathiasem Woneschem a hned druhý den po vysvěcení proběhlo v kostele biřmování, kterého se zúčastnilo 1937 biřmovanců z 28 farních obvodů.

V roce 1912 bylo v kostele namontováno elektrické osvětlení od firmy Siemens – Schuckert. V době první světové války byly vojenskou správou zabaveny zvony a až teprve v roce 1928 byly zakoupeny a nainstalovány nové z dílny Rudolfa Pernera z Českých Budějovic. Ale ani ty nevydržely a v roce 1941 byly vojenskou správou opět zkonfiskovány.

Další opravy kostela a rovněž i přílehlé fary probíhaly ve třicátých létech dvacátého století. Tehdy byla opravena kostelní střecha, na faru zaveden vodovod, opraven plot a některé další úpravy.

Kostel však neosiřel ani v době po roce 1945, přestože mu již nebyla věnována patřičná péče a postupně to bylo vidět i na vzhledu. V roce 1976 byla provedena svépomocná generální oprava kostela při které byla vyměněna krytina a celkově opravena fasáda. Jasně barvy opraveného kostela přispěly i k samotnému vzhledu obce Černá v Pošumaví. Tehdejší duchovní správce Michal Tkáč měl plné pochopení při provádění oprav kostela u věřících, kteří ochotně pomáhali finančně i aktivně.

V roce 1977 se prováděla celková oprava interiéru kostela včetně nové elektrické instalace. Byl pořízen nový oltář čelem k lidu a nová stabilní ambona. Provedlo se též vymalování celého vnitřku kostela. Dále bylo ještě provedeno zhotovení odvodňovacích žlabů kolem celého kostela a oprava fasády fary.

Po roce 1989 převzali iniciativu při opravě kostela rodáci z Černé a okolí, občané Rakouska a Německa. Během let 1998 až 2002 byla vyměněna střešní krytina chrámové lodi a kostel dostal novou fasádu.

Dne 20.6.2004 se konala oslava 100 let od prvního vysvěcení kostela, slavnostní mši sloužil generální vikář českobudějovické diecéze P.Jan Baxant.

Je dobře, že kostelu je stále věnována pozornost. Vždyť to není jen tak nějaká budova, ani jen orientační bod v krajině, je to naše kulturní památka, dědictví, které je nutno zachovat v plné kráse našim potomkům.

13.10.2011

Foto kostela v dnešní plné kráse a foto před opravou

Interiér kostela v současnosti a v roce 1976

Malšínsko, zapomenutý kraj?

V době, kdy jsem byl ještě zapojen v pracovním procesu a podle současné terminologie byl součástí managementu podniku, charakter mé profese agronoma mi především prikazoval, ale současně i dovoľoval poznat nejen potřebné technologické postupy pěstování rostlin, ale i krásy a půvaby zejména šumavské krajiny a přírody.

Ponechám - li stranou charakter, rozličnost a odlišnost tehdejšího zemědělství, kde zejména dennodenní komunikace s lidmi byla součástí práce nejen agronoma, pak především půvaby naší krajiny mě dokázaly vždy nadchnout.

Poznal jsem za celou tu dobu oblast prakticky od Rožmberka až po Novou Pec, všude se vždy našla krásná zákoutí přírody, přírodní scenérie a různé překrásné výhledy.

Dá se říci, že Lipenská přehrada a její krásy v každém ročním období mi nakonec učarovaly tak, že jsem zde „zakotvil“ pracovní i osobně. Žiji v Černé v Pošumaví a sleduji proměny této obce již několik desítek let, zemědělství z obce prakticky vymizelo, ale její vzhled se podstatně mění rok od roku. Ovšem to se dá říci o všech obcích celé lipenské oblasti, která je, díky přehradě, atraktivním místem pro řadu turistů a návštěvníků.

Z tohoto hlediska se pak jeví některé obce dále od lipenské přehrady jako neatraktivní. To by byl ovšem hrubý omyl, o čemž každého hravě přesvědčí návštěva deset kilometrů od Frymburka vzdálené obce Malšína. Vydáme-li se z Frymburka silnicí na Malšín, musíme každopádně zastavit na Hodslavi a nenechat si ujít ten překrásný výhled na vyrovnávací nádrž ve Vyšším Brodě a celé to nádherné panorama.

Zakrátko pak přijedeme do Malšína, ještě po cestě spatříme krásný malšínský kostelíček, zasvěcený Srdci Ježíšovu, a když pak se od něj zahledíme do dále, máme před sebou výhled, který je, nejen v literatuře, uváděn jako jeden z nejhezčích a možná i nejkrásnějších panoramat v celém okolí.

O samotném Malšíně je první zmínka v roce 1339 a je známo, že již tehdy procházela tímto místem obchodní stezka z Rakouska do Krumlova a že tedy osídleno muselo být již dříve. Původně byla osada poddanskou vesnicí Rožmberků a od 17. století patřila klášteru ve Vyšším Brodě.

Na místě zmíněného kostela stála původně raně gotická kaple zasvěcená sv. Markétě, v 15. století k ní byl přistavěn gotický kostel s věží, později se částečně projevilo i baroko a některá zařízení i v novogotickém stylu.

Legenda však praví, že na místě kostela postavil krásný hrad Vok z Rožmberka, který jej však neužíval a prodal hraběti Thurmbergovi. Od nepaměti se pak vyvýšenému kopci říkalo a stále říká Tumberg. Zde pak byla v roce 1856 postavena poutní kaple Panny Marie Pomocné.

Poloha Tumbergu byla skutečně strategická, neboť, jak uvádí František Schusser, který cituje Jiřího Andresku, byla cesta z Lince přes Vyšší Brod a Tumberg využívána již v dobách římských.

V údolí pod „Tumbergem“ leží Ostrov, který dnes patří pod obec Malšín, ale dlouho tomu tak nebývalo. A to je další zajímavost, pokud se týká Malšína. Ostrov totiž prý býval městečkem, které mělo svou radnici i kostelík s věží. Jeho vznik se uvádí od roku 1372 a od nepaměti pak spolu Malšín a Ostrov soutěžily o to, kde bude rychta, obecní úřad a ostatní instituce. Dodnes je určitou raritou fakt, že obec Malšín nemá vlastní katastrální území a patří pod Ostrov.

Celou oblast Malšínska podrobně popsal a zdokumentoval loučovický historik, dnes již zesnulý, František Schusser, rovněž Roman Podhola přispěl k poznání historie tohoto kraje.

Na internetu jsem našel i stránku s názvem Malšínsko zapomenutý kraj u Lipna. Není to přesně vystiženo, navštívíme-li Malšínsko, nemůžeme zapomenout. Vezměme jen názvy osad a samot: Horní Dlouhá, Dolní Dlouhá, Horní Okolí, Větrná, Všímary, Běleň, Šafléřov, Chvalín, Vojtín, Boršov, Lhotka, Branná. Co místo, to krásný kousek krajiny lahodící oku návštěvníka. Samozřejmě, že davu turistů sem proudit nebudou, což je zase pro přírodu jenom dobře, ale ten nádherný pocit, to uklidnění, prostě ideální místo pro relaxaci duše i těla.

4.11.2011

Pohled na vrch nad Malšínem s kostelíkem a kaple Thumberg

Pohled do malšínské krajiny z Bolech a z Horní Dlouhé

Panoramatický pohled z Hodslavi –ranní zamlžená krajina

Olšov: dříve rozlehlý statek, dnes ráj turistů

Při putování po známých i neznámých místech naší oblasti jsem se tentokrát vypravil těsně na hranice katastru obce Černá v Pošumaví s městem Horní Planá. Na konci tzv. malého Lipna najdeme osamělé stavení, dříve rozlehlý zemědělský statek Olšov. Hranice obou katastrů víceméně kopírují trať z Hůrky, kde je železniční stanice Černá v Pošumaví, až ke stanici Žlábek, a vede zde železniční spojení České Budějovice Volary.

Tato samota je součástí bývalé vesnice Žlábek, dnes patří k části města Horní Planá. Žlábek, německy Riendles, je písemně uváděn v roce 1445. Samotný dvůr Olšov (Olschhof) je připomínán teprve v roce 1536 a podle daňového a desátkového registru rožmberského důchodkového úřadu v Krumlově z roku 1513, patřil k rychtě Mokrý stejně jako Černá.

Dvůr Olšov je typické stavení, jakých bylo většina nejen ve Žlábkě, ale i na jiných místech Šumavy, kde v průčelí napříč byl trakt obytných budov, které byly většinou jednoposchodové s průjezdy, po obou stranách byly hospodářské budovy a celý dvůr vzadu uzavírala stodola. Je to typ německého nebo hornorakouského domu, z čehož vidíme, že obec, která byla původně slovanská, byla později slabě obydlená, posléze nově kolonizována a obnovena německým obyvatelstvem.

Historií Olšova jsem se podrobně neprobíral, jistě existují určité záznamy, takže snad jen útržkovitě: Pivovar v Černé vyrobil v roce 1603 celkem 2160 sudů pšeničného piva a přitom vyrobená ředina, zvaná patoky, byla použita pro čeled' v Olšovském dvoře. Rovněž pro pivovar byly u Olšova založeny vlastní chmelnice, které však byly koncem roku 1788 opuštěny.

Jedním ze zajímavých a zvláštních povolání na Šumavě bylo kolomaznictví. Jak uvádí Ing. Ivo Vicensa, vyráběly kolomaz již od 17. století pod Jeleními vrchy rodiny Stiny a Schlapschi. V roce 1848 se na polesí Želnavá vyrábělo v dílně 36 vídeňských věder kolomazi, čili asi 2000 litrů, přičemž největšími odběrateli byl pivovar v Černé a knížecí Schwarzenberský dvůr v Olšově. K tomu možno podotknout, že potomci rodiny Stiny žijí dodnes v osadě Olšina a s panem Janem Stiny se sám osobně znám.

V roce 1930 se uvádí v obci Žlábek celkem 21 domů a 206 obyvatel, Olšovský dvůr má popisné číslo 1 a jeho majiteli v roce 1945 byli Maria a Hawel Hermann.

Dvůr Olšov patřil spolu se dvorem Jestřábí a Valtrov ke knížecím poplužním dvorům, patřily pod stejnou správu jako pivovar, který do roku 1893 podléhal administrativnímu vedení ředitelství dolů a do roku 1928 ředitelství panství v Krumlově.

Olšovský dvůr měl rozlohu 100 ha a stejně tak jako další dva dvory ho řídil jeden správce. V roce 1926 byly všechny poplužní dvory československým pozemkovým úřadem vyvlastněny, vznikly tzv. zbytkové statky, které byly jako celek přiděleny českému poštovnímu družstvu, jehož družstevníci bydleli v obcích Křemže a Krásetín.

V poválečném období pak postupně se vznikem Státního statku v Černé na Šumavě byl jeho součástí i Olšov, samostatně hospodařící jako oddělení, posléze byl sloučen s oddělením Bližná. V zápisech té doby, koncem padesátých a začátkem šedesátých let, kdy se na jednáních MNV hodnotilo hospodaření statku, bylo špatné hospodaření na Bližné přisuzováno problémům a nedostatkům na Olšově.

Delimitace v dalším období probíhaly i u obcí a osada Žlábek přešla od 12. června 1960 z obce Hodňov do obce Černá v Pošumaví, ovšem již za čtyři roky byl Žlábek opět přičleněn k Horní Plané.

Zemědělské hospodaření na Olšově skončilo v období po roce 1989 a v současné době jsou zde jen ruiny bývalého, po většinu desetiletí i úspěšného zemědělského objektu.

Olšov je velmi výhodné a vyhledávané místo nejen pro rybáře, cykloturistiku i turistiku všeobecně, houbaření a výlety do okolí.

Olšov je ovšem od 18. prosince 2009 i nově vyhlášená přírodní rezervace o výměře 50,75 ha v nadmořské výšce 725 metrů v katastrálním území Černá v Pošumaví. Zde už není míněn pouze Olšovský dvůr, ale celá soustava močálů a přechodně zaplavovaných luk a zde se vyskytující společenstva rostlin a živočichů, včetně zvláště chráněných.

Do popsané oblasti se lze dostat jednak výše uvedeným vlakovým spojením a rovněž po silnici z Mokré ve směru k chatové osadě U Baštýře, odkud je i přístup k historické památce Josefova dědičná štola. V místě, kde končí malé Lipno, přejedeme přes trať a jsme na místě dnešního putování.

12.11.2011

Historický pohled na Žlábek, kde v pozadí je vidět dvůr Olšov

Panoramatický snímek současného Olšova

Z Mokré i Olšiny směrem na Ořechovku

Ve svém posledním článku jsem poněkud přiblížil dvůr Olšov, který patří pod bývalou osadu Žlábek, dnes součást města Horní Planá.

Zůstaneme tedy ještě v této oblasti, posuneme se však o kousek severněji, kde se mezi lesy nachází několik samot, které tvořily původní osadu Ořechovka. Nacházíme se v nejsevernější části katastru obce Černá v Pošumaví, kde se stýkají hranice jak s městem Horní Planá, tak i s obcí Hořice na Šumavě.

Jestliže turista, který navštíví tato místa, přijíždí vlakem od Českého Krumlova, nepojede již na zastávku Žlábek jako v případě Olšova, ale vystoupí o jednu stanici dříve, na zastávce Hodňov.

Zde se mu nejprve naskytne nádherný pohled na nejvýše položený rybník v Čechách, Olšina, dříve nazývaný Hodňovský, který leží v nadmořské výšce 731 metrů nad mořem, jeho rozloha je 138 hektarů a maximální hloubka šest metrů. Jelikož rybník leží již ve Vojenském výcvikovém prostoru Boletice, je nutno dodržovat ta nejzákladnější opatření stanovená daným režimem.

Náš turista má ovšem původně zájem dostat se do prostorů Ořechovky, a tak vyrazí ze zastávky Hodňov opačným směrem po cestě k rozlehlému lesu. Asi tak po jednom kilometru mírně stoupající lesní cesty dorazí na otevřené prostranství, kde se nachází cíl jeho cesty. Z pravé strany louka s nejvyšším vrcholem Suchý vrch, v nadmořské výšce 840 metrů, z levé strany rovněž louka a těsně za ní Mýtský les a hranice katastru obce Hořice na Šumavě. Mezi loukami, podél původní cesty, najdeme dnes z pěti původních domů v zachovalém stavu pouze tři, upravené jako rekreační chalupy.

Ořechovka, německy Nußdorf, se poprvé připomíná v matrikách v roce 1845, přestože podle záznamů patřila již před rokem 1787 až 1788, stejně tak jako Žlábek, ale i Mokrá, Muckov a další, pod faru Hořice na Šumavě. Později patřili obyvatelé Ořechovky k farnosti a škole Hodňov a cítili se více příslušní k bližší Olšině, než vzdálenějšímu Žlábkou.

Dlouhá léta patřila Ořechovka právě pod Žlábek. Uvádí se, že příčinou bylo zřejmě to, že to byla hornická osada a byla tak více spojena s nedalekým Lužním závodem tuhových dolů. Dnes však Ořechovka katastrálně patří pod Černou v Pošumaví.

Všech pět domů na Ořechovce bylo postaveno v jedné řadě, s popisnými čísly 10 až 14, což nám říká, že byly postaveny zhruba ve stejné době. Vedle cesty, přibližně ve středu původní osady, stojí dodnes křížek s letopočtem 1878, opodál najdeme ještě část rozvalin z bývalých stavení.

Majitelé kromě zemědělství provozovali různá povolání, uvádí se tesař, kameník, kovář a podobně.

Kolem osady se nacházelo mnoho lískových keřů, což se pak odrazilo v pojmenování osady Nußdorf, Ořechovka.

Stejnou trasou, kterou podnikl náš bezejmenný turista, se občas organizují i hromadné turistické výpravy, všichni pak mohou z Ořechovky pokračovat dále lesní cestou až se dostanou do osady Mokrá, kde je zastávka autobusu. Mohou ovšem, ještě před příchodem do Mokré, odbočit vpravo a po cestě mezi chatami a po hrázi konce malého Lipna dojít k železniční zastávce Žlábek. Své putování, obohacené o další poznání a zážitky, tak mohou ukončit odjezdem vlakem.

19. Listopad 2011

Z Mokré tentokrát na Hubenov

Do třetice všeho..., však to znáte. Dvakrát byla Mokrá východiskem k mým článkům o Olšovu a Ořechovce, potřetí to vezmu opačným směrem a přiblížíme si dnes již neznámou osadu Hubenov. Vyjdeme-li z Mokré jihovýchodním směrem po poměrně slušné, zpevněné cestě, dojdeme asi tak po jednom a půl kilometru k nově zrekonstruované kapličce, dílo to černopošumavských hasičů.

Dále již cesta nevede, avšak dlouhá léta to byla hlavní úvozová spojnice mezi Mokrou a Muckovem. Zde, několik desítek metrů nad kapličkou, se rozkládala vesnice Hubenov, německy Hubene, podle údajů založená v roce 1375. Ves ležela v nadmořské výšce 800 metrů nad mořem, nejvyšší bod katastru byl však opodál(a dosud je) a dosahoval 856 m. n. m.

O Hubenově moc údajů neexistuje. Víme jen, že po celou dobu byl vlastně součástí obce Mokrá, v roce 1910 statistiky uvádí celkem 78 obyvatel v devíti domech a v roce 1921 klesl počet obyvatel v uvedených domech na šestašedesát.

Hubenov byl samozřejmě obydlen německy mluvícím obyvatelstvem a z nařízení o odsunu Němců po druhé světové válce lze vyčíst, že domů bylo celkem dvanáct, s popisnými čísly od jedné do dvanácti, a že v období od 3. března do 26. října 1946 bylo odsunuto celkem 60 obyvatel.

Po odsunu nastává vlna nového osídlení a do Hubenova přichází noví obyvatelé a začínají hospodařit. Tak například pamětník Vincenc Pocklan, dlouhá léta žijící a pracující na Mokré, se nastěhoval s rodiči na usedlost č. p. 4, která byla jako první zezdola a tvořila začátek vesnice. Hned nad nimi byl dům č. p. 3, vpravo na stráni č. p. 2, pod úvozem č. p. 7 a tak dále. Pozemky byly rozloženy vlevo i vpravo a stejně tak i nahoře až ke Slavkovicím. Sedláci obdělávali pole s koňmi, Pocklanovi měli voly a všichni sedláci byli většinou soběstační. Každý sedlák měl svou zahradu, kde se dařilo ovocným stromům.

V Hubenově tehdy nic nebylo, a tak, pokud potřebovali čas od času něco koupit, zašli do Mokré. Zpočátku ani netoužili po nějakém vyžití (například hospoda), bylo plno práce kolem dobytka, což byla i pravidelná denní náplň dětí, školáků. Na Hubenově nebyla zavedena elektřina, svítilo se petrolejkami, a tak nejdůležitější věcí, která byla potřeba koupit, byl petrolej.

Statky byly rozsáhlé, takže v jednom bydleli většinou dvě rodiny, což platilo i v době, kdy byly ještě osídleny německým obyvatelstvem. Hlavní cesta vedla na Muckov a spojení bylo rovněž se Slavkovicemi a dále do Černé, ale poměrně špatnou cestou. Do Černé se chodilo pravidelně především do kostela.

Vedle toho, že v Hubenově nebyla prodejna ani hospoda a především v zimě byli obyvatelé prakticky úplně odříznuti od světa, měli postupně stále snahu dostat se pryč, především nejdříve do Mokré. To zesílilo zejména v době, kdy v Mokré vzniklo Jednotné zemědělské družstvo a sedláci byli postupně nuceni do družstva vstoupit. Se ztrátou polí a dobytka byla snaha z Hubenova odejít ještě silnější. Postupně však ani družstvo nemělo zájem na hubenovských statcích hospodařit, a tak vše směřovalo k likvidaci a zániku.

K demolici celého Hubenova došlo pak od roku 1956, kdy už nebyly statky obsazené a ještě to vlastně určovaly i dané směrnice vlády a KSČ. Podle Vincence Pocklana bourali Hubenov pražští policajti, což souhlasí s tehdejšími danými nařízeními, že závěrečnou fázi demoliční akce v letech 1959 až 1960 budou organizovat výhradně orgány ministerstva vnitra a provádět jejich příslušníci.

Hubenov, to jsou dnes pouze pastviny, ale i oku lahodící lesy, vysazené větrolamy, solitérní jehličnany a na začátku hezké a klidné posezení u renovované kapličky. Pěšky je možno dále pokračovat na Muckov, navštívit Muckovské vápencové lomy, které jsou nedaleko. Vlevo od kapličky je možno přejít po pastvině směrem na vrchol, kde vede asfaltová silnička z Muckova na Hořice na Šumavě a zde se pokochat nádherným pohledem na celé okolí.

28. Listopad 2011

Až do roku 2007 stála kaplička na Hubenově bez povšimnutí, pak se do ní pustili místní hasiči

Kapličku opravili a tak vznikl další krásný kousek naší přírody

Každý, kdo se do těchto končin na svých pochůzkách dostane, má zde možnost příjemného odpočinku – i v době podzimních sychravých dní

Krátký pohled na vnitropodnikovou dopravu knížecích grafitových dolů Černá - Hůrka

Před nedávnem, přesněji 19. listopadu, jsme mohli vidět v Českém Krumlově historický parní vlak Josef Seidel, který vyjel z Českých Budějovic u příležitosti 120. výročí otevření tratě České Budějovice Kájov. Příští rok 3. července si budeme totéž výročí připomínat otevřením druhé části této tratě, a to z Kájova do Želnavy. Zprovozněním celé této trati se tehdy otevřela návštěvníkům krásná šumavská příroda a její bohatství.

Zvláště slavnostně přivítal 3. července 1892 v tehdejší stanici Schwarzbach Stuben otevření a zprovozněním trati ředitel schwarzenberských grafitových dolů, které se rozprostíraly na levé straně dráhy v katastru obce Černá a právě v tomto období patřily k nejslavnějším na světě. Vždyť tuha se tehdy vyvážela zejména do Anglie a Porýní a pochopitelně po postavení železnice přešla doprava tuhy na koleje.

Vliv provozu lokální dráhy na další vývoj tuhových závodů byl velice významný a znamenal nástup ke světové dopravní síti, čímž podstatně zvýšil a upevnil mocenské postavení knížecích tuhových dolů.

Tuhové závody však měly již tehdy vybudovanou vnitropodnikovou dopravu, nejenom kvůli grafitu, ale též k dopravě rašeliny, která byla velmi významnou topnou surovinou, postupně spojení fungovalo i mezi doprovodnými závody, jako byla cihelna, pila na dřevo, sudárna na výrobu sudů a další. Byla to však v počátcích železnice koněspřežná, kde dopravu obstarávali vedle koní i volská spřežení, postupně však rostoucím nárokům již nemohla postačovat.

V kronikách obcí Černá a Hůrka je o podnikové železnici dostatek informací, z nichž si můžeme udělat obrázek o tom, jak výstavba postupovala a jaký účel pro celý provoz tuhových dolů plnila. V letech 1894 až 1895 byla přebudována na úzkokolejnou železnici, jejíž první část v délce 684 metrů spojila hlavní závod s před dvěma roky vybudovanou tratí Kájov - Želnavo a její železniční stanicí.

Druhá část byla dlouhá 2296 metrů a spojovala ostatní závody v oblasti od Hůrky k Mokré.

Třetí část vnitropodnikové železnice měřila 5795 metrů a byla vystavěna jako nová, neměla koněspřežného předchůdce, vedla údolím Olšiny k Vltavě, směrem k Dolní Vltavici, dále k Stögenwaldu (Pestřice) a končila u nově otevřeného, dvousektařového rašeliniště, v blízkosti Fleissheimu (Horní Borková).

Po stopách dnes již neexistující úzkokolejné železnice se vydal PhDr. Jiří Dvořák z Historického ústavu Filozofické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, z jehož zpracovaných materiálů jsem rovněž čerpal údaje uvedené v tomto článku.

Jak Dvořák uvádí, hned od počátku v roce 1894 jezdila na úzkokolejce dvouosá lokomotiva zvaná Krausovka, k níž v roce 1899 přibyla ještě druhá lokomotiva stejného typu. Na železnici jezdilo celkem pět typů vozů, a to s dřevěným rámem na přepravu sudů, dva vozy s železným rámem pro dopravu rašeliny, přepravní vůz na surový grafit a vůz s točnou na přepravu dřeva. Celkem se uvádí, že v roce 1902 bylo v provozu 162 vozů, k nimž v roce 1922 přibýlo ještě dalších 92 vozů se železným rámem a dřevěnou nástavbou.

Pro provoz železnice bylo však potřeba postavit a udržovat mosty. PhDr. Dvořák uvádí, že na druhé části železnice byl postaven asi 11 metrů dlouhý most přes údolí Olšinského potoka. Na třetí části byly tři dřevěné mosty, první ze dvou polí přes koryto Olšiny pod dvorem na Jestřábí, druhý byl ze třech polí, překlenul rašeliniště v inundačním pásmu Vltavy, a konečně třetí most, který přemostil koryto Vltavy, byl složený z 22 polí a jeho délka byla 225,4 metru. Tento most stál u obce Radslav, kterou spojoval s obcí Dolní Borková a byl

nejdelším svého druhu v tehdejší našem státě. Bohužel byl velmi často vyřazen z provozu, neboť býval postižen vysokou vodou z jarního tání, pohybem ker anebo záplavami. Musel se proto neustále opravovat, v roce 1908 musel být víceméně znovu postaven, v roce 1935 byl i poškozen požárem a i když byl znovuobnoven, tak od roku 1940 již po něm nesměly lokomotivy jezdit, sloužil jen k procházení místních obyvatel. Posléze byla odebrána obě konečná pole mostu a nakonec byl ponechán svému osudu.

Tolik jen krátká vzpomínka na úzkokolejnou železnici schwarzenberských tuhových dolů a s ní spojené mosty, dokonalé technické dílo, které zcela zaniklo a které by dnes plným právem patřilo k důležitým technickým památkám.

8. prosince 2011

Spojení s šachtou Josef

Využití železnice pro všechny potřebné účely

Rok 2012

Vzpomínka na kronikáře Bližné Johanna Jungbauera

Skončil rok 2011 a pro každého kronikáře nyní nastává období „žní“. V příštích měsících musí zpracovat veškeré události, které během uplynulého roku pravidelně sledoval, aby budoucím pokolením byl poskytnut jakýsi obraz našeho současného žití. Přesně tak, jak to dělali již po staletí naši předchůdci, abychom my mohli zase čerpat z jejich kronikářských záznamů.

V obci Černá v Pošumaví se zachovaly pouze dvě staré předválečné kroniky psané samozřejmě německými kronikáři, a to Kronika obce Černá (Schwarzbach) a Kronika obce Bližná (Eggetschlag).

V tomto článku bych věnoval pozornost Kronice obce Bližná, respektive jejímu kronikáři Johannu Jungbauerovi, který ji začal psát přesně před devadesáti lety, tedy od 1. ledna 1922. Jako obecní radní vyhověl požadavku obecního zastupitelstva a ujmul se psaní kroniky, kterou v obci založili na základě vládního nařízení z 9. června 1921. Ovšem jak sám uvádí, pro přemíru práce na Obecním úřadě, mohl započít se svými zápisy až v roce 1925. V té době již věděl, že první revize obecních kronik na okrese Horní Planá se uskuteční v roce 1927, a tak ony zbývající dva roky byl pod velkým tlakem.

Revizi tehdy prováděl ředitel hornoplánské měšťanské školy a současně kronikář městyse Horní Planá Franz Fischer v zastoupení nepřítomného okresního školního inspektora Emila Benatzkyho. Nakonec se mu podařilo dát dohromady dostupné materiály o historii Bližné a při revizi vše dopadlo dobře.

Johann Jungbauer přitom ocenil pomoc právě při získávání historických dat, kterou mu poskytl Josef Reif (mimořadně rodák z Jam u Muckova), šéfredaktor, a s ním i Anton Schacherl, oba z českobudějovického nakladatelství Moldavia.

Kronikář Johann Jungbauer se narodil 9. června 1901 ve Vídni, po skončení školní docházky nastoupil k firmě Siemens & Schucker do učení v oboru elektromechanik. V roce 1918 se se svými rodiči přestěhovali právě do Bližné, kde převzali dědictví po jeho zemřelém dědečkovi v č. p. 20.

Jeho otec Johann byl totiž synem bývalého majitele usedlosti č. p. 5 v Bližné Josefa Jungbauera a jeho ženy Theresie, kteří si v Bližné v roce 1903 postavili usedlost č. p. 20. Matka našeho kronikáře, dívčím jménem Bartlová, pocházela zase ze sousední obce Radslav z č. p. 4.

Předmět dědictví, zmiňovaný dům č. p. 20 byl současně i hostincem a po smrti Josefa a Theresie Jungbauerových v roce 1918 je převzal právě Johann Jungbauer se ženou Karoline, rodiče zde popisovaného budoucího kronikáře. Ti v roce 1925 přistavěli k domu poschodí a po dvou letech předali majetek svému synovi Johannovi (kronikáři) a jeho manželce Marii. Tomuto domu s hostincem se také odjakživa říkalo „U starého Feichtla“, neboť ten dům postavil majitel domu č. p. 5 Feichtl.

Kronikář Johann Jungbauer pak postupně doplňoval do kroniky řadu historických dat a kronikářskou práci vykonával až do roku 1940, kde zápisy bez udání důvodů končí. Originál kroniky je psán německy kurentem a čítá celkem 252 popsaných stran. V roce 1994 kroniku

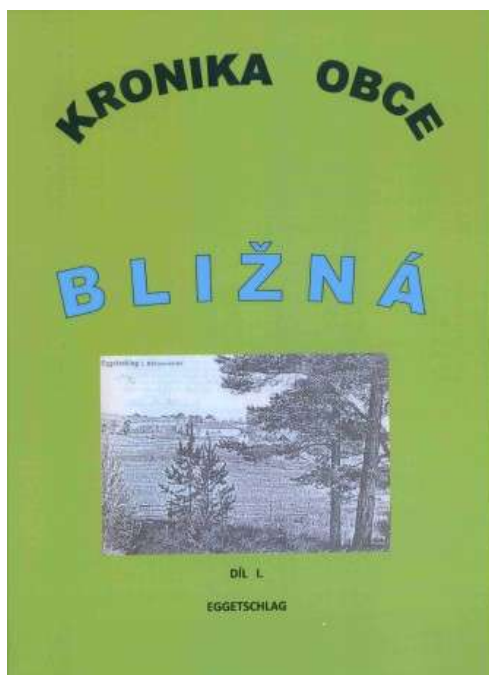
přeložil z němčiny a přepsal Stanislav Jagr, do elektronické podoby jsem ji pak uvedl v roce 2006.

Každá kronika má svou vypovídací hodnotu, proto je pro mě bliženská kronika zdrojem stálých poznatků a poučení.

5. ledna 2012

Kronikář Johann Jungbauer

Obálka přeepsané kroniky obce Bližná

Abecední pohled na loňský život v Černé v Pošumaví

Každým rokem v obci probíhá řada různých akcí, někdy je jich více, jindy méně, často si ani neuvědomujeme, že se někde něco uskutečnilo. Pokusil jsem se prakticky jenom část z nich vybrat a abecedně seřadit. A hned začáteční písmena nás vedou až ke konci roku.

Adventní období začalo slavnostním rozsvícením vánočního stromu, přes setkání se seniory a několika koncerty v kostele i v obřadní síni, až po půlnoční mši.

Skautská družina **Berušky** již po několik let dováží a po domácnostech roznáší Betlémské světlo, během adventního období se konají pravidelné bohoslužby, probíhá však i řada dalších **církevních akcí**, například se konala poutní slavnost a mše svatá s udělením novokněžského požehnání.

Čápi a Černá k sobě neodmyslitelně patří a rovněž v tomto roce tomu nebylo jinak. Naši zástupci se zúčastnili v **Černotíně** již desátého ročníku **Hry barevných** a samozřejmě nechyběly každoroční reje čarodějnic. Proběhly oslavy **Dětského dne** a na podzim **Drakiáda**, do mateřské školky přiletěla hodná čarodějnice **Evelýna**, která děti učila rozdílu mezi dobrým a špatným skutkem.

Muži **fotbalisté** se probojovali z okresní soutěže do okresního přeboru a bývalá **fara**, která je již majetkem obce se pomalu začíná rekonstruovat.

Grafit, který přinášel obci slávu, se již netěží a v **Hasičárně**, což je jakási zastřešená pergola, se konají během roku mnohé, nejenom hasičské akce. Ve školce děti prožily v červnu pravý indiánský den a do základní školy přibyla **interaktivní tabule**.

Již prakticky 40 let vyvíjí bohatou činnost oddíl **jachtingu**, kde se opět uskutečnila řada závodů. O nich, ale současně i o veškerém dění v obci, se vedou záznamy v **kronice obce**, která měla v podzimním období svou výstavu.

Léto v Černé v Pošumaví, jehož součástí je stále více oblíbený **Lipnofest**, přináší velmi rozsáhlý soubor kulturních a zábavných pořadů během celého léta.

Tradiční stavění a po měsíci kácení **májky**, **masopustní zábavy**, **maškarní karneval** anebo **Mikuláš**, to vše již získalo v obci svůj pravidelný ráz.

Během roku probíhala i soutěž o **nejhezčí květinové okno** a samozřejmě jednodenní **Oslavy obce** s bohatým programem pod pivním stanem.

Plavecké závody, pod pořadatelstvím Vodní záchranné služby, se uskutečnily za účasti účastníků mistrovství světa v Dolní Vltavici. V červnu se také konaly **rybářské závody**, jak pro dospělé, tak i pro mládež a setkaly se s úspěchem.

Po mnoha letech se v obřadní síni konal **svatební obřad**, a tak si **starostka** Irena Pekárková vychutnala tento pocit jako první v porevoluční době. Mnoho akcí, které zdaleka nelze vyjmenovat, pořádá a zajišťuje **SPOZ**, řadu dalších organizují ve **škole a školce**.

Obec Černá v Pošumaví je v současnosti především **turistickou obcí**, a tak je vlastně řada pořádaných programů určena i pro tento účel. **Úprava půdního prostoru** nad základní školou a její rekonstrukce na družinu je však již interní akce obce. Stejně tak jako pravidelné jarní a podzimní **vítání malých občánků**. Do podvědomí občanů již také plně vstoupila taneční skupina **Vrtule**, která se může pochlubit svými úspěchy i na mezinárodní scéně.

Své **webové stránky** má nejenom obec, ale od března samostatně i kronika obce. Rovněž i **Zpravodaj obce** změnil svou tvář i redakční radu a pravidelně měsíčně přináší občanům řadu informací. Třeba o tom, že je možno si prohlédnout v blízkosti hotelu Racek i malou **zoologickou zahradu**.

Toto je jen pár vybraných střípků z ročního koloběhu života v obci Černá v Pošumaví, a přestože se nejedná o žádné velké akce, přece jen je možno pozorovat neustálý ruch ve zdánlivě klidném venkovském prostředí.

9. Leden 2012

Ukázky z Běhu Harmonie

Z dálkových plaveckých závodů v Dolní Vltavici

Část z letní turistické sezony

Májka a čarodějnice

Ze slavností obce

Ze života novináře a spisovatele Josefa Reifa

Dovoluji si předložit čtenářům Deníku další historický článek z okruhu obce Černá v Pošumaví, tak jak je již delší dobu mým zvykem, přestože v tomto listě většinou převažují příspěvky zaměřené k současnosti.

V článku o kronikáři obce Bližná Johannu Jungbauerovi jsem citoval jeho slova o pomoci, kterou mu poskytl při sestavování historických dat v začátcích jeho kronikářské práce novinář a spisovatel Josef Reif.

Tento skutečně vitální člověk, ačkoliv nepocházel z Bližné, měl opravdu všestranné znalosti, které mohl předávat a také tak činil po celý svůj, bohužel krátký život.

Narodil se 27. července 1883 v obci Jámy, která neměla český název a při první zmínce o obci v roce 1530 se uváděl německý název Cholgrueben, což vlastně znamenalo Holzkohlgruben, tj. dřevěnouhelné doly. V místním nářečí se uváděl název Kulgriam.

Jámy dnes najdeme v prostoru mezi Muckovem a Pláničkou, tehdejší ves, ve které žilo koncem dvacátých let minulého století celkem třiatřicet německých obyvatel, příslušela k obci Plánička a farou k Černé. Dohromady pak měla Plánička, Jámy a Nová Lhota v té době celkem 220 obyvatel, z toho pouze jeden česky mluvící.

Josef Reif byl jediným synem Franze Reifa a jeho ženy Marie, rozené Krummauerové, narodil se v chalupě číslo popisné 2, kde se říkalo Langpalli. V archivu najdeme i záznam o jeho křtu tehdejším farářem v Černé Adalbertem Ptáčníkem i záznam o jeho sňatku s Marií Keferovou v Dolní Vltavici.

Už po vychození školy se jako selský syn zapojuje aktivně do rolnického hnutí, které bylo soustředěno kolem listu Dorfbote, česky Posel venkova. Každou neděli objížděl po celých Sudetech německy mluvící vesnice a propagoval selský stav pod heslem „Sedláci, buďte jednotni!“

V roce 1911 přednášel i v Černé o melioracích a regulaci Olšovského potoka. Na podkladě jeho přednášky pak založili v Černé Vodní sdružení.

V roce 1913 převzal Reif řízení výše uvedeného listu Dorfbote a posléze se stal i krajským důvěrníkem Svazu rolníků, který se v té době založil. Působil i v zemědělsko-lesnickém sdružení Böhmerwald Süd a v kuratoriu německých zemědělských škol budějovických.

Jako novinář se začal věnovat i vlastní literární práci, píše jakési rodinné povídky a o svém rodišti pak vydává v roce 1925 v nakladatelství Moldavia historickou monografii pod názvem Ein Stück Heimatgeschichte. V ní popisuje, jakým způsobem vznikla takzvaná „Šumavská rychta pláničská“, jaké území zaujímal a kdo stál v čele rychty. Dozvídáme se, že v revolučním roce 1848 nebyl rychtářem nikdo jiný, než jeho dědeček Josef Reif z Jam.

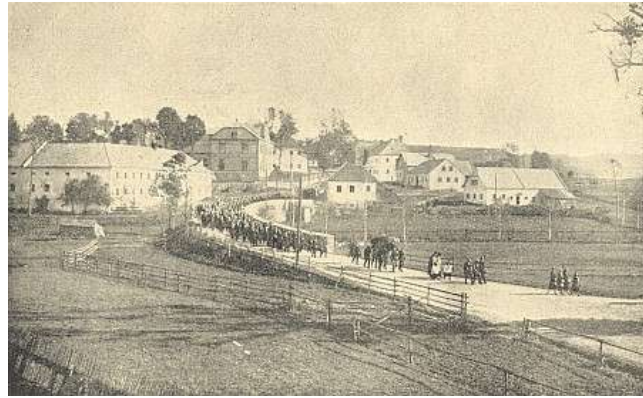
Název Šumavská rychta pláničská byl ovšem zaveden až v roce 1918, do té doby se užíval název jen Klein-Planles nebo jen Planles.

Tento čínorodý člověk, na kterého jako na rodáka vzpomínáme, zemřel v Českých Budějovicích v roce 1929. Jeho přání spočinout v rodné zemi mu jeho sousedé splnili a donesli rakev s jeho tělem hned čtyři dny po úmrtí na hřbitov do Černé v Pošumaví.

V roce 1957, kdy byl hřbitov v Černé zrušen, byly jeho ostatky spolu s dalšími zemřelými uloženy na pietním místě v parčíku před místní školou, kde stojí Boží muka s nápisem „Zde odpočívají zemřelí z farnosti Černá v Pošumaví pochovaní v letech 1767 až 1957“.

K čerpání těchto poznatků o jednom z našich rodáků jsem využil nejenom obecní kroniky, ale především články autorů Jihočeské vědecké knihovny na výborném webu Kohoutí kříž.

24. Leden 2012

Podobizna vlevo a pohřební průvod s ostatky Josefa Reifa v Černé v r. 1929

Uložení ostatků ze hřbitova – Boží muka a část rodného statku

Geburts-					Buch. 65			
Jahr, Monat und Tag	Name der Eaufernden	Name der Erdlings	Religion Katholik Evangelik Jehuda Christenheit	Geburts-Ort. Grafenau, Spatz, Kreis	Geburts- Zeit am 29. Juni 1878	Vater	Mutter	Patru
1878 29. Juni	J. W. Reif	Josef	Katholik	Grafenau, Spatz, Kreis	am 29. Juni 1878	Der sel. Johann, Charakter aus Pöchlitz (geb. 1818, gest. 1878); Der sel. Johann, Charakter aus Pöchlitz geb. 1818, gest. 1878.	Der sel. Johann, Charakter (geb. 1818, gest. 1878); Der sel. Johann, Charakter aus Pöchlitz geb. 1818, gest. 1878.	Der sel. Johann, Charakter aus Pöchlitz.
<p><i>Handwritten notes in cursive script, including names like 'Adalbert Ptáček' and dates.</i></p>								

Záznam o jeho narození v osadě Jámy a křtu ve farní obci Černé v Pošumaví (křtil ho tamní farář Adalbert Ptáček),

jejíž matrika uvádí i datum jeho sňatku s Marií Keferovou v Dolní Vltavici

Kohoutí kříž - Repro SOA v Třeboni - digitální archiv

Obecní knihovna v Černé v Pošumaví

První záznamy o knihovně v naší obci můžeme najít v roce 1950, kdy tehdy Veřejná obecní knihovna byla umístěna v budově Místního národního výboru a obsahovala celkem 376 svazků a 12 druhů časopisů.

V tomto roce bylo zaregistrováno dvacet čtenářů, kteří si vypůjčili 47 svazků převážně beletrie. Knihy tehdy zřejmě půjčoval některý pracovník MNV, jelikož pozdější knihovník Jan Hadraba, který odcházel do důchodu v roce 1982, obdržel podle záznamů vedle poděkování příslušných orgánů i věcný dar za 25 let ve funkci knihovníka. Z toho lze usuzovat, že nastoupil jako knihovník v roce 1957, čili před padesáti pěti lety.

V roce 1967 se prováděla adaptace místního pohostinství, kde se v patře vytvořilo tehdy politicky potřebné Agitační středisko a současně i prostory pro novou, nyní již Místní lidovou knihovnu.

O rok později, v roce 1968, zavedl MNV službu knihaře a Jan Hadraba začíná na půl úvazku vázat knihy a další potřebné materiály. Knihařství v Černé byla služba skutečně známá po okrese i kraji, dokonale využívaná organizacemi i jednotlivci (například diplomky). Jan Hadraba byl velmi vytížen i jako knihovník, neboť vedle Černé půjčoval knihy nejen v pobočkách na Bližné, Dolní Vltavici, Mokré a Muckově, ale pro MNV Horní Planá i v Hůrce a Hodňově.

Počet knih v knihovně se každým rokem zvětšuje, takže v roce 1976 je k dispozici 5 628 svazků a výpůjčky za rok přesahují pět tisíc kusů. MNV poskytuje knihovně každoročně finanční částku přes 9 000 korun československých.

V roce 1982, jak již bylo řečeno, odchází Jan Hadraba do důchodu, ale nadále však pracuje jako knihař. V dubnu téhož roku nastupuje nová knihovnice Marcela Novotná, která tedy tuto funkci vykonává již plných 30 let.

Knihovna je stále umístěna ve stejných prostorách, počet svazků se po provedené inventuře snížil na 5 087 kusů, čtenářů bylo evidováno 230.

V roce 1984 byl zaveden systém členských průkazů, knihovnu navštěvuje přibližně 30 až 40 čtenářů týdně a začíná se projevovat pokles zájmu mladých o beletrii.

V roce 1986 měla knihovna 164 stálých čtenářů a v knižním fondu bylo 5 998 svazků.

Poněkud nevyhovující prostory knihovny byly přece jenom v roce 1987 částečně zrekonstruovány, vestavěny nové regály, položeno nové linoleum a prostory vymalovány.

Ke konci roku 1990 měla knihovna celkem 6 475 svazků, bylo registrováno 115 čtenářů a zaevidováno 5 104 výpůjček. Počet čtenářů se stále snižuje, přestože knihovnice každoročně zajišťuje nákup kvalitních knižních titulů.

Knihovna přestala být v roce 2001 součástí Okresní knihovny a je samostatnou rozpočtovou organizací a zřizovatelem je Obecní úřad Černá. Stav knižního fondu celkem k 31. prosinci 2000 byl 7 348 knihovních jednotek.

Knihovna je v dalších letech přemístěna do přízemí nově vystavěného bytového domu č. p. 21 a k dispozici má celkem 194 běžných metrů polic. Veškerý knižní fond byl převeden na počítačovou databázi, každý titul musel dostat svůj kód, což znamenalo velkou pracovní zátěž po dobu kolem čtyř měsíců v tomto roce pro knihovnici a částečnou výpomoc.

Knihovna je též napojena na internet a slouží jako čítárna pro řadu návštěvníků.

Práce knihovnice nespočívá pouze v půjčování knih anebo péči a starost o knihy, ale postupně přináší mnoho dalších akcí ve spojení s informovaností nejen čtenářů, ale i všech dalších návštěvníků, kteří do knihovny přichází. Mohou zde využít nejen tři internetová

zařízení, ale mnoho časopisů a periodik a shlédnout konané výstavy. Rovněž se tady koná mnoho akcí pro děti z místní základní školy, v poslední době oblíbené Česko čte dětem.

2.února 2012

Dlouholetý knihovník a knihař Jan Hadraba

Současná knihovnice Marcela Novotná již počtem let ve funkci svého předchůdce překonala
Na druhém obrázku při spolupráci s místní školou v akci Den školy v knihovně

Fenomenální prášek

Ve svém dnešním článku nehodlám vybočovat z řady toho, co je mým dlouholetým zájmem a koníčkem a co se snažím popisovat a předávat čtenářům denního tisku, totiž historii a dějiny. Chci pouze připomenout jednu malou část z historie zemědělství, oboru, kterému jsem se věnoval téměř čtyřicet let.

V letošním roce uplyne 70 let od zavedení výjimečného insekticidního přípravku na bázi DDT na trh. Bylo to v roce 1942, kdy se začal přípravek vyrábět a používat v ochraně rostlin pod označením Gesarol. Pod názvem Neocid byl zase používán v ochraně zdraví lidí, neboť jeho neobyčejné insekticidní účinky proti komárům a vším, zabraňovaly vzniku epidemií, které tento hmyz přenáší.

Od roku 1945 je již DDT používán celosvětově a je považován za moderní insekticidní přípravek. Objevitel jeho vynikajících vlastností švýcarský chemik Paul Hermann Müller za to obdržel v roce 1948 Nobelovu cenu za fyziologii a lékařství.

Chemická sloučenina dichlordiphenyltrichloretan, kterou jsme jako studenti tehdy museli dokonale ovládat, byla syntetizována již mnohem dříve, v roce 1874 německým chemikem Othmarem Zeidlerem, ovšem teprve Paul Müller objevil v roce 1939 jeho insekticidní účinky.

Jeho význam je spojován s bojem proti malárii, což přineslo v rozvojových zemích významné prodloužení délky lidského života i snížení počtu nemocných.

V našich podmínkách si však použití DDT spojujeme především s bojem proti mandelince bramborové. V padesátých letech 20. století, kdy došlo k masovému výskytu tohoto „amerického brouka“ na bramborových trsech, se začal přípravek DDT, pod českým názvem Dynocid, ve velké míře používat. V celém tehdejší zemědělství se konaly nejenom sběrací akce, ale prakticky všude bylo na skladě velké množství Dynocidu.

Jako kluk jsem již tehdy poznal, co to je za prášek. Můj otec byl v té době ve funkci takzvaného signalizátora, který nejenom musel znát ohniska výskytu mandelinky, ale zejména se staral o sklad s Dynocidem a jeho výdej a přidělování zemědělcům. Velmi nerad jsem mu chodil do skladu pomáhat, neboť tam byla velká prašnost a nepříjemný nasládlý zápach.

Tehdy byli všichni přesvědčeni o užitečnosti DDT, a tak se na soukromé i družstevní brambory sypal prášek ve velkém tak, že natě byly úplně bílé, jako povápněné. Věřilo se, že to nezanechává žádné stopy na bramborách a také jsme je všichni jedli, vždyť i vědci tvrdili, že jde o naprosto neškodný přípravek.

Ještě v šedesátých letech se jak Dynocid, tak Gamadyn, který byl vyráběn na bázi HCH, intenzivně používaly proti škůdcům polních plodin v dávkách neúměrně vysokých, v desítkách kilogramů na hektar. Stále se předpokládalo, že pro teplokrevné obratlovce jsou to přípravky neškodné.

Jenomže, všeho moc škodí, postupně bylo zjišťováno, že přípravek působí nejenom otravy, ale i degenerativní změny v mozku, působí na játra a krvetvorbu, ukládá se v tukové tkáni, ale především je silně karcinogenní. Proto postupně ve světě docházelo k jeho omezování a posléze úplnému zákazu. V tehdejší Československu byl přípravek DDT jako pesticid zakázán v roce 1974.

Zázračný prášek, jehož vynález zpočátku řešil nebezpečí hladomoru, musel být nakonec úplně zavržen jako velmi škodlivý karcinogen.

6. Únor 2012

Jaké byly osudy mostů v Dolní Vltavici?

Mosty přes řeku Vltavu u Dolní Vltavice mají svou dlouhou historii. Dá se předpokládat, že zde most existoval už dávno před záměrným založením osady Hirzem z Klingerbergu. Snad někdy kolem roku 1250 tady vzniklo rušné místo při mostě s kovárnou, kolářstvím, stájem pro přepřahávání a ubytovacími herberky. Místem vedla Dolnovltavická stezka z města Schlägl v Rakousku přes Kyselov a Dolní Vltavici do Hořic na Šumavě a Českého Krumlova.

Stejně tak tomu bylo i na kyselovské straně. Rakouské šlechtické rody a pasovští biskupové, stejně jako čeští králové, měli stejný zájem na existenci mostu na vltavské křižovatce této vysoce důležité obchodní cesty.

Ve 13. století, kdy se ustálily hraniční a majetkové poměry, tu hraničila spolu panství kláštera Schlägl na pravém břehu a kláštera Zlatá Koruna na levém břehu Vltavy. Tato majetková práva a vltavický most jsou zřetelně zachyceny na tehdejší dolnovltavickém znaku.

O náklady na stavbu a opravy vltavických mostů se tehdy svorně dělily schläglský i zlatokorunský klášter, respektive rožmborské panství. Pravidelné opravy mostu se prováděly vždy po pěti až šesti letech, přesto někdy po povodních byly zničeny dříve a častěji. Ve starých dokladech je možno vyčíst, že v lednu 1846 mohutná kra zničila půlku mostu, v roce 1847 a 1849 znovu povodně most těžce poškodily.

Most v Dolní Vltavici patřil k významnému vltavskému přechodu, a tak zde kromě obchodníků táhlo velké množství válečného lidu. Přinášelo to s sebou plenění a vypalování osad podél toku řeky. Proto musela být stále zesilována a obnovována opevnění podél toku i samotný most. Ten byl v roce 1866 zpevněn tak, aby byl umožněn přejezd těžkého dělostřelectva.

V roce 1885 začaly stavební práce na novém mostě vedle starého dřevěného. Saněmi s koňským spřežením sem byly přivezeny obrovské žulové kvádry z lomu ve Skalném. Pak byla postupně navržena opěrná hráz, která zajišťovala stavbu před zatopením. Materiálem byla jalovina ze žulového kamenolomu schläglského kláštera u Kyselova. Žula pro klenuté odtoky hráze pocházela z lesa na Sovím vrchu, dnes na jižním břehu Lipenského jezera u rakouské hranice.

Během zimních měsíců v letech 1885 až 1886 přivezli sedláci z dolnovltavické farnosti jednotlivé stavební dílce mostu z Budějovic na saních s koňskými potahy. Plzeňská firma pak sestavovala od jara za použití obrovských parních kladiv nýtovanou mostní konstrukci, jejíž rozpětí činilo 40 metrů. Původně měl most jednostopou jízdní dráhu se dvěma postranními lávkami pro chodce. Jízdní dráha i ochozy mostu měly povrch z dřevěných fošen.

Na den sv. Linharta, dne 6. listopadu 1886, byl nový ocelový most slavnostně vysvěcen. Tehdy to byla velká událost, které se zúčastnilo mnoho vysoce postavených hostů a návštěvníků tradičního dolnovltavského linhartského posvícení.

Na obou koncích nového i na vedle dosud stále stojícím starém dřevěném mostě čekalo velké množství lidí. Když se ozval zvon z kostelní věže, vysvětil nový most dolnovltavský farář, po něm okresní vikář Augustin Wrtilek a nakonec jeden z řádových bratrů blízkého kláštera ve Schläglu.

Pak se setkali zleva přicházející kníže Adolf a kněžna Ida ze Schwarzenberka s dolnovltavským starostou Franzem Mayerem uprostřed mostu se schlägelským opatem Norbertem Schachingerem, jeho komorníkem Raimundem Lengbauerem a přednostou obecního zastupitelstva obce Kyselov Johannem Spitzlem, kteří přicházeli zprava. Tímto

setkáním uprostřed mostu byla stavba předána do užívání veřejnosti. Kněžna Ida pak na dolnovltavické straně odhalila novou sochu sv. Jana Nepomuckého.

Vltavický most byl ještě jednou slavnostně vyzdoben. Bylo to v roce 1895, kdy se tudy vracel císař František Josef I. z pražské Jubilejní výstavy. Císařský kočár tažený šestisprežím zastavil na vltavickém předměstí, kde byl uvítán starostou Franzem Mugrauerem. Jako dar byl císaři předán bochník chleba a uzená šunka. Císař pak údajně řekl: „Pěkně vám děkuju. Zůstaňte i nadále hodnými dětmi své země.“

Po skončení první světové války byl most krátce střežen rakouským Volkswehrem, po měsíci přišli čeští legionáři a zajistili ozbrojenou ostrahu mostu.

V roce 1938, v den mobilizace 23. září, připravila československá armáda most k vyhození do povětří. Po Mnichovu však byly nálože z mostu odstraněny a československé jednotky Dolní Vltavici opustily.

Při vstupu vojáků Wehrmachtu do Dolní Vltavice byl most opatřen novým obložením s fošnami, odpadly chodníky pro pěší a most byl trvale upraven pro dvoustopý provoz.

Poslední německý starosta Josef Schwarzbauer vypovídal, že před příchodem Američanů byl povolán 6. května 1945 kolem deváté hodiny k veliteli SS, kde dostal příkaz odvést do bezpečí všechny obyvatele, kteří bydlí v blízkosti mostu, neboť ten bude odpálen.

Na to si již vzpomíná pamětnice Ludmila Prennerová, která tehdy v Dolní Vltavici bydlela a která mi poskytla rozhovor. Těsně před příjezdem Američanů od Kyselova, vyhodili Němci most do vzduchu. Detonace odhodila mohutné kusy mostního zařízení až několik set metrů daleko. Je zajímavé, že v těsné blízkosti mostu stála kaple se sochou sv. Jana Nepomuckého, která zůstala prakticky neporušena.

Američané v noci ze 6. na 7. května veškerá obytná stavení v blízkosti mostu, která byla výbuchem zničena, srovnali se zemí, urovnali nájezdy na obou stranách břehu Vltavy a postavili pontonový most. Na místě zničeného železného mostu postavili američtí ženisté během dvou dnů nový dřevěný most pro dvoustopý provoz.

Na svém místě však dlouho nestál, v únoru roku 1946 způsobilo pět deštivých dnů, spolu s rychlým táním, zvýšení hladiny řeky o čtyři metry, řeka vystoupila z břehů, zaplavila celé okolí a při tom byl stržen i nedávno postavený most.

Nápor a síla vody rozrazila most na dvě poloviny, levá polovina uvázla na levém břehu a pravá byla unášena dále, narazila na zeď domu č. p. 32 a rozrazila se opět na dvě části.

Johann Studener, obyvatel Dolní Vltavice, jehož text přeložili pracovníci Jihočeské vědecké knihovny a z něhož jsem i já částečně čerpal, píše, že došlo k tomu, co místní zkušení obyvatelé předpověděli. Totiž to, že mosty tzv. „ke svážení sena“ musí mít rozstup mostních pilířů nejméně pět a půl až šest metrů, kdežto tento měl pouhé čtyři metry a nápor ker nevydržel.

A tak znovu musel být postaven nový, opět dřevěný most, který definitivně skončil svůj „život“ po roce 1948, kdy bylo rozhodnuto o demolici a zatopení obce vodami lipenského jezera.

23. Únor 2012

MASOPUST V ČERNÉ V POŠUMAVÍ

ZALOŽENÍ TRADICE.

První masopust v novodobé historii obce proběhl jako poslední v regionu v sobotu 25. února v Černé v Pošumaví. S myšlenkou uskutečnit masopustní koledu a založit novou tradici si v Černé pohrávali dlouho. Bylo to nakonec několik obětavých lidí z místních spolků, klubů, organizací i soukromých osob, kteří pak pod názvem „Masopustní společnost“ připravili a s úspěchem předvedli celodenní karneval masek. Vybavení si připravili sami, inspirací jim byl masopust u sousedů v Hořicích na Šumavě. Těm také patří velké poděkování za pomoc, čímž se rovněž vysvětluje i poněkud opožděné konání masopustního reje.

Růžičková koleda, kterou zúčastnění předvedli u všech domů v obci, se vydařila a občané tuto akci velmi ocenili. Celodenní masopustní veselí bylo zakončeno večerní taneční zábavou na sále místní diskotéky.

3.březen 2012

Sonda do těžby grafitu v okolí Černé v Pošumaví

Těžba grafitu byla po dlouhá desetiletí tak významným prvkem v hospodářském systému naší oblasti, že se čas od času stále k její problematice vracíme. Žijeme v období přibližně dvě stě let od prvopočátků těžby, a tak určitě neškodí udělat si malý průřez její historií.

Z literatury se dozvídáme, že dobré technické vlastnosti grafitu znali již Keltové, kteří žili na našem území asi před 800 lety před Kristem. Používali ho na výrobu nádobí a k tavení kelímků, pánví a naběraček, ale i k mazání dřevěných otáčivých součástí. Nálezy keramických nádob v keltském oppidu u Třísova jsou toho dokladem.

Několik dalších staletí však žádný pokrok ve využití grafitu nepřineslo, pokud se grafit dobýval, bylo to velmi primitivním způsobem, první zmínky o grafitových žárovzdorných kelímcích jsou z roku 1432, kdy je používali alchymisté ke svým pokusům.

Stále se však nevědělo, co to grafit vlastně je. Byl považován za odrůdu olova, slídy, železa nebo molybdenitu. Kolem roku 1580 se začaly v Anglii vyrábět tužky naplněné sloupečky grafitu namísto dosud používaného olova. V roce 1779 poznal švédský lékárník Carl Wilhelm Scheele pravou podstatu grafitu a německý profesor Abraham Gottlob Werner dal nerostu mezinárodní název podle řeckého „grafein“ (psátí).

Přibližně v té době se objevují první záznamy o dobývání tuhy u Černé (Schwarzbach) a Hůrky (Stuben). Sedláci z Hůrky jí začali na svých pozemcích těžit jako první a používali jí jako leštidlo nebo k mazání kol. A pak již o dobývání narůstá postupný zájem jak některých pražských podnikatelů, tak státní správy rakouského mocnářství, což vedlo nakonec k tomu, že v roce 1811 byla tuha vyhlášena za vyhrazenou nerostnou surovinu, jejíž dobývání muselo nyní podléhat báňským zákonům a předpisům. Rokem 1811 až 1812 začínají dějiny dolování tuhy v jižních Čechách.

Hlavní ložiska grafitu jsou posléze koncentrována do oblasti Černá v Pošumaví Bližná Mokrá Hůrka. První důlní díla vznikla u současného vlakového nádraží Černá v Pošumaví Hůrka, a to po obou stranách silnice.

V roce 1812 (tedy před 200 lety) byly v okolí Černé v Pošumaví otevřeny doly knížetem Josefem Schwarzenberkem a bylo to přesně 28. září, na den sv. Václava, patrona české země.

Těžený grafit byl velmi kvalitní, obsah uhlíku se pohyboval kolem 65 až 85 procent, a tak poptávka po něm zřetelně rostla. V roce 1824 již zde bylo zaměstnáno 50 horníků a začalo se zavádět stále modernější technické zařízení. Postupný rozkvět celé výroby dokumentuje literatura na číslech odbytu jestliže v prvopočátku v letech 1812 až 1822 to bylo 221 vagonů, v polovině století v letech 1853 až 1862 již 1421 vagonů, tak na konci stoletého cyklu v letech 1903 až 1912 představoval odbyt již 7889 vagonů.

Závod se během období neustále rozrůstal, vznikalo mnoho důlních staveb, vylepšovalo se a zavádělo stále novější technické zařízení, v roce 1910 již dosáhl počet zaměstnaných dělníků celkem 630, a to nejsou počítáni dělníci v těžbě rašeliny (těch se uvádí 200). Celková délka otevřených slojí dosáhla 5 177 metrů a jednoduchých kolejí na dopravu hmoty v jamách a na povrchu celkem 7 340 metrů.

Tuha z Černé byla využívána nejvíce pro železářství, ocelářství, lití rour a strojírny, dále na barvy, pouliční dráhy, sklárny, keramiku, pro různé hutnické účely a prakticky nejméně na tužky, obaly a jiné náležitosti.

Obchod s Amerikou, Anglií a Německem přivedl závod k nebývalému rozkvětu. Na přelomu let 18. a 19. století se tuhové závody v Černé stávají jedním z největších výrobců a

exportérů tuhy na světě. Obě světové války v první polovině 20. století však předznamenávají postupný úpadek a posléze po zatopení lipenskéou přehradou úplný zánik těžby grafitu v černo-hůrecko-mokerské oblasti. Těžba se přesouvá do oblasti Bližné, kde ke konci století vlivem řady faktorů, ale především malým odbytem, postupně zaniká úplně.

15. 3. 2012

Původní pohlednice grafitových dolů Černá – Hůrka v prostoru dnešního „malého Lipna“

Pohled na vnitřní zařízení – lisovna a plavení tuhy

Sklad sudů a pila

Hlavní závod na Mokré, závod na výrobu rašeliny a pozemní lanovka z r. 1911

Na tragické období našich dějin nesmíme zapomenout

Ve svých historických článcích nemohu opomenout období, které patří k těm nejtragičtějším kapitolám naší národní historie. Připomněli jsme si události z 15. března 1939, a přestože je to již 73 let, stále se nesmazatelně vrývají do paměti nejen těch, kteří je prožili, ale téměř nás všech.

V našich pohraničních oblastech však byla situace vážná a velmi napjatá již prakticky od nástupu Adolfa Hitlera k moci a vyvrcholila podepsáním Mnichovské dohody dne 29. září 1938.

Po velmi masivní kampani v předcházejícím období, kdy byli údajně utiskováni němečtí obyvatelé v českém pohraničí, došlo k připojení pohraničních oblastí k Německu, což mělo za následek postupný vnitřní rozklad a likvidaci Československé republiky a vytvoření Protektorátu Čechy a Morava.

Přijetím Mnichovské dohody však nastalo vyhánění Čechů z tohoto území, které bylo realizováno pod obrovským nátlakem a výhrůžkami. Byli to především státní zaměstnanci jako finanční stráž, úředníci, policisté a další, které Němci doslova nenáviděli. České obyvatelstvo se tak stalo vlastně národnostní menšinou, která neměla žádná práva, byl zakázán český jazyk jako úřední řeč, zrušeny české noviny, zakázán tisk českých knih, stejně jako vysílání českého rozhlasu.

Období před přijetím Mnichovské dohody bylo i podle kronikáře obce Bližná velmi neklidné. Československé orgány v této bouřlivé době vykonávaly své povinnosti, což se obyvatelům nelíbilo. Bylo vyhlášeno stanné právo, v Černé byl silniční zátaras, každý chodec byl legitimován, všechny zbraně musely být odevzdány četnictvu.

Dne 24. září 1938 byla vyhlášena všeobecná mobilizace, která platila i pro všechny koně v obci, musely být odevzdány na četnickou stanici všechny rozhlasové přijímače a uskutečnilo se mnoho dalších opatření.

Přijetí Mnichovské dohody (diktátu) bylo tak, podle kronikáře, přijato obyvatelstvem s velkým ulehčením. Česká vojska musela okamžitě opustit svá území a čekalo se na vstup německé branné moci. Pro ten účel byly všechny domy vyzdobeny květinami a postaveny triumfální oblouky. Od rána 1. října čekalo nadšeně obyvatelstvo na příchod německých vojáků, kteří však přišli až ve 13.30 hodin. První bylo auto s tlampači a filmovací kamerou, pak motocyklisté a po nich nekonečná řada všech druhů vojsk. I letadla přelétávala po 30 kusech v uzavřených formacích obec Bližnou.

Na okraji cest byly okamžitě položeny telefonní kabely a postaveny tabule, na nichž se oznamovalo, že se jezdí vpravo. V samotné Bližné bylo po dobu osmi dní ubytováno 500 alpských myslivců.

Stoupl prý enormně počet automobilů, byl zahájen opět provoz na železnici a o půlnoci 10. října byly všude na okolních kopcích pozorovány ohně z radosti nad připojením k Německu. Začal nový život „po německu“, všeobecná radost čiší i ze zápisu kronikáře.

Kronikář obce Bližná se zmiňuje též o tom, že v souvislosti s událostmi před připojením k Německu mnoho mladých mužů uteklo do Rakouska. Promovaný historik Jiří Záloha později popsal, že jedním z nich byl i občan Černé v Pošumaví František Gramlinger, který bydlel na č. p. 43. Byl povoláním kolář, živnost převzal v roce 1930 od svého otce, byl též účetním a jednatelem Spořitelny a úvěrové pokladny. Důležité je to, že po svém útěku vstoupil do Sudetoněmeckého freikorpsu, což byla vlastně tajná teroristická organizace.

S touto organizací se pak vrátil na naše území a pronásledoval, trýznil a věznil české občany. Zúčastnil se i ozbrojeného přepadení české pohraniční stanice v Kyselově a pochodu smrti s hnanci v Černé v Pošumaví.

Očitá svědkyně paní Marie Lomecká zavzpomínala, že Němci vedli tehdy vězně z koncentračního tábora z Rakouska přes Dolní Vltavici a Černou směrem k Horní Plané. A právě ve vedení vězňů byl i František Gramlinger, který patřil k těm nejhorším.

Vězni prý byli prakticky kostry potažené masem, každý hlídač je popoháněl, tloukl a kopal do nich. Gramlinger si počínal se všech nejhůře. Za veškerou svou činnost byl odsouzen k trestu smrti a 9. dubna 1946 v Českých Budějovicích popraven.

Celé toto tragické období, pro náš stát jedno z nejhorších, skončilo osvobozením v květnu 1945. Jako reakce na druhou světovou válku následoval odsun německých obyvatel z našeho území, násilně připojeného k Německu. Ale to je již jiná kapitola a nutnost nebo morálnost odsunu již nechci hodnotit.

20. března 2012

Okleštěná republika

Aktéři Mnichovského diktátu

Politici obohacují český jazyk

„A ještě musím pochválit tebe, česká řeči, jazyku z nejtěžších mezi všemi, jazyku z nejbohatších všemi významy a odstíny, řeči nejdokonalejší, nejcitlivější, nejkadencovanější ze všech řečí, které znám nebo jsem slyšel mluvit.“ To je přesný citát z části díla spisovatele Karla Čapka, který byl velkým milovníkem českého jazyka a české řeči.

Český jazyk patří mezi vyspělé evropské jazyky s dlouholetou tradicí a bohatou literární kulturou. Základem každého jazyka je slovní zásoba, což je souhrn všech slov daného jazyka. Kolik slov má čeština, není možno přesně určit, neboť je to jazyk živý a neustále se vyvíjí, nicméně se uvádí, že se používá přibližně kolem 250 tisíc slov. Sami ovšem většinou využíváme velmi malé procento celé slovní zásoby, dospělý člověk aktivně ovládá asi pět tisíc slov a pasivně rozumí přibližně pětinasobku.

Každopádně se naše slovní zásoba neustále obohacuje, ať již tvorbou nových slov, odvozováním, zkracováním či skládáním slov dosavadních, v posledních desetiletích přejímáním slov, zejména z angličtiny. Všechna slova, která se objevují jako nová, nazýváme neologismy. Ty se objevovaly již za dob Josefa Jungmanna, dnes jsou dávno zapomenuty a objevují se stále nové a nové.

Podle jazykovědců žijeme v době neologismů, rychlý rozvoj techniky a technologií přináší nová slova skutečně během velmi krátké doby. Vezměme například slovo „hustý“, ve významu skvělý, které úplně ovládlo vyjadřování dnešní mládeže, ještě před časem ten samý význam mělo slovo „boží“ a ještě předtím bylo všechno skvělé „super“.

Podívejme se nyní poněkud odlehčeným pohledem na neologismy vzniklé politickou situací a chováním politiků v naší vlasti. Krátce po roce 1989, v souvislosti s privatizací a restitucemi, začínají vznikat i nové přírůstky do české slovní zásoby.

Snad nejfrekventovanějším slovem je tunelování, termín běžně užívaný pro finanční podvod, při kterém vedení firmy odčerpá finanční prostředky do jiných firem, které většinou rovněž vlastní. Uvádí se, že tento termín byl pravděpodobně použit nejprve v Česku, i když již existoval dříve, ale teprve u nás dosáhl nebývalých rozměrů.

Původ dalších nově vzniklých slov si čtenáři, v politice alespoň trochu znalí, odvodí jistě sami. Slovo „dalíkovina“ znamená beztrčnost zajištěnou kontakty na vysokých místech, „čunkovina“ je schopnost mlžit a zametat fakta tak dlouho, až člověku všechno projde. Být ve významné pozici a přihrávat si do vlastní firmy kšefty, tomu se říká „řebíčkovat“. V živé paměti máme nové slovní spojení odcházejícího ministra průmyslu, a to „odklonit finance“, čili přesunout a utajit peníze, a to nejen před manželkou.

Daleko nejvíce výraziva však vzniká až v úplně poslední době, neboť při sledování naší politické scény vidíme, že její představitelé jsou pro tvorbu nových slov jako stvoření. A tak na základě jejich vládnoucí činnosti se můžeme postupně setkat s novým slovesným spojením, které pomalu přechází do lidového rčení. Tak například „Jseš nahranej jak Kočí“ odkazuje na vzájemné nahrávání v nejmenší vládní straně, každý, kdo bude nezištně vypomáhat svým spolupracovníkům penězi v obálce bude „bártovat“, objevuje se i nové slovo „zjohnizovat“, což značí symbol ztráty své dobré pověsti kvůli touze po moci.

Velké krádeže majetku, související s již zmíněným tunelováním, lidé odsuzují, ale přivlastňování si drobných předmětů, čili „klausování“, zatím budí jen malý úsměv.

Objevuje se i rčení „dát si schwarzenberka“, čili šlofika po obědě, anebo můžete slyšet větu „vlepím ti jednoho kalouska“, která vznikla po facce, kterou dal náš ministr jednomu spílajícímu mladíkovi.

Toto je samozřejmě jen malý výčet toho, jak se český jazyk obohacuje o nová slova, nová spojení, nová rčení. Bylo by toho jistě daleko více za celou éru vládnutí po listopadu 1989, a to napříč všemi stranami. Snad se zase někdy setkáme s tím, že tato slova nebudeme používat, že zaniknou, stejně tak jako všechna, svého času jako neologismy nazývaná.

To ovšem znamená, že zaniknou, případně se podstatně zmenší všechny negativní vlastnosti pro dnešní politiky příznačné, že budou vládnout skutečně v souladu s přáním lidu a uskutečňovat to, co ve svých volebních sloganech hlásí.

2. Duben 2012

Finance uměl odklánět ministr Kocourek, šlofika si dal v parlamentu EU ministr Schwarzenberk

Správné užívání spisovného českého jazyka

1. Václav Klaus	1,8	6. Pavel Bém	3,4
2. David Rath	2,6	7. Ivan Langer	3,6
3. Jiří Paroubek	2,8	8. Tomáš Julínek	3,8
4. Miroslav Kalousek	3	9. Jiří Čunek	4,8
5. Martin Bursík	3,2	10. Mirek Topolánek	5

Zdroj: Agentura Westminster

TÝDEN.cz

Rétorické schopnosti

1. Miroslav Kalousek	1,7	6. Ivan Langer	3
2. Václav Klaus	2,3	7. David Rath	3
3. Pavel Bém	2,4	8. Miroslav Topolánek	3
4. Martin Bursík	2,5	9. Tomáš Julínek	3,7
5. Jiří Paroubek	2,6	10. Jiří Čunek	5,3

Zdroj: Agentura Westminster

TÝDEN.cz

Ministr Miroslav Kalousek je velmi zdatný, ale problematický rétorik

Děti z Černé zdobily velikonoční strom

Zdobení velikonočního stromu má v Černé v Pošumaví již desetiletou tradici. Nejdříve byl předmětem zdobení strom nad obecním úřadem, v souvislosti s výstavbou nové silnice však vzaly stromy za své a pak se zdobilo na stromek před prodejnou Jednoty.

Tak to probíhalo i letos, v pondělí 2. dubna. Za spolupráce SPOZ, škol a obce, měly na výzdobě hlavní podíl Berušky ze skautského oddílu.

Velikonoční stromy se zdobily i jinde než u Jednoty

Životní osudy faráře z Černé Jana Prachaře

Začátkem dubna roku 2008 byl na tomto místě otištěn můj článek, ve kterém jsem popisoval některé mnou získané poznatky o prvním českém faráři v Černé v Pošumaví Janu Prachařovi. Podnětem k hledání zajímavostí o tomto duchovním byla víceméně emailová zpráva, která přišla v roce 2005 na obecní úřad. Jistá Sára Shea z města Peoria ve státě Illinois nás žádala o možnost poskytnutí některých údajů a dat, týkajících se tohoto kněze. Ten působil celých 40 let na poli duchovním ve Spojených státech, kam utekl před pronásledováním z Československa a kde si za tu dobu vydobyl skutečné renomé.

Jeho působištěm byla především diecéze Lincoln ve státě Nebraska, ale jeho zásluhy byly obrovské především proto, že zde postavil nemocnici i školu a působil velmi činně v mnoha vlasteneckých spolcích. Do státu Nebraska se přistěhovalo mnoho Evropanů a mezi nimi řada Čechů, převážně vzdělaných, kteří si vytvořili své komunity, založili školy a vedli společenský a kulturní život v rámci demokracie a v relativním bohatství. Podílel se na tom všem i český farář Jan Prachař, a to takovým způsobem, že madam Shea se rozhodla jeho biografii zvětšit ve vydané publikaci.

Proto jsem tedy na její přání tehdy začal shánět údaje, o které mě autorka požádala, čili, zda existují pamětníci, co se stalo s klíčem od „černáckého“ kostela, který Jan Prachař přinesl do USA, jaký byl život katolíků v éře komunismu, co se změnilo po jeho pádu a některé další zajímavosti.

Přibližme si proto stručně anabázi tohoto česko-amerického faráře, nazývaného otec John, tam „za velkou louží“ .

Narodil se roce 1918 v obci Dlouhá Lhota u Choustníku na Táborsku a již na studiích v semináři sv. Anny v Českých Budějovicích byl zatčen gestapem a poslán na tři roky do pracovního tábora v Německu. Po osvobození se vrátil do vlasti, pokračoval v seminárních studiích a byl vysvěcen na kněze. Jako první český kněz nastoupil svou dráhu ve farnosti v Černé na Šumavě v roce 1946.

Vzpomínku na něho mi oživila dnes již zesnulá paní Božena Rosická, která patřila mezi jeho velmi dobré známé, a které také vrátil klíč od kostela, který nechal v USA pozlatit a 40 let ho opatroval. Ovšem stejně tak byli blízcí přátelé faráře Prachaře manželé Václav a Václava Lovětínských, kteří dokonce s ním společně bydleli na faře v Černé.

Od samého počátku byl farář Jan Prachař sledován Státní bezpečností (StB), k čemuž, bohužel, vydatně pomáhali i někteří místní občané. V roce 1949 se připravovala a nakonec byla schválena „Akce K“, namířená proti duchovním a na likvidaci církve a náboženství povšechně.

Farář v Černé, který poskytoval na faře nocleh lidem, kteří prchali přes hranice, byl tudíž v největším ohrožení. Paradoxně ho varoval příslušník SNB, který neustále hlídal u plotu fary, když ho před Velikonocemi roku 1949 upozornil, že hodlá-li si zachovati život, musí ihned utéci.

Je tomu tedy přesně 63 let, kdy Jan Prachař odjel na Zelený čtvrtek roku 1949 na děkanství do Horní Plané a po návratu domů se v noci rozhodl „utéci“. Podařilo se mu to i přes důkladný hlídací systém a přes louky, lesy a bažiny se dostal do Německa. Pak již začíná jeho životní pouť „na druhé straně barikády“. Na svou vlast však po celý život nezapomíná, za občany Černé slouží každé Vánoce mši svatou.

Po roce 1990 se nakrátko vrátil do Černé, vrací Boženě Rosické klíč a slouží zde mši. Podle vzpomínky Václavy Lovětínské byl velice šťastný, že se setkává se známými farníky. Jméno policajta, který ho tehdy varoval, však ani nyní neprozradil, stejně tak odpustil i dvěma

hlídajícím občanům, dnes již zesnulým, ale jejichž jména někteří občané v Černé znají. Velice se těšil na setkání se spolužáky, které se mělo uskutečnit při jeho druhém návratu do republiky.

Ten se mu však stal osudný. Jeho rodina ho čekala na letišti v Ruzyni, tam však nepřiletěl, byl vylákán do Vídně, o což se údajně někdo postaral. Každopádně byl po ubytování v hotelu, při venčení psa, přepaden a zbit tak, že musel být s přelámanými žebry dopraven do nemocnice, přičemž se mu ztratila i veškerá zavazadla.

Z nemocnice si ho pak na revers odvezla rodina, musel však být znovu hospitalizován v nemocnici v Pelhřimově, kde během měsíce svému zranění podlehl a zemřel. Zakončil tak svou životní pouť, která byla výjimečná a úžasná, byť plná různého utrpení, dne 10. července 1991 na hřbitově v Choustníku.

V jeho posledním působišti v Indianole v Nebrasce v letech 1981 až 1991 se farníci po jeho smrti rozhodli postavit mu na hřbitově sv. Kateřiny památník. Na něm pak vyjádřili svou vděčnost ve slovech: „Poslední přístav našeho milovaného pastora, člověka inteligentního, starostlivého, trpělivého, milujícího a pokorného“.

Proto se rozhodla Ms. Sara Elizabeth Shea dnes žijící v Manhattanu ve státě Kansas životní osudy, v diecézi milovaného otce Johna, sepsat. Povedlo se jí to, publikace vznikla, jeden výtisk mi poslala a já jsem rád, že obohatila archiv kroniky naší obce. Knižka je samozřejmě v angličtině a ještě chvílku bude trvat, než se mi povede vše postupně přeložit a možná získat i úplně nové poznatky.

21. Duben 2012

This photo was published on the front page of the McCook Daily Gazette on 7/10/91 showing the funeral Mass of Father John inside St. Catherine's Catholic Church in Indianola. Image copyright the McCook Daily Gazette.

This is a copy of the funeral announcement for Father John sent to Nebraska by his sisters Marie Jana and Anna Danka.

Záběry ze mše, kterou Jan Prachař celebroul na svém posledním působišti v Indianole ve státě Nebrasca - Úmrtní list Jana Prachaře

Cenné území v regionu: Pláničský rybník a okolí

Asi před dvěma roky jsem v jednom svém článku stručně zmínil lokality chráněných oblastí na území obce Černá v Pošumaví.

V dnešním povídání bych se rád ve větší míře věnoval přírodní rezervaci Pláničský rybník. Jen na okraj bych dodal, že v katastru obce je v současnosti pět přírodních rezervací, z nichž tři leží v katastrálním území Kyselov (Kyselovský les, Kozí stráž a Rašeliniště Borková) a všechny samozřejmě na území Chráněné krajinné oblasti Šumava (ChKOŠ).

Přírodní rezervace Pláničský rybník byla vyhlášena 29. května 1996 a její rozloha je přesně 15,1685 hektaru. Po silnici z Pláničky ve směru na Muckov je jediná odbočující silnička na Jámy, která zájemce přivede až k samotnému rybníku. Je zde ovšem zákaz vjezdu motorových vozidel, neboť se vlastně jedná o cyklostezku spojující území obce s osadou Milná.

Pláničský rybník je také nazýván Kozí, a protože součástí rezervace jsou dva rybníky, jedná se o Velký a Malý Kozí. Rybník je průtočný, leží v přirozené kotlině na soutoku tří pramenných potoků, z nichž nejhlavnější je Lukavický potok, který odvodňuje Pláničský rybník do lipenské nádrže. Hráz rybníka je asi pět metrů vysoká a dlouhá 300 metrů, přítoky ze severní strany přináší do rybníka složky krystalických vápenců z nedaleké přírodní památky Muckovské vápencové lomy. Kotlina pod Pláničským rybníkem je vlastně název vyhlášené přírodní památky (kterých je na území obce Černá v Pošumaví celkem sedm), tvořící soubor lučních rašeliništních prameništ s poměrně významnou flórou i faunou.

Platí to samozřejmě a především o Pláničském rybníku, kde se nachází bohatá vegetace vodní flory. Především je zde početná populace leknínu bělostného (*Nymphaea candida*) a velmi vzácného stulíku malého (*Nuphar pumila*), i když tato v posledních letech klesá. Hojně se vyskytují rdest vzplývavý a rdest světlý, rovněž i d'áblík bahenní, početné bývaly rozsáhlé porosty přesličky poříční, které téměř vymizely, stejně tak byly zničeny porosty ostřice dvoumužné.

V polovině osmdesátých let byl rybník poměrně razantně vyhrnut a odbahněn, čímž došlo ke ztrátě výše popisující vegetace.

Co se týče fauny, je tato lokalita nejvýše položeným místem výskytu rozmnožování skokana hnědého v České republice, částečně bylo zjištěno i rozmnožování ropuchy obecné, skokana hnědého i čolka horského.

Vyskytuje se zde i vzácný příživnický mravenec *Formicoxenus nitidulus*, a to v hnízdech mravence lesního. Rovněž málo běžné vodní ploštice hladinatka *Microvelia reticulata* a vodoměrka *Hydrometra gracilentata* stejně jako z dvoukřídlých hrbilka *Spiniphora maculata*, mají zde své místo.

Z vodních ptáků je nejrozšířenější kachna divoká a polák chocholačka, zjištěni však byly volavka bílá, čáp bílý, orel mořský, pisík obecný i ledňáček říční.

Pláničský rybník je využíván k extenzivnímu chovu ryb, takže je nasazován především kapr, lín a maréna. Z mysliveckého hlediska patří k honitbě Kozlí vrch, jejímž majitelem je zemědělská firma z Milné.

Na přírodní rezervaci Pláničský rybník navazují další významné lokality ochrany přírody, a to jak ve směru na Světlík, tak i na Milnou. Proto byla v posledním období vyhlášena jako nová kategorie ochrany přírody lokalita Pláničský rybník Bobovec v rozsahu 407 hektarů za Evropsky významnou lokalitu.

Jedná se o komplex vodní plochy, rašeliništ, mokřadního lesa a potočních niv v prostoru mezi osadami Plánička, Milná, Blatná a Světlík, rovněž s význačným výskytem flory a

fauny. Například sekáč (klepítník) *Ischyropsalis hellwigi*, který se vyskytuje v Rašeliništi Bobovec, je uveden v červeném seznamu bezobratlých v České republice, mezi Pláničským rybníkem a Svánkovem je významný slatinný komplex anebo již zmíněný výskyt kriticky ohroženého stulíku malého, jehož populace je v přírodní rezervaci Pláničský rybník nejpočetnější.

Evropsky významné lokality jsou legislativně podloženy v zákoně o Ochráně přírody a krajiny a zapsány do takzvaného národního seznamu a po schválení rovněž do Evropského seznamu. Hodnota těchto území s důležitými zachovalými biotopy je tudíž velmi cenná.

30. Duben 2012

Pravidelně ve čtvrtěčném vydání Deníku vychází rubrika s pozdravem čtenářů z různých míst regionu.

Redaktor Zdeněk Zajíček tentokrát požádal mě o stručnou zprávu, která pak vyšla dne 10. května 2012

Pozdrav z Černé v Pošumaví

Poloha: Levý břeh Lipenské přehrady mezi Frymburkem a Horní Planou.
Počet obyvatel: Kolem osmi set.
Zajímavosti obce: Jachetní přístav, pláž, letní kino (v těchto dnech se chystá jeho digitalizace jako jediného letního kina v republice) a mnoho dalšího.

Zdravím
všechny čtenáře
Českokrumlovského
deníku

František Záhora

P. S.
Je tady krásně, přijďte se k také podívat do šumavsko-lipenské rekreační obce, zatím bez šumavské elektrické železnice.

NA CO SE TĚŠÍM

František Záhora

Povolání: důchodce, kronikář

Bydliště: Černá v Pošumaví

Věk: 69 let

Člověk si i jako důchodce potřebuje občas odpočinout, a tak se těším na cestu na Slovensko. Jezdíme tam do Podhájské, kde si v termálních lázních vždycky odpočineme. **(zaza)** – 22. května 2011

Tato rubrika vyšla dne 22. května, když jsem byl znovu osloven p. Zdeňkem Zajíčkem o odpověď na danou otázku.

Letní kino v Černé v Pošumaví aneb od putovního k digitálnímu

Krátkou sondou do historie můžeme zjistit, že v českých zemích zřídil vůbec první přírodní kino v roce 1905, v pražské zahradě na Klamovce, kouzelník a eskamotér Viktor Ponrepo. Ten také o dva roky později vytvořil první stálé kino s názvem Ponrepo.

První poválečnou filmovou kulturu v tehdejší pohraniční obci Černá na Šumavě začala v roce 1947 zajišťovat Správa státních kin pro zemi Českou a Moravskoslezskou prostřednictvím putovního kina, jehož první představení se uskutečnilo 14. února.

Tehdy ještě nebylo prakticky ponětí o tom, že v budoucnu se tato oblast stane turisticky zajímavou, a tak i kultura, včetně té filmové, odpovídala i možnostem dané obce. Putovní kino časem přestalo zajíždět, obce si pořizovaly vlastní filmové přístroje a v uzpůsobených prostorách se promítalo.

Výstavba Lipenské přehradní nádrže však znamenala i zásadní obrat v životě naší obce. Začali přijíždět rekreanti, bylo nutno urychleně budovat a stavět rekreační zařízení, ale vyvstala otázka i kulturního vyžití.

Zde našlo své uplatnění letní kino, které se vystavělo v pěkném přírodním prostředí v lesíku nad rovněž nově vystavěnou panelovou restaurací. To bylo v první polovině šedesátých let minulého století, kino bylo pod správou Krajského národního výboru v Českých Budějovicích a distribuci zajišťoval Krajský podnik pro film, koncerty a estrády.

Teprve od roku 1975 přešlo Letní kino pod Místní národní výbor v Černé v Pošumaví a pomalu začala obnova celého objektu a jeho vybavení. Nová opěradla a nová sedadla pro celkem 735 sedících diváků, nové promítací plátno, prodejní kiosky, pódium pro možnost účinkování hudebních a estrádních skupin a další úpravy.

Během období od 15. června do konce srpna bývalo promítáno v průměru 65 filmů, distributoři se většinou snažili vybírat pro diváky atraktivní filmy, návštěvnost však často bývala ovlivněna v některém období nepříznivými povětrnostními podmínkami.

Po roce 1990 nastává doba výběrových řízení a pronájmů letního kina, nájemci se často střídají, investiční opravy v kině, které hradí obec, převyšují výnosy získané pronájmem, přesto má kino stále své příznivce a potřebnou oblibu.

Přestože se ještě více rozšířila pódiová plocha, čemuž musely ustoupit přední řady, zůstává stále 570 míst pro sedící diváky, z nichž je jich 120 zastřešeno. Oproti ostatním letním kinům je to v Černé výjimečné tím, že se prakticky hraní vůbec nepřerušuje pro nepřízeň počasí, hrálo se často i v dešti pro méně jak deset diváků.

Modernizace promítání probíhá neustále, v roce 2006 se musela vyřešit technika promítání filmů v takzvané modré stopě, v současné době je na pořadu dne digitalizace kina. Současný nájemce a provozovatel Vladimír Rolčík již v uplynulých čtyřech sezonách dokázal, že letní kino v Černé může být provozuschopné a je na dobré cestě dokázat to i v nově digitalizovaném kině. V nejbližší době bude totiž určenou dodavatelskou firmou provedeno celkové digitální vybavení, a protože vše bude vyrobeno z repasovaných dílů, vyjde oprava mnohem levněji, než by bylo nutno.

Vladimír Rolčík je přesvědčen, že návštěvnost kina bude na přijatelné úrovni, neboť bude možné promítat všechny filmy prakticky v den jejich premiéry. Digitalizace způsobila, že letní kina, nejen v našem okolí, ale vlastně v celé republice, se zrušila.

Letní kino v Černé v Pošumaví tak zůstává jediným digitalizovaným letním kinem v republice!

Digitální zařízení je již hotové a v sobotu 2. června se bude promítat jako premiéra film Líbáš jako ďábel.

26. Květen 2012

Vzpomínka na rodáka z Černé v Pošumaví Jaroslava Smrčka

Zanedlouho si připomeneme 115. výročí narození našeho rodáka, pracovníka v historii a konzervátora Jaroslava Smrčky Říčanského.

Narodil se 12. června 1897 v Černé v Pošumaví v domě č. p. 32 naproti pivovaru, kde také jeho otec pracoval jako správce. Současně byl však i hospodářským správcem tří dvorů a účetním tuhových dolů. Jako schwarzenberský úředník byl však velmi uvědomělým Čechem a svým rodokmenem navazoval na rodokmen určitého typu českého vlastenectví.

Jaroslav Smrčka v později sestaveném rodokmenu se dostal až k Václavu Smrčkovi, soukenickému tovaryši z roku 1616 z Humpolce, o němž se předpokládá, že měl návaznost na rytířský rod Smrčků z Mnichu.

Jaroslav Smrčka však prožil své dětství v Petrově Dvoře a obecnou školu i měšťanku navštěvoval v Netolicích a absolvoval učitelský ústav v Soběslavi. Učitelem se však nestal, válka způsobila, že nastoupil k zeměbraneckému pluku do Lince.

Toužil po vysokoškolských studiích, rodiče ovšem chtěli, aby vystudovali i další sourozenci, a tak se studií vzdal a nastoupil v roce 1919 službu u dopravního úřadu československých státních drah v Třeboni.

Působil však jako úředník i ve Veselí nad Lužnicí, v Soběslavi a Prachaticích a od roku 1931 nejprve na ředitelství státních drah v Praze a pak na Ministerstvu dopravy. Jeho osudem se nakonec staly Říčany, po nichž převzal i své druhé příjmení.

Po dlouhá léta působil v různých mimoškolních výchovně-vzdělávacích činnostech, blízká mu byla i práce umělecká, byl vášnivým ochotníkem, oplýval i hudebním talentem. Se svým bratrem Františkem, narozeným 5. června 1898 rovněž v Černé v Pošumaví, měli svůj komorní kvartet a vystupovali i jako pěvci, oba byli činní i ve sportu.

Jaroslav Smrčka se velmi účinně podílel na kulturním dění v Soběslavi, byl činný v Klubu českých turistů, ve Sboru pro záchranu hradu Choustník, byl funkcionářem Spolku divadelních ochotníků v Prachaticích.

V Praze byl organizátorem spolkového života „pražských Jihočechů“, kteří se sdružovali do spolku Zlatá stezka a do sdružení Kletě.

Celoživotní úctu a obdiv projevoval k Mistru Janu Husovi, jeho zamilovanými tématy byly rozhovory o skladateli Oskaru Nedbalovi, jehož otec Karel Nedbal se narodil rovněž v Černé v Pošumaví, dále o turistickém ruchu na Šumavě a o svém rodišti.

Před 35 lety, v roce 1977, jsem začal psát kroniku obce Černá v Pošumaví. A během měsíce navštívil obec Jaroslav Smrčka. Bohužel zrovna v den jeho návštěvy jsem byl služebně vzdálen, a tak hovořil jen s mou manželkou. Od té doby jsme spolu pak korespondovali, zejména o psaní kroniky, o dalších rodácích z Černé, psal i o svém vlastním životě.

Dozvěděl jsem se tak něco o jeho bratru, vystudovaném právníku a operním pěvci, který účinkoval v Jihočeském divadle, a zejména o jeho dědovi.

František Xaver Smrčka, jeho děd, žil v letech 1816 až 1890, je především známý tím, že byl prezidentem krajského soudu v Táboře. Ovšem předtím působil ve Vídni, v Benátkách, pak byl přeložen do Uher, dnešní Slovensko. V Humpolci, kde se narodil, kandidoval i do říšského sněmu po svém příteli Karlu Havlíčku Borovském.

Na Slovensku se stal jeho velkým přítelem evangelický farář Samuel Novák, s nímž pěstovali česko-slovenskou vzájemnost. Samuel Novák byl zakladatelem Matice Slovenské a spoluvydavatelem Štúrových Národních novin. Jeho největší zásluhou bylo, že spolu s Ad. Medzihradským a Jánkem Matuškou, autorem slovenské hymny Nad Tatrou sa blýska,

zachránil pro slovenský národ kežmarského studenta Pavola Orságha Hviezdoslava, když začal vydávat jeho básně.

Korespondence s Jaroslavem Smrčkou však netrvala dlouho, 9. března 1979 ve svých 82 letech zemřel. Přestože jsem se s ním nikdy osobně nesetkal, jeho dílo jsem stále sledoval a na jeho dopisy nezapomněl. Vždy končily slovy Pozdravujte můj rodný kraj a buďte zdrav!

Platí o něm slova Adalberta Stiftera: „Člověk sbírá tak dlouho vzpomínky, až se sám stane vzpomínkou“.

1. Červen 2012

Jaroslav Smrčka – Říčanský

Rodný dům bratrů Jaroslava a Františka Říčanských v Černé v Pošumaví čp. 32

Z historie vlády českých králů

Vůbec nejfrekventovanějším slovem v mých dosavadních článcích je slovo historie. Je to celkem logické, neboť je mým koníčkem a hlavní náplní práce kronikáře obce. Je to nauka o naší minulosti, je to jakási paměť lidstva a myslím si, že každý vzdělaný člověk by měl mít základní znalosti jak o svém bydlišti, tak i o svém národě.

Snažím se proto ve svých článcích v regionálním i obecním tisku, stejně jako občasnými výstavami a besedami, přimět touto nenásilnou formou občany k tomu, aby znali například kdy a kým byla naše obec založena, kdy a kým byl založen pivovar, kdy se začala dobývat tuha, kdy byl postaven kostel, čili alespoň ta nejzákladnější data.

Stejně tak je ovšem užitečné znát i některé údaje z dějin českého státu. V různých televizních soutěžních pořadech vidíme, že znalosti, zejména o tom, do které doby jednotlivé panovníky na českém trůně zařadit, nejsou zrovna nic moc.

Dovoluji si proto malou sondu do života některých vybraných českých králů, a to především z hlediska doby jejich vládnutí. Samozřejmě, že není možno se zabývat úplně všemi, vždyť se jich vystříдалo celkem 37. Možná, že by bylo dobré vědět, že Přemyslovců i Lucemburků bylo shodně po osmi, vládli nám dva Jagellonci a celkem 19 Habsburků.

Na úvod přece jen odbočím mimo hranice českého státu. Celkem 72 let vládl král Ludvík XIV., řečený „král Slunce“, královna Viktorie vládla 64 let, nyní probíhají oslavy královny Alžběty II., která strávila zatím na trůně 60 let. Ovšem absolutním rekordmanem, co se týče doby vládnutí u nás, byl „císař pán“ František Josef I., který byl na trůně od roku 1848 do roku 1916, tedy celých dlouhých 68 let. Jeho charakteristickou vlastností bylo velmi brzké vstávání, čemuž se přičítá i časný začátek pracovní doby v českých zemích.

Typický představitel absolutismu král a císař Leopold I. vládl v létech 1657 až 1705, což je 48 let, jen o dva roky méně byl na trůně Vladislav II. Jagellonský, a to v letech 1471 až 1516. Ten je hodnocen jako jeden z nejslabších českých panovníků.

František I., který vládl v letech 1792 až 1835, což obnáší 43 roků, byl zase charakterizován jako symbol reakce a potlačování všech národních a vlasteneckých snah.

Celkem 41 let, a to v letech 1378 až 1419, byl českým králem Václav IV., kterého ranila mrtvice, když se dozvěděl o pražské defenestraci z 30. června 1419.

Jedinou panovnicí mezi všemi byla v letech 1740 až 1780 Marie Terezie, ta strávila na trůně 40 roků a přivedla na svět šestnáct dětí.

Ferdinand I. Habsburský, který vládl od roku 1526 do roku 1564, čili 38 let, načal svým zvolením téměř 400letou nadvládu Habsburků.

Význačný panovník Jan Lucemburský, který vládl v letech 1310 až 1346, tedy 36 let, byl nejbojovnějším králem a dokonal svůj život v bitvě u Kresčaku, pravděpodobně sebevraždou.

Známý příznivec alchymie a léčitelství Rudolf II. byl na trůně 35 let a bylo to v letech 1576 až 1611.

K hospodářskému a kulturnímu rozvoji českých zemí došlo za vlády Přemysla Otakara I. v letech 1197 až 1230, vládl tedy 33 roků.

Pro nás snad nejtýpčtějším panovníkem, který nastoupil na trůn v roce 1346, byl Karel IV. Vládl do roku 1378, čili 32 let a byl to nejvýznamnější vládce tehdejší Evropy. Vynikající politik, který se zasloužil o všestranný rozmach českého státu, byl mu přičten titul „Otec vlasti“.

Neslavně se do dějin naší země, především v souvislosti s Janem Husem, zapsal Zikmund I., který sice strávil na trůně celkem 50 let, ale českým králem byl jen v letech 1420

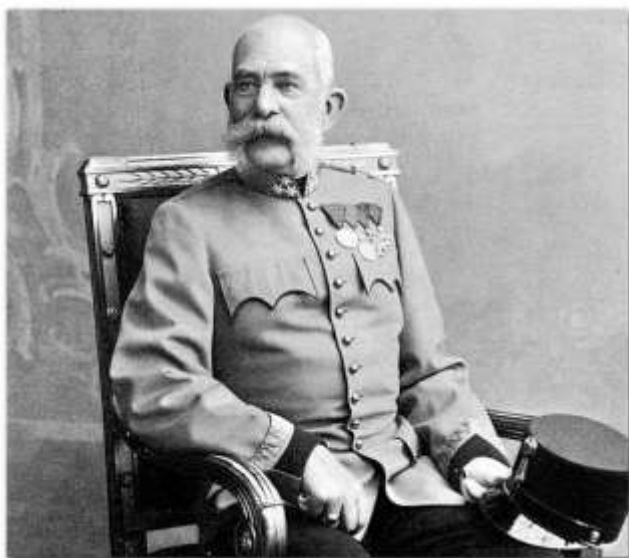
až 1437, přičemž v období husitské revoluce byl zbaven trůnu. Panovník, pod přezdívkou „šelma ryšavá“, byl však vynikajícím politikem a diplomatem.

Mezi našimi králi byli ovšem i tací, kteří vládli velmi krátkou dobu, ať již z různých politických důvodů, anebo skončili rukou vraha, což je případ krále Václava III., který byl po roce vládnutí zavražděn v roce 1306 v Olomouci.

Naprostá většina našich panovníků byla současně i králi uherskými nebo římskými a císaři římskými a většinou rovněž hovořili několika jazyky.

Tímto, skutečně jen velmi stručným výtahem z období vlády českých králů, bych chtěl naklonit veřejnost k poněkud lepšímu poznání historie českého státu.

7. Červen 2012

František Josef I.

Marie Terezie

Jan Lucemburský

Karel IV.

Šťavárna, to býval pojem !

Jednou z dominant obce Černá v Pošumaví bývala budova schwarzenberského pivovaru, který v roce 1568 nechal vystavět Jakub Krčín z Jelčan a Sedlčan. Dnes, po 444 letech, je z větší části celého rozsáhlého komplexu téměř ruina, což způsobilo zastavení výroby ovocných limonád po roce 1990 a posléze i ničivý požár. Objekt sice měl po celou dobu určitého majitele, ale jeho starost o svůj majetek byla nulová. Dražbou v nedávných dnech získaly nemovitosti nového majitele, který má konkrétní plány na přestavbu a rekonstrukci, s kterými seznámil starostku obce, takže by mohla svitnout jiskřička naděje. Každopádně po zkušenostech posledních dvaceti let může být těžko někdo optimistou, ale nechme se překvapit.

Pivovar v Černé byl zrušen v roce 1947, fungoval tedy celých 379 let. Ještě za jeho provozu zde nechal majitel kníže Jan Nepomuk Schwarzenberk zřídit v roce 1910 výrobnu ovocných šťav, aby zhodnotil velké množství malin, jahod a dalšího ovoce, které se v jeho lesích nacházelo. V roce 1917 umístil kníže sklepy na ovocné šťávy do již dříve postavených skladovacích a kvasných sklepů podél silnice ve směru na Frymburk.

V uvedeném roce 1947 přešel objekt do vlastnictví Národní správy a pak až do roku 1960 patřil Státnímu statku v Černé v Pošumaví. Bývalý renezanční zámeček i pivovar byly postupně zrekonstruovány na závod vyrábějící ovocné šťávy a limonády. Po Státním statku patřil závod tři roky Okresnímu podniku místního hospodářství a od roku 1963 přechází pod Jihočeské pekárny Vodňany. Až do této doby se vše v provozovně dělalo ručně, ovocné šťávy se vařily z přírodních malin a borůvek, ze zahradních jahod, višní, třešní, pomerančů, citronů a vinných hybridů. Názvy značek jako Šoférka, Rybízová, Pomo, Citro a Šalbeso začínaly být známými v širším okruhu.

Pod Jihočeskými pekárny Vodňany, přechází provozovna zvaná Výrobna ovocných šťav na automatické technologické linky, začíná stoupat výroba a samozřejmě i počet zaměstnanců, kterých je v té době celkem padesát. Začíná též výroba mačkaných jablek a vyrábí se celkem 13 druhů limonád pod značkami Askona, Kofola, Citrakola, Arakola, Malina, Citro, Šumavanka, Jugo Oranž, Dia, Soda, Chito, Aratoni a Citron S.

Vedle toho se v provozovně provádí i sušení hub na export a jejich nakládání do octa. V této době výrobní / VOŠ / zásobuje svými výrobky 2/3 okresu Český Krumlov a 1/3 okresu Prachatice, což představuje 640 prodejen. Vyrábí se zde rovněž limosyrupy v množství 680 tun ročně a jimi VOŠ zásobuje 10 dalších sodovkárenských podniků.

Zvyšování výroby je možné dokumentovat na několika číslech. V roce 1963 bylo vyrobeno 13 500 hl limonád a v roce 1980 to bylo již 40 500 hl, k tomu 3 705 tun sirupů a 1 141 tun jablečného sukusu.

Objemově se v této době nejvíce vyrábí Šumavanka v lahvích 0,70 l a Brona v lahvích 0,33l. V lahvích se dále vyrábí Cimo, Pomo, Malina, Citrokola, Kofola a Dia a do 50l sudů pak Kofola, Citrokola a Jablečný.

V provozovně se pracovalo na dvě směny, postupně se počet zaměstnanců ustálil na čísle kolem 45, v letním období však vypomáhalo vždy 10 – 12 studentů převážně z českokrumlovského Gymnazia. Provozovna má v této době k dispozici celkem 12 aut, z toho tři rozvázejí sirupy a 9 limonády.

V roce 1983 byl do provozu uveden nový lis, druhý největší v Jihočeském kraji. Je plně automatizovaný a dokáže za hodinu vylisovat 4 tuny ovoce. Jen během zkušební doby vytlačil lis jablečný sukus ze 62 vagonů jablek. Sukus, čili mateřská jablečná šťáva se

sterilizuje, přidají se esence, voda a cukr, vše se povaří a tím je připraven sirup pro výrobu limonád.

Postupně, kolem roku 1984 se zpracovává denně pět vagonů jablek, zabudovala se nová odparka na sukusy, čímž odpadla dovážka do Strakonice, kde se odpařování provádělo. Od roku 1987 však výroba, zejména vlastních sirupů začíná klesat, převážná část limosirupů značky Olympus se dováží z Fruty Brno.

Po roce 1990 se vše připravuje k privatizaci, částečně jsou určité pokusy některých firem zde vyrábět, či plnit alkoholické nápoje, vše ale postupně končí.

Pro řadu občanů Černé v Pošumaví znamenala VOŠ, nebo Sodovkárna, ale většinou lidově nazývaná Šťavárna, celý jejich život. Skutečnost, že vše končí, byla pro mnohé poměrně bolestivá. Ztráta nejen pracovních míst, ale i hospodářského rozvoje je i určitým mínusem pro obec.

18.6.2012

Požár v roce 2006 poničil podstatnou část historické budovy pivovaru, později Sodovkárny

Oslavy obce Černá v Pošumaví již v sobotu

V sobotu 30. června bude v Černé v Pošumaví uspořádán již pátý ročník slavností na počest založení obce.

Přestože se nejedná o výročí kulaté, tradice započatá v roce 2008 (oslavy 740 let) se zcela ujala. A tak ještě před více než dvouměsíčním maratónem dennodenních kulturních a sportovních akcí v rámci takzvaného Léta v Černé v Pošumaví se uskuteční tato samostatná akce pod píváním stanem vedle autobusového nádraží.

První vystoupení však předvede v místním kostele již od půl jedné pěvecký sbor Harmonie z Frymburka, pod vedením učitelů hudby manželů Rolčíkových z Umělecké agentury Rolčík.

Po slavnostním zahájení, které provede starostka obce Irena Pekárková ve 14 hodin, začne kolotoč různých kulturních žánrů. Nejprve zahraje pohádku pro děti Šaškova škatulka zájezdové divadélko KOS z Českých Budějovic, jehož hlavní protagonisté Milena Kolářová a Zdeněk Říha přinášejí radost našim malým posluchačům již několik let.

Poté vystoupí se svými tanečními křecemi úspěšná místní taneční skupina Vrtule pod vedením Áji Suchánkové a představí se také další taneční skupina Storm Dancers z Českého Krumlova, kterou vede Alena Brožová.

Populární jihočeská dechová kapela Budvarka přinese určitě radost zejména všem našim starším spoluobčanům a vyplní hlavní odpolední čas od 16 do 20 hodin.

Večerní program pak bude v režii country skupiny Pauza ze Strakonice, která vznikla již v roce 1988 a měla úspěchy na několika ročnících Porty. Skupina se však od té doby postupně obměnila, omládlá a je velmi úspěšná nadále, ostatně v Černé je již svým vystoupením známá. Hudba ve stylu country je vcelku oblíbená u všech věkových kategorií, a tak si jistě každý přijde na své.

Ve 22 hodin bude zpestřením programu i ohňostroj, samozřejmě, že jsou připraveny i stánky nejen s občerstvením, ale i dalšími prodejními produkty, chybět nebudou i další atrakce, zejména pro děti.

Předpovědi počasí na tento den jsou velmi optimistické, a tak si lze jen přát, aby každý návštěvník oslav byl plně spokojen a po celý den v dobré náladě.

26. Červen 2012

Nahoře: pohled do stanu

-

Dole: Budvarka, Harmonie, Pauza

Vzpomínky na dobu nedávno minulou v obci u Lipna

Dovolte mi, abych dnešní článek věnoval vzpomínce na rok 1977, neboť právě před 35 lety jsem se podvolil k tomu, že se pokusím zachycovat historické okamžiky v životě obce Černá v Pošumaví.

Tehdy jsem se stal kronikářem obce, což bylo vlastně i z nutnosti, neboť můj zaměstnavatel postrádal v kádrových materiálech angažovanost v domovské obci, a tak společně s upřímným zájmem o tuto oblast jsem tak zabil dvě mouchy jednou ranou.

Úkolem historie je vlastně podchycení a určité hodnocení vzniklých událostí, a to přesným a pravdivým konstatováním, o což jsem se snažil ve svých zápisech. Dnešní pětatřicátníci, kteří se v tomto roce narodili, nemohou mít potuchy o tom, jak se tehdy žilo a v mnoha případech jsou pod vlivem neobjektivního a zkresleného výkladu. Často se hodně událostí překrucuje, něčím se chlubíme, za něco se stydíme, hodně věcí se takticky zamlčuje.

Právě proto bych rád poukázal na události roku 1977 v obci Černá v Pošumaví, neboť jsem byl přímým účastníkem a nic z toho, co se odehrávalo, si nevymýšlím. Tento rok byl pro celou obec poměrně velmi úspěšný, především ji proslavil oddíl jachtingu, neboť Tělovýchovná jednotka, pod kterou patřil jachting, byla vyhodnocena jako nejlepší v rámci celé ČSSR. Byla oceněna především nesmírná aktivita při pořádání mistrovských závodů jak domácích, tak zahraničních. Na prvním místě ze 16 organizací v rámci okresu se umístil i Svazarm, jehož členové aktivně pracovali ve střeleckém, potápěčském a modelářském oddíle a zájem mezi mládeží byl značný.

Samotná obec Černá v Pošumaví se v soutěži MNV v okrese dostala na druhé místo a Občanský výbor Bližná byl dokonce první. Nelze v tom všem vidět jakési politické pozadí, i když uzavřené a splněné závazky hrály svou roli, ale práce na přeměnách, úklidech a pořádku byla skutečně vidět, zejména na Bližné.

V tomto roce byla dokončena nebo probíhala výstavba dvaceti rodinných domků, dále i domů v bytové zástavbě, rekonstrukce a výstavba obecního majetku.

Vynikajících výsledků dosáhlo tehdejších 113 zaměstnanců provozu Černá Státního statku. Bylo dosaženo nejvyššího výnosu obilovin v historii okresu Český Krumlov, nejvyššího výnosu stonkového lnu na Oborovém podniku Šumava a téměř všichni ošetřovatelé byli na čelných místech v doживosti krav i přírůstcích dobytka.

V obci byla tehdy pravidelná ordinace obvodního, zubního, dětského a ženského lékaře, v rekreační sezoně zde byla stálá lékařská pohotovost s nepřetržitou službou.

Vedle samoobsluhy Jednoty byla v obci prodejna průmyslového zboží, prodejna zeleniny a prodejna masa, v Bližné, Mokré a na Muckově byly smíšené obchody.

V obci fungovalo kadeřnictví a holičství, knihařství, dřevařská dílna, kovodílna a sklenářství.

Ve škole se učilo celkem 82 dětí (dnes kolem 30), na dobré úrovni fungovala obecní knihovna, letní kino a služby MNV, které zajišťovaly svoz odpadů v celé lipenské oblasti a cestovní ruch.

Ke konci roku 1977 měla obec Černá v Pošumaví 920 obyvatel, což je zatím historicky nejvíce od roku 1946. V kronice jsem zaznamenal i maloobchodní ceny mnoha výrobků, například maso hovězí stálo 29 Kčs/kg, vepřové 30 Kčs, černé uhlí 26,20 Kčs/q, benzín 4,30 Kčs/l a například černobílý televizor 4200 Kčs. Měsíční plat byl na provozu Černá Státního statku v průměru 2 559 Kčs.

Rok 1977 byl ideální i z hlediska počasí. Roční období se střídala přesně podle kalendáře, počasí přálo jak zemědělcům, tak rekreantům, dětem i všem ostatním.

Ve srovnání s dneškem se život v obci podstatně změnil, především vzhled a ráz obce, ovšem nostalgie po mnoha vymoženostech tehdejší doby u řady pamětníků zůstává a myslím, že by nebylo dobrým nápadem tuto skutečnost zamlčovat a všelijak překrucovat.

26. Červenec 2012

Léčitelství v několika generacích Stadlbauerů

Ve starých kronikách Dolní Vltavice, Bližné i Želnavy najdeme zmínky o léčitelství obyvatel Dolní Vltavice Antona Stadlbauera.

Léčitelství zlomených kostí ho proslavilo nejen po celé Šumavě, ale i daleko za hranicemi země. Jeho léčitelství bylo prý tak vynikající, že byl ve své době velice váženou osobou.

Již jeho předkové byli specialisté tohoto druhu, šumavské lesy skýtaly pro jejich obyvatele nejen obživu, ale přinášely i množství úrazů při práci v těžbě a přepravě dřeva. Lékařská pomoc bývala poměrně těžko dostupná, navíc mnozí neměli dostatek finančních prostředků na zaplacení, a tak přistoupili ke svépomoci. Tak se postupně vyvinula generace Stadlbauerů, kteří své metody neustále vylepšovali a jak zápisy uvádí, často rozuměli svému řemeslu lépe, než některý lékař po dlouholetém studiu.

Anton Stadlbauer se narodil 30. prosince 1882 v Otově (Ottenschlag), dnes zaniklá obec v oblasti Pasečné, obec Přední Výtoň. Byl ze sedmi bratrů, z nichž Johann, Anton a Otto se vyučili léčení zlomenin od svého otce. Johann však zemřel v roce 1916 v ruském zajetí na kurděje a Otto zemřel v roce 1927 na zranění z první světové války. Ve šlépějích svého otce tak pokračoval pouze Anton a počínal si opravdu zdatně.

V roce 1905 zakoupil v Dolní Vltavici dům č. p. 47 od obchodníka s dobytkem Ferdinanda Scheschy, který ho postavil v roce 1901. V téže roce se oženil s Josefinou Radinger z Německého Rychnova a z jejich manželství se narodily čtyři děti Gizela, Reinhold, Elsa a Anton, který opět pokračoval ve stopách otce i děda.

Manželka Josefina byla v roce 1916 postižena mozkovou mrtvicí a jako zcela ochrnutá byla trvale upoutána na lůžko.

Na našeho Antona Stadlbauera se ve dvacátých letech minulého století pěly doslova oslavné ódy. Jak praví staré zápisy, stovky ošetřených pacientů z domova i ciziny, ze kterých by bez jeho pomoci zůstali jen doživotní mrzáci, jsou toho nejlepším důkazem.

Jakým způsobem toho dosahoval, jaké metody léčení používal, to se ze starých zápisů nedozvíme. Každopádně však dokázal končetiny narovnat a napravit tak, že srostly a velmi často se zcela zahojily bez zřetelných příznaků.

I v dnešní době, kdy je medicína na vysoké úrovni, jsou jeho léčitelství schopnosti v oné době hodny obdivu.

2. Srpen 2012

Anton Stadlbauer – Zde stával Otov – Lípy na bývalém Otově zůstaly

Vzpomínka na zaniklou Pestřici

V Českokrumlovském deníku jsme si mohli ve středu 8. srpna přečíst malou zprávičku o zrekonstruování kapličky v Dolní Pestřici.

Jsem vždy rád, když k jakémukoliv zvelebení těchto památek dochází. Dáváme tím najevo, že nám není lhostejná minulost a že tím poněkud uctíme naše vzpomínky na život tehdejších obyvatel v této vesničce. A je vlastně lhostejné, zda se o to starají lidé z Horní Plané, z Černé, Frymburka nebo odjinud. Vždyť všem musí jít vlastně o to samé. Současné území bývalé Pestřice patří již dlouhá léta do správy města Horní Planá. Ale nebyvalo tomu tak vždy.

Kaplička v původním stavu(www.zanikleobce.cz) - kaplička opravená (Českokr. deník 8.8.2012)

Ve starých kronikách je Pestřice (Stögenwald) uváděna jako součást podstatně starší obce Bližná, farností patřila spolu s ostatními obcemi této oblasti do Dolní Vltavice, kam docházely i děti do školy.

O Pestřici, která se rozkládala v prostoru mezi Zvonkovou a Kyselovem, v současnosti na pravém břehu lipenské nádrže, jsou první písemné nálezy až v roce 1655, kdy si zde jako první postavil domek jistý Kaspar Nader. V archivech je většinou uváděna pouze sklářská huť rodiny Stöger, z čehož pravděpodobně vznikl i název Stögenwald.

Více záznamů se objevuje až po třicetileté válce, stejně tak jako o vsi Račíně, ovšem je důvodné se domnívat, že život zde vznikl mnohem dříve. Samotné vyklučení pralesa na svazích Strážního vrchu zasazují historici až před rok 1500, podle seznamu majitelů obce Pestřice mohl být svah Strážního vrchu osídlen, sice primitivními obydlími, ale přesto, již před rokem 1600.

Strážní vrch, dnes Pestřický vrch (842 m. n. m), byl ve své době důležitým územím, kterým vedly zemské stezky z Lince a Aigenu ve směru na Český Krumlov a České Budějovice. Dne 25. května 1752 obdržela obec Pestřice vlastní rychtu, prvním rychtářem byl Benedikt Perfahl, Pestřice č. 8.

Při sčítání lidu v roce 1930 měla Pestřice 59 domů se 412 obyvateli a z toho bylo 14 obyvatel české národnosti.

Po druhé světové válce bylo celé území, včetně Pestřice, vysídleno, státní hranice s Rakouskem opatřena drátěným zátarasem, vymezeno hraniční pásmo a posléze i část zatopena lipenskými vodami.

Lidské společenství zaniklo, na přírodu to možná mělo pozitivní vliv. Sice se zde hospodařilo s určitými problémy i za dráty, ale příroda zůstávala zachována. Minimální,

téměř žádné rekultivace, hnojení či ochrana, to všechno mělo vliv na to, že struktura krajiny zůstávala v téměř zachovalém stavu.

Proto také mohla být v roce 1992 tato lokalita, o výměře 106 hektarů, vyhlášena nejprve chráněným územím a posléze přírodní památkou, kde se nachází řada chráněných rostlin a živočichů.

9. Srpen 2012

Krátká procházka mezi Lhotami

Když jsme o své letošní důchodcovské dovolené projížděli s manželkou českou krajinou směrem do Slovenské republiky, uvědomil jsem si, kolik obcí a vesnic má ve svém názvu Lhota, případně Lhotka. Prý se jich nachází na území Česka přibližně pět set a vznikaly v období středověké kolonizace. Největší je Ostrožská Lhota na Uherskohradištsku, která čítá 1565 obyvatel.

Snad nejznámější je však Červená Lhota nedaleko Deštné na Jindřichohradecku. K té mám osobní vztah, neboť leží v blízkosti mé rodné vesnice a častokrát jsem tam byl v mládí pěšky. Ještě blíže mého rodiště se nachází Hrušova Lhota, kde se narodil jeden můj kamarád a spolužák ze střední školy a kde mám vzpomínku i na výborného učitele Karla Zaviačiče. Blízko Soběslavi, kde jsem od šesté třídy až do maturity trávil svá školní léta, leží Rybova Lhota, odtud docházel další spolužák. Známa je na Táborsku též Smetanova Lhota, rodiště fotbalového reprezentanta Jana Kollera.

Výčet by mohl být poměrně obsáhlý, ale vraťme se zpátky domů. Na území Černé v Pošumaví najdeme dvě Lhoty. Ta první již úplně zanikla, nazývala se Nová Lhota, německy Neustift, byla to osada obce Plánička a její vznik se datuje rokem 1375. V roce 1921 zde žilo 33 obyvatel, v roce 1950 již pouze čtyři obyvatelé. Za Pláničkou ve směru na Frymburk stál dlouhá léta opuštěný objekt, takzvaná Kortišovina, jediný dům, který se zachoval. Po listopadu 1989 byl přestavěn na soukromou restauraci a penzion.

Při cestě z Muckova do Hořic na Šumavě se rozkládá Hostínova Lhota, německy Hossenschlag, která vznikla v roce 1530 a leží na návrší v nadmořské výšce 820 metrů. V roce 1910 zde žilo 49 obyvatel, v roce 1950 již jen 15 obyvatel. Hostínova Lhota existuje i nadále jako oblast chatařů a chalupářů.

Nevim přesně, kolik Lhot, případně Lhotek, je v českokrumlovském regionu. Známejší je nám snad Svatonína Lhota poblíž Frymburka, kde žilo v roce 1910 celkem 137 obyvatel v 19 domech. Na Hornoplánsku v katastrálním území Zvonková a Pestřice je též známá obec Bližší Lhota, z doslechu znám i Zubčickou Lhotku a na Malšínsku najdeme část území s prostým názvem Lhotka.

Vyprávění o Lhotách zakončím na Slovensku, kde mají Lehoty a do jedné z nich, Čierné Lehoty v okrese Topolčany jsme dlouhá léta jezdili, neboť manželčin tatínek vyučoval a řediteloval v tamní škole.

Sobota, 8. Září 2012

Červená Lhota - Penzion a restaurace + tabule v místě Nové Lhoty v blízkosti Pláničky

Historie státních statků po roce 1945 na území Frymburka a Černé v Pošumaví

Městys Frymburk a obec Černá v Pošumaví jsou od sebe vzdáleny přibližně deset kilometrů. Jejich katastry však spolu těsně souvisí, což se po celou dobu projevovalo především v zemědělském hospodaření.

Přestože až do roku 1960 patřila každá obec do jiného okresu (Frymburk ke Kaplici), v zemědělství se vše vzájemně prolínalo, spojovalo a rozpojovalo, což byl důsledek mnoha delimitací. To ovšem přinášelo do vzájemných vztahů mnoho problémů, nespokojenosti, nevraživosti a často i nenávisti.

Mohu to potvrdit vzpomínkami pamětníků z obou stran, kteří většinou na „ty druhé“ nepěli žádnou slávu. Určitým vrcholem v nepříznivých vztazích byl rok 1976, což mohu konstatovat z vlastní zkušenosti.

V tomto, poněkud rozsáhlejším článku, uvádím stručný vývoj od samého počátku až do úplného konce statků, přičemž jsem se snažil i o zachycení ředitelských funkcí, a právě zde nemusí vše časově odpovídat. Podkladů mnoho není a pamětníci si mnohdy nevzpomenou na jména, natož na časový termín.

Po odsunu německých obyvatel, který probíhal v jednotlivých termínech roku 1946, vyvstala především otázka, co s dobytkem, který museli odsunuté v jednotlivých statcích zanechat. Státní správa ještě natolik nefungovala, a tak vše záviselo na obyvatelích příslušných vesnic, lépe řečeno na Místní správní komisi.

K problému se přistupovalo různě. Ve Frymburku rozhodli, že se dobytek svede do větších stájí a dosud neodsunuté Němci ho budou ošetřovat a krmit, čímž se zamezí velkým ztrátám. Na Muckově zase, jak vyprávěl pamětník František Novotný, „nebyl nikdo, kdo by to krmil a ani nebylo čím, odvážali jsme všechno zvířectvo od žlabu a všechno jsme vypustili ven do volné přírody a stavení jsme uzamkli. Celkové stádo čítající kolem 150 kusů se volně páslo až do příchodu prvních mrazíků. Pak se postupně začalo stahovat ke vsi.

V té době ještě nebyl takový pořádek, a tak si tedy každý vzal z dobytka, co potřeboval. Nic nebylo evidováno, a tak se zařezávaly ovce, někdo si vyměnil malé tele za velkou jalovičku a podobně. To, co zbylo, jsme nahnali do ohrady a po projednání v Krumlově jsme pak dobytek hnali přes Slavkovice a Černou do Hůrky, kde se nakládal do vagonů na dodávku.“

Od roku 1947 začalo v oblasti fungovat Horské pastvinářské družstvo v Kovářově, které založil okres Jihlava. Výsledky byly ovšem nevalné, a tak budovy a pozemky přebírá Národní pozemkový fond, který se v roce 1949 přetváří na Československý státní statek Dolní Vltavice, se sídlem v Kyselově. Ředitelem se stává Jaroslav Kubík.

V červnu roku 1950 je Československý státní statek (ČSSS) zřízen ve Frymburku s oddělením Blatná, Kovářov, Přední Výtoň a Slupečná, což jsou prakticky zrušená Horská pastevní střediska družstev Jihlava a Jindřichův Hradec. ČSSS Dolní Vltavice je zrušen, zůstane zde pouze oddělení Kyselov, které je začleněno pod statkové ředitelství v Českém Krumlově.

ČSSS Frymburk hospodaří velmi špatně z mnoha různých důvodů, a tak je od 1.ledna 1951 zrušen a začleněn do nově vzniklého ČSSS Černá na Šumavě, který vzniká i z částí dalších statků Želnavá, Světlík a Český Krumlov. Ředitelem statku je Rudolf Kubík. Statek se člení na provozní jednotky Dolní Vltavice, Valtrov, Zvonková, Olšov, Jestřábí, Kovářov, Blatná a Světlík.

V dalším období se statek Černá rozrůstá v roce 1953 o JZD Muckov, obec Bližnou a osady Plánička, Žlábek a Jelm. V roce 1957 přebírá i špatně hospodařící JZD Frymburk, kde se vytváří provozovna s odděleními Blatná a Slupečná. Řediteli statku jsou Burda a po něm Hlaváček.

Zřejmě na jednoho z nich vzpomínal v roce 1984 František Dvořák z Českého Krumlova: „V roce 1952 jsem nastoupil na Státní statek Černá jako dispečer, pak jako plánovač. Vzpomínám na to, jak jeden z pracovníků statku prováděl různé experimenty s jezdeckým koněm. Ještě dnes si někteří občané vzpomenu, jak vyjel se svým koněm po dřevěných schodech do sálu v Černé, kde právě probíhala taneční zábava. Jindy přijel do Dolní Vltavice s koněm až k pultu a posiloval se, zatímco kůň rovněž z kbelíku se slitým pivem.“

V roce 1960 je opět delimitace, dosavadní ČSSS Černá v Pošumaví byl rozčleněn do tří nových Statků, a tak vedle nového Státního statku Černá vzniká opět i Státní statek Frymburk s hospodářstvím Frymburk, Milná, Blatná, Přední Výtoň a Slupečná. Jeho ředitelem je Jaromír Nekovařík.

Státní statek Černá přebírá místní JZD a jeho hospodářstvími jsou Černá, Bližná, Muckov, Olšov, Slavkov a Šebanov. Ředitelem je Ing. Vladimír Vítek.

V dalším období hospodaření Státního statku Černá nastává éra ředitele Ing. Jaromíra Petříka, který zůstává ve vzpomínkách všech pamětníků jako hlavní strůjce doby rozmachu statku.

Na Státní statek Frymburk přichází v roce 1966 jako ředitel František Vlach, statek zaznamenává úspěchy, ředitel je však k 1. září 1969 vystřídán Stanislavem Dvořákem. Rovněž na Černou přichází nový ředitel Václav Soustružník a od 1. ledna 1971 se oba statky stávají odštěpnými závody nově vzniklého Oborového podniku Státní statky Šumava.

K nejtěžším a nejsložitějším chvílím ve vzájemných vztazích Frymburka a Černé patří rok 1976. Tehdy, v rámci slučování ve větší celky, bylo rozhodnuto sloučit statky Černá a Frymburk v jeden celek. Přestože v Černé bylo zázemí pro vznik sídla ředitelství, vyhrál Frymburk a jeho staronový ředitel Stanislav Dvořák.

Dlouho trvalo, než se postupně vztahy urovnaly, nevráživost a mnohdy nenávisť byla velká, ale i určitý pocit ukřivdění, především ze strany Černé. Vše se postupně urovnalo, statek pokračoval jako Odštěpný závod Frymburk, a to rovněž i od 1. července 1988, kdy patřil pod nově vzniklý Agrokombinát Šumava.

DOBOVÁ MOMENTKA. Čtyřřadý

kravín v Černé. Dnes je na stejném místě soukromá firma.

V roce 1989 odešel po dvacetiletém působení ve funkci Stanislav Dvořák do důchodu a jako ředitel OZ Frymburk nastoupil Ing. Bronislav Gloga. Ovšem listopadové události roku 1989 ukončují jeho sedmiměsíční působení ve funkci, na statku je vypsáno referendum k volbě nového ředitele, kterým se stal od 12. března 1990 Ing. František Záhora.

Nyní opět nastala doba, kdy si zaměstnanci statku z obvodu Černá v Pošumaví vzpomněli na staré časy a tak se statek k 1. lednu 1991 znovu dělí na dva samostatné statky, nyní již státní podniky. Na Statku Černá, státní podnik je ředitelem jmenován Ing. Jan Machala, v polovině roku 1992 nastupuje Ing. Pavel Dyrhon, na Statku Frymburk, st. p. zůstává Ing. Záhora.

Práce na statcích je postupně zaměřena na uspokojování restitučních nároků a posléze privatizaci jako pronájem vybraným a schváleným zájemcům. Hospodaření končí kolem poloviny roku 1993.

V polovině roku 1997 Statek Frymburk, st. p., definitivně zaniká, Statek Černá, s. p., vykazoval dluhy, které vysoko převyšovaly pohledávky, a tak nemohl být jako ostatní statky normální cestou ukončen, ale byl dán do konkurzního řízení. Byl jmenován správce konkurzní podstaty a části restitucí a privatizace se dokončovaly s pomocí Územního odboru Ministerstva zemědělství v Českém Krumlově prakticky až do letošního roku.

Tradiční zemědělství reprezentované Státními statky, tak jak v této oblasti probíhalo v minulosti, po padesáti letech definitivně skončilo, po konkurzním vypořádání Statku Černá to však trvalo 65 let.

30. Říjen 2012

Traktoristé rostlinné výroby v Černé (1977)

Pracovníci Pomocné výroby Černá (1984)

Pracovníci živočišné výroby Černá + Bližná + Muckov

Skližeň stonkového lnu v kapličkách + setí obilovin + vrtulník při výživě rostlin

Traktoroví nadšenci z Černé

Jede traktor, je to Zetor, jede do hor orat brambor

Refrén z písně hudební skupiny Visací zámek by mohl poměrně dobře vystihnout téma tohoto článku. Snad jen s rozdílem, že nepojede „orat brambor“, ale vozit dřevo z lesa.

S touto představou si hodlal pořídit traktor Zetor 25 Petr Němec se svým synem Petrem z Černé v Pošumaví. Jejich představa se však rázem začala měnit ve skutečnost. Hledání přes internet bylo úspěšné, a tak si přivezli domů svůj první traktor.

Bylo to kdesi u Loun a traktor se tomu vlastně ani říkat nedalo, i když měl generálku motoru a novou přední nápravu, ale všechny ostatní díly byly v dezolátním stavu, prakticky nepoužitelné. A tak se stala garáž v jejich rodinném domku po několik měsíců dílnou anebo traktorservisem.

Oba dva nadšenci se okamžitě pustili do díla, syn Petr je vyučený automechanik, proto začali s renovací. Vše se muselo znovu rozebrat, postupně shánět náhradní díly, které musely být originální a opět vše zkompletovat. Náhradní díly se kupodivu daly poměrně dobře sehnat, je jich prý po různých skladech dost, potíže byly snad jen se sháněním světel.

Všechny součástky bylo nutno důkladně vyčistit, postupně pak barevně natřít, když už se něco dělá, ať to dokonale vypadá. Do procesu zapojili i paní domu, která sdílela jejich nadšení i přes problémy s občasným zápachem (nebo vůní motorů?) a barev. Tento jejich koníček je samozřejmě i finančně náročný, zejména pořízení úplně nových pneumatik.

Trvalo to půl roku, mnoho hodin volného času než traktor Zetor 25 K, čili kultivační, vyjel z garáže. Přesto již v době renovace jednoho traktoru uvažovali o koupi druhého, tentokrát Zetoru 25 A, čili agregačního. A našli ho blízko, u jednoho občana v Dolní Vltavici. Traktor byl rovněž ve velmi špatném stavu, ale nakonec ho dostali po ose (6 kilometrů) domů a začal stejný koloběh jako v prvním případě a práce na další půlrok.

Dnes jsou oba dva krásné traktory, jeden zelený a druhý červený, jejich chloubou a do lesa ani jinam s ním jezdit nehodlají. Teď jsou oba jen takzvaně na parádu. Byli by rádi, kdyby s nimi mohli vyjet na silnici, třeba by se zúčastnili i nějakých výstav, ale musí mít nejprve veteránská čísla. Počítají tedy s tím, že se přihlásí do nějakého klubu veteránů Zetoru.

Dalo by se říci, že je vše u konce, ale další nápady však přicházejí. Rádi by za traktory sehnali nějaké dobové nářadí, závěsné nebo nesené, což by zase uvedli do provozu a předváděli jako komplet.

Nadšení pro práci a láska k těmto našim prvním, na tehdejší dobu spolehlivým, výkonným a snadno ovladatelným traktorům Zetor 25, plně ovládla jejich život.

6. Listopad 2012

Z historie hasičstva v Černé v Pošumaví

Motto: *Hasiči jedou, stříkačku vezou, trubka je zavolá, když oheň plápolá*

Krédem hasičů je odvaha. Ti profesionální musí ovládat nejenom svou profesi, ale i profesi zdravotníka, zámečníka, automechanika, silničáře a někdy i pohřebáka. Ovšem ani dobrovolní hasiči nejsou žádná béčka, i oni se potýkají s mnoha problémy, musí prokazovat svou odvahu, a to nejen při požárech. Přesto byl a je odjakživa hasičský sbor největším spolkem či organizací na vesnicích, a tak je občas dobré zapátrat v historii. Zjistíme tak, že dobrovolné hasičské sbory se začaly utvářet na počátku 19. století.

Na území obce Černá v Pošumaví došlo k založení hasičstva přímo v obci dne 2. prosince 1892, je to tedy 120 let od doby, kdy se 40 aktivních a 24 přispívajících členů rozhodlo pro dobrovolný sbor. Sedmnáct majitelů si tehdy v horní části obce postavilo nákladem 2 400 korun požární zbrojnici, přičemž každý majitel dodal jeden sáh kamene, dva kmeny dřeva a navozil písek.

V roce 1920 měl sbor již 66 aktivních členů a 22 přispěvatelů, mecenášem byla především obec, ale i pivovar, který hasičům poskytoval různé výhody.

Dobrovolní hasiči v Dolní Vltavici založili svůj sbor ještě dříve, a to 4. července 1886, dne 19. června 1932 si zakoupili a vysvětili novou stříkačku, čili letos uběhlo od té doby 80 let.

Obec Bližná neměla vlastní hasiče, případný požár byl zajišťován sborem z Dolní Vltavice anebo z Hodňova, Hůrky, Horní Plané a Zvonkové. V Černé, na Plániče a na Mokré měli tehdy stříkačky pístové.

V poválečném období byl první hasičský sbor založen v roce 1946 v Černé, prvním předsedou byl občan Jan Rosický. V Dolní Vltavici založili sbor v roce 1947, tedy před 65 lety, a předsedou byl Josef Vála. Stejně tak před 65 lety, v roce 1947, byl založen sbor

dobrovolných hasičů v Mokré, velitelem byl Jan Daniš.

Čas ubíhal, přicházely změny, v roce 1951 měli své schůze a valné hromady hasiči, v roce 1955 to byli již požárníci, kteří měli v čele stále Jana Rosického. V roce 1957 se již dobrovolní hasiči nazývali Československý svaz požární ochrany (Místní jednotka ČSPO), v Černé se v lednu 1957 stal předsedou Stanislav Med. Svaz požární ochrany je založen i na Bližné, předsedou se stává Michal Balco.

V roce 1976, kdy MJ ČSPO oslavuje 30 let svého trvání, je její činnost velmi bohatá, při soutěžích obsazují většinou první a druhá místa. Oddíl má 35 členů, předsedou je Jiří Puritscher a velitelem Jan Dub.

Vlastními silami si postavili požární zbrojnici, mají vlastní klubovnu a nový hasičský vůz. V dalších letech dochází i k zapojení mladých požárníků, v roce 1983 jich bylo celkem 22. Předsedou je nadále Jiří Puritscher a na Bližné Miroslav Přibyl.

V roce 1985 má sbor dvě výjezdové skupiny po 11 členech a postupně začíná hledat své zámezí pro výstavbu nové požární zbrojnice a umístění technického vybavení. To se nakonec povedlo až po roce 2000, ale to již je vlastně současnost.

Každopádně ať hasiči nebo požárníci, vždy museli odvést pořádný kus práce, a to nejen při zdolávání požárů, ale i prevenci.

6. Dezeňber 2012

Masopust - růžičková koleda v Černé v Pošumaví

V pořadí druhý masopust v novodobé historii obce Černá v Pošumaví proběhl v sobotu 2. února 2013.

Ten první se uskutečnil vloni, a jelikož pořadatelé byli bez jakýchkoliv zkušeností, vyzorovali průběh u sousedů v Hořicích na Šumavě, kteří pak pomohli i s organizací. Proto se tehdy masopustní rej konal v rámci bývalého okresu prakticky až poslední.

Pro ten letošní masopust se pořadatelé a všichni zainteresovaní připravovali ještě před koncem roku 2012, a tak se tento masopust uskutečnil zase mezi prvními.

V sobotu v osm hodin ráno již byli všichni připraveni před obecním úřadem, kde je vždy slavnostní začátek, který se tentokrát posunul až na devátou hodinu kvůli poněkud opožděnému příjezdu nezbytného hudebního doprovodu. Ten tvořilo 11 členů dechové kapely Šumavanka.

Pak celý program začal požádáním starostky o povolení vstoupit do obce, aby mohli „nějaký ten počinek vykoledovat“. Povolení obdrželi a vše se dál rozvíjelo podle připraveného scénáře. Počasí bylo vcelku příznivé, teplota kolem dvou stupňů nad nulou, občas mírně poprchávalo.

Nikomu z koledníků to však nevadilo, lidé je všude přijímali přívětivě, každý měl přichystáno občerstvení a něco na posilnění, každý (kdo chtěl, neboť vše předem zajišťoval organizátor Jiří Daňo) si vybral písničku a zatančil si s tančmaistry. Samozřejmě, že byli i lidé, kteří, i když byli doma, neotevřeli. Nikdo však nikoho nepřemlouval nebo nezvonil. Kdo chtěl, byl již dávno před svým domem.

Masopustní rej byl ukončen po 16. hodině opět před obecním úřadem, kde koledníci oznámili starostce obce, že vše proběhlo bez závad a v pořádku.

Večer se pak všichni účinkující i řada pozvaných obyvatel obce veselila v místním Hostinci Podsvětí, kde k tanci a poslechu hrála kapela Soda Kofola z Českého Krumlova.

Českokrumlovský deník: 5. Únor 2013

Krátký pohled do historie zdravotnictví v Černé

Důležitou součástí národního hospodářství každé země je zdravotnictví, které je současně jedním z nejsledovanějších, ale i nejproblematictějších sektorů. Úroveň poskytované zdravotní péče je každopádně ukazatelem vyspělosti každého státu.

Ve svém ohlédnutí za historií poskytované zdravotní péče na území současné obce Černá v Pošumaví nehodlám rozebírat systémy, které zde fungovaly za I. republiky ani za období socialismu. Důležité je, kdy a v jakém rozsahu se zdravotní péče o občany dostala do jejich bydliště.

V Dolní Vltavici to bylo v roce 1951, kdy statek Kyselov zřídil na svůj náklad Ošetřovnu červeného kříže, do obce byla přidělena ošetřovatelka, která poskytovala první pomoc a sledovala život v obci po zdravotní stránce. Pečovala o novorozeňata a děti vůbec, pomáhala matkám, ošetřovala menší úrazy.

Jenomže Červený kříž ji po necelém roce odvolal a obec si musela pomoci sama. Zvládli to samaritáni, učitelka, ředitel školy, manželka hajného ti poskytovali první pomoc potřebným. Léčiva byla doplňována z prostředků MNV, Státního statku a Červeného kříže.

Teprve na podzim v roce 1952 se v Dolní Vltavici vytvořilo Ordinační lékařské středisko, kam zajížděl jednou týdně obvodní lékař z Horní Plané a dvě hodiny v obci ordinoval. Středisko však bylo nedokonale vybaveno, a tak se s těžšími případy stejně muselo do Horní Plané nebo do Hůrky. Později, od roku 1954, byl údajně lékař tak vytížen, že zajížděl na Vltavici pouze první a třetí úterý v měsíci.

Jak vzpomíná Erika Zemanová, která od roku 1951 v Dolní Vltavici bydlela, stávalo se často dost úrazů, v lese nebo na poli. Pak nezbývalo nic jiného, než zapřáhnout koně nebo vyhledat pomoc u roty pohraničnicků a zraněného odvézt za doktorem nebo až do nemocnice do Krumlova. Autobusy tehdy žádné nejezdily a automobil měl jen hostinský.

V samotné Černé v Pošumaví bylo zdravotní středisko zřízeno až v roce 1958, do té doby fungovalo v Hůrce, kde ordinoval i zubař. Pro tuto potřebu se adaptoval dům č. p. 47, nynější hotel Rex, kde jako první ordinoval MUDr. Maňhal.

O této době a následujících dvaceti letech mi vyprávěla paní Vlasta Žilíková, která pracovala jako zdravotní sestra a pravá ruka všech zde sloužících doktorů. Paní Žilíková je nejstarší obyvatelkou naší obce (v dubnu jí bude 93 let), své myšlenky a tok vyprávění má však dokonale seřazeny a velmi zasvěceně dokáže vše popsat.

Lékařů se střídalo hodně, nejen na obvodě, ale i při službách. Tím, na kterého však nejvíce vzpomíná, byl MUDr. František Tůma. Byl to typický románový venkovský doktor, znal dokonale svůj obvod, prakticky znal každého, o každém všechno věděl, znal i rodinné problémy obyvatel.

Když zrovna sloužil MUDr. Tůma, tak v obvodě udělal vždy mnohem více návštěv než původně plánoval. Zajel totiž ještě k dalším, podívat se, jak se jim daří, poptat se, jak se cítí, on věděl o každém, s čím marodil, na co se léčil. Byl to prostě správný venkovský doktor. Po přestěhování zdravotního střediska z Hůrky do Černé odešel MUDr. Tůma sloužit do Vyššího Brodu.

Zdravotní sestra Žilíková, která vlastně rovněž znala téměř všechny obyvatele nejen Černé a okolí, ale i Horní Plané, vzpomínala dále na MUDr. Krebse a od roku 1969 v Černé působího MUDr. Hockého. S ním sloužila až do svého odchodu do důchodu. V té době již jej zastupovala MUDr. Eva Krepsová, která pak na středisko nastoupila trvale. Střídali se zde i další doktoři MUDr. Zrněčko, znovu MUDr. Maňhal, MUDr. Petlán, MUDr. Pečírka a další.

Vedle obvodního lékaře byla v roce 1964 v Černé zřízena i zubní ordinace, kde zahajoval dentista Josef Lachout. Dlouhou dobu zde pak ordinoval MUDr. Solfronk.

V obci je i ordinace pediatra, pravidelně v pondělí a ve čtvrtek odpoledne zde ordinuje MUDr. Jan Indra. Do obce dojíždí již celých 35 let a je to prakticky nejdéle zde sloužící lékař, nejenom dětský. Spolu s ním tady začínala dětská sestra paní Solfronková, nyní již 18 let spolupracuje s dětskou sestrou Andreou Kukačkovou.

Popsat všechno, co si pamatujeme anebo známe z vlastní zkušenosti o lékařích sloužících v naší obci, prostě nejde. Toto je jen malý výtah, a přestože, jak praví klasik, již včerejšek je historií, období po roce 1990 stále považují za současnost a tu bude hodnotit za další léta někdo jiný.

16. Únor 2013

Paní Vlasta Žilíková

MUDr. Jan Indra a sestra Andrea Kukačková

Malá připomínka historie Muckova

V souvislosti s názvem „Mokerský újezd“ nebo také „Hirzův újezd“ se každému, kdo se alespoň částečně zajímá o historii českokrumlovského regionu, vybaví spojení s částí území ležícího dnes převážně v prostoru kolem lipenské přehrady. Jednou z těch obcí je i Černá v Pošumaví, a jelikož v letošním roce si připomene poněkud kulatější výročí svého vzniku, hodlám popsat události oné doby v dalším článku.

V tomto újezdu, který daroval král Václav I. zvíkovskému purkrabímu Hirzovi z Klinkerberku, se nacházely všechny obce, které jsou dnes osadami Černé v Pošumaví, mimo Pláničku a Muckov. Ty ležely mimo dosah „újezdu“ a nebyly také před darováním v majetku krále.

Jestliže tedy první zmínka o obcích ležících v „újezdu“ je v darovací smlouvě z roku 1268, pak první zmínka o obci Muckov, kterou zde připomenu, je v roce 1518. Uplynulo tedy od té doby 495 let, což by mohl být rovněž důvod k malé oslavě.

Muckov, stejně jako ostatní tehdejší obce Bednáře, Jámy, Plánička a Nová Lhota tehdy patřily pod obec Hořice na Šumavě. V té době začínaly v oblasti vznikat takzvané „lesní rychty“.

Odloučením devíti vsí vzniklých na území vyšebrodského kláštera a rovněž patřící obci Hořice, vznikla dle záznamů 10. ledna 1633 „Šumavská rychta pláničská“, uplynulo tedy 380 let. Toto pojmenování se však zavedlo až v roce 1918, do té doby to byla jen Klein-Planles, nebo jen Planles.

Byly-li první názvy obcí viditelně slovanské (například Natschernerece = Černá), pak u Muckova a ostatních obcí je již vidět postupující germanizace. V době, kdy se připomíná vznik obce, je název Muczarn, v roce 1654 Müczgern a v dalších letech s malými obměnami téměř stejný název, a až do roku 1900 je osadou obce Planles, čili Pláničky.

V letech 1900 až 1910 je samostatnou obcí Mutzgern v okrese Krumlov. Od roku 1910 patří pod krumlovské panství, pod soudní okres Horní Planá. V letech 1921 až 1960 je Muckov samostatnou obcí v okrese Český Krumlov a od roku 1961 je osadou obce Černá v Pošumaví. Přibližně stejný osud měla i bývalá osada Bednáře, do roku 1949 nazývaná Emry, německy Emmern. Významná zde ovšem byla škola, slavnostně vysvěcena 26. listopadu 1896, která pokračovala jako česká od roku 1948 a skončila školním rokem 1965/1966.

Podle berní ruly z roku 1653 se Emry též nazývaly „Fünf Häuser“, čili „Pět chalup“, nejspíš podle pěti majitelů usedlostí.

Vedle školy nebylo v Emrech prakticky nic, ani krám, ani hospoda. Zato osada ležela přímo na spojnici cest z Černé do Světlíku a do Hořic, takže tam bývávalo rušno.

Autor popisující dobu na počátku 20.století (web Kohoutí kříž) si vzpomíná jak kolem jezdily povozy s pivem z pivovaru v Černé do Světlíku, jak Hořičtí si kolem odváželi vyrýpanou a přes léto vysušenou borku domů na otop.

Slavnostní oživení nastalo, když projížděl kolem „nejdůstojnější“ pan prelát ze Schläglu k vizitaci do Světlíku a do Frymburku, neboť ty podléhaly církevní správě v rakouském Mühlviertelu. K Muckovu patřily nejen Emry, ale i Kramolín, Hostinná Lhota, Vyžbohy, Jámy a Plánička, a tak i počtem obyvatelstva byla tato obec na určité úrovni. V roce 1900 zde žilo celkem 203 obyvatel, v roce 1939 to bylo 188 obyvatel a v roce 1950 jich zde žilo celkově 75.

To již byla obec vyloženě zemědělského charakteru, po JZD začal hospodařit Státní statek a přestože se postavily nové finské domky, Muckov se postupně začal vylidňovat. K 31. prosinci 2011 zde žilo 49 obyvatel a jsou snahy o rodinnou výstavbu i v této lokalitě, která skýtá klid a krásu okolní přírody, o čemž svědčí přírodní rezervace a několik přírodních památek v blízkém okolí.

28. Únor 2013

Černá v Pošumaví si v březnu připomene mírně kulaté výročí od svého založení

Píše se rok 1250. Král Václav I., syn krále Přemysla Otakara I., vládne samostatně na českém trůnu již dvacet let, i když jako takzvaný „mladší král“ byl korunován již za vlády svého otce. Ve sporu o moc a území se dostával do konfliktů jak se svým mladším bratrem Přemyslem, tak později se svým druhým synem Přemyslem (Otakarem II.). Především v době povstání syna Přemysla se okruh jeho věrných poněkud zmenšil.

Jedním z těch, kteří však zůstali králi věrni, byl Hirzo, uváděn též jako Hersso, Hereš, Hyrš a i v dalších podobách. Byl původem z Klingenbergu v Porýní, v roce 1241 se již objevuje v roli „Magistra královské kuchyně“. V roce 1250 je zmiňován jako purkrabí na Zvíkově a za své věrné služby králi Václavovi získává svůj vlastní majetek. Jedná se o takzvaný Mokerský újezd, který byl vyčleněn z Boleticka, patřícího královi.

Byl to úzký dlouhý pás od vrchu Hradiště až k Dolní Vltavici. Území nikterak veliké, ale údajně zde byla půda velmi úrodná a středem procházela stezka do Rakous. Ta vedla od Boletic přes celý újezd až k Dolní Vltavici, zde překročila Vltavu a směřovala k rakouskému Haslachu.

Hirzo byl velmi vzdělaný a schopný, což poznal král Přemysl Otakar II. a pasoval ho do rytířského stavu. Byl královým lokátorem, organizoval a platil stavbu měst, hradů a dalších lokálií, z čehož pak pravidelně dostával část daní. Tak řídil celou výstavbu královského paláce na Zvíkově, byl zakladatelem Českých Budějovic, Písku a mnoha dalších měst a obcí, podílel se na výstavbě kláštera ve Zlaté Koruně.

Stejně tak dobře poznal, že na konci Mokerského újezdu se vyplatí založit lokálii. Vystavěl ve velkolepém stylu sídlo s plochou náměstí přes jeden hektar a nazval ho Hirzov, dnešní Dolní Vltavice.

Jestliže Hirzo obdržel majetek Mokerského újezdu kolem roku 1250, lze se domnívat, že v následujících letech začal s výstavbou, některé prameny uvádí, že Hirzov byl postaven v roce 1263. Stejně tak statek na Mokré, nazývaný též Praedium Hirzonsis vlastnil Hirzo již před darováním, podle něho byl dán i název darovanému újezdu.

V Mokerském újezdu bylo tedy osídlení již mnohem dříve, rozhodující je ovšem důležité datum, kterým byl 27. březen 1268, kdy Hirzo se svou manželkou Dařicí odkázal poslední vůlí celé toto území klášteru ve Zlaté Koruně. Vyměnili si ovšem, že budou tento „újezd“ užívat až do své smrti. To bylo stvrzeno podpisem krále Přemysla Otakara II. při jeho návštěvě v Písku.

Teprve tady je první zmínka o všech vesnicích patřících do „újezdu“ a tedy i o naší obci. Touto první zmínkou si pak připomínáme rok založení obce Černá v Pošumaví.

V listinách jsou uváděny názvy, z nichž je patrné původní slovanské osídlení Natschernerece (Černá), Nabliznich (Bližná), Nemochrich (Mokrá), Naochruhle (Radslav), Nahyrzove (Dolní Vltavice), celkem je uváděno v újezdu 23 osídlení.

Můžeme se domnívat, že počátek osídlení v tomto území, podél staré soumarské stezky, byl mnohem dříve než uvádějí listiny, rok 1268 lze však brát za počátek plánovitého osídlení.

Hlavní obcí hirzovského zboží byla až do 15. století téměř v jeho srdci ležící vesnice Mokrá. Podle daňového a desátkového registru rožmberského důchodkového úřadu v Krumlově z roku 1513 rychta Mokrá spravovala následující osady: Černá, Radslav, Roidschlag, Bližná, Mokrá, Dolní Vltavice, Hubenov, Klackern, Raveň a dvůr v Olšově.

V letošním roce si tedy obec Černá v Pošumaví připomene 745 let od svého založení, respektive od první zmínky o obci. Zvykli jsme si tato výročí od určité doby připomínat.

Poprvé až v polistopadových letech různými atrakcemi na hřišti, později oslavou pod pивním stanem, ponejvíce v poslední sobotu v měsíci červnu.

Je to logické, protože už je teplo, což se líbí nejen nám divákům a posluchačům, ale i vystupujícím. Zmiňuji se o tom právě nyní, v březnu, neboť tento měsíc v roce 1268 byl právě tím historickým datem.

Za pět let, v roce 2018, si budeme připomínat 750. výročí naší obce, a to již je skutečně významné datum. V dějinách obce se to hemží samými osmičkami na konci letopočtů, a tak bude určitě na co vzpomínat a co oslavovat, neboť znalost historie oblasti, v níž žijeme, by měla patřit k samozřejmé výbavě každého dospělého člověka. Jedině ti, kteří jsou znalí minulosti, mohou pochopit přítomnost a vytvářet úspěšnou budoucnost.

9. 3. 2013

Černá na Šumavě – Schwarzbach kolem roku 1900

OBSAH

- 4 - Advent v naší obci
- 5 - V zajetí osmiček
- 6 - Naším domovem je Černá
- 8 - Pro bezpečný provoz v obci
- 9 - Počítač se stal mým kamarádem
- 10 - Muckovské vápencové lomy
- 11 - Centrum lipenské oblasti
- 13 - První český farář v Černé
- 14 - Zdravé a kvalitní pití
- 15 - Sportem ku zdraví i v Černé
- 16 - Výročí poštovního úřadu
- 17 - Jak šel čas v Dolní Vltavici
- 19 - Obec Černá v Pošumaví oslaví 740.výročí od svého vzniku
- 20 - Černá se pokouší o teoretické oživení zaniklých obcí z okolí
- 21 - Činnost permoníků kolem Černé v Pošumaví
- 23 - Rodáci z Černé v Pošumaví
- 24 - Z euforie do deprese
- 26 - Spojenecká vojska v Černé
- 28 - Králíkovo království nedaleko Černé aneb „Bláznovo údolí“
- 30 - Zeměd.firma na Milné oslavila 15.výročí hospodaření
- 31 - Pivovar v Černé již není dominantou obce
- 33 - Genius z Hůrky
- 34 - Pohled na jednu část našich dějin
- 36 - Čas zastavení
- 37 - Nejenom adventní koncerty
- 38 - V Černé sledujeme také vývoj počasí
- 40 - Na naší věži, hodiny běží
- 42 - Připomínka výročí, které změnilo nejednu vesnici
- 44 - Trend dalšího rozvoje obce by měl pokračovat
- 45 - Záhady v historii Bližné
- 47 - Svatý Jene z Nepomuku, drž nad námi svoji ruku...
- 48 - Vzpomínka na kronikáře
- 50 - Krátké velikonoční vzpomínání
- 52 - Hledá se lék na krizi
- 53 - Slet čarodějnic v Černé v Pošumaví
- 55 - Dominanta, která proslavila Černou, pomalu zaniká
- 56 - Šlechtic, černý baron, rybář či emigrant
- 57 - Kdyby mohly památky vyprávět
- 59 - Letošní Léto v Černé začíná už o nadcházející sobotě
- 60 - Rodinná farma čerpá z bohatých zkušeností našich předků
- 61 - Učitelstvo a „americký brouk“
- 62 - Na čápy v naší obci jsme náležitě hrdí
- 63 - Zvelebí se obec a pomůže se lidem
- 65 - Vzpomínka na dosud žijícího rodáka z Černé v Pošumaví

- 66 - Sametová, něžná, jemná, veselá – dvacet let poté.
- 68 - Osud Kudlichova podstavce
- 69 - Černá leží na Šumavě nebo v Pošumaví
- 70 - Jižní Čechy – jeden velký unikát
- 71 - Pohled do historie: Kyselov dříve a dnes
- 73 - Vrtule se točí naplno
- 75 - Když se ještě v Černé ochotničilo
- 77 - Z Mokré až na úplný konec světa
- 79 - Mladého cestovatele mile podpořila rodina rodáka z Mokré
- 80 - Král je mrtev, ať žije král!
- 81 - Černá v Pošumaví před sto léty
- 82 - Karel znamená král
- 83 - Z historie Státních statků v naší oblasti
- 85 - Od mlýna k elektrifikaci Dolní Vltavice
- 86 - První máj, to je lásky čas i svátek práce
- 88 - Konec druhé světové války v Dolní Vltavici
- 89 - Černá v Pošumaví a ochrana přírody
- 90 - Padesát let společného poválečného žití
- 91 - Osada Skalná: Příběh historie i současnosti
- 92 - Když se před léty sklízelo metrákové seno
- 93 - Okurková sezona a přísloví
- 94 - Vrtulníky v ovesném poli u Dolní Vltavice
- 95 - Historický pohled na školy v Černé v Pošumaví
- 96 - Evropské úspěchy taneční skupiny VRTULE z Černé
- 97 - Osud hřbitova nejen v Dolní Vltavici
- 99 - Josefova štola u Mokré – významný historický objekt
- 101 - Mladí v Černé v Pošumaví atakují zastupitelské pozice
- 102 - Těžbě grafitu v Bližné odhalena pamětní deska
- 103 - Fiktivní návrat do minulosti obce Mokrá
- 105 - Sluníčko hřeje z nové fasády mateřské školy
- 106 - Osvětová beseda v Černé v Pošumaví
- 108 - Osud jedné budovy na hranicích v Kyselově
- 109 - Vzpomínka na lipenskou krajinu bývalých mlýnů
- 111 - Silvestrovské setkání dvou osobností v nebi
- 113 - Pocta Františku Schusserovi
- 114 - Deset vlivných mužů na Pražském hradě
- 116 - Čestný občan Černé – kronikář Josef R.Hahnel
- 117 - Kde se pivo vaří...
- 118 - Zpráva o stavu hledání Gaussovské knížky
- 121 - Bohatá historie městského pranýře v Dolní Vltavici
- 122 - Kdo je Haro Senft
- 123 - Příběh opuštěné fary v Černé v Pošumaví
- 125 - Kronika obce Černá v Pošumaví má vlastní webové stránky
- 126 - Jak jsem hledal tetu pana Antonínka
- 129 - Povožnictví v oblasti Černé
- 131 - Půl století radostí i trablů na silnicích
- 133 - Na Jestřábí, tam je krásně
- 135 - Životní osudy kněze P.Michala Tkáče
- 136 - Radslavská památná lípa
- 139 - Rožmberský rok

- 140 - Těžba grafitu, věhlas obce a zásluha ředitelů
- 142 - Ve snu viděti..
- 143 - Přišli, přizpůsobili se a zůstali
- 144 - Jak žák Jan šel do grafitových hutí pro mazací válečky
- 146 - Další významný rodák
- 147 - Tajvan: Lipenský ostrov s nádechem exotiky
- 148 - Jubilejní stý článek Františka Záhory
- 151 - Logická záhada aneb co z toho vyplývá?
- 152 - Erika Zemanová: od hory Roklan k Dolní Vltavici
- 154 - Pralesní liga hasičů v Černé měla úspěch
- 155 - Kostel – dům Boží a naše kulturní dědictví
- 157 - Malšínsko, zapomenutý kraj?
- 159 - Olšov: dříve rozlehlý statek, dnes ráj turistů
- 161 - Z Mokré i Olšiny směrem na Ořechovku
- 162 - Z Mokré tentokrát na Hubenov
- 164 - Krátký pohled na vnitropodnikovou dopravu graf.dolů
- 166 - Vzpomínka na kronikáře Bližné Johanna Jungbauera
- 168 - Abecední pohled na loňský život v Černé v Pošumaví
- 170 - Ze života novináře a spisovatele Josefa Reifa
- 172 - Obecní knihovna v Černé v Pošumaví
- 174 - Fenomenální prášek
- 175 - Jaké byly osudy mostů v Dolní Vltavici?
- 177 - Masopust v Černé v Pošumaví
- 178 - Sonda do těžby grafitu v okolí Černé v Pošumaví
- 180 - Na tragické období našich dějin nesmíme zapomenout
- 182 - Politici obohacují český jazyk
- 184 - Děti z Černé zdobily velikonoční strom
- 185 - Životní osudy faráře z Černé Jana Prachaře
- 187 - Cenné území v regionu: Pláničský rybník a okolí
- 190 - Letní kino v Černé aneb od putovního k digitálnímu
- 191 - Vzpomínka na rodáka z Černé Jaroslava Smrčku
- 193 - Z historie vlády českých králů
- 195 - Šťavárna, to býval pojem
- 197 - Oslavy obce Černá v Pošumaví již v sobotu
- 198 - Vzpomínky na dobu nedávno minulou v obci u Lipna
- 199 - Léčitelské umění v několika generacích Stadlbauerů
- 200 - Vzpomínka na zanuklou Pestřici
- 201 - Krátká procházka mezi Lhotami
- 202 - Historie St.statků po roce 1945 na území Frymburka a Černé
- 205 - Traktorová nadšenci z Černé
- 206 - Z historie hasičstva v Černé v Pošumaví
- 207 - Masopust – růžičková koleda v Černé v Pošumaví
- 208 - Krátký pohled do historie zdravotnictví v Černé
- 210 - Malá připomínka historie Muckova
- 211 - Černá si v březnu připomene mírně kulaté výročí od založení

PRVNÍ ČLÁNEK VYŠEL 17.12.2007 A POSLEDNÍ 9.3.2013